ಸನ್ಮತಿ

SANMATHI

ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ 2022–2023

" ಸತ್ತ್ವಾತ್ ಸಂಜಾಯತೇ ಜ್ಞಾನಂ "

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ

Mahatma Gandhi Memorial College, Udupi

(Re-Accredited by NAAC with A+ Grade - CGPA 3.36 in IV Cycle)

राष्ट्रीय मूल्यांकन एवं प्रत्यायन परिषद

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग का स्वायत्त संस्थान

NATIONAL ASSESSMENT AND ACCREDITATION COUNCIL

An Autonomous Institution of the University Grants Commission

Certificate of Accreditation

The Executive Committee of the
National Assessment and Accreditation Council
is pleased to declare
Mahatma Gandhi Memorial College
Kunjibettu, Dist. Udupi, affiliated to Mangalore University,
Karnataka as
Accredited
with CGPA of 3.36 on four point scale
at A+ grade
valid up to April 10, 2028

Date : April 11, 2023

S. C[illegible]

Director

EC(SC)/152/4th Cycle/KACOGN10413

ಸನ್ಮತಿ

ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆ – 2022-2023

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಾರಂತ
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಪುತ್ತಿ ವಸಂತ ಕುಮಾರ್
ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ವನಿತ
ವಾಣಿಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಪ್ರೊ. ವೀರಾ ಇಡಾ ಪಿಂಟೋ
ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಡಾ. ವಸುಮತಿ ಭಟ್
ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗ

ಪ್ರೊ. ಶೈಲಜ
ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಪೈ
ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಲತಾ ನಾಯಕ್
ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಸಂತೋಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಹಿಂದಿ ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಆಚಾರ್ಯ
ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀ ಸುಚಿತ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್
ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಪ್ರಭು
ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಶ್ರುತಿ ನಾಯಕ್
ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

ಶಿಲ್ಪ ಎಸ್., ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.
ಧೀರಜ್, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.
ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.
ಜಾಹ್ನವಿ, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.
ಸೌಜನ್ಯ, ದ್ವಿತೀಯ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜು
ಉಡುಪಿ – 576 102
(ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಶನ್ ಮಣಿಪಾಲ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಸಂಸ್ಥೆ)
(Re-Accredited by NAAC with A+ Grade - CGPA 3.36 in IV Cycle)

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಾರಂತ

ನಿರ್ವಾಹಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಪುತ್ತಿ ವಸಂತ ಕುಮಾರ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು

ಪ್ರೊ. ವನಿತ

ಪ್ರೊ. ವೀರಾ ಇಡಾ ಪಿಂಟೋ

ಡಾ. ವಸುಮತಿ ಭಟ್

ಪ್ರೊ. ಶೈಲಜ

ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಪೈ

ಶ್ರೀಮತಿ ಲತಾ ನಾಯಕ್

ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್ ಶೆಟ್ಟಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಆಚಾರ್ಯ

ಶ್ರೀ ಸುಚಿತ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಪ್ರಭು

ಶ್ರೀಮತಿ ಶ್ರುತಿ ನಾಯಕ್

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು

ಶಿಲ್ಪ ಎಸ್.
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಧೀರಜ್
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಜಾಹ್ನವಿ
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಸೌಜನ್ಯ
ದ್ವಿತೀಯ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ.

ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರು

ಆಡಳಿತಗಾರ ಕನಸುಗಾರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ

ಡಾ| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈ

(1898 - 1979)

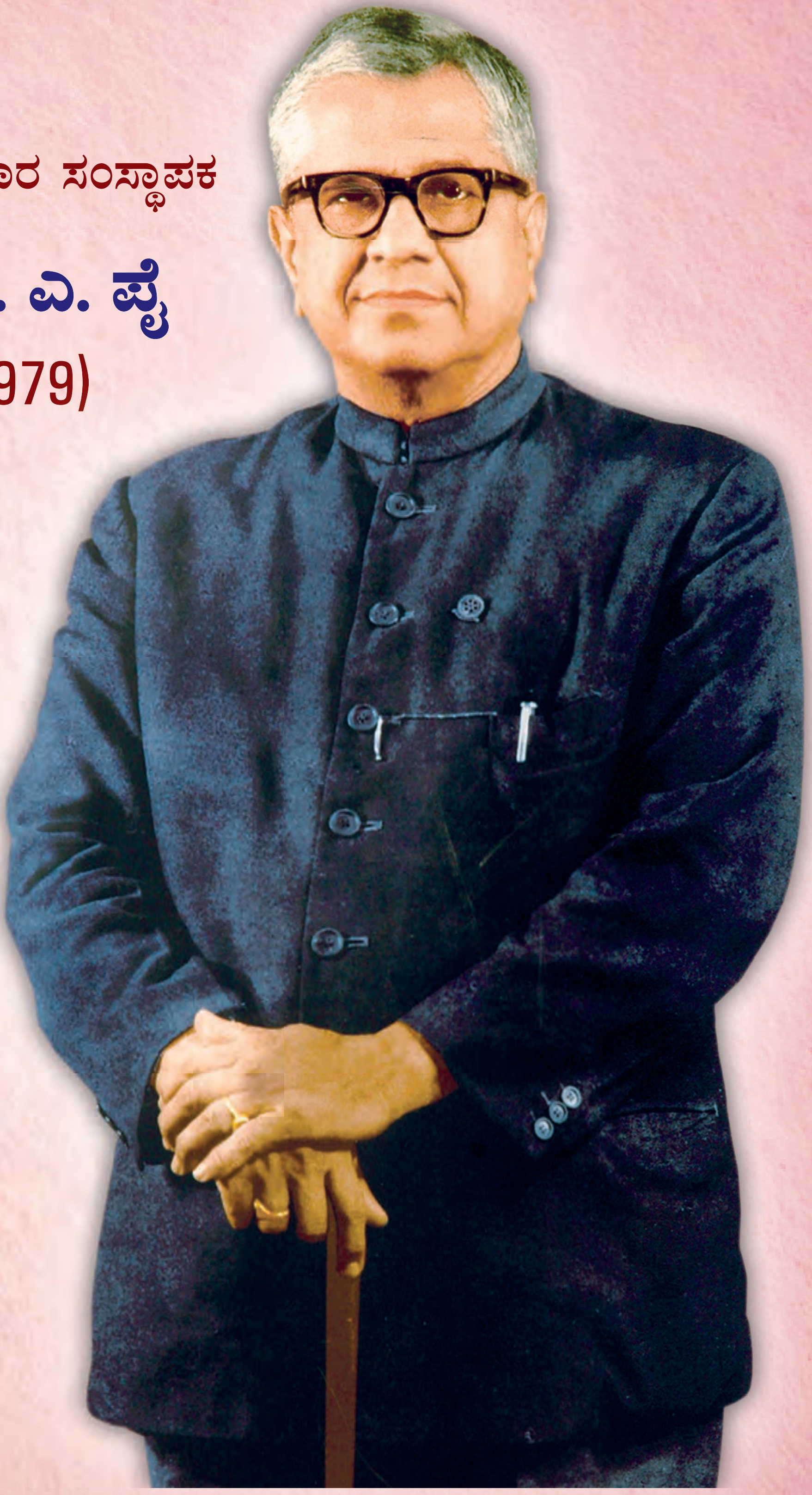

NAAC with A+ Grade - CGPA 3.36 in IV Cycle

Release of Sanmathi - 2021-22 by
Sri T. Satish U. Pai, President, M.G.M. College Trust

'Sanmathi 2021-22' received III Prize at University Level Competition

COLLEGE TRUST

Sri T. Satish U. Pai
President

Dr. Ranjan R. Pai
Registrar, A.G.E., Manipal
Member

Dr. H. S. Ballal
Member

Lt. Gen. Dr. M. D. Venkatesh
Member

Dr. H. Shantaram
Member

Dr. Narayan Sabhahit
Member

C.A. Sri B. P. Varadaraya Pai
Member

Prof. Laxminarayana Karanth
Principal & Secretary

From the Principal's Desk

I am very happy to present the College Magazine 'SANMATHI 2022-23'. I sincerely appreciate the committed work of the editorial committee in bringing out this volume. I heartily congratulate all the students, who have contributed to this edition. Their creative thinking and writing has enhanced the grace and beauty of this magazine.

The vibrant articles of young writers would definitely satisfy the interest of the readers. Every article in this edition showcases our students' creative writing skills. Our college is a symmetry of vibrant activities. The photo gallery gives you a bird's eye view of all the important events and activities of the academic year 2022-23.

M.G.M. College is a beehive of activities and as a matter of fact, has fostered multiple talents of students with this happy note, I am glad to announce that a record number of students got through in the Campus Drive conducted by the various companies.

I am privileged to announce that our esteemed institution has been awarded A+ Grade by NAAC with CGPA 3.36 in IV cycle of accreditation. This reflects the commitment and dedication of the institution towards academic excellence. Our Magazine is a record of the same. It is my pleasure to say that in the academic year 2023-24 our institution will be celebrating Platinum Jubilee.

Best wishes.

Prof. Laxminarayana Karanth
Principal/Chief Editor

Students' Welfare Council 2022-2023

PRESIDENT

Mr. Dhanush Jain
III B.Com. (Voc)

GENERAL SECRETARY

Ms. Anagha Hegde
III B.Sc. (BZC)

M.Sc. REPRESENTATIVE

Mr. Ravish Raj
II M.Sc.

VICE-PRESIDENTS

Ms. Dishayini S. Mendon
III B.Com.

Mr. Sanath G. Shettigar
III B.C.A.

Ms. Prathima Ganiga
III B.C.A.

Mr. Neeraj N. Rao
III B.A.

Ms. Sharanya R. Kunder
III B.Sc.

JOINT-SECRETARIES

Mr. Pratheek Nayak
III B.Sc.

Ms. H. Shatha Kumari
III B.Com.

Mr. B. Anuroop Kumar
III B.Sc.

Mr. Yathish
III B.C.A.

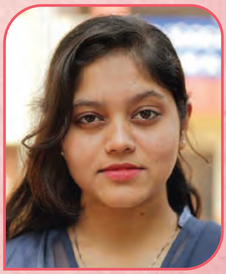

Ms. Vijeta Hegde
III B.A.

University Rank Holders

Pooja R.
B.C.A.
III Rank

Chinmayi
B.A. (EHE)
X Rank

Special Achievers

Vasupradha
II B.Com. (NSS Volunteer)
Participated in Republic Day Parade 2023 held at Rajpat, New Delhi

Pratiksha Shrikant Shenoy , B.A. (JKP)
Secured Dr. T.M.A. Pai Gold Medal by Mangalore University

Seema P. Bangera
III B.Sc. (BZC)
Homi Bhabha Centre for Science Education (TIFR) National Initiative on Undergraduate Science (Chemistry) camp Dec. 2022 at Mankhurd, Mumbai

Ms. Nisarga N., II B.C.A.
Secured Gold Medal in Karate, Kumite, 61 kg Senior Category in the 13th State Level Karate Championship 2022 held on 5th and 6th November, 2022 at Bangalore

OUR FACULTY
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದ

ENGLISH DEPARTMENT

Ashwini Acharya

Spoorthy Fernandes

Ankitha P. Rao

Samuel Pinto

Priyanka Gomes

Vinutha G. Kudva

KANNADA DEPARTMENT

Dr. Puthi Vasanth Kumar

Dr. Kathyayini Kunjibettu

Raghavendra Thunga K.

HINDI DEPARTMENT

C. Santhosh Shetti

Swathi

SANSKRIT DEPARTMENT

Dr. Vasumathi Bhat

Dr. Vijayalakshmi

HISTORY DEPARTMENT

Subodh Pai

Latha Nayak

ECONOMICS DEPARTMENT

Laxminarayana Karanth

Jyotsna

Priyashree K. T.

JOURNALISM DEPARTMENT

Manjunath Kamath

Suchith Kotian

Manosh Kumar

POLITICAL SCIENCE DEPARTMENT

Vidyanath K.

Adithi Bhat

COMMERCE DEPARTMENT

Ramesh Karla

Vanitha

Anil Kumar B.

Mamatha

Dr. Mallika A. Shetty

Raksha Shenoy K.

Smitha Bhat

Ravi

Kavya K. B.

C. A. Sridhar Kamath

Pritish D'Sa

Anand Theertha G.

MATHEMATICS DEPARTMENT

Saraswathi T.

Navya

Chaithra Poojary

Umadevi

Vasavi

ZOOLOGY DEPARTMENT

Dr. Ishwara Bhat P.

Dr. Maneetha T. K.

Yashaswini B.

STATISTICS DEPARTMENT

Sharanya Kumari

Naveena

PHYSICS DEPARTMENT

Shailaja H.

Swathi

Sandhya

Meghavarsha

Dr. Akshatha

CHEMISTRY DEPARTMENT

Arun Kumar B.

Veera Ida Pinto

Jyothi M. Alphonso

Avinash

Priya S.

BOTANY DEPARTMENT

Shruthi Nayak

Ramya K.

LIBRARY DEPARTMENT

Kishore H. V.

PHYSICAL EDUCATION DEPT.

Jayashree Nayak

COMPUTER SCIENCE DEPARTMENT

Dr. M. Vishwanath Pai

Rekha N. Chandra

Rajamoorthy Rao

Praveena Kumari M.K.

Anupama Ajith

Jayanthi R. Prabhu

Shilpa Shanbaug

Deepali Kamath

Poornima Shetty

Rashmi

Ramya

Pavithra

Akshatha Shettigar

Sushma Bangera

U. Prajnashree Naik

K. Chithra

Shaila M.

Mithun S.

Akshatha Nayak

Sanath

Pallavi

Dheeraj

Sandeep

GANDHIAN STUDY CENTRE

U. Vinith Rao

N.C.C. OFFICERS

Capt. Navya
Army Wing

Sub. Lieut.
Santhosh C. Shetti
Navy Wing

N.S.S. OFFICERS

Suchith Kotian
Unit - I

Rekha N. Chandra
Unit - II

NON-TEACHING STAFF

Vasantha Kumar B. T.

Prabhakara K.

Anil Naik

Suresh U.

Harisha

Asha R. Kedlaya

Savitha

Nityananda Kamath

Shridhara Nayak

Subrahmanya Shenoy

Mamatha

Hema

Sathish Sagri

Anasuya S. P.

Geeta Ravi

Laxmi Vijaya Kumar

Shobha

Vijaya Kumar

Asha Shetty

Shantha

Kavitha

Naveen

Sandesh

Jayantha

Shreyas

Harisha

Krishna

Suma

Sunitha

Parent-Teacher Association - Degree

Sripathi Acharya
President

Prashanth Kamath
Vice President

Maniprabha Shetty
Secretary

Upendra Prabhu
Treasurer

Jayanthi
Joint Secretary

Sumana V. Upadhyaya
Member

Office Bearers of Alumni Association

Prof. K. Surendranath Shetty, President

Dr. M. Vishwanatha Pai
Secretary

Deepali Kamath
Treasurer

Hostel Staff

Latha Nayak
Hostel Warden

Sumana
Office Assistant

Udaya B.
Co-op. Store Sales Clerk

Superannuation

Shridhara Nayak

OBITUARY

Prof. Manjunatha Kalkur
Dept. of Commerce

Prof. Haridas Tantry
Dept. of Mathematics

Special Achievers - NCC Army Wing

SHORT SELECTION BOARD TRAINING CAMP – BANGALORE

SUO Suresh Kumar, I B.Sc.

CPL Rashmitha Nayak,
II PU, Commerce

ARMY ATTACHMENT TRAINING CAMP – BANGALORE

JUO Prasad

SGT Nagraj
III B.Com.

SGT Vinayak
III B.Com.

SGT Subramanya

CPL Ajith
II PU, Arts

SHIVAJI TREKKING CAMP – MAHARASHTRA

SGT Soorya
III B.Com.

SGT Subith
III B.Com.

CPL Abhilash
II B.Com.

RDC-IGC-BANGALORE

SGT Sujith
III B.A.

Special Achievers - NCC Naval Wing

NATIONAL LEVEL CAMPS:

L. Cdt. Shrikar Aital
II PU, Science

P.O. Cdt. Dhanya
II PU, Science

Attended All India Nau Sainik Camp in the month of October at Vizag

P.O. Cdt. Prathiksha, II B.Sc.

Attended All India Yachting Regatta Camp in the month of November at INS Chilka

P.O.Cdt. Pavan Kumar, I B.Com.

Attended Ship Attachment camp in the month of December at INS Tarkash

L.Cdt. Mehek Fathima,
II PUC Arts

Attended Independence Day Camp in the month of August at DG NCC Delhi

Roshni R. K.
Secured 2nd Place in Mangalore University Inter-Collegiate Karate Championship held at Bhandarkar's College, Kundapura

OTHER CAMPS

Cdt. Abhishek, I B.Sc.

Cdt. Namratha, III B.A.

Attended Ocean Sailing Expenditure Camp in the month of September at Karwar

C.C. Prasad Kulal, II B.Com.

L.Cdt. Chinmayi Bhat, II B.Sc.

Attended IGC Pre RDC - 1 in the month of November at Bangalore

Cultural Programme

OUTGOING DEGREE STUDENTS

III B.A. (EHE)

Akshobhya

Kajal Rai

Muhammad Saifali

Rahul Bhattarai

Shaeen

Chirag

Kavitha

Namratha J N

Samanvi

Yashasvini

Nayan

Sai Kiran Reddy S T

Krushnali Prashant Jadhav

Britney Rowena Jathanna

III B.A. (HEP)

Divya

Shobhith

Shreya Sadanand Siddapur

Udghosh Jain

Vijeta Vinayak Hegde

Ashwath Kumar N

Abhishek

Amrutha G S

Chethan C

Nithin U Nayak

Pramila

Sujith B S

Vidyashri

Vinoth S

Vinyas Devadiga

Karthik Dayanand Naik

Susheel Kumar

Thushar

Shreyas

III B.A. (JKP)

Meenakshi E Kalmani

Neeraj N Rao

Pradeep D Poojary

Sakshith

Anupama

Nithish

Ranjitha

Rithesh L Bangera

Riyana

Shilpa S

Sumanth

Shodhan Kumar

Maruthi Madeva Naik

Rahul R

Manoja S

Shashank

III B.Sc. (BZC)

Adithi

Aditi Shenoy

Bhargavi

Chaithra

Juwairiya

Karthik

Lirisha R S

Nandana

Navya Nayak

Niveditha Pai

Raksha Nayak

Rakshitha

Sameeksha Sudhakar M K

Shravya V Wagle

Shrilaxmi

Vignesh R Nayak

Akshatha Naik

Anuroop Kumar B

Bhoomika H G

Chaithanya

Deeksha R

Devika Acharya

Diya B

H D Nikhita Kumari

Jyothi

Prathiksha

Prathvi

Shravya S Shriyan

Srujan Hegde K R

Sumanth H V

Sumukha K S

Thejaswini Shetty

Yashaswini S

Aradhya S K

Bhavana

Chethan Prabhu

Dhanya Pranamya

Disha Govind Naik

Mahalakshmi Shenoy

Srushti M S

Vidhyashree

Amrith Raj

Seema P Bangera

Chinmayi Vasantha Shetty

Rajath Vinay Kumar

Anagha

III B.Sc. (MPC)

Bhoomika G R

Jaison Emmanuel Crasta

Manasvitha K Jathanna

Nagaraja

Navami

Om Rithumbar

Sharanya R

Sharath

Sherlin Samantha Menezes

Shreya

Sybil Jyobitha

Thrupthi

Y V Niveditha

Akash Naik

Akshitha J K

Arundhathi

Dheeraj

Jeevan N Suvarna

Kalpitha M Bangera

Kavana

Navya

Neha Nayak

Priya S

Priyanka Timmappa Moger

R Sahana

Rashmitha

Ruchitha

Sourabha S

Vaishnavi

Varnashree H S

Vilas

K Akshay Kumar

Vageesha S Aithal

Kathyayini

Viveka Tekle B T

Prarthana Chandrakant Naik

Shruthi Acharya

Chaithanya S P

III B.Sc. (MSP)

Sowjanya

Namratha P Naik

Pawan S M

Prajwal Salian

Sahil

Laxmanan V

Sushanta M Hegde

III B.Sc. (MPCs)

Charan

Geethika Gopal Amin

Inchara R

K Nischitha

Nireeksha

Nishan R Poojary

Prashanth Acharya

Pratheeksha L Nayak

Preetham Fernandes

Shravika S Shetty

Abhijna S S

Ankitha

Dheeraj Shetty

Keerthan Bhat

Madhunika K J

Preethi H S

Priya

Rakshita G

Sandhya

Shreyas

Soundarya B N

Srujan M S

Sumana V Rao

Tejashree H Y

Vaishnavi Tendulkar

Veeresh

Madan Kumar M A

Pratheek Nayak

Shreekara K V

Sinchana G Bhat

Vishwashreelakshmi P S

Sinchana Sachhu Shettigar

Rajesha Vishnu Bhat

Shreya

Bhoomika Nagaraj Naik

Aishita Pujari

Shravya C Mogaveera

III B.Sc. (MSCs)

Aishwarya

Alfiya Banu

Ananda

Ashish P Shettigar

Gautham Kumar

Manish Shetty

Mohith M Shetty

Puneetha

Rakshithа

Rithika

Samarth Natekar

Sharanya Bhat N

Yashraj Shetty

Adithya

Ankitha A

Anusha Naik

Bhumika

Kavyashree D

Meghana S Jathan

Navyashree J R

Ramya

Sowmya S Poojary

Srinidhi

Akshay

Aniruddha Ballal

Deepak D Shetty

Deepthi D

Disha

Jahnavi Y Acharya

Likhitha

Swasthi Shetty

Pranam

Shifali

Manjushri

Sudeep D.C.

III B.Com. (Voc.)

Aysha Zaeba

Keerthana B Bhat

Mehek Ashna

Navya

Pavithra

Prarthana Pai

Prathiksha

Prathiksha Prabhakara Pai

Priya Shetty

Rifa Hazira

Samia Parveen

Shiekh Fazil

Shreyas D Jain

Swapna Shetty

Thrupthi

Vindhya N

Akanksha S

Alan Tom

Bhoomika M

Deeksha

Kavya

Namratha N S

Prarthana S

Sahana

Sambhrama

Shreya Shetty

Sowbhagya

Subramanya K R

Suman Hanumanthappa

Vanitha S

Ashwini

Athmiya P Bhandary

Dhanush Jain K J

Niranjana H J

Panchami

Sushma U S

Vinay Shriram Bhat

Shetty Abhay Uday

Ananya Virajitha Rao

III B.Com. (Gen) 'A'

Adarsh A Kulal

Adarsh Santhosh Poojari

Akash S Prabhu

Akshaya Nagesh Devadiga

Ananya Shetty

Asmitha U Salian

Chaithra

Chirag Devadiga

Cristal Gonsalves

Dhanush R Kotian

Dishayini S Mendon

Fiza Farhin

Gaurav Hegde

H Nagaraj Nayak

Harshith Kumar

Hithesh

Jason Martis

K Keerthi

Kajal Kumari

Kaushik G Prabhu

Kavana J Shettigar

Kavya

Keerthana

Lavanya

Levia D Souza

Manal Abdul Khader

Manvita M Salian

Melreen Alisha Saldanha

Meryl Leora Mendonsa

Mohammed Afzel

Nandan Kumar

Nawar Fathima

Nidhi R Suvarna

Nikitha K

Nikitha Shetty

Nireeksha

Niriksha S Shetty

Nisha Jogi

Nudhar Hajira

Poojary Manish Shridhar

Preetham Kumar Ganesh Poojary

Rashmitha Gajanana Dodwad

Ravishankar Poojary

Rawoof Mohammed Abdul

Rithika M Nayak

Riya Naik

Roopali V Nayak

Sanketh Hegde

Shaikh Muskan

Sharan

Shetty Ruchita Manjayya

Shramith Shetty

Shravan M Poojary

Srujan S Acharya

Stacy Riona D Souza

Subith Devadiga

Sudarshan Bhat

III B.Com. (Gen) 'B'

Sudeep Naik

Surya

Sushmitha S

Swathi

Tanvi Patel

Tapasvi

Tasmiya Parveen

Vaishnavi D Prabhu

Vaishnavi M

Vidhi R Suvarna

Vithesh S Shetty

Yashaswi

Akshatha

Akshay

Ananya N

Ananya S Kundar

Ankith U Nayak

Ankitha

Ankitha Bhat

Anush Shetty

Anushri

Ashwini

Ashwini G Suvarna

Benson Allan D'Souza

Darshan

Darshan

Deepthi R Kotian

Ganavi K M

Gautham

Girish P J

H Shatha Kumari

Jeevan

K E Disha

K Prakrati Bharadwaj

K Shravya Shenoy

Kaushik

Leeshowan Joylan Alva

Likhitha

Lipi G V

Mahima

Manasa H M

Mandira T S

Manoj

Nandan M

Naveena Kumar

Niyathi

Pawan

Pratham G Shet

Ranjitha

Saidhanush

Sanchith A N

Sanjana C Rao

Sannidhi H E

Shainitha Hegde

Shamantha Shetty

Shanya N Poojary

Sharvari S

Sheik Mohammad Miswan

Shivani Poojary

Shraja

Shravya

Shreyas

Siri S Acharya

Soorya

Sowmya

Sowrabh

Srujan D Acharya

Sudeep Kumar

Swareetha S Shetty

Thriveni

Ujwal G Shettigar

Vanishree

Vinayak Ramesh Gurappanavar

Akshay V Nayak

Amrutha C P

Anushree Bhat

C N Keerthan

Chirantha Satish Hegde

Disha

Girish Basavaraja Jambagi

Karthik V Shastri

Keerthana U Bhat

Lakshmitha

Medini K

Nishal Hegde

Ranjitha Pai B

Rohini

Sakshi S Shetty

Sharvari G

Shravya

Shrichadan B S

Sowrish

Tejaswini

Aysha Yusra

Divith

III B.C.A. 'A'

Aakanksha S Hanchinamath

Advika S Shetty

Aishwarya

Akanksha

Akshatha

Amulya M

Ankitha V Poojary

Anmol S Shetty

Anusha A Shetty

Ashika K

Ashita

Chayanka

Devadiga Karthik Shivananda

Disha J Suvarna

Goutham

Harshitha P Rao

Jevita Riya D'Silva

Jhanavi Prakash Poojary

K Shahiz S Moidin

Keerthana P

Krithi K

Lasya R Shetty

Manisha M Pai

Misbha U Muneer

Mithali S Kunder

Nihal Kiran Shetty

Nisha Shetty

Nishvitha Bharath

Prajna Nayak

Prajwal

Pranam S Kumar

Rashmi A

Rida Shama

Riza Kausar

Sanath Ganesh Shettigar

Sharanya

Shiny S Devadiga

Shravya A Poojary

Shreya S

Siddhi Bhat

Sowmya M Kamath

Srinitha S Amin

Srujana Shetty

Swathi S Shettigar

Vaishnavi

Vamshi

Varna

Varshitha S Acharya

Vinayaka Kalakappa Vaddara

Vishnu U Nair

Adhvi H S

Akshay B P

Ankitha

Apoorva

Apoorva S Gowda

Bhargavi Shet

Bhumika

Chandana Y C

III B.C.A. 'B'

Chirashri

Deeksha K R

Deeraj

G Neha

Goutham Kumar

Hemanth Naik

Insha

Manashree

Nagendra V Kini

Nikitha Sherin

Niriksha

Nisha M

Nishan Hegde

Pooja Shetty

Prajna R

Prathiksh

Raksha

Ranjini Naik

Sahana

Sahana

Shravya

Shreethu K S

Shreya

Shrinidhi Shetty

Shubha

Shubhank G Amin

Sinchana

Sinchana N S

Sinchana C

Sindhu Y D

Spoorthi S Shetty

Vradhika Malarani Yermal

Yathiraj U

Yathish

Anish

Brijesh Jaya Poojary

Deekshita Vittal Moily

Gowrish Ramesh Somayaji

Harshith V Nayak

M Namratha Pai

M Rohan Pai

Manaswini J M

Neha V Pai

Pranamya

Prathima

Prathvi Shreedhar Hegde

Rekha Gamskar

Saathvika

Shivani A S

Sriram C

Sujaya Aithal K

Surabhi Naik

Vamshi Y Ameen

Reshma R Bhat

Prathiksha

Ananth Joshi

Manal Reshma Saleem

Nikhil Shetty

Amin Kushi Satish

II M.Sc.

Sonali Das

Akshatha Nayak

Rajeshwari

Alfiya Shaikh

Anjalin Jovitha Bernhardt

Anvitha R B

Bhoomika Acharya

K P Ramya

Ashwini Bhat

Ashmitha

Amruthachaya

Meghana S

Jayalaxmi

C Rajaneesha Acharya

Soujanya J

Shreya

Swathi Guruprasad M

Sana Kauser

Deepika Manjunath Moger

Disha V Suvarna

Rashmith Raj Shet

Ravishraj

Sagar

Nagarathna

Shrinidhi Upadhyaya

Navya

Suhas

Sandhya

Pavithra Rao

Reshma Shetty

Sarvesh Prabhu

ಒಳನೋಟ ......

ANNUAL REPORT SECTION

1.	Annual Report for the Academic Year 2022-23 – Prof. Laxminarayana Karanth, Principal		......	1
2.	Students' Welfare Council Report 2022-23 – Anagha Hegde, General Secretary		......	20

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

1.	ಕಲಶೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ	ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಆರ್. ನಾವಡ	......	29
2.	ನೆನಪು	ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ	......	30
3.	ದಿ. ಡಾ। ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ	ಶಿಲ್ಪಾ ಎಸ್.	......	31
4.	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಬಂಟಕಲ್ಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮ	ಪೂಜಾ ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ	......	33
5.	ಯುವಜನತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ	ಶಿಲ್ಪಾ ಎಸ್.	......	37
6.	ಕಣ್ಣ ಹನಿ	ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ	......	38
7.	ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ	ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಆರ್. ನಾವಡ	......	39
8.	ಅನಾಥ ಮಗು	ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ	......	40
9.	ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳು	ಮೇಧಾ ಪುತ್ತೂರು	......	41
10.	ಆಗುಂಬೆ	ಸಿಂಚನ ಟಿ. ಸಿ.	......	44
11.	ನಾಳೆಗೆ	ಶ್ರೇಯಾ ಪೂಜಾರಿ	......	45
12.	ತುಮಕೂರು ನಾ ಕಂಡಂತೆ	ಸಾಮಪ್ರಿಯ ಕೆ. ಸಾಮಗ	......	46
13.	ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟ	ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ	......	47
14.	ನಮ್ಮೂರ ಸುಂದರ ಕುದುರೆಗಳು	ಸುಷ್ಮಿತಾ ಎಸ್. ಗಾಣಿಗ	......	48
15.	ನೇತ್ರಾಣಿ ದ್ವೀಪ	ಮೋನಿಷಾ ಎಂ. ಮೊಗೇರ್	......	50
16.	ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು	ವರುಣ್ ಹೆಗಡೆ	......	51
17.	ದೇಹ	ಶಿಲ್ಪಾ ಎಸ್.	......	53
18.	ನಾನು ಮತ್ತು ಮಳೆ	ಕೆ. ಎಂ. ಪವಿತ್ರಾ	......	54

19.	ಜೀವನ	ವೈಭವಿ	......	54
20.	'ಮಾನವಿ'ಯ ಕನಸು	ರಕ್ಷಿತಾ ಭಟ್	......	55
21.	ನೆನಪು	ಶ್ರೇಯಾ ಪೂಜಾರಿ	......	57
22.	ಅಂಕ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಾಂಕ	ಅನ್ವಿತಾ ಎಂ. ತಂತ್ರಿ	......	58
23.	ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ	ಐಸಿರಿ ಎಸ್. ಕಲ್ಮಾಡಿ	......	60
24.	ಅಮ್ಮ...	ಪ್ರತೀಕ್ಷಾ ಮಲ್ಯ	......	62
25.	ಬಾಲ್ಯವೆಂಬ ಸುಂದರ ಪಯಣ...	ಶ್ರೇಯಾ	......	64
26.	ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ	ವರದರಾಜ	......	66
27.	ನನ್ನಮ್ಮ	ವೈಭವಿ	......	67
28.	ಕ್ರಿಕೆಟ್: ಒಂದು ಪರಿಚಯ	ಅಭಿಷೇಕ್ ಶೆಟ್ಟಿ	......	68
29.	ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು	ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ	......	70
30.	ಶಾಶ್ವತ	ಧೀರಜ್	......	71
31.	ಅಪರಿಚಿತರು ಪರಿಚಿತರಾದಾಗ...	ರೇಖಾ ಭಟ್	......	72
32.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ	......	72
33.	ಪುಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿಯ ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸು	ಕೆ. ಎಂ. ಪವಿತ್ರಾ	......	73
34.	ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಟಿವಿ ನೋಡಿದಾಗ...,			
	ಆಯುಷ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ ಸಮಯ	ಇಶಾನಿ ಶೆಟ್ಟಿ	......	74
35.	ಒಮ್ಮೆ ಕಳೆದು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಾರದು	ಲತಾ	......	75
36.	ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆರಾಯ ಮೆರುಗು	ಸ್ನೇಹಾ ವರ್ಗೀಸ್	......	76
37.	ಬದುಕು ಬಂದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸು	ಸ್ನೇಹಾ ವರ್ಗೀಸ್	......	77
38.	ಛಲ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಯಶಸ್ಸು ಖಂಡಿತ	ಕೃಪಾ ಎಸ್. ಟಿ.	......	78
39.	ಮಲೆನಾಡು	ಕೃಪಾ	......	79
40.	ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ರೇಡಿಯೋ	ಕೃಪಾ ಎಸ್. ಟಿ.	......	80
41.	ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಂಡ ದೂರದರ್ಶನ	ವಿದ್ಯಾ	......	81
42.	ಭಕ್ತಿ	ಶಿಲ್ಪ	......	82
43.	ಇನ ತಿಂಗಳು	ಪ್ರವೀಣ ಯಮನಪ್ಪ	......	82
44.	ನಿನ್ನ ಗುಣಂ ಕಬ್ಬುದೊಳ್	ಪ್ರವೀಣ ಯಮನಪ್ಪ	......	83
45.	ನನ್ನೊಲವು-ನಿನ್ನೊಲವು	ಧೀರಜ್	......	84
46.	ಮರಳಿ ಬಂದಿಹನು...	ಶ್ರೇಯಾ ಪೂಜಾರಿ	......	84

47.	ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ	ಧೀರಜ್	......	85
48.	ನಿತ್ಯ – ಸತ್ಯ	ವೈಭವಿ	......	85
49.	ಕಾಂಚಾಣದ ಕುಣಿಕೆ	ಧೀರಜ್	......	86
50.	ನಿದ್ದೆ	ರೇಖಾ ಭಟ್	......	86
51.	ಯಾರು ನಮ್ಮವರು...	ರೇಖಾ ಭಟ್	......	87

ENGLISH SECTION

1.	You're not Special!	Jahnvi	......	89
2.	Why do we love	Jahnvi	......	90
3.	Rain	Sheral John	......	91
4.	Better Call Saul (2015 – 2022)	Kenneth Ivan Castelino	......	92
5.	The Midnight Library	Ananya	......	93
6.	The Fabelmans Movie Review	Neeraj N. Rao	......	94
7.	Veganism and its Problems	Swastik J. Poojary	......	95
8.	Basuma and Rangabhoomi (Theatre)	Pallavi Kodagu	......	96
9.	A Cloudy day in the month of March	Saif	......	97
10.	Dusky Shade	Misbha U. Muneer	......	98
11.	The Journey of Darkness to Light	Sanjana Naik	......	99
12.	White Noise "He who has ears, let him hear." Matthew 13:9	Adithya R. Poojary	......	100
13.	Motivational Stories for Students to Work	Sumaiah	......	101
14.	Review on the Movie 'The Note Book'	Deeksha	......	102
15.	When Life gives a Second Chance…	Tasmiya Parveen	......	103
16.	Addiction	Bhagyalakshmi R. Kunjithaya	......	103
17.	My Art Life	Pramila	......	104
18.	Depression and Anxiety among Youngsters	Pradeep	......	105
19.	Do Spirits Really Exist…???	Abhijna	......	106
20.	Importance of Time	Sumana Rao	......	107
21.	That Handsome Guy	Chaithanya	......	108

22.	Seedball	Vaishnavi	......	109
23.	The Compound effect by Darren Hardy	Anushree Bhat	......	110
24.	Life and Reality	Sudarshana P. G.	......	111
25.	Melodic Realm	Muhammed Saif	......	112
26.	The Landmark visit to US	Amrutha C. P.	......	113
27.	The Sri Lankan Economic Crisis	Ranjitha Pai B.	......	114
28.	You Turn with the Earth	Dielle Victoria Menezes	......	115
29.	Menace of increasing Cyber Crime	Sahana Govekar	......	116
30.	Impact of Artificial Intelligence on Indian Economy	Tejas K. Naik	......	117
31.	Butterfly	Sadiyah	......	117
32.	Rishy Rich: How Wealthy is the UK's New PM?	M. Vinyas Pai	......	118
33.	Unique Facts about Unique Animals	Swathi Guruprasad M.	......	118
34.	Who was affected by 2022-2023 Tech Layoffs?	Alfiya Shaikh	......	119
35.	The Impact of Wearable Technology on Society: Opportunities and Challenges	Sulaxmi	......	119
36.	Neuralink	Varshini Kotian	......	120
37.	Robotic Process Automation	Jayalaxmi	......	121
38.	7 Women Leaders in AI, Machine Learning and Robotics	Soujanya J.	......	122
39.	A fruit remembers its tree	Pavan Noronha	......	123
40.	How Google Controls the life of an Average Person?	Sarvesh Prabhu	......	124
41.	The Marvel of Nature	Malini K. D.	......	124
42.	SSB Training Camp and My Experience	SUO Suresh Kumar Choudhary	......	125
43.	Time Management Isn't So Tough	SGT M. Vinyas Pai	......	127
44.	Rock Climbing Training Camp	SGT Vinayak Ramesh Gurappanavar	......	129

45.	...EXPERIENCE, what it feels like to be the BEST...	CDT Akshatha Bhandarkar	......	130
46.	...My experience as a NCC cadet...	CDT Pallavi Rao	......	131
47.	My First Nationals	SUO Anitha M. Thantry	......	132
48.	Selection Process of RDC	SUO Sujith B. S.	......	133
49.	What is SSB & what I have learnt from NCC	CPL Rashmitha G. Nayak	......	134
50.	Army Attachment Camp Meg & Centre Bengaluru	SGT Nagaraj Nayak	......	136
51.	My Experience of NCC	SGT Ashwath Kumar N.	......	137
52.	Shivaji Trekking Camp	SGT Soorya	......	138
53.	Benefits I gained from NCC	CPL Bhavana Bhat	......	139
54.	My Motivation to Join NCC	CPI Ajith	......	141
55.	Stepping Stones towards Success	SUO Anvitha M Thantry	......	142
56.	Dream within a dream	B. Sadiyah Shahid	......	146
57.	A Secret Letter to My Secret Crush	Pallavi Kodagu	......	147
58.	My First Day at College	Shreya Shetty	....	148
59.	One Earth to Save	Chaithrashree	......	148
60.	Appa's Strong Girl	Sahana Govekar	......	149
61.	Ode to Women Warriors	Krushnali	......	150
62.	Her Love, It was worth the wait	B. Sadiyah Shahid	......	151
63.	A Dream	Kenneth	......	152
64.	Lightning Hues	B. Sadiyah Shahid	......	152

हिन्दी विभाग

1.	युवा एवं प्रकृति	एम. विन्यास पै	.....	153
2.	गीता का सार	तन्वी पाटिल	.....	154
3.	हिन्दी	शाईन	.....	155
4.	हिन्दी भाषा का महत्व	काजल	.....	156
5.	व्यायाम	सजित	.....	157
6.	राष्ट्र निर्माण में युवाओं का योगदान	भूमिका प्रभु	.....	158

ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಭಾಗ

1.	सदाचार:	सुष्मिता यु. जि.	 159
2.	संस्कृतभाषाया: महत्वम्	वसुप्रदा	 159
3.	समयस्य सदुपयोग:	पल्लवी राव्	 160
4.	प्रजापतेरुपदेशविशेष:	अमृता सि. पी.	 160
5.	स्तोत्रमालिका	सुमुखः के. एस्.	 161
6.	चन्द्रमस: शापवृत्तान्त:	चिरन्त: सतीश हेगडे	 162
7.	अध्ययनं ज्ञानसङ्ग्रहाय	स्मृति शेणै	 163
8.	देवो दुर्बलघातक:	के. श्रेया तन्त्री	 164
9.	महादेशभक्तो लालालजपतराय:	सुमुखः के. एस्	 165
10.	लौकिकन्याया:	आराध्यभट्ट:	 166

ತುಳು ವಿಭಾಗ

1.	ಆಟಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ	ದಿಶಾ ಕೆ. ಇ.	 167
2.	ದೈವಾರಾಧನೆ	ಅನ್ವಿತ್	 168
3.	ಮದಿಮೆದ ದಿನ	ದಿಶಾ ಕೆ. ಈ.	 169

ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಾಗ

1.	ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ	ವ್ಯೇನಾ ಡೈಟಿ ಲೋಬೋ	 170

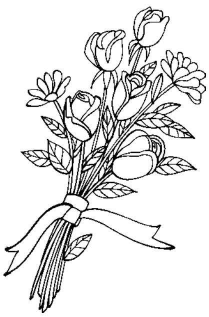

M.G.M. COLLEGE, UDUPI

ANNUAL REPORT FOR THE ACADEMIC YEAR 2022-23

Prof. Laxminarayana Karanth, Principal

Revered President, Dr. H. S. Ballal, Distinguished Chief Guest, Dr. Avinash Shetty, Guests of Honour Dr. Devidas S. Naik and Smt. Malathi Devi, Sri Sripathi Acharya, esteemed colleagues, invitees, dear students, ladies and gentlemen,

I wish you all a very good afternoon.

It is indeed my privilege to present before you the Annual Day Report on the activities of our college for the academic year 2022-23. I assumed the charge of Principal of M.G.M. College on 8th August, 2022 from my predecessor Dr. Devidas Naik. Since then I have been discharging my duties honestly with the consistent support of management and my colleagues.

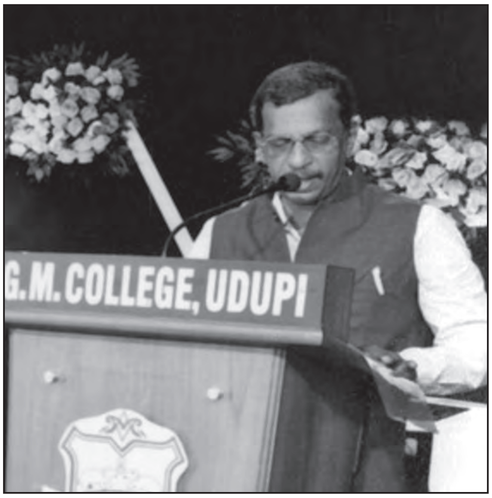

Mahatma Gandhi Memorial College is a premier institution sponsored by the Academy of General Education, Manipal and is managed by the M.G.M. College Trust. It was established in 1949 as the first College of Udupi District by Late Dr. T. M. A. Pai, the architect of modern Manipal. It brought education to the doors of the youth and attracted the students of Udupi and neighbouring districts. It imparts quality education that is affordable, inclusive, constructive, progressive, culturally significant, and value-driven. The College offers B.A., B.Com., B.Sc., B.C.A., and M.Sc. Computer Science programmes affiliated to Mangalore University.

In the past seven decades, the College has witnessed phenomenal growth towards academic excellence and is on the threshold of celebrating its Platinum Jubilee. The College is well-known for quality education, infrastructure, facilities, green/serene campus of 46 acres, cultural vibrancy, good placements, visionary leadership, dedicated staff and talented students. All the Departments, Clubs, and Units are committed to the overall development of the students. The magnificent Library, well-equipped Labs, Museums, Botanica, indoor/outdoor sports facilities; Gandhian Study Centre etc. provide good support to the learners. Besides the University prescribed courses, different departments are offering various types of courses to enhance the skills of the students. The Certificate courses are offered to enhance the employability of the students. The courses are designed to suit the needs of the industry. As a Cultural hub of Music, Theatre, Performing Arts, Folk Arts, Language and Literature, the College provides a forum for many cultural organizations.

Mahatma Gandhi Memorial College is sponsored and administered by the Academy of General Education, Manipal. The Management

of the College is vested in the **Mahatma Gandhi Memorial College Trust**, a registered body, having full control over the affairs of the institution. It is appointed by the Academy of General Education, Manipal. Sri T. Sathish U. Pai is the President of the Trust. The members are – Dr. Ranjan R. Pai, Dr. H. S. Ballal, Lt. Gen. (Dr.) M. D. Venkatesh, Dr. Narayan Sabhahit, Dr. H. Shantharam, Prof. Laxminarayana Karanth, Principal, M.G.M. College is the member secretary.

The **Governing Council** consists of the following members –

Sri T. Sathish U. Pai	– President
Dr. H. Shantharam	– Member
Sri Arun Kumar B.	– Member (Staff)
Smt. Saraswathi	– Member (Staff)
Dr. Umesh Nayak	– Member (University Nominee)
Dr. Dhanajay	– Member (University Nominee)
Prof. Laxminarayana Karanth	– Principal/Secretary

The Principal is assisted in the administration by the **Staff Council** consisting of all the HoD's, Physical Education Director and Librarian.

FACULTY

We have 77 teaching and 28 non-teaching staff. The following staff members joined the College during this year –

Mrs. Sushma Bangera	– Dept. of Comp. Science
Mrs. Ramya K	– Dept. of Botany
Mrs. Vinutha Kudva	– Dept. of English
Mr. Manosh Kumar	– Dept. of Journalism
Ms. Prajnashree	– Dept. of Comp. Science
Ms. Priya Jenita D' Souza	– Dept. of Commerce

The following non-teaching members have been appointed during this academic year.

Mr. Shreyas – General Duty Worker

STUDENT STRENGTH

We have 1,632 students on our rolls of which 407 are boys and 986 are girls. The M.Sc. Computer Science course has 51 students out of which 10 are boys and 41 are girls.

RESULT

The pass percentage in the university examination held in 2020-21 is as follows –

B.A.	–	95.3%
B.Sc.	–	91.5%
B.Com.	–	95.7%
B.C.A.	–	100%
M.Sc.	–	100%

RANK

Two students of our College secured ranks in the Degree Semester examinations of Mangalore University in 2021-22. They are –

Pooja R. – B.C.A. – 3rd Rank

Chinmayi – B.A. – 10th Rank

Prathiksha Shenoy – of B.A. bagged Gold Medal for securing highest marks in optional subjects.

SUPERANNUATION

The following staff retired during this academic year by attaining their superannuation:

- Dr. Devidas S. Naik, Principal
- Smt. Usharani R. Suvarna, Associate Prof., Dept. of Botany.

NAAC VISIT

We are proud to announce that our college has been re-accredited with the A+ grade with 3.36 CGPA in its IV Cycle of accreditation by the National Assessment and Accreditation Council (NAAC).

IQAC

The Internal Quality Assurance Cell of the College plays a pivotal role in maintaining the quality in the College. The Core Committee of the IQAC is headed by the Principal of the College as its Chairperson and the IQAC works under its Coordinator. Mr. Arun Kumar B. is the IQAC and NAAC Coordinator of the College. Under his

dynamic leadership and by the teamwork of all the staff members the IQAC of our College has played a major role in securing A+ Grade in the IV Cycle of NAAC Accreditation. All the programmes organized in the College are conducted in association with the IQAC. The IQAC is assisted by the Academic and Administrative Action Plan Committee, NAAC Steering Committee, Criterion-wise Committees, Staff Council, and other sub-committees as required. All the staff members are actively involved in this process along with the committees of all stakeholders. We thank our most benevolent Management, supportive Parents/Guardians, vibrant Alumni, former Principals, former faculty members, former employees, resource persons, experts, guests, and other well-wishers for their support and guidance. We are very much pleased to gratefully appreciate the lively contributions, achievements, and cooperation of all our dear students who are our strength. We also appreciate their splendid cultural performance that proved their cultural excellence and eminence.

Criterion Convenors Mrs. Vanitha, Mr. Ramesh Karla, Dr. Vasumathi Bhat, Dr. Vishwanatha Pai M., Mrs. Shailaja, Mrs. Saraswathi T., and Mrs. Jayanthi Prabhu took the leadership of the preparation and presentation of Self Study Report of their respective criterion. They were ably assisted by the staff members of their respective teams. The process was coordinated by Mr. Arun Kumar, IQAC-NAAC Coordinator, Mr. Vidyanath K., Convener, the Compilation Committee, and the staff members of that team. Dr. Vijayalakshmi coordinated the preparation of power point presentations. Mr. Mithun, Mr. Sanath, and the team provided the technical & IT support. Mr. Vinith Rao conducted the Academic Audit and assisted in Academic & Administrative Planning. We thankfully acknowledge the support and cooperation of our teaching & non-teaching staff in our work.

Five brainstorming sessions on 'Quality Assurance and NAAC Metrics' were conducted between October 2022 – March 2023 as a catalyst for NAAC Preparation. Dr. Sandeep Shenoy, Director, Quality Compliance, MAHE, Dr. Christopher Sudhakar, Director, Quality Control, MAHE, Dr. Suresharamana Mayya, Professor, Srinivas University and Mr. Vinith Rao, Coordinator, Gandhian Study Centre, were the resource persons.

IMPORTANT EVENTS

- U. L. Acharya Oration was organised on Teachers' Day on 5th September, 2022. Commander (Dr.) Anil Rana, Director, M.I.T., Manipal was the resource person, and he enlightened the teachers.
- Gandhi Jayanthi was celebrated on 2nd October, 2022. Dr. Nandan Prabhu, Professor, TAPMI was the chief guest.
- Installation of SWC – The Students Welfare Council was installed on 24th November, 2022 with Mr. Dhanush Jain as President and Ms. Anagha Hegde as General Secretary. Mr. Goutham Pai of Manipal Technologies Ltd. was the Chief Guest. The other members of the Council are as follows –
- Annual PTA meeting was held on 10th December, 2022. Members of the PTA executive body elected are –

Sri Shripathi Acharya	– President
Sri Prashanth Kamath	– Vice President
Smt. Maniprabha Shetty	– Secretary
Sri Upendra Prabhu	– Treasurer
Smt. Jayanthi	– Joint Secretary
Smt. Sumana	– Member

- Kotikanta Gayana was held on 28th October, 2022 in connection with Kannada Rajyotsava.
- Vivekananda Jayanthi and Youth Day was celebrated on 12th January, 2023. Sri Prashanth Neelavar, Asst. Prof., Govt. First Grade College, Tenkanidiyur was the chief guest.
- Agnipath Doud – On the completion of the Silver Jubilee of the establishment of Udupi District under the ambitious guidance of the central government, Agnipath Run (Walkathon) was organised on 25th August, 2022 to create awareness about the Agnipath scheme. Students of various clubs and units took part in it.

- Azadi Ka Amrith Mahotsav was observed by hoisting the flag for three days in the college campus from 13th to 15th August, 2023.
- The Academy of General Education, Manipal jointly with Manipal Academy of Higher Education has organised First Convention of AGE College Teachers on 15th January, 2023.
- 125th Birth Anniversary of Dr. T. M. A. Pai was celebrated on 30th April, 2023. Dr. H. S. Ballal and Sri Narayana Pai were the chief guests.
- T. Mohandas Pai Skill Development Institute was inaugurated by Sri T. Sathish U. Pai on 13th January 2023. On this occasion President of M.G.M. College Trust, Sri T. Sathish U. Pai, was felicitated. Dr. Mohan Alva, Chairman of Alva's Education Foundation delivered felicitation address. Dr. Ranjan R. Pai, Registrar of AGE was the Chief Guest. Smt. Vasanthi R. Pai, Sri T. Ashok Pai and CA B.P. Varadaraya Pai were the Guests of Honour.
- Foundation stone was laid for Platinum Jubilee Block on 10th March, 2023.
- College Magazine Sanmathi 2021-2022 received third prize in the Magazine Competition held by Mangalore University.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES:

Department of English

- A Session on 'Newspaper in Education' was organized on 6th September, 2022 for the I B.A. students. They were motivated to read English newspapers every day and learn new words to improve their knowledge about the contemporary world and also hone the communication skills. This session helped the students to understand the importance of reading in academics.
- 'A Study Tour' was conducted to Gandhian Centre for Philosophical Arts and Sciences, Manipal on 24th September, 2022 for I B.A. Literature students. They witnessed the screening of a film – BREATHLESS directed by the great filmmaker Jean – Luc Godard.
- A Session on 'Living Cultures of Tulunadu' was organized on 28th October, 2022 in collaboration with Manipal Centre for European Studies and Regional Resource Centre for Performing Arts, Udupi at Nutana Ravindra Mantapa. Screening of the documentary and discussion took place. Students interacted with the team and clarified many doubts related to Tulunadu Culture.
- 'THE CARETAKER', an absurd play written by Harold Pinter was performed in collaboration with Nagna Theatre, Manipal on 29th October, 2022 at Geetanjali. All the II B.Sc. students participated as the audience. The play was staged for a duration of 2 hours. Students enjoyed watching the enactment and also participated in the discussion which took place after the play.
- A Study Tour to the 'World of Vaidehi', was conducted for the students on 11th November, 2022. This programme was organised by Gandhian Centre for Philosophical Arts and Sciences, Manipal at Planetarium, Manipal. 16 students from B.A. stream participated with great vigour and took the opportunity of attending this magnificent event.
- Department of English, Department of Computer Science and IQAC in association with Students' Welfare Council organised a unique Seminar on 'Language and Technology' on 4th January, 2023 in Nutana Ravindra Mantapa. CA Varadaraya Pai, Secretary of AGE, Manipal and Mrs. Praveena Kumari, Assistant Professor, Deputy NEP Coordinator, PG Department of Computer Science were the Resource Persons.

Department of Kannada

- A Special talk was organized on the occasion of Kannada Rajyothsava on 2nd November, 2022. Dr. Vasantha Kumar, Retd. Prof. of UPMC, Udupi was the resource person.
- Dept. organised 'Yuva Kavi Ghosti' on 18th January, 2023 in association with Kannada Sahitya Parishath, Udupi. Thirteen young poets presented their composition.
- Dept. of Kannada, in association with Kannada Sahitya Parishath, Udupi, organised a Special Talk on 'Dr. A.P.J. Abdul Kalam' by

Shri K. Jayaprakash, Rtd. Public Relation Officer, DRDO, Ministry of Defence, Govt. of India.

Department of Sanskrit

- A Special talk was organized on 'Champuramayana' on 22nd June, 2023. Vidwan Vagisha Shastry, Rtd. Sanskrit Professor was the resource person.
- Department conducted Bhagavadgitha recitation competition and Cultural Quiz for the students.

Department of History

- World Human Rights Day was celebrated by the Human Rights Cell and History Department in association with IQAC on 10th December, 2022.
- Orientation on History and Culture was provided to students by Mr. Vinith Rao, Coordinator, Gandhian Study Centre on 13th January, 2023.
- Training on Epigraphy and Estampage was conducted for History students by Dr. B. Jagadeesh Shetty, A.O., R.G. Pai Research Centre on 20th March, 2023.
- Conducted Peer Teaching for the students on a regular basis. Final Year Degree students taught First Year students.

Department of Economics

- A group discussion for I B.A. students was conducted on 20th September, 2022.
- Organized A.D. Shroff Memorial Elocution Competition for the Degree Students on 2nd November, 2022. Sahana, II B.A., Pooja P. Shetty, II B.C.A. and Arun K. A., II B.Sc. won the First, Second and Third Places respectively.

Department of Political Science

- Constitution Day was observed on 26th November, 2022. The Dept. organised Oath taking programme to create political awareness among students.
- Under the technical support of District Nodal Officer and BLOs, Young Voter Enrolment programme was organised by the Dept. on 3rd December, 2022.
- International Human Rights Day was celebrated on 10th December, 2022. Prof. K. Surendranath Shetty was the resource person.
- A field visit to Udupi District Court Complex was organised on 19th January, 2023. III B.A. Political Science students witnessed the proceedings of the court.
- Voter's Day was observed on 25th January, 2023.
- EVM demonstration programme was organised in association with Udupi District Administration on 8th April, 2023.
- A special talk was delivered by Mr. Prashanth Udyavar on the topic 'Subaltern perspective of Ramayana' on 12th April, 2023.

Department of Journalism

- Distribution of Library Books to Government Schools was held on 16th September, 2022.
- A session on 'Ninna Yeligeege Neene Shilpi' by Ms. Nemachandra, Writer and Scientist was undertaken on 2nd November, 2022.
- Inauguration of M.G.M. Film Society 'Show Reel' was conducted on 3rd December, 2022.
- Interaction with University Gold Medalist Ms. Pratiksha Shenoy was held on 25th March, 2023.
- Interactive Session on 'Opportunities in Digital Media' by Mr. Manjunath Kamath, Former HOD, Department of Journalism was held on 6th April, 2023.
- A Half-Day Workshop on 'Busting Fake News' by Ms. Geepika Vashishata was organised on 27th April, 2023.
- A Session on 'My Experience in Media' by Shanmukha Athril, Camera Person at Gourish Akki Studio, Bangalore, was held on 13th May, 2023.

Department of Commerce

- Department of Commerce organised a programme for III B.Com. students regarding Career Guidance and Skills in Management on 20th January, 2023.
- Department of Commerce organised a programme for III B.Com. students regarding 'What Next After Graduation?' on 25th January, 2023.

- Department of Commerce in association with IQAC organised Two-Days Student Development Programme titled – 'Personal Financial Management' on 20th and 21st March, 2023.
- Department of Commerce in association with IQAC and MUCTA organised One-Day IV semester B.Com. syllabus (Workshop) and discussion for 3 subjects namely Business Regulatory Framework, Costing Methods and Techniques and Advanced Corporate Accounting on 5thApril, 2023.
- Department of Commerce organized a CA and CS orientation programme for B.Com. students of the 2023-2024 batch on 22nd May, 2023.
- The Department of Commerce organized Workshop on Crafting a Resume on 28th June, 2023. Mr. Suresh H. Prabhu from Ramaiah Institute of Technology, Bangalore was the resource person.
- Department of Commerce and IQAC jointly organised a talk on 'Benefits of Sports in Daily Life' on 30th June, 2023.

Department of Physics

- Extension activity was conducted on 23rd September, 2022 at Regional Science Center, Pilikula.
- Departmental Bulletin "Galaxy 2022" was released on 15th December, 2022 by Prof. Surya Harikrishnan, Department of Atomic and Molecular Physics, MAHE, Manipal.
- Physics model competition was conducted on 10th January, 2023.
- Extension activity was conducted for the students of M.G.M. P.U. College on 10th January, 2023.
- "Space on Wheels" and "Mobile Planetarium" – outreach programme was conducted on 16th March, 2023 in association with Karnataka State Scientific Research Council, Dakshina Kannada Science Foundation and ISRO.
- Career guidance programme was conducted on 11th May, 2023 by Dr. Debbijoy, Bhattacharya, Associate Professor and Dr. Shalima. P., Assistant Professor of Manipal Centre for Natural Sciences, MAHE, Manipal.
- Physics Seminar Competition was conducted on 13th May, 2023.

Department of Chemistry

- Programme on "Marine Life & Plankton" was held on 12th August, 2022. Resource person of the programme was Dr. Prathibha Rohith.
- Workshop on "Learning Chemistry with Fun Experiments" for P.U. and UG students of all streams on 19th August, 2022.
- The Orientation Programme for the first year students was done on 1st September, 2022 in AV hall. The session was conducted by Prof. Arun Kumar B., Head of Chemistry Department.
- Bridge Course was conducted on 2nd September, 2022 in the Chemistry Laboratory before the commencement of regular classes. Prof. Laxminarayana Karanth, Principal, M.G.M. College, Udupi and Prof. Arun Kumar B., Head of the Department addressed the students.
- Industrial visit on 23rd September, 2022 visited Science Centre Pilikula, Mangalore, OM industries, major producers and suppliers of plastic bottles, jars and containers. Sri Manjunath Food and Package Pvt. Ltd. "Packaged Drinking Water" Franchise of Bisleri at Mulki and Universal Energy Foods (since 1996).
- Special talk on "Organic farming and Entrepreneurship" on 3rd November, 2022. Dr. Sidram Dhanagond, Ph.D. in plant genetics, Germany and Nishan D'Souza, Farmer, Bramhavara were the resource persons.
- Inauguration of JAM coaching class for the year 2023 on 25th January, 2022. Dr. Sudarshana Shetty, Assistamt Professor of Poorna Prajna College, Udupi was the chief guest.
- Workshop on "Skills & Techniques involved in the Separation of Nitrogen from Air" on 24th April, 2023. Mr. Kemral Durgadas Shetty, Industrial Director & International Technical

Community Leader at Airliquide Singapore was the resource person.
- Extension activity by final year students in nearby highschools and P.U. Colleges.

Department of Botany

- Regularly "Plant A Week" programme was organised by the students.
- An Awareness programme was conducted on Diet Plan of Humans on 14th October, 2022. Chief guest of the programme was Dr. Mahalakshmi M. S., Assistant Professor, Dept. of Ayurveda Samhith Siddhantha, S.D.M. College of Ayurveda and Hospital, Udupi.
- S2S2S, a Departmental Bulletin was released on 23rd December, 2022, Mrs. Usharani S. Suvarna, Retired HoD of Botany Department was the chief guest.

Department of Zoology

- Department of Zoology and Eco club participated in a beach cleaning drive organized by Centre for Marine Living Resources and Ecology, Kochi, Ministry of Earth Science on the theme Swachh Sagar Surakshit Sagar in the sea walk region at Malpe on 17th September, 2022. It was a national programme on the World Ocean Day where 75 beaches in India were cleaned at the same time. Total 8 students participated in the programme.
- As per the instructions from the Government, an awareness programme on hand washing was conducted to students on Global Handwash Day on 15th October, 2022. Faculty of Department of Zoology Mrs. Yashaswini B. explained about the importance of washing hands and also gave a demonstration on proper handwashing method.
- A Workshop was organized by Department of Zoology and Eco Club on the topic 'Snake Bite Awareness' on 29th October, 2022. The guest speakers were Dr. Preston Mare Sirur, Dr. Vrinda Lath and Dr. Ketaki Chowkhani. Dr. Preston Mare Sirur and Dr. Vrinda Lath explained about various poisonous snakes and first aid to snake bite. Dr. Ketaki, spoke about human interaction with snakes.
- Campus birding is an activity conducted by Department of Zoology and Manipal Birders Club every year with an aim to study the bird diversity in the college campus. 9th session of the campus birding was conducted on 3rd November, 2022. The Campus walk was led by Mr. Thejasvi S. Acharya, an expert from Manipal Birder's Club.
- Department of Zoology and Eco Club in association with IQAC organized a plantation drive for Butterfly Park in the College campus. Mr. Sammilan Shetty, Curator and Mr. Tejasvi Acharya, member of the MBAC Trust gave the guidance and support.
- Department of Zoology organized a blood group detection camp for I year degree students from 22nd to 28th November, 2022.
- Department of Zoology, Eco Club, Youth Red Cross in association with IQAC conducted a programme on self-defence on 3rd December, 2022. Ms. Roshni, 2nd Dan Black Belt, Instructor, Budokan Karate and self-defence, 2nd B.Sc. ZC student of M.G.M. College along with Mr. Anuroop, Karate instructor, Kubudobudokan International, 3rd B.Sc. BZC Students were the resource persons.
- Students of final year BZC with two faculties of Zoology department attended a Two-Day National workshop on "Animal Diversity and Conservation" organized by department of Applied Zoology, Mangalore University on 15th and 16th December, 2022.
- Department of Zoology and Department of Botany jointly organized a 3 days Exhibition on "Life on Earth" from 23rd to 25th January, 2023.
- Department of Zoology, Eco Club, Science Club and IQAC in collaboration with Lions Club, Udupi Lakshya organized an awareness talk on e-waste management on 25th January, 2023. Mr. Raviraj Nayak, Immediate Past President, Lions Club, Udupi Lakshya was the resource person and donated an e-waste bin to the College.

- A Study Tour was organized to Manipal Institute of Virology and Manipal Anatomy Museum for second year BZ/ZC students on 28th January, 2023 by Department of Zoology. Dr. Sudheesh, Assistant Professor of Manipal Institute of Virology gave a brief explanation on the various activities conducted there. Ms. Kavitha, a research scholar demonstrated the working principle of various equipment in the laboratory. Also, they explained about the biosafety processes while handling infectious samples and the care to be taken during COVID period.
- A Session of Birding was conducted at Uppoor Wetland on 2nd February, 2023 by the Department of Zoology, Eco Club and IQAC in collaboration with Manipal Birders and Conservation Trust in connection with World Wetland Day.
- Department of Zoology and Eco Club organized a programme to install 'Water Pots for Birds' in the College Campus. Around 65 water pots were installed on 21st March, 2023 in the surroundings for the birds in summer.
- Department of Zoology in collaboration with Manipal Birding and Conservation Trust organized a cleanliness drive at Manipal lake on 11th May, 2023.
- Department of Zoology, Eco Club and Science Club in association with IQAC organized a 'Talk on Cyber Security' on 19th May, 2023. Mr. Dinakar Choudhary, Cyber Security Consultant, Airtel Payment Banks was the speaker.

Department of Computer Science

- Orientation Programme for I year B.C.A. was organised on 1st September, 2022. Dr. Vishwanath Pai, Deepali Kamath, Jayanthi R. Prabhu, Anupama Ajith, Lecturers, Computer Science Department were the resource persons.
- CG Model implementation was conducted by III B.C.A. Students on 1st September, 2022.
- Extension Activity was organised by III B.C.A. Students for Primary School, Volakadu on 2nd September, 2022.
- Seminar on Computer Networking for Computer Science department staff was organised on 17th and 18th November, 2022. Dr. Vishwanath Pai was the Resource Person.
- IT Quiz for I B.C.A. was held on 30th November, 2022.
- IT-Quiz for II B.C.A. was held on 8th December, 2022.
- Group Discussion for II year students by III B.C.A. students was conducted on 12th December, 2022.
- Presentation on AVGC courses was organised on 4th January, 2022. Devicharan MAHE, Printing Technology Department of M.I.T., was the resource person.
- Extension Activity of Group discussion was conducted by III B.C.A. students for Evening College students on 19th January, 2023.
- Interactions with Alumni: Seminar on Career Guidance and Job Opportunities for III B.C.A. and III B.Sc. Students was organised on 29th April, 2023. Mr. Osama Assadi and Mr. Ryal were the resource persons.
- IT magazine (IT Bytes) was launched on 30th June, 2023.
- Certificate Course on 'Web Application Development using PHP' was organised for III B.C.A. students from 2nd August to 4th August, 2023. Mr. Ganesh, Asst. Prof., Dept. of Comp. Science was the resource person.

Department of Physical Education

- Annual Athletic Meet 2022-23 inaugurated by Sri Pramod Kumar P., Police Inspector, Coastal Security Force, Udupi on 7th January, 2023. Individual Championship shared by Sradha, I B.Sc. and Shravya, III B.Com. among Women and Shawrish, III B.Com. and Prayag Shetty, II B.Com. among men section.
- Department organised 'Har Ghar Dhyan – A Meditation and its benefit on Health and Wellness' programme on 12th April, 2023. Mrs. Archana Kamath, Art of Living volunteer and faculty was the resource person.

Library and Information Centre

- Birth Anniversary of Dr. S. R. Ranganathan, Father of Library and Information Science was celebrated as National Library Day and Librarians' Day on 12th August, 2022.
- Library Orientation to first year degree students was conducted in the month of November, 2022.
- Orientation on 'How to Read Newspapers and Periodicals?' was conducted on 5th December, 2022 by Mr. Suchith Kotian, HoD, Journalism.
- Orientation on using e-resources was conducted by Mr. Kishore H. V., Librarian, on 18th January, 2023.
- Orientation on 'Using Reference Books as per your Academic Needs' was conducted by Mr. Vinith Rao, Coordinator, Gandhian Study Centre, on 16th February, 2023.
- Six students were honoured as the best library users during the academic year 2022-23.
- Two discussions on 'My Favourite Book' were held at the library on 8th March, 2023 and 19th April, 2023.
- Our students were encouraged to read books about our founder late Dr. T. M. A. Pai on the occasion of his 125th birth anniversary.

GANDHIAN STUDY CENTRE

- The Centre has provided information and factual references to various Kannada print and visual media/publications for their stories on Freedom Movement, Freedom Fighters, Unsung Heroes of Freedom Struggle, and other topics pertaining to 75 Years of Indian Independence. It is noteworthy that the NAAC Peer Team has made a special mention to the Gandhian Study Centre in their report as one among the three major features of the College along with the library.
- Gandhi Jayanti Lecture was organized on October 2nd, 2022. Dr. Nandan Prabhu, Professor, TAPMI, Manipal, delivered the lecture.
- Floral tributes were offered to Gandhiji along with the observance of two-minute silence to mark the Martyrs' Day on 30th January, 2023. A documentary signifying Gandhian Ideals was screened in the Centre on Martyrs' Day.
- A Study Circle on Sarvodaya was organized in remembrance of Acharya Vinoba Bhave, disciple of Mahatma Gandhi. Kannada books on Vinoba Bhave and his works were donated to the Centre by Ms. Padmasini K. on behalf of Vinoba Ashram in September 2022.
- Gandhian Teachings on constitution, rights, duties and good governance were displayed along with the Kannada, English, and Hindi Versions of Preamble to Indian Constitution to mark the Constitution Day in November 2022.
- An extension programme on 'Papu Gandhi Gandhi Bapu aada Kathe' and awareness on National flag was organized on 17-12-2022 in collaboration with the BVT, Manipal and the College. Mr. Yoganarasimha Swamy, Lecturer, DIET, Dr. Mahabaleshwara Rao, Coordinator, Dr. T. M. A. Pai College of Education, Udupi, Dr. Jagadheesh Shetty, A.O.R.G. Pai Research Centre, Udupi, Prof. Laxmibai, Programme Coordinator, BVT, were the resource persons.
- A special talk on 'Gandhiji, National Week and Civil Disobedience Movement' was delivered by Mr. Subodha Pai, HoD, History, on 6th April, 2023.
- The Centre commemorated the 125th Birth Anniversary of late Dr. T. M. A. Pai, Founder of the College by organizing a Study Circle and screening of a documentary on Dr. T. M. A. Pai in the month of April 2023.
- **Swami Vivekananda Chintana Vedike** is an open forum and study circle for value education and Indian Knowledge System located in the Gandhian Study Centre. National Youth Day and Swami Vivekananda Jayanti were celebrated with a value education programme for the students and faculty. Mr. Prashanth Neelavar, Assistant Professor & HOD Political Science, GFGC Thenkanidiyoor, delivered a lecture on 'Swami Vivekananda and the Idea of India' on 12th January, 2023. Dr. Devidas S. Naik, Principal, M.G.M. Evening College, spoke on

Moral and Value Education. Prof. Laxminarayana Karanth, Principal, M.G.M. College, delivered the keynote message of the National Youth Day. Mr. Vinith Rao, Coordinator, spoke on the relevance of Swami Vivekananda and Value Education.

PG Department of Computer Science

- The inter-class 'Techno-Cultural fest – Pradeeptha 2023' for M.Sc. students was organized in the month of March.
- In-house bulletin 'Cluster' was released in the month of March, by CA Varadaraya Pai, Secretery, AGE, Manipal.
- Workshop on React and Node JS was organised on 22nd and 23rd May, 2023. Ms. Bhavyarani, Cloud Associate, Niveus Solutions, Udupi was the resource person.
- Certificate Course on PHP was conducted for the students from 4th September to 18th September, 2023. Mr. Ganesh Hegde, Dept. of Computer Science was the resource person.
- To bring out the creative skills of M.Sc. students, the wall magazine activity is being conducted every week. This activity has inspired the students to publish their own articles and drawings on a range of topics. As a part of this activity, the students have also consolidated IT-related news updates every week.
- Two days workshop on Android for M.Sc. students was conducted in the month of December.
- II M.Sc. students organized an extension activity for 8th and 9th standard students of Dr. T. M. A. Pai English Medium School, Kunjibettu.

STAFF ACTIVITIES AND ACHIEVEMENTS

- **Prof. Laxminarayana Karanth, Principal**
  - Presented a paper on 'Digital Banking Services and Financial Literacy' at One-Day Seminar organised by S.D.M. College (Autonomous), Ujire.
  - Participated as a Resource Person at Poorna Prajna Evening College, Udupi, R.N. Shetty P.U. College, Kundapura and Co-operative Society, Kota.
  - Participated as a Resource Person in 3 days orientation programme on "Mathematical Economics" held from 29th September to 1st October, 2022 at Government First Grade College for Women, Balmatta, Mangaluru.
- **Mrs. Jyothsna, HOD of Economics**
  - Attended 3 Days orientation programme on "Mathematical Economics" held from 29th September to 1st October, 2022 at Government First Grade College for Women, Balmatta, Mangaluru.
  - Attended one-week Life Skills Training workshop at NIMHANS, Bangalore from 19th to 25th February, 2023.
  - Attended 2 Days workshop on "Statistical Economics" held on 3rd and 4th March, 2023 at GFGC for Women Balmatta, Mangaluru.
- **Mrs. Priyashree K. T., Department of Economics**
  - Attended 3 Days orientation programme on "Mathematical Economics" held from 29th September to 1st October, 2022 at Government First Grade College for Women, Balmatta, Mangaluru.
  - Attended 2 Days workshop on "Statistical Economics" held on 3rd and 4th March, 2023 at GFGC for Women, Balmatta, Mangaluru.
- **Mrs. Latha V. Nayak, Department of History**, presented a paper on "Keladi Relations with Tulunadu" in a State Level Seminar held at Dr. P. Dayananda Pai – P. Sathish Pai GFGC College, Carstreet, Mangalore on 17th November, 2022.
- **Dr. Vasumathi Bhat, HoD of Sanskrit,** attended One-day workshop on NEP New Sanskrit Syllabus of the third and fourth degree semester classes of Mangalore University held at Poorna Prajna College, Udupi on 27th October, 2022.
- **Dr. Vijayalakshmi M., Department of Sanskrit**
  - Attended One-day workshop on NEP New

- Sanskrit Syllabus of the third and fourth degree semester classes of Mangalore University held at Poorna Prajna College, Udupi on 27th October, 2022.
    - Attended and presented a Paper on 'Sanskrit Varnamala – A Study of Organisation and Uses' in a World Sanskrit Conference held at Srinivas University, Suratkal from 24th to 26th February, 2023. She was awarded first prize for her presentation. Her paper was accepted for publication.
    - Successfully completed NPTEL-AICTE FDP course 'Introduction to Paninian Grammar' by Indian Institute of Technology, Bombay funded by Ministry of HRD and GoI.

- **Dr. Puthi Vasantha Kumar, HoD of Kannada**
    - Ph.D. guide for 1 Research Scholar, and co-guide for 2 Scholars, from RRC under MAHE University, Manipal.
    - Participated 3 days National Seminar held at Prajapitha in Eshvariya Vishva Vidyalaya, Mount Abu, Rajasthan from on 3rd to 5th September, 2022.
    - Member of B.O.S. of Mangalore University.

- **Dr. Kathyayini Kunjibettu, Department of Kannada**
    - She was awarded Dr. D.S. Karki Kavya Prashasti by Dr. D.S. Karki Kavya Prathishtana, Belagavi and Nagashree Kavya Prashasti by Nagashree Prathishthana, Tumkur for her poetry 'Avanu Hennagabeku'.
    - Published 5 books –
        - ನವ್ಯದ ನವನೀತ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ ವಾಚಿಕೆ
        - ಕವುಂತುಪೋತಿನ ತಾದಿ (ಜೆ. ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರ ಬರೀಡ್ಪಾತ್ – ತುಳು ಅನುವಾದ
        - ಡಾ. ಕಾರಂತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಜ್ಞೆ
        - ಕೊಕ್ಕೊಕೋಕೋ – ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ, ನಿವೇದಿತಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು
        - ನಕ್ಷತ್ರ ನಕ್ಕ ರಾತ್ರಿ – ಕವನ ಸಂಕಲನ – ನಿವೇದಿತಾ ಪ್ರಕಾಶನ
    - Member of various district and state level committees such as Cultural Policy Formulation Committee of Mangalore University, Cultural Sculpture Policy Formulation Committee of Mangalore University, ಕನ್ನಡ ಜಾಗೃತಿ ಸಮಿತಿ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, Karnataka Govt.
    - Two poems have been published in II Semester B.A. Kannada Text Books of Mangalore University.
    - Participated as a judge in the State Level Short Drama Competition held at Alva's College, Moodbidri organised by Mangalore University on 8th and 9th August, 2022.
    - Participated and recited poetry at Bangalore International Literature Festival on 3rd and 4th December, 2022; Mysore Dasara on 3rd October, 2022; Kanaka Sahitya Sammelana at Mangalore University on 22nd and 23rd July, 2022; Mangalore Dasara 2022.
    - Delivered a speech about Saint Kanakadasa and Onake Obavva at D.C. Office, Rajatadri on Kanaka Jayanthi and Obavva Jayanthi observed by Ministry of Kannada and Culture, Udupi, Govt. of Karnataka on 11th November, 2022.
    - Delivered a speech about a Book 'Nanna Kitaki', written by Mr. Yogish Maravanthe, Aeronautic Engineer in Britain Air Bus Company in the Book Release Function in Udupi on 18th December, 2022.
    - Delivered a speech about Saint Kanakadasa at Women's First Grade College, Balmatta, Mangalore.
    - Delivered a speech about ಹಸ್ತಿನಾವತಿ of Jogi at B.B. Hegde College, Kundapura on 21st March, 2023.

- **Mr. Raghavendra Tunga, Department of Kannada**
    - Pursuing Ph.D. from RRC, Udupi, MAHE University, Manipal.
    - Participated in Teacher's Training programme on 'Freedom of Youth Students' on the occasion of 75th Anniversary of Indian Independence organized by Mangalore

University Teacher’s Training programme on 12th August, 2022, at M.G.M. College, Udupi.
  - Editor member of Mangalore University B.B.A. Kannada Text Book ‘Nirvahana Mangala – 3’ and B.A. Optional Kannada Text Book ‘Sahitya Mangala – 5’.
  - Attended ‘Samagra Yakshagana Sammelana’ on 11th and 12th February, 2023 at Udupi and participated as Yakshagana artist.

- **Mr. Santhosh C. Shetti, HoD of Hindi,** is the BOS member of Mangalore University UG and PG courses.

- **Ms. Swathi, Department of Hindi,** attended One-Day workshop on NEP Third Semester organised by University College, Mangalore in association with Hindi Adyapak Sangh on 21st November, 2022.

- **Mrs. Ashwini C. Acharya, HoD of English**
  - Member of BOE of Mangalore University.
  - Attended a One-Day National Seminar on Recent ‘Trends in Translation Studies: Theory and Practice’ organised by AET in collaboration with Dr. G. Shankar Government College Ajjarkad, Udupi on 16th December, 2022.
  - Attended a One-Day International Symposium on ‘Cultural Insights’ organised by Milagres College, Kallianpur on 20th December, 2022.
  - Attended a One-Day Workshop on IV Semester UG Syllabus (NEP Scheme) organised by AET at Padua College of Commerce and Management, Mangalore on 25th April, 2023.
  - Completed Minor Research Project along with Ms. Ankitha Rao on ‘The Role of ICT in Teaching Literature to Undergraduate Students.

- **Mrs. Spoorthy S. Fernandes, Department of English**
  - Attended a One-Day International Symposium on ‘Cultural Insights’ organised by Milagres College, Kallianpur on 20th December, 2022.
  - Participated in the Faculty Development Programme on Case Writing organized by MIM, Manipal on 29th December and 30th December, 2022.
  - Attended One-Day Virtual National Conference on “Innovations and Pedagogy in Higher Education in Social Sciences, Management, Information Sciences and Education” organized by Srinivas University, Mangalore and presented a paper titled ‘Technology Enhanced Learning Through Audio-Visual Media’ on 29th December, 2022.
  - Attended Two Days Virtual Multi-Disciplinary National Conference “ERUDITE” organized by Sheshadripuram Institute of Commerce and Management, Bengaluru and presented a paper titled ‘Navigating the Complexities of Translating English Literature’ on 1st March, 2023.
  - Attended the National Conference ‘Collaborating across Disciplines through Interdisciplinary Research’ organized by St. Aloysius College, Mangaluru and presented a paper titled ‘Bridging Disciplinary Gaps: Interdisciplinary Research for Solving Complex Problems’ on 19th April, 2023.
  - Attended a One-Day Workshop on IV Semester UG Syllabus (NEP Scheme) organised by AET at Padua College of Commerce and Management, Mangalore on 25th April, 2023.

- **Ms. Ankitha Rao K. P., Department of English**
  - Attended a One-Day Workshop on III Semester UG Syllabus (NEP Scheme) organised by S.D.M. College of Business Management, Mangalore on 24th November, 2022.
  - Participated in the University Level Webinar on “III Semester English Question Paper

Pattern" organised by Association of English Teachers, Mangalore University, in association with Department of English, Sri Dhavala College, Moodbidri on 10th December, 2022.
- o Attended a One-Day National Seminar on 'Recent Trends in Translation Studies: Theory and Practice' organised by AET in collaboration with Dr. G. Shankar Government College, Ajjarkad, Udupi on 16th December, 2022.
- o Attended a National Conference on 'Collaborating across Disciplines through Interdisciplinary Research' organized by St. Aloysius College, Mangaluru and presented a paper titled 'The Need for a Humanistic Approach in a Technological Era' on 19th April, 2023.
- o Participated in a One-Day Workshop on European Literature at MCES, Manipal on 24th April, 2023.
- o Attended a One-Day Workshop on IV Semester UG Syllabus (NEP Scheme) organised by AET at Padua College of Commerce and Management, Mangalore on 25th April, 2023.
- o Participated in a Special Lecture on 'The Corporate War on Science: From Tobacco to Silicon Valley' by Noam Chomsky organized by the Department of English, St. Berchmans College, Changanacherry on 3rd May, 2023.

- **Mrs. Vinutha Kudva, Department of English**
  - o Attended a One-Day Workshop on III Semester UG Syllabus (NEP Scheme) organised by S.D.M. College of Business Management, Mangalore on 24th November, 2022.

- **Mr. Samuel Marwin Pinto, Department of English**
  - o Attended a One-Day National Seminar on Recent Trends in Translation Studies: Theory and Practice organised by AET in collaboration with Dr. G. Shankar Government College, Ajjarkad, Udupi on 16th December, 2022.

- **Prof. Arun Kumar B., HoD of Chemistry**
  - o Participated in National Level Seminar at PPC, Udupi and chaired a session.
  - o Attended NAAC Conference at Mangalore University, Konaje.
  - o BOS member in St. Aloysius College, Mangalore.

- **Prof . Saraswathi, HoD of Mathematics**
  - o Participated in the National Conference on the topic 'Scope of Research in Discrete Mathematics as per NEP held at Poorna Prajna College, Udupi during 28th to 30th November, 2022.
  - o Attended as a Chief Guest on the occasion of the Inaugural function of 'Ganithapoorna', National Level Mathematics Training Camp Organized by P.P. College, Udupi on 9th March, 2023.

- **Ms. Navya, Lecturer, Department of Mathematics**, registered for Ph.D. on the topic 'Coefficient Problem for the Class S of Analytic Function' at MAHE, Manipal during the year 2022-23.

- **Mrs. Chaithra Poojary, Department of Mathematics** has participated in One-Day National workshop on "Applied Linear Algebra" organised by Dept. of Mathematics, Dr. G. Shankar Govt. Women's First Grade College & PG Study Centre, Ajjarkad, Udupi on 27th January, 2023.

- **Mrs. Umadevi P., Department of Mathematics** has participated in two days' Workshop on "Education and Health in Future" organised by District Collector at Ajjarkad, Udupi on 3rd & 4th December, 2022.

- **Mrs. P. Vasavi, Department of Mathematics**
  - o Participated in One-Day Workshop on

"Feel Resourcefulness and Effectiveness" conducted by College for Leadership & HRD, Mangalore on 3rd September, 2022.
  - Participated in One-Day National Workshop on "Applied Linear Algebra" organised by Dept. of Mathematics, Dr. G. Shankar Govt. Women's First Grade College and PG Study Centre, Ajjarkad, Udupi on 27th January, 2023.

- **Dr. Akshatha, Department of Physics**
  - Published a research article entitled "Physical, Optical, Thermoanalytical & Radiation Response Study of Eu2O3 Doped Zinc Fluoro Telluroborate Glasses" in the Indian Journal of Physics indexed in SCOPUS with impact factor 2.9 which comes under quartile 2.
  - Certified as a topper in NPTEL Faculty Development Programme and Online Certification course on 'Biophotonics' offered by IIT, Kharagpur.

- **Dr. Maneetha T. K., HoD of Zoology,** completed B.Ed. Degree from Kuvempu University, Shivamogga by March 2023.

- **Mrs. Yashaswini, Department of Zoology,** published a paper titled "Performance Evaluation of Lac Insect *Kerria Maduraiensis* on Different Host Plants at Thrissur" in International Journal of Entomology Research dated 14th March, 2023.

- **Prof. Vanitha, Department of Commerce**
  - Attended One-Day Workshop on Third Semester NEP B.Com. Course held at Alva's College, Moodbidri on 22nd October, 2022.
  - Participated as a Resource Person in One-Day Workshop on Fourth Semester NEP B.Com. Course held at M.G.M. College, Udupi, on 5th March, 2023.
  - Participated in One-Day Student Workshop on 'Investment and Personal Management' held at M.G.M. College, Udupi, on 5th March, 2023.
  - BOE member in Commerce for the UG Degree Examinations of Mangalore University during the year 2022-23.

- **Mr. Anil Kumar B., Department of Commerce**
  - Attended One-Day Workshop on Third Semester NEP B.Com. Programme in the Course 'Corporate Accounting' held at Sri Dhavala College, Moodbidri on 22nd October, 2022.
  - Attended One-Day Workshop on 'Investment and Personal Money Management' held on 17th January, 2023.
  - Attended One-Day Workshop on IV Semester NEP B.Com. Programme in the Course 'Advanced Corporate Accounting' at M.G.M. College, Udupi on 5th April, 2023.
  - Took the charge as the convenor of Youth Red Cross with effect from 13th August, 2022.

- **Dr. Mallika A. Shetty, Department of Commerce**
  - Chaired a Session – National level symposium on Entrepreneurship organized by SKVMS Government First Grade College, Kundapura-Koteshwara on 17th August, 2022.
  - Attended National Conference and presented a paper on Women Entrepreneurship held at Ambedkar University, Aurangabad from 22nd to 24th December, 2022.
  - Participated as a resource person under faculty exchange programme and delivered a lecture on 'Financial Management' in connection with bridge course session to I Year MBA students at MSNIM, Mangalore on 2nd February, 2023.

- **Mrs. Raksha Shenoy, Department of Commerce**
  - Successfully completed 5 Doctoral Advisory Committee presentations in Part time Ph.D. programme at MIM, Manipal.
  - Attended Research Week titled "Evidence

Synthesis by Systematic Reviews" from 17th to 21st October, 2022, conducted by Manipal College of Nursing MAHE Manipal.
- Attended FDP on Case writing on 29th and 30th December, 2022 at MIM, Manipal.
- Participated as a resource person under faculty exchange programme and delivered a lecture on 'Understanding the World Through the Lens of Advertising' in connection with bridge course session to I Year MBA students at MSNIM, Mangalore on 2nd February, 2023.
- Attended 18th Global Marketing Conference on 9th and 10th February, 2023 by K. J. Somaiya Institute of Management, Mumbai on the paper titled "Millennial Buying behaviour of Organic Vegetables and Fruits through the Lens of Health Consciousness and Willingness to pay a premium price.
- Attended Webinars by Springer Nature MAHE, Manipal on 15th February, 2023.
- Attended a session on 'A Walkthrough of how to Access the High Impact Research by Taylor and Francis' on 23rd February, 2023.
- Attended webinar on Understanding the OA output of institutions using a well-known citation Database on 28th February, 2023.
- Attended author workshop on publishing open access in Wiley and Hindawi Journals under Wiley and MAHE's transformational agreement, on 2nd March, 2023.
- Participated in a Scoping review workshop held at PSHS, Manipal on 5th May, 2023.

- **Dr. Vishwanath Pai, HoD of Comp. Science**
  - Authored a coffee table book on Madgaon Old Market.
  - Authored a coffee table book titled Glimpses of Temples around Pushpagiri Hills.

- **Mrs. Praveena Kumari, Department of Comp. Science**
  - Presented a paper on "Traffic Jam Detection Using Regression Model Analysis on IoT-Based Smart City" in the International Conference on Advances in Data-Driven Computing and Intelligent Systems (ADCIS 2022) held during 23rd to 25th September, 2022 organized by Bits Pilani, K.K. Birla Goa Campus, India.
  - Presented a poem composed by me in the Kavigoshti of Thirteenth Udupi Taluk Level Kannada Sahithya Sammelana held on 26th November, 2023.
  - Participated as the resource person for the programme "Language and Technology" organized by the English Department on 4th January, 2023.

- **Anupama Ajith, Department of Comp. Science**, is the Member of BOS Computer Science, Mangalore University.

- **Deepali Kamath, Department of Comp. Science**, is the Member of BOE, Computer Science (B.C.A.), Mangalore University.

- **Shilpa Shanubhog, Department of Comp. Science**, is the Member of BOE, Computer Science (B.Sc.), Mangalore University.

- **Mrs. Pavitra K.** and **Mrs. Deepali Kamath, Department of Comp. Science**, have completed Minor Research Project on title "Analysis of Machine Learning Algorithms for Customer Segmentation and Customer Behavior Prediction". It was submitted on 28th July, 2022.

- **Mr. Kishore H.V., Librarian,** presented paper on 'Mapping in the State of the Art of Indian Scientific Production in COVID-19: A Bibliometric study' in the 5th National Conference on the Management of Modern Libraries organised by MAHE, Manipal on 3rd and 4th February, 2023.

- **Vinith Rao, Co-ordinator, Gandhian Study Centre**
  - Delivered an online lecture on Swarajya and Freedom at 75th Independence Day Programme organized by Lions Lakshya on 15th August 2022.

- o Presented online lecture on 'Sarvodaya in Azadi Ka Amritkal as Shatabdi Sankalp' organized by Sarvodaya Kendrit Anusandhan on 8th August, 2022.
- o Contributed an article for 'March of Karnataka Magazine', October 2022 issue published by Dept. of Information and Publicity, Govt. of Karnataka titled 'Mahatma Gandhi for Better Future'.
- o He has written the Foreword to the book titled 'Let us Understand Gandhiji' published in January 2023 by Maharashtra Gandhi Smarak Nidhi, Nagpur Branch, upon the invitation of the author J. R. Kokandakar.
- o He has participated in the consultations and deliberations on 'Reimagining and Reimaging Higher Education' organized by various online forums.
- o He has participated online in the UN DESA Global Policy Dialogue: 'Leaving No One Behind in an Ageing World' on 31st January, 2023.
- o Attended Online Weekly Dialogue on "Remembering Swaraj through Indian Tradition: The Legacy Dharampal" organized by GSDS Forum, Gwalior, on 17th February, 2023.
- o He has also undergone the following short term online certificate courses:
  - Introductory minor course on Social Construction and Social Constructionism from Open Learn UK.
  - A Course in Infodemic Management and Developing Infodemic Insight Report from Open WHO.
  - Awareness on Foresight Approaches in Global Public Health from Open WHO.

IMPORTANT ACTIVITIES

NCC – Army Wing

- Organized "Ek Din NCC Army Ke Naam" programme on 9th October, 2022. The chief guest of the programme was Retired Lt. Commander Geethalakshmi P. M., Dept. of Humanities & Management, M.I.T., Manipal. Carried on the piping ceremony and felicitated the achievers.
- Organized extension activity – Puneet Sagar Abhiyan at Malpe Beach in association with 21 KAR BN NCC, Udupi on 23rd November, 2022.
- Celebrated NCC Day on 27th November, 2022.
- One day trekking camp at Kudremukh on 24th December, 2022.
- Organized extension activity – Tree Plantation Programme at Krishnanugraha on 27th November, 2022.
- Organized Blood Donation Camp jointly with YRC, on 11th January, 2023.
- Army Wing Secured First Prize on Republic Day 2023 Contingent Marchpast Competition at District Ground, Ajjarkad.
- Organized extension activity – Puneet Sagar Abhiyan at Sita Nadi, Barkur in association with 21 KAR BN NCC, Udupi on 18th March, 2023.

Rangers and Rovers

- Students participated in various programmes organised in the college like Agniptah Daud, Koti Kanta Gayana at College and Ajjarkad, Campus Cleaning at College, Blood Donation Camp.
- A programme 'Ninna Yeligege Nine Shilpi' was organised in collaboration with Department of Journalism on 12th November, 2022.
- Dattu Grama inauguration was held on 26th November, 2022.
- Felicitation to Rajya Puraskar awardee Jeevan Shetty was conducted on 26th November, 2022.
- Toy bank inauguration was held in collaboration with Students Welfare Council on 3rd December, 2022.
- Orientation by Suchith Kotian on the topic 'True Volunteer' was organised on 16th December, 2022.
- Our students participated in International Cultural programme Jamboree held at Moodbidre from 21st to 27th December, 2022.
- A Trekking to Kabbinale Durga was organised on 31st December, 2022.

- Annual Camp was held from 7th to 9th April, 2023 at Padukuduru, Hebri.

YOUTH RED CROSS

- On the completion of the silver jubilee of the establishment of Udupi District under the ambitious guidance of the central government, Agnipath Run (Walkathon) was organised on 25th August, 2022 to create awareness about the Agnipath scheme. Team Nation First (R) organised this 15 km Agnipath Run. All the Red Cross unit students attended the programme.
- Inauguration of the annual activities of Youth Red Cross Unit of our college was arranged on 7th December, 2022.
- YRC joined hands with the Department of Zoology in organising the Blood Group Detection Camp for one week from 22nd November, 2022 to 28th November, 2022 for the students of all the streams (B.A./B.Com./B.Sc./B.C.A./Evening College) of the college. 505 Students were benefited from the camp.
- YRC joined hands with the Department of Zoology in organising a workshop on Self Defence on 3rd December, 2022. Mr. Anuroop Kumar B., 2nd Dan Black Belt and Roshni R. K., 2nd Dan Black Belt were the instructors.
- International Human Rights Day was organised on 10th December, 2022 in association with the Department of History. Prof. K. Surendranath Shetty was the resource person.
- Plastic-free Beach Clean Drive was organised from 27th December, 2022 to 1st January, 2023 at Malpe beach. It was jointly organised by YRC of our College, the Coastal Security Force, Udupi and Indian Red Cross Unit of Udupi district. 223 students of YRC unit of our college voluntarily participated in the cleaning drive.
- Youth Red Cross Unit of our college organised Blood donation camp on 11th January, 2023 at Nutana Ravindra Mantapa in association with Blood Bank, KMC, Manipal. Sri Raghupathi Bhat, MLA, Udupi was the Chief Guest. Dr. Shamee Shastry, Professor HOD, Blood Bank, KMC, Manipal was the Guest of Honour. 189 Students enrolled their names and 119 Units of blood was collected.
- Youth Red Cross unit organised National Integration Oath Taking programme on 19th January, 2023.
- Youth Red Cross, jointly with IQAC and Student Welfare Council under the aegis of Swami Vivekananda Chintana Vedike organised Swami Vivekananda Jayanthi and National Youth Day on 12th January, 2023. Sri Prashanth Neelavar, Asst. Prof., Govt. First Grade College, Tenkanidiyur was the chief guest.
- Youth Red Cross organised a programme on the topic 'Would You Like to Serve the Country as a Part of Civil Defence'on 24th April, 2023. Dr. Vijayendra Vasanth, Officer, Commanding Civil Defence, Udupi District was the Guest of Honour.

Commerce Club

- Commerce Club was inaugurated by CA Ananth Narayan Pai for the academic year 2023-24 on 12th December, 2022.
- Commerce Club joined hands with Youth Red Cross Unit in Blood Donation Camp held on 11th January, 2023 and Commerce Club students donated the blood.
- Commerce Club organised PAN Card and Passport Mela for the students of all the streams on 23rd and 24th January, 2023.
- Commerce Club joined hands in association with Rangers unit in A Toy Donation Drive on 28th January, 2023.
- Commerce Club organised Vendor Exhibition cum Sale Programme in association with MSME, Mangalore and Udupi Chamber of Commerce on 7th and 8th March, 2023. Around 75 stalls visited the campus.
- Cleanliness drive was organised on 26th March, 2023, SWC had organized a Campus cleaning Programme in association with NCC Army Unit, NCC Naval Unit, NSS Unit, Rangers and Rovers Unit, Economics Club and Commerce Club.

- Commerce Club organised personality development session on the topic 'Potent Mirroring Technique using Kinesics' for winning interviews which included interview skills and crafting resumes on 17th May, 2023.
- Commerce club in association with IQAC organised a talk on careers paths after graduation for the students of I B.Com. and II B.Com. on 3rd June, 2023.
- Commerce and IQAC jointly organised a talk 'On Benefits of Sports' in daily life on 30th June, 2023.

Science Club

- In association with Department of Mathematics a Special Talk was organised on the topic 'What after B.Sc.?' by Mr. Rakesh, Assistant Professor, Department of Mathematics, Poorna Prajna College, Udupi on 29th October, 2022.
- A Guest lecture on Mental Health was organized on 5th November, 2022. Dr. Vani Ballal, HOD of Psychology, Dr. G. Shankar Government Women's First Grade College, Ajjarkad, Udupi was the resource person.
- A Special talk on "Awareness of Common Cancers in Women" was arranged for Science Club students on 28th November, 2022. Dr. Prashant Pareet, Programme Manager, Cancer Care, Karkinos Healthcare, KLE University, Udupi was the resource person.
- An orientation programme on Cancer Awareness was organized on 3rd December, 2022 by Dr. Tanmaye, Karkinos Healthcare, KLE University, Udupi.
- An awareness programme on E-waste management was organized in collaboration with Lion's Club, Udupi Lakshya on 3rd December, 2022. Raviraj Nayak, Immediate Past President of Lion's Club, Udupi Lakshya was the resource person.

English Forum

- A Special talk on 'Literature: A Reflection of Life' was organized in Nutana Ravindra Mantapa on 29th September, 2022. Prof. M. L. Samaga, Rtd. Principal and Former HOD of English of our College addressed the students and enlightened them on the importance of English Literature in life. He also inaugurated the activities of the English Forum for the academic year 2022-23.
- An Inspirational Learning Session was conducted on 11th October, 2022 in AV Hall. All the Optional students were the participants. They introduced themselves and also shared their experience of studying literature. They watched videos based on the life of the great playwright William Shakespeare and his Globe Theatre.
- The Department Bulletin MUSE was released on 5th December, 2022 in AV Hall. Prof. Namita Tolpadi, retired HOD of SMS College, Brahmavar was the Resource Person. She spoke about major writers and ages of English Literature.
- A One-Day Workshop on 'Eliot Remembered' celebrating 100 years of 'The Wasteland' was organized in collaboration with Manipal Centre for European Studies on 9th December, 2022. Dr. Aravinda Bhat, Assistant Professor, MAHE spoke about modernism; Dr. Shishira, enlightened the audience speaking about the poem 'The Wasteland'. Valedictory session was concluded by Dr. Sudhamsha. Students from neighbouring colleges participated in this workshop.
- An Extension Activity on 'Why opt for English Literature in Degree?' was organised for II P.U. College students on 10th January, 2023. Ms. Samanvi and her team from final year explained the significance of opting for English Literature at Under Graduate level. 115 students from P.U. College attended this programme.

Yakshagana and Drama Club

- Yakshagana demonstration was organized in association with Yakshangana Trust, Bengalore on 15th December, 2022.
- 'Muktha' – A short film directed by Ms. Medhini

Kelamane was screened on 9th January, 2023 and it was followed by interaction with the director.

- Dr. G. L. Hegade, Ex-President of Yakshagana Academy of Karnataka inaugurated a certificate course on Yakshagana on 27th January, 2023. Students of Yakshagana certificate course performed the theme ‘Panchavati–Jatayu Moksha’ before the NAAC Peer Team on 30th March, 2023.
- Yakshagana students performed on Founders Day, 25th of May, 2023, The theme of performance was ‘Shashiprabha Parinaya’.

Teaching – Learning Centre

- Professional training for teachers on “Transaction to Transformation – The Role of Teachers in Higher Education” by Dr. Shankarnarayana Bhat, Associate Director (Faculty Development and Welfare), Associate Professor, Department of E&C Engineering, M.I.T., Manipal was held on 14th December, 2022.
- Professional training to teachers on “Changing Role of Teachers in the Era of Edutech” by Dr. G. Robert Clive, Vice Principal and Associate Professor, Department of Social Sciences, Crossland College, Brahmavar, was held on 27th January, 2023.
- A professional training on ‘Demonstration of Fire Safety’ was given to all the teaching and non-teaching staff of our College on Monday, 19th June, 2023. The guest speaker was Mr. Sathish, Station Officer, Fire Station, Udupi who spoke about the different safety measures and how to be vigilant during the fire breakdown. Mr. Premnath Bolar, Proprietor, Simonia Appliances, Mangalore displayed different techniques to extinguish the fire.

PLACEMENTS

- More than 20 companies visited the campus and 151 were placed during the academic year 2021-22.

MOUs

- MSNIM and Department of Commerce.
- MBAC and Savitha Shastri Butterfly Park and Department of Zoology.
- Forum of Free Enterprises, Mumbai, MCES and Department of Economics.
- AGE and Arivu Educational Consultants Private Ltd. for CA Foundation Course.
- Manipal Centre for European Studies and Department of English.

ACKNOWLEDGEMENTS

By paying the homage and tributes to our founder Dr. T. M. A. Pai, I express my gratitude to the esteemed members of the College Trust, Sri T. Sathish U. Pai, President, M.G.M. College Trust, Dr. Ranjan R. Pai, Dr. H. S. Ballal, Lt. Gen. (Dr.) M. D. Venkatesh, Dr. Narayan Sabhahit, Dr. H. Shantharam and Sri CA Varadaraya Pai, Secretary of AGE for giving me an opportunity to take up this responsibility and for their constant support and timely guidance throughout the year.

I place on record the unconditional support extended to me by the teaching and non-teaching staff. I sincerely thank each one of them. I thank the P.T.A. and the Alumni Forum, Parents, Alumni, Well-wishers who have been very supportive.

I take this opportunity to wish the outgoing students a bright future and best wishes for the forthcoming 6th Semester examinations. ●

STUDENTS' WELFARE COUNCIL REPORT 2022-23

✍ **Anagha Hegde,** III B.Sc., General Secretary

"**Coming together is the beginning, Keeping together is Progress and Working together is Success." – Henry Ford**

The Students' Welfare Council was inaugurated on 24th November, 2022, Mr. Gautham Pai, the Executive Chairman of Manipal Technologies Pvt. Ltd., Manipal was the Chief Guest. Prof. Laxminarayana Karanth, the Principal presided over the function. Prof. Ramesh Karla, the Students' Welfare Officer administered the oath to the members of the council.

Members of the Students' Welfare Council are as follows:

President – Mr. Dhanush Jain, III B.Com.
General Secretary Ms. Anagha Hegde, III B.Sc.
M.Sc. Representative – Mr. Ravish Raj, II M.Sc.

Vice Presidents of the Council are:

1. **Mr. Sanath G. Shettigar, III B.C.A.**
2. **Ms. Sharanya Kunder, III B.Sc.**
3. **Ms. Dishayini Mendon, III B.Com.**
4. **Ms. Prathima Ganiga, III B.C.A.**
5. **Mr. Neeraj N. Rao, III B.A.**

Joint Secretaries of the Council are:

1. **Mr. Anuroop B. Kumar, III B.Sc.**
2. **Ms. Shathakumari, III B.Com.**
3. **Yathish, III B.C.A.**
4. **Ms. Vijeta Hegde, III B.A.**
5. **Mr. Prateek Nayak, III B.Sc.**

During this academic year, several **Student Centric Programmes** were organized in the College and SWC has been a part of organizing these events

in association with various clubs and departments. SWC has been a part of following activities:

- **Toy Bank – Donate a Toy**
  SWC has been a part of a unique and noble programme, where in hundreds of toys were donated by the students of M.G.M. as well as the Public. All these toys were collected and distributed among poor and needy children. SWC members joined hands with Rangers and Rovers Club and organized this Programme.

- **Release of in-house bulletin S2S2S and Departmental Blog**
  In collaboration with Dept. of Botany, SWC organized the release of in-house bulletin S2S2S and Departmental Blog. With respect to Departmental work, the SWC members assisted the botany Department in naming of trees in and around the campus. The trees were provided with name plates carrying the Scientific name of each plant species.

- **Annual Sports meet – GRAVITAS**
In association with the Sports Club, SWC organized the annual Sports meet – GRAVITAS in the month of December. Several track and field events were conducted and the winners were awarded with medals and certificates.
- A fun filled Sports event was conducted by the SWC for the lecturers of MGM.
Principal 11 v/s President 11 – a cricket face off.
Volleyball face-off between the female staff members and the SWC members were conducted.
- **Blood Donation camp**
SWC Members attended the Blood Donation camp organized by Youth Red Cross. M.G.M. has been known for its participation in noble works towards the society. The blood donation camp has been conducted since several years. And every year students in large numbers voluntarily donate their blood for a noble cause. This camp was headed by the slogan, **donate blood and save a life.**
- SWC organized a fun-filled **Women's Day Programme** for the lecturers on account of International Women's Day on March 9th 2023. The lecturers were engaged in few fun activities and 1 minute games. It was an opportunity to get some beautiful glimpses of student teacher interactions.
- A talk on Critical Thinking organized by Counselling Cell. Mrs. Rekha Chandra, Dept. of Computer Science, being the Counsellor, guided the students on various aspects of life and tried to ignite a ray of optimism in all the students. SWC members took the sole responsibility in informing the students about this unique and informative programmes.
- **Space on wheels and Mobile Planetarium**
A look through into the Space organized by Physics Dept. in association with Karnataka State Scientific Research Council, Dakshina Kannada Science Foundation, Karnataka State & Technology Promotion Society and ISRO. An A/C bus was entirely modified and was transformed into a movable Space-museum, containing all the models of different projects of ISRO in the past years. The main attraction was the mobile Planetarium where the students were excited to watch the sky and the different bodies present in the atmosphere.
- Dept. of Journalism organized an event known as "**Showreel**" in which a movie with certain aesthetic values was screened for the students followed by a group discussion. SWC attended and coordinated this programme.
- In collaboration with Dept. of Political Science, SWC volunteered the **Systematic Voters' Education and Electoral Participation.** About 150 students enrolled themselves and received their respective voters ID. This programme was aimed at creating an awareness among the students regarding the Fundamental rights of every Indian citizen **– right to vote**.
- In association with Dept. of English a One-day Workshop 'Eliot Remembered', celebrating 100 years of 'The Wasteland' was organized in collaboration with Manipal Centre for European Studies on 9th December, 2022. Dr. Aravinda Bhat, Assistant Professor, MAHE spoke about modernism; Dr. Shishira, enlightened the audience speaking about the poem 'The Wasteland'
- **NAAC result was announced on 11th April, 2023. The College was awarded with A+ grade with a 3.36 CGPA** which was the combined effort of the entire faculty as well as the students. SWC had a crucial part in organizing the Cultural Programme on the evening of NAAC Peer team visit.

The following activities were conducted by the English Forum & IQAC:

- A Special talk on 'Literature: A Reflection of Life' was organized in Nutana Ravindra Mantapa on 29th September, 2022.

- The Department Bulletin MUSE was released on 5th December, 2022 in AV Hall.
- A One-Day Workshop on 'Eliot Remembered' celebrating 100 years of 'The Wasteland' was organized in collaboration with Manipal Centre for European Studies on 9th December, 2022.

CLUB ACTIVITIES:

IT Club has conducted the following activities:

- **"INSPIRA"** a coding event was conducted on 20th July, 2022 for B.C.A. and B.Sc. students.
- Conducted a **"LANTERN MAKING"** Competition on 11th November, 2022 for IT Club members.
- Organized Guest Lecture on: "Different roles in the IT industry and skill sets required" on 24th September, 2022 for IT Club Students. Resource Person was Mrs. Melba Deena Lewis.
- Conducted "**PLUG MIND**" Event on 16 Jan., 2023 for B.C.A. and B.Sc. and IT Club Students to improve their coding skills.

NCC Army Wing Annual Report:

NCC Army Wing of M.G.M. College is running through its **24 years of functioning**. It is working smoothly under the guidance of Captain Navya and Prof. Laxminarayan Karanth, Principal of M.G.M. College. NCC Army Wing of M.G.M. College is a subunit of 21 KAR BN NCC Udupi.

This year we have enrolled 52 SW cadets and 42 SD Cadets. SUO Suresh is the leading cadet, SUO Anvitha and JUO Prasad assisted him in all the activities. Totally 20 parades are being held every year. Regular parades are held on every Saturday from 1.30 p.m. to 5.30 p.m.

Achievements:

- CSUO Nithish Prasad Devadiga All India Republic Day Camp – 2022, Delhi.
- JUO Prasad, SGT Vinayak and SGT Sujith attended Pre-IGC-RDC-Phase-2 from 15th to 22nd Oct., 2022 at Nehru Memorial College, Sullia.
- CQMS Manashree, SGT Zain, CPL Nikitha and CPL Shailesh attended CATC from 15th to 22nd Oct., 2022 at Nehru Memorial College, Sullia.
- JUO Prasad, SGT Vinayak and SGT Sujith attended Pre-IGC-RDC Phase-3 from 24th to 31st Oct., 2022 at Sacred Heart College, Madanthyar.
- SGT Deepthi Kotian, CPL Monisha and CPL Rakshitha Bhat attended Pre-IGC-RDC Phase-3 from 24th to 31st Oct., 2022 at Sacred Heart College, Madanthyar.
- SGT Sujth attended RDC-IGC at Bangalore from 1st to 10th Nov., 2022 at Bangalore.
- JUO Prasad, SGT Subramanya, SGT Nagraj Nayak, SGT Vinayak and CPL Ajith attended Army Attachment Camp from 6th to 17th Nov., 2022 at MEG Centre, Bangalore.
- SGT Soorya, SGT Subith and CPL Abhilash attended, Shivaj Trekking camp at Kolhapur, Maharashtra from 18th to 27th Nov., 2022.
- SUO Suresh Kumar and CPL Rashmitha Naik attended SSB Capsule Training camp from 1st to 10th Nov., 2022 at St. Benedict's College, Bangalore.
- SUO Suresh Kumar and CPL Rashmitha Naik attended SSB Capsule Final Training camp from 11th to 24th Nov., 2022 at Sure Short Academy, Bangalore.
- First Place in Republic Day March-past 2023 at District Ground.

The following Programmes were organized during this academic year:

- Observed **Kargil Vijay Diwas** on 26th July, 2022 at M.G.M. College.
- Celebrated 'Har Ghar Tiranga' on 15th Aug., 2022 at M.G.M. College.
- Organized "**Ek Din NCC Army Ke Naam**" programme on 9th October, 2022, in Geethanjali Hall, M.G.M. College, Udupi. The Chief Guest of the programme was Retired Lt. Commander Geethalakshmi P. M., Dept. of Humanities & amp; Management, M.I.T., Manipal. Carried

on the piping ceremony and felicitated the achievers.

- Organized Special talk by Ex-cadets on 29th Oct., 2022 at M.G.M. College.
- Celebrated NCC Day on 27th Nov., 2022 at Krishnanugraha "Children Fit Institute and Adoption Centre", Santhekatte, Udupi.
- Organized Armed Drill Training on 12th Dec., 2022 at M.G.M. College.
- Organized Firing Training on 13th Dec., 2022 at M.G.M. College.
- Organized **Weapon Training Class** on 11th Jan., 2023 at M.G.M. College.
- Celebrated **Indian Army day** on 15th January 2023 at M.G.M. College, Udupi.
- Cadets participated in Yogathon on 15th Jan., 2023 at MAHE Ground, Manipal.
- Celebrated Republic Day 2023. Chief Guest of the programme was Lt. Col. Anand A. Shirali, 20th Rajputana rifles regiment, Indian Army.

Social Activities:

- Organized Blood donation camp on 11th Jan., 2023 at M.G.M. College, Manipal. Cadets have participated in online pledge taking ceremony on "**Say yes to Life, No to Drugs**" on June 26th 2022.
- Organized extension activity – **Tree Plantation at Krishnanugraha** on 27th Nov., 2022.
- Organized extension activity – Puneet Sagar Abhiyan at Malpe Beach in association with 21 KAR BN NCC, Udupi on 23rd Nov., 2022.
- Organized extension activity – Puneet Sagar Abhiyan at Sita Nadi, Barkur in association with 21 KAR BN NCC, Udupi on 18th March, 2023.
- Organized World Earth Day by taking pledge at M.G.M. College, Udupi on 17th April, 2023.

Adventure Activities:

NCC Army organized One-Day trekking camp to Kudremukh on 24th Dec., 2022.

NCC Naval Wing Annual Report:

National Achievers of M.G.M. Naval Wing NCC 2022 – 2023

- P.O. Cdt. Pavan Kumar attended Ship attachment camp at Western Naval Command, Mumbai, India.
- P.O. Cdt. Dhanya Kunder attended All India Nau Sainik camp at INS Circars, Eastern Naval command, Vishakapatnam, India.
- Leading. Cdt. B. Shrikar Aital attended All India Nau Sainik camp at INS Circars, Eastern naval command, Vishakapatnam, India.
- P.O. Cdt. Prathiksha Kunder attended All India Yachting Regatta camp at INS Chilka, Odissa, India.
- L. Cdt. Mehek Fathima Sheikh attended **Independence Day Camp at Delhi**, India.

Activities:

- Some of the major activities that were conducted by M.G.M. Naval Wing NCC this year were, World Earth day, Puneeth Sagar Abhyan, World Environment Day, World Yoga Day and adventure activities like Trekking, Boat Pulling and lot more.
- Best Cadet award of this year M.G.M. Naval Wing NCC is given to P.O. Cdt. Pavan Kumar who attended ship attachment camp at Western Naval Command Mumbai and Best Passing Out Cadet award is given to Cadet Captain Ravishankar Poojary who attended Sea attachment camp at INS magar at Southern Naval Command, Kochi, India.

Eco Club has conducted the following activities:

- Eco Club in association with Department of Zoology participated in a beach cleaning drive organized by Centre for Marine Living Resources and Ecology, Kochi, Ministry of Earth Science on the theme "**Swachh Sagar Surakshit Sagar**" in the sea walk region at Malpe on 17th September, 2022. It was a national

programme on the World Ocean Day where 75 beaches in India were cleaned at the same time.

- A Workshop was organized by Department of Zoology and Eco Club on the topic **'Snake Bite Awareness'** on 29th October, 2022. The guest speakers were Dr. Preston Mare Sirur, Dr. Vrinda Lath and Dr. Ketaki Chowkhani. Dr. Preston Mare Sirur and Dr. Vrinda Lath explained about various poisonous snakes and first aid for snake bite. Dr. Ketaki, spoke about human interaction with snakes.
- Department of Zoology and Eco Club in association with IQAC organized a plantation drive for **Butterfly Park in the College campus**. Mr. Sammilan Shetty, Curator and Mr. Tejasvi Acharya, member of the MBAC Trust gave the guidance and support.
- Department of Zoology, Eco Club, Youth Red Cross in association with IQAC conducted a **programme on self-defence** on 3rd December, 2022. Ms. Roshni, 2nd Dan Black Belt, Instructor, Budokan Karate and self-defence and 2nd B.Sc. ZC student of M.G.M. College along with Mr. Anuroop, Karate instructor, Kubudo budokan international and 3rd B.Sc. BZC Students were the resource persons
- Department of Zoology, Eco Club, Science Club and IQAC in collaboration with Lions Club, Udupi Lakshya organized an awareness **talk on E-Waste Management** on 25th January, 2023. Mr. Raviraj Nayak, Immediate Past President, Lions Club Udupi Lakshya was the resource person and donated an e-waste bin to the college.
- A Session of Birding was conducted at Uppoor Wetland on 2nd February, 2023 by Department of Zoology, Eco Club and IQAC in collaboration with Manipal Birders and Conservation Trust in connection with World Wetland Day.
- Department of Zoology and Eco Club organized a programme of **Water Pot Installation** on 21st March, 2023. About 65 water pots were kept in and around the campus for the birds in summer.
- Department of Zoology, Eco Club and Science Club in association with IQAC organized a **Talk on Cyber Security** on 19th May, 2023. Mr. Dinakar Choudhary, Cyber Security Consultant, Airtel Payment Banks was the speaker.

The following are the activities conducted by National Service Scheme during this academic year:

- An event named **"Ninna Yeligege Neene Shilpi**" was organized in the college for the students followed by an interactive session with Mrs. Nemichandra.
- On 26th Nov., 2022 **"Kere Cleaning"**, an initiative to clean the water body was conducted in Shettibettu, Udupi.
- On 3rd December, 2022 College Campus Cleaning was conducted where in all the NSS volunteers were involved in cleaning the entire college campus.
- NSS Volunteers involved themselves in an **Anti-Drug Rally, "Nasha Muktha Abhiyana"** held in Women's College Ajjarkad in December, 2022.
- A fun filled interactive session **"A Noon with Well-Known"** was held on 17th December, 2022 in our college campus. Chief Guest and speaker of the programme was Vijay Sir (Former Principal of M.G.M. College).
- Been a part of a programme involving Job fair and talents show for physically challenged people held in Rajangana, Udupi on 29th December, 2022.
- An annual camp for a period of 7 days was organized in Hirgana, Karkala. About 100 NSS volunteers enrolled themselves in this annual camp.

The following activities were conducted by **Kasturba Rangers Unit and Mahatma Gandhi Rovers Unit**, M.G.M. College, Udupi:

- Students participated in various programmes organised in the College like **Agnipath Daud** and **Koti Kanta Gayana** at Ajjarkad, Campus Cleaning at College, Blood Donation Camp.
- A Programme **'Ninna Yeligege Nine Shilpi'** was organised in collaboration with Department of Journalism on 12th November, 2022.
- **Dattu Grama Inauguration** was held on 26th November, 2022.
- Felicitation to Rajya Puraskar awardee Mr. Jeevan Shetty was conducted on 26th November, 2022.
- Toy bank Inauguration was held in collaboration with Students' Welfare Council on 3rd December, 2022.
- Orientation by Suchith Kotian on the topic **'True Volunteer'** was organised on 16th December, 2022.
- Our students participated in **International Cultural Programme Jamboree** held at Moodbidre from 21st to 27th December, 2022.
- Annual Camp was held from 7th to 9th April, 2023 at Padukuduru, Hebri.

The following are the activities conducted by Youth Red Cross during this academic year:

- Youth Red Cross unit organised **National Integration Oath Taking** programme on 19th January, 2023.
- **International Human Rights Day** was organised on 10th December, 2022 in association with the Department of History. Prof. K. Surendranath Shetty was the resource person.
- On the completion of the silver jubilee of the establishment of Udupi District under the ambitious guidance of the central government, **Agnipath Run** was organised on 25th August, 2022 to create awareness about the Agnipath scheme.
- YRC joined hands with the Department of Zoology in organising a workshop on Self Defence on 3rd December, 2022. Mr. Anuroop Kumar B., 2nd Dan Black Belt and Roshni R. K., 2nd Dan Black Belt were the instructors.
- **Plastic-free Beach Clean Drive** was organised from 27th December, 2022 to 1st January, 2023 at Malpe beach.
- Youth Red Cross Unit of our college organised **Blood donation camp** on 11th January, 2023 at Nutana Ravindra Mantapa in association with Blood Bank, KMC, Manipal. 189 Students enrolled their names and **119 Units of blood was collected**.
- Youth Red Cross in association with IQAC and Students' Welfare Council under Swami Vivekananda Chintana Vedike organised Swami Vivekananda Jayanthi and National Youth Day on 12th January, 2023.
- Youth Red Cross organised a programme on the topic **'Would You Like to Serve the Country as a Part of Civil Defence'** on 24th April, 2023.

Yakshagana and Nataka Ranga:

- Yakshagana demonstration was organized in association with Yakshagana Trust, Bangalore on 15th December, 2022.
- **'Muktha'** – A short film directed by Ms. Medhini Kelamane was screened on 9th January, 2023 and it was followed by interaction with the director.
- Dr. G. L. Hegade Ex-President of Yakshagana Academy of Karnataka inaugurated a certificate course on Yakshagana was inaugurated by Dr. G. L. Hegade, Ex-President of Yakshagana Academy of Karnataka on 27th January, 2023. Students of Yakshagana certificate course performed the theme 'Panchavati-Jatayu Moksha' before the NAAC Peer Team on 30th March, 2023.
- Yakshagana students performed on the theme **'Shashiprabha Parinaya'** on 25th of May, 2023 on account of Founders Day Celebration.

Swami Vivekananda Chintana Vedike: Celebrated National Youth Day in association with SWC on 12th January, 2023.

The following activities were conducted by the Science Club during this academic year:

- In association with Department of Mathematics arranged a Special Talk was organised on the topic **'What After B.Sc.?'** by Mr. Rakesh, Assistant Professor, Department of Mathematics, Poorna Prajna College, Udupi on 29th October, 2022.
- A Guest lecture on **Mental Health** was organized on 5th November, 2022. Dr. Vani Ballal, HOD of Psychology, Dr. G. Shankar Government Women's First Grade College, Ajjarkad, Udupi was the resource person.
- A Special talk on **"Awareness of Common Cancers in Women"** was arranged for science club student on 28th November, 2022. Dr. Prashant Pareet, Programme Manager, Cancer Care, Karkinos Healthcare, KLE University, Udupi was the resource person.
- An Orientation programme on **Cancer Awareness** was organized on 3rd December, 2022 by Dr. Tanmaye, Karkinos Healthcare, KLE University, Udupi.
- An awareness programme on **E-waste Management** was organized in collaboration with Lion's Club, Udupi Lakshya on 3rd December, 2022. Raviraj Nayak, Immediate Past President of Lion's Club, Udupi Lakshya was the resource person.

The following are the activities conducted by the **Commerce Club:**

- Commerce Club joined hands with Youth Red Cross Unit in Blood Donation Camp held on 11th January, 2023 and Commerce Club students donated the blood.
- Commerce Club organised **PAN Card and Passport mela** for the students of all the streams on 23rd and 24th January, 2023.
- Commerce Club organised **Vendor exhibition** cum Sale Programme in association with MSME Mangalore and Udupi Chamber of Commerce on March 7th and 8th March, 2023. Around 75 stalls visited the campus.
- **Cleanliness drive** was organised on 26th March 2023, SWC had organized a Campus Cleaning Programme in association with NCC Army Unit, NCC Naval Unit, NSS Unit, Rangers and Rovers Unit, Economics Club and Commerce Club.
- Commerce Club organised **Personality Development Programme** which included interview skills and crafting resumes on 17th May, 2023.

COUNSELLING CELL

- Mrs. Rekha N. Chandra, Asst. Prof., Dept. of Computer Science and Mrs. Jyotsna, Asst. Prof., Dept. of Economics attended Life Skills training held at NIMHANS, Bangalore from 19th to 25th February, 2023.
- A Talk on Critical Thinking was organized by Mrs. Rekha N. Chandra for our college students on 16th March, 2023.

SPORTS CLUB:

Annual Athletic Meet 2022-23 was organized by Physical Education Dept., in association with SWC. It was inaugurated by Sri Pramod Kumar P., Police Inspector, Coastal Security Force, Udupi on 7th January, 2023. Individual Championship was shared by Shraddha, I B.Sc. and Shravya, III B.Com. under Women Section and Sowrish, III B.Com. and Prayag Shetty, II B.Com. under men section.

PLACEMENT CELL:

Total number of Placements: **151** Companies which visited the campus are: Infosys, TCS, Mind Tree, Wipro, Deloitte, L&T, Ultra Tech Cement, Kotak Life, Almasons, Ace Micromatic, U Web Solutions, Code Craft, SLP etc. Few more companies had scheduled the visits to the campus in the upcoming days.

STUDENTS' ACHIEVEMENTS

RANK HOLDERS

Two students of our college secured ranks in the Degree Semester examinations of Mangalore University in the academic year 2021-22. They are :

Pooja R – B.C.A. 3rd Rank

Chinmayi – B.A. 10th Rank

Prathiksha Shenoy, B.A. bagged a Gold Medal for securing highest marks in optional subjects.

One of the proudest moment for the entire M.G.M. Family was when our NSS volunteer Ms. Vasupradha of II B.Com. participated in the NATIONAL REPUBLIC DAY PARADE 2023, held in Delhi.

The following are the achievements of the students of M.G.M. in the field of SPORTS during this academic year:

Ms. Shradha of I B.C.A.

- Bagged the First prize in 200 m race and 4 x 100 m relay in the **Taluk Level Dasara Sports.**

Sports held in Udupi on 3rd September, 2022

- Also Secured Third place in 200 mts run in the Karnataka State U-18 y. **U-20 Junior Athletic Meet-2023** held on 18th and 19th February, 2023 at Kanteerava Stadium, Bangalore.
- Second place in 4 x 100 m relay and 4 x 400 m relay respectively in the Mysore **Divisional level Dasara Sports** held at Mangalore on 18.09.2022.

Mr. Prayag Shetty, II B.Com.

- Bagged First place in 4 x 100 m relay.
- Third place in 1500 m in the **State Level Athletic meet** held at Bangalore on 28th and 29th January, 2023.
- First place in 10 K Manipal Marathon held at MAHE, Manipal on 12th February, 2023.

Ms. Rakshitha Shetty of I B.C.A.

Represented the Mangalore University **Badminton team** in the **South Zone.**

Participated in Badminton Tournament held at Jain University, Bangalore from 21st to 24th November, 2022.

Secured Gold Medal in **State Open Badminton Tournament** held on 29th at Ajjarkad, Udupi.

Bagged Bronze Medal in **All India Junior Open National Level Badminton Tournament** held at Mangalore on 7th and 8th January, 2023.

Ms. Nisarga N., II B.C.A. secured Gold Medal in Karate, Kumitte, 61 kg senior category in the 13th **State Level Karate Championship 2022** held on 5th and 6th November, 2022 at Bangalore.

Ms. Meghana M. Mendon, Manvitha, I B.Com. represented the Mangalore University Table Tennis Team in the **South Zone Badminton Tournament** held at Jain University, Bangalore from 14.11.2022 to 16.11.2022.

Our College Table Tennis team for Women won the Mangalore University Inter-Collegiate Table Tennis Tournament held at St. Aloysius College, Mangalore on 15th May, 2023.

Shailesh, Hitesh and Tejas participated in Table Tennis Men and secured 4th place in **Mangalore University Inter-Collegiate Table Tennis Tournament** held in St. Aloysius College, Mangalore.

Our college Women's Throwball team participated in Inter-Collegiate Throwball Event held in IMJ Institute of Science and Technology, Kundapur on 17th May, 2023.

During the academic year 2022-2023 students of M.G.M. participated in numerous **Inter-Collegiate events** and bagged prizes under various categories and events.

Here, is a brief report of the students' achievements in Inter-Collegiate events, seminars and Conferences.

- B.Sc. students of our college attended a National Level Inter-Collegiate Chemistry fest ANALYST held at St. Aloysius College, Mangalore on 25th April, 2023. Manasvitha and Kalpitha of III B.Sc. MPC won the first place in Collage competition.
- Our students attended the Chemistry fest

CHEM-SPECTRUM 2023 held at Dr. Shanker Govt. Womens First Grade College, Ajjarkad, Udupi.
Om Rithumbara won a place in the Lab event. Juwariya and Lirisha bagged a place in Quiz competition.

- Students attended a Commerce and Management Fest "**LAKSHYA**" held in Govind Das College, Suratkal on 20th January, 2023.
- Ananya Pai and Dhanush Jain won 1st Prize in Finance Competition.
- Bhoomika and Chirath Hegde won 1st Prize in Marketing Event.
- Runners in Variety Event of Overall Championship was bagged by MGMites in LAKSHYA 2023.
- The students of M.G.M. participated in **N-IGMA 2023** a cultural and literary fest held in Nitte.
  1. Manisha Pai and Anagha Hegde won the second prize in Mehendi event.
  2. Students Won the runners up championship in Western Group Dance.
- The students of M.G.M. participated in cultural fest **INCREDIA 2023**.
  - o Winners in Eastern Group Dance competition
  - o Runners in Western Dance competition.
  - o The Overall Championship was bagged by MGMites in INCREDIA 2023.

I would like to express my heartfelt gratitude to our beloved Principal, Prof. Laxminarayana Karanth, Student Welfare Officer Prof. Ramesh Karla and all the teaching and non-teaching staff for their valuable guidance and support. A Sincere thanks to all the students for their support throughout the year.

Thank you.

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಕಲಶೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯ

✍ **ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಆರ್. ನಾವಡ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕಾಶಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕಲಶೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಕಳಸ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದೆ. ರಮಣೀಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದಿರುವ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಭಕ್ತರು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಭದ್ರಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿರುವ ಕಳಸವು ಶಿವನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿತವಾದ ಕಲಶೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ. ದಂತ ಕಥೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯ ವಿವಾಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇವತೆಗಳ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯು ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಭಗವಾನ್ ಶಿವನು ಮಹಾನ್ ಋಷಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಚಲನೆಯನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಲು ವಿನಂತಿಸಿದನು. ಕಳಸವು ಶಿವ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯ ವಿವಾಹದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಸ್ಥಳವೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ದೇವಾಲಯದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ :

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಯ್ಸಳ ಶಿಲ್ಪ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದರ್ಶನ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣವು ಕಳಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಗುವ ಕಳಸದ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಇದು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಹಬ್ಬವೆಂದರೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ. ಕಳಸವು ಐದು ಪವಿತ್ರ ಜಲಮೂಲಗಳು ಅಥವಾ ಪಂಚತೀರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ:

1. ವಸಿಷ್ಠ ತೀರ್ಥ
2. ನಾಗ ತೀರ್ಥ
3. ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥ
4. ರುದ್ರ ತೀರ್ಥ
5. ಅಂಬಾ ತೀರ್ಥ

ಎಂಬುವುದಾಗಿ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ದಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ.

ಇತಿಹಾಸ:

ಕಳಸ ಪಟ್ಟಣವು ಭದ್ರಾ ನದಿಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪವಿತ್ರ ಕ್ಷೇತ್ರ. ಈ ಸ್ಥಳವು ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ವತಿ–ಪರಮೇಶ್ವರ ವಿವಾಹ ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗತೊಡಗಿದವು. ಆಗ ಶಿವನು ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಯ ಬಳಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮತೋಲನಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ದಕ್ಷಿಣ ಕಾಶಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯು ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದರೆ, ದೈವತ್ವವನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಲು ಅವನು ಮಾತ್ರ ಸಾಕಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಋಷಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ತಾನೂ ಕೂಡ ಇತರರಂತೆ ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಶಿವನು ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತೀಯೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ವಿವಾಹವನ್ನು ನೋಡಬಹುದೆಂಬ ವರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ಅಗಸ್ತ್ಯರು ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಳಸದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮದುವೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಗೆ ಆತನ ಕಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಇದು ಈಗ ಕಲಶೇಶ್ವರ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಿಯನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಕಳಸದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ದೇವಾಲಯ:

- ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರನಾಥ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ
- ಕಲಶೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ
- ಹನುಮಾನ್ ದೇವಾಲಯ
- ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಾಲಯ
- ರಂಜಾಲ್ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಸ್ಥಾನ
- ವಸಿಷ್ಠ ಆಶ್ರಮ

ಕಳಸವು ಪವಿತ್ರ ಪಂಚ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಐದು ಪವಿತ್ರ ಜಲಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ:

1. **ವಸಿಷ್ಠ ತೀರ್ಥ:** ಈ ತೀರ್ಥವು ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.
2. **ನಾಗ ತೀರ್ಥ:** ಇಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾಗದೋಷ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.
3. **ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥ:** ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯ ಋಷಿಯ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕೋಟಿ ದೇವತೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರು, ಉಳಿದಿದ್ದರು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ.
4. **ರುದ್ರ ತೀರ್ಥ:** ಇಲ್ಲಿ ಪಿಂಡವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದು ವಿಷ್ಣು ಪಾದ ಅಥವಾ ಗಯಾದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದಷ್ಟೇ ಮಂಗಳಕರ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.
5. **ಅಂಬಾ ತೀರ್ಥ:** ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿಯ ಪವಿತ್ರ ಜಲತಾಣ.
6. **ದುಗ್ಗಪ್ಪನ ಕಟ್ಟೆ:** ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇಡೀ ಕಳಸ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

●

ನೆನಪು

ನನಗೆ ನೀನೀಗ ಬರೀ ನೆನಪು ಮಾತ್ರ
ದೂರವಾದೆ ನನ್ನ ಮನದಾಳದಲ್ಲಿ.
ದುಃಖವೇ ತುಂಬಿದ್ದ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ
ಖುಷಿಯಾಗಿ ನೀ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.
ಮೊಗ್ಗಾಗಿದ್ದ ಈ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು
ಹೂವಿನಂತೆ ನೀ ಅರಳಿಸಿದ್ದೆ.
ಆದರೆ ಈ ಕ್ಷಣ ನಿನ್ನ ಚುಚ್ಚು ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನೆದು
ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕಲಕಿ
ಮೌನದ ಮೋಡ ಕವಿದು
ಕಣ್ಣೀರು ಮಾತಾಯಿತು.

✍ **ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ದಿ. ಡಾ| ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ

✍ **ಶಿಲ್ಪಾ ಎಸ್.**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

"ಜಗತ್ತು ಬದಲಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುವವರೂ ತಮ್ಮಿಂದಲೇ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು" ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಡಾ। ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಅವರು ಕೂಡ ತಾವೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಹಣಕಾಸು ಈ ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಿದರು. ಬಡಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣೀಕರ್ತರಾದರು.

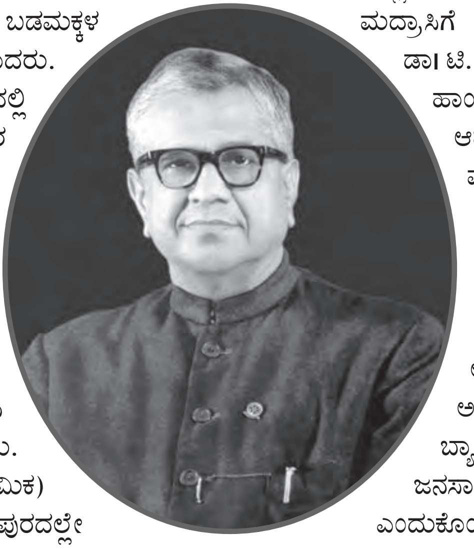

ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಹಣಕಾಸು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಹಾಪುರುಷರಾದರು. ಇವರು ಮಣಿಪಾಲದ ಮಹಾಚೇತನ, ಮೇರು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸರದಾರ. ಇವರು 1898 ಏಪ್ರಿಲ್ 30ರಂದು ಅನಂತ ಪೈ ಮತ್ತು ಯಶೋದಾಬಾಯಿಯವರ ಮೂರನೇ ಮಗನಾಗಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವರು. ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಶಿಕ್ಷಣ (ಪ್ರಾಥಮಿಕ) ಮುಗಿಯಿತು. ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣಪುರದಲ್ಲೇ ಕಳೆದರು. ಇವರಿಗೆ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ಗೌರವ, ಪ್ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಎಂದೂ ಮೀರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿ ಇವರಿಗೆ ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಧವ ಪೈ ಅವರು ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷವಿರುವಾಗ ಅವರ ತಂದೆ ನ್ಯುಮೋನಿಯಾ ಕಾಯಿಲೆಯಿಂದ ತೀರಿಹೋದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಶಿಕ್ಷಣ ತಾಲೂಕಿನ ಬೋರ್ಡ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಒಮ್ಮೆ ಇವರು ಹಲ್ಲು ನೋವೆಂದು ಹಲ್ಲು ಕೀಳಿಸಲು ವೈದ್ಯರ ಬಳಿ ಹೋದಾಗ ನೋವು ನಿವಾರಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನೀಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಲ್ಲು ಕಿತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಅಸಾಧ್ಯ ನೋವಿನಿಂದ ಬಳಲಿದರು. ಅಂದೇ ನೋವು ನಿವಾರಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಇವರು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಮುಗಿಸಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪಿ.ಯು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತಿರುವು ಪಡೆಯಿತು. ತಾವು ಹಿಂದೆ ಓದಿದ್ದ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಇವರು ತಡೆದು ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇವರ ಮುಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಸಾಧನೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು.

ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಗುವ ಕನಸು ಕಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು ಡಾ। ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈ ಆದರು. ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಹಾಂಕಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯಿತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದೆ ತಾಯಿಯ ಮಾತಿನಂತೆ ಅವರು ಮಣಿಪಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ್, ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹರಡಿತ್ತು. ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದರ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಅಣ್ಣ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗಬೇಕು ಎಂದುಕೊಂಡು 'ಪಿಗ್ಮಿ' ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಎರಡಾಣೆ ಉಳಿತಾಯದ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಖಾತೆ ತೆರೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಜನರಿಗೆ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಡ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಮಕ್ಕಳು ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೇರಲು ಕಾರಣರಾದರು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿಮಾ ಮ್ಯೂಚುವಲ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಇದು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಗೆ ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬಿದ್ದರು. 8,000 ದಿಂದ ಆರಂಭವಾದ ಇವರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ತಮ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತು. ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಅನಂತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಒಂದೂ ಕಾಲೇಜು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಕಾಲೇಜು

ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕನಸು ಕಂಡರು. 'ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಫ್ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಶನ್' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸ್ ಆದವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ, ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ – ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಐವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ದಾನಿಗಳನ್ನು ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಠೇವಣಿ ಇಟ್ಟು 1949 ಜೂನ್ 29ರಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದು ದಿನೇ ದಿನೇ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೈಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಬರೆಸಿ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಗೆ ಕೋರಿಕೆ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆಗ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿತು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಲಾರ್ಡ್ಸ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾಲೇಜು ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಇವರ ಉತ್ಸಾಹ ಕರಗದೆ ಮತ್ತೆ ಇವರು ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಕನಸು ಕಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಬಡ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಓದು ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುವುದಾಗಿತ್ತು. ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಬೇಡಿ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು 1953ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಕಸ್ತೂರ್ಬಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಇದಾದ ನಂತರವೂ ಅವರ ಉತ್ಸಾಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗರಿಬಿಚ್ಚಿದ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ದೂರ ದೂರ ಹಾರುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಮಣಿಪಾಲದಲ್ಲಿ ದಂತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜಗದ್ಗುರು ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಾರತೀ ತೀರ್ಥ ಕಾಲೇಜು, ಕುಂದಾಪುರದ ಭಂಡಾರ್‌ಕಾರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮುಲ್ಕಿಯ ವಿಜಯಾ ಕಾಲೇಜು, ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯ ಮಹಾವೀರ ಕಾಲೇಜು, ಕಾರ್ಕಳದ ಭುವನೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜು – ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಇವರ ಸಾಧನೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಿದೇಶದಲ್ಲೂ ಹರಡಿ ಮಣಿಪಾಲದ ಕಸ್ತೂರ್ಬಾ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ವಿದೇಶದಿಂದ ಓದುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಮೊದಲಿಗೆ ನೂರು ಮಂದಿ ಇದ್ದ ಕಾಲೇಜು ನಂತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿತು. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಮಣಿಪಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪೈಯವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ "ಇಂತಹ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ ಎಂತಹದ್ದಿರಬಹುದು" ಎಂದರು. ಇವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಣಿಪಾಲದ ಪವರ್ ಪ್ರೆಸ್ ಅನ್ನು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹೆಮ್ಮೆ. ಸುಂದರವಾದ ಮುದ್ರಣದ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇವರನ್ನು ನೋಡಲು ಹಲವಾರು ವಿದೇಶಿಗರು ಬಂದರು, ಇವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಅವರು, ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. 1964ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಪದ್ಮಶ್ರೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿತು. ಅದಾದ ಬಳಿಕ ವಿದ್ಯಾಧರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ – ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಇವರಿಗೆ ಎಂಭತ್ತು ವರ್ಷವಿದ್ದಾಗ ಉತ್ಸವ ನಡೆಯಿತು. ಅಂತಹ ಉತ್ಸವ ಹಿಂದೆಂದೂ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಎಂಭತ್ತು ಚಿನ್ನದ ಪದಕಗಳನ್ನು ಇವರು ಪಡೆದರು. ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಇವರ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಾಗಿ ಅವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಾಲಿವ್ಯೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಹಲವಾರು ಜನರು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1979 ಮೇ 29ರಂದು ಇವರು ಬದುಕಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಅವರ ಎರಡು ಕನಸುಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಲೇಕ್‌ಸಿಟಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ರಹಿತ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಇವೆರಡೂ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಪೈಗಳು ಎಸೆದಿರುವ ಸವಾಲು. ಮಣಿಪಾಲದ ನಿರ್ಜನ ಬೋಳುಗುಡ್ಡವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ತವರೂರಾಗಿಸಿದ ಮಹಾಚೇತನ ಇವರು. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಮಕ್ಕಳು, ಸಂಬಂಧಿಕರು ಇವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಇದು ಬೆಳೆದಿದೆ.

"ಸಮಾಜದ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸಮಾಜದಿಂದ ಪಡೆದುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸುವವರೇ ಮಹಾನ್ ಪುರುಷರು." ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಡಾ। ಟಿ. ಎಮ್. ಎ. ಪೈಗಳು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಭೌತಿಕ ಶರೀರ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಾಧನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿವೆ. "ಅವರ ನೆನಪು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯ ಆಗರವಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಸಾಗರವಾಗಿ ಚಿರಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ."

●

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಬಂಟಕಲ್ಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮ

✍ **ಪೂಜಾ ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಬದುಕು ಸುಸಂಸ್ಕೃತವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಪ್ರಜೆಗಳು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. "ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಮಗೆ ಹಿಂದಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿಗೂ ಬೇಕಾದವರು, ಆದರೆ ಭೋಗಜೀವನದಿಂದಾಗಿ ತ್ಯಾಗಜೀವನ ಬೇಡವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು." ಜನರಲ್ಲಿ ಧನ ಲೋಭ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಸುಖಲೋಲುಪತೆ, ಸ್ವಾರ್ಥಗಳ ಕಣಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಅವರಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದವರು, ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ, ಗಾಂಧೀವಾದಿ, ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ, ಯಾವ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆದರ್ಶಗಳ ಮೂರ್ತರೂಪ ಅವರೇ ಬಂಟಕಲ್ಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು. "ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನ" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ, ತಮ್ಮ ಇಳಿವಯಸ್ಸಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣೀರಿಳಿಸಿಕೊಂಡ, ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಜೀವವು, "ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತು. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ದೊರಕಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಘರ್ಜಿಸಿದ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ "ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ" ಕಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಮೈಗೂಡಿಸಿದ ಗಾಂಧೀವಾದಕರು, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮ.

ಕೃಷಿ ಋಷಿಯ ಜನನವು ಏಪ್ರಿಲ್ 12, 1919ರಂದು ಕಟಪಾಡಿಯ ಕೋಟೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಾಯಿತು. ಏಪ್ರಿಲ್ 12 ಮತ್ತು ಏಪ್ರಿಲ್ 13 ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದ ದಿನಗಳು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುದಿಸುವ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ದುರಂತ ಸಂಭವಿಸಿದ ದಿನ. ಕೋಟೆ ಗ್ರಾಮದ ಬಡ ಮನೆತನದ ಪಂಡಿತ ಗುರುರಾಜ ಹಾಗೂ ಭಾಗೀರಥಿ ದಂಪತಿಗಳ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮ.

ಸನಾತನ ಪರಿವಾರದ ಬದುಕು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಬಡ ಕುಟುಂಬವಾದರೂ ಕರುಣಾಮಯಿ ಭಾಗೀರಥಿ ಅಮ್ಮನವರ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ ಬೆಳೆದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುವ ಬಡತನವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶದ ಬಳಿಕ ಕಟಪಾಡಿಯ ಮಟ್ಟು ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಬೋರ್ಡ್ ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೈಮರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಕ್ಲಾಸು ಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ, ಉಡುಪಿಯ ಮಹಾಪಾಠ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಷ್ಟ-ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾದರೂ ಎದೆಗುಂದದೆ ಎಂಟು ವರ್ಷ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು ಶರ್ಮರು.

ಬೆಳೆಯುವ ಸಿರಿ ಮೊಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಬಂತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಭಾವೋದ್ದೀಪನದ ಮುಂಜಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಶರ್ಮರು ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಶರ್ಮರ ಕಣಕಣದಲ್ಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ಪರಾನ್ನದಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಬದುಕು. ಆದರೆ ಶರ್ಮರ ಜೀವನ ಬದಲಿಸಿದ್ದೇ ಕಟಪಾಡಿಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಭೇಟಿ. ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಸಮೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಶರ್ಮರಿಗಿನ್ನೂ ಹದಿನೇಳರ ವಯಸ್ಸು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬಗೆಗೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಶರ್ಮರು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ: "ನಾನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನಾನು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿವರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಅಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಾಗ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಧುಮುಕಿದೆ." ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ತತ್ವ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯವರ ಆರ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾರವನ್ನು ಶರ್ಮರು ಆಗ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿ, ಶೌರ್ಯ, ಕಿಚ್ಚುಗಳು ಉದ್ದೀಪನಗೊಳ್ಳುವ ವಯಸ್ಸದು.

ಶಿವಾಜಿಯ ತಾಯಿ ಜೀಜಾಬಾಯಿ ಹಾಗೂ ಗುರು ದಾದಾಜಿಕೊಂಡದೇವ ಹೇಗೆ ಶಿವಾಜಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕಿಚ್ಚನ್ನು ಜ್ವಲಿಸಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರು ಶಿವಾಜಿಯಂತೆ ಹೋರಾಡುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಣಕಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡರು. ಶಿವಾಜಿಯ ಸಾಹಸ, ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯವರ ನಿಷ್ಠೂರ ಧರ್ಮದೃಷ್ಟಿ, ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನರಾಯರ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದೃಷ್ಟಿ, ತಿಲಕರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಂತಹ ಭಾವಗಳೆಲ್ಲ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಅದಮ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾಭಾವ ಜಾಗೃತವಾದ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲವದು. ಶರ್ಮರಂಥವರು ಆದರ

ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಶಿವಾಜಿಯಂತೆ ಹೋರಾಟ ಮನೋಭಾವದ ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ನೇರ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದ ಶರ್ಮರು ಅಲ್ಲಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಅಲ್ಲದೇ, ಸುಭಾಸ್‌ಚಂದ್ರ ಭೋಸರ ಅಪ್ರತಿಮ ಸಾಹಸದಿಂದ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶರ್ಮರವರ ಹೋರಾಟದ ಪುಟಗಳು:

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಭಾರತ್ ಛೋಡೋ ಘೋಷಣೆ ಕೂಗಿದಾಗ ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕರ ಹರೆಯದವರು. ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಧುಮುಕಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಆದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಚಲಗೊಂಡ ಸಿಂಹದಂತೆ ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಆಗಾಖಾನ್ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದಾಗ, ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳ ಉರುಳುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಟುಗಂಟಾಗಿ ಸಿಲುಕಿ, ಕರ್ತವ್ಯಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹಗಲು ಕಸಗುಡಿಸುವ, ಚಾಪೆ ಹಾಕುವ, ನೆಲ ಒರೆಸುವ, ಮಗ್ಗದಿಂದ ಉಣ್ಣೆ ತಯಾರಿಸುವ ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸವಾದರೆ, ಸಂಜೆ, ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸುವ ಕೆಲಸ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಮಹಾನಗರದಲ್ಲಿ ಕಟೀಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷರು, "ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ" ಕಾನೂನಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟಗಾರರನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಂತರ ಶರ್ಮರು ಆಗಾಖಾನ್ ಅರಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೋರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಅದರಲ್ಲೂ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್, ವಸಂತಪ್ಪ, ಗಣಪತಿ ಭಟ್ ಮುಂತಾದವರ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಅಮೋಘ ರೋಮಾಂಚನಭರಿತ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದರು. ನಂತರ 1944ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಬಂದದ್ದು 'ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿ'. ಇದು 1942ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಅದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಶರ್ಮರು ಅದರಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಜನರ ಬಳಿಗೆ ಶೋಲಾಪುರ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಬಿಡುಗಡೆಗೂ ಕೂಡ ಜನರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಜನರು ಶರ್ಮರ ಈ ಹೋರಾಟ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ದಾಪುಗಾಲಿಟ್ಟರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶರ್ಮರು ತಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ನಾರಾಯಣ್ ರಾವ್ ಅವರ ಬಳಿ ಕೊಂಚ ಸಲುಗೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಣಾಮ, ಚಾ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೋಟೇಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಇದರಿಂದಲೂ ಹಾಗೂ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಜರುಪಡಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ "ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಕರೆ ನೀಡಿ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಬೆನ್ನುತೋರಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಾತನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿ, ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದಾಗ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸದೆ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಮುಖಭಂಗ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪೂನಾದ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ ಶಿಕ್ಷೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನ್ಯಾಯ ನೀಡುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರೇ ಅನ್ಯಾಯದ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನು ತುಳಿದಾಗ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನೇರವಾಗಿ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ, ಯಾವುದೇ ಭಯ ಭೇದಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗದ ಧೀರ ನಾಯಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು.

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭ ಮಲೇರಿಯಾ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ತುತ್ತಾದಾಗ, ಇನ್ನು ಸಾಯುವುದೇ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಒಲಿದಿರುವ ಏಕಮಾತ್ರ ದಾರಿ ಎಂದು ಅವರು ಹತಾಶೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಸಾವಿನ ಮನೆಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದವರು ಬುರ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರರು.

ಅದಾದ ಬಳಿಕ ಅವರು "ಮೈಸೂರು ಚಲೋ" ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ಚಲೋ ಹೋರಾಟವು 1947ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 41 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ಶರ್ಮರು ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹದಿನೈದು ಜನರ ಗುಂಪನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜನರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಜರು ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ದಿವಾನರಿಂದಾಗುವ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದರು. ಇವರ ಮಾತಿಗೆ ಒಲ್ಲೆ ಎಂದವರನ್ನು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರ ಮನೆಗಳ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅದಲುಬದಲು ಮಾಡುವ ಬೆದರಿಕೆಯೊಡ್ಡಿದಾಗ ಜನರು ಇವರ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಫಲವಾಗಿ ನಲವತ್ತೊಂದು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಮೈಸೂರಿನ ರಾಜರು, ಎಲ್ಲಾ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುತ್ತಾ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು.

ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿ:

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪರಮಶಿಷ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರು, ದಲಿತರ, ನಿರ್ಗತಿಕರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿ ಕೈಗೊಂಡಾಗ

ಶರ್ಮರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ದಲಿತರ, ಬಡಜನರ ಏಳಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು.

"ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ನಂಬುವುದರ ಬದಲು, ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿದ್ದರಿಂದ ಬಡವರು ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತದಿಂದಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ನುಡಿದ ಶರ್ಮರು, ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ, ಹಾಗೂ ತುಂಬಾ ಗೇಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬಡಜನರಿಗಾಗಿ ಅವರು ಈ ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಕಟೀಬದ್ಧರಾದರು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದಿ. ಎಂ. ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರೊಂದಿಗೆ, ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ "ಸರ್ವೋದಯ ಗ್ರಾಮ" ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೆನ್ನುಲುಬಾಗಿ ನಿಂತು, ಅವರ ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು. ಇವರು ಭೂದಾನ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಪ್ರತಿಮ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿದ ಛಾಪು ಸರ್ವೋದಯ ಗ್ರಾಮದ ಹಲವಾರು ನಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು ಶರ್ಮರೆಡೆಗೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚಳುವಳಿಯ ನಂತರ ಒಂದು ಸಾರ್ಥಕ ಭಾವನೆಯ ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು, ಯಾವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಸಂತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು, ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸದ ನಡೆ ಅವರ ಹುಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲೇ ಮಾಡುವುದು ಒಳಿತೆಂದು ಅರಿತ ಶರ್ಮರು, 1949ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ಕಟಪಾಡಿಗೆ ಬಂದರು.

ಶರ್ಮರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ:

ಶರ್ಮರು ಗಾಂಧೀ ನಡೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನಸ್ಸಿನ, ಸಹೃದಯದ ಜನಮೆಚ್ಚಿದ, ಜಗಮೆಚ್ಚಿದ ಧೀಮಂತ ನಾಯಕ. ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ನಡೆಯಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಯಲ್ಲೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹಿಂಬಾಲಕ. ಅವರು ಕೇವಲ ಎರಡು ಜೊತೆ ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ, ಅರ್ಧ ತೋಳಿನ ಶರ್ಟು ಹಾಗೂ ಖಾದಿ ಧೋತಿಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಶರ್ಟು ಹರಿಯುತ್ತೆ ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ಜೊತೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಮಗಾಗಿ ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಿಕ್ಷಕರೆಂದರೆ ಶರ್ಮರಂತಿರಬೇಕು:

ಶರ್ಮರು ಕಟಪಾಡಿಗೆ 1949ರಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಮಂಚಕಲ್ಲಿನ ಹಿಂದೂ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದಿ ಪಂಡಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಇಟ್ಟರು. ಇದರೊಂದಿಗೆ 1950ರಲ್ಲಿ ಕೌಡೂರು ಪುರೋಹಿತ ಮನೆತನದ ರಂಗಭಟ್ಟರ ಮಗಳು ಶಾಂತಾರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರು ಶರ್ಮರು. ಶರ್ಮರಿಗೆ ಶಾಂತಾ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಸಂಗಾತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಬಗೆಗಿನ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ, ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಬೆನ್ನಲುಬಾಗಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಶರ್ಮರಿಗೆ ಎಂಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳು. ಐದು ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಮೂರು ಜನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು. ಶಶಿಧರ್ ಶರ್ಮ ನಿವೃತ್ತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮ್ಯಾನೇಜರರು, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ಈಗ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲಾ ರೈತರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ನಿಟ್ಟೆಯ ಎಂ.ಬಿ.ಎ. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದ ಶಾರದಾ, ಸುನಂದಾ, ಗೀತಾ ಸೇರಿದಂತೆ ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಗೃಹಿಣಿಯರು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರನಾದರೂ ಕೂಡ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೇ, ತಂದೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲೂ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು.

1975ರಲ್ಲಿ ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿ ಪಂಡಿತ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಸುಮಾರು 26 ವರ್ಷಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ವೃತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿ ಆ ವೃತ್ತಿಗೊಂದು ಗೌರವವನ್ನಿಟ್ಟರು. ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಶಿಕ್ಷಕರೆಂದೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿರಪರಿಚಿತರು. ಶರ್ಮರ ಪಾಠ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಶರ್ಮರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರೂ ಕೂಡಾ "ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ" ಎಂಬ ವಾಣಿಯಂತೆ ಶರ್ಮರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೂ ಅವರ ಬಗೆಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಗೌರವ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು. 1972ರಲ್ಲಿ ಶರ್ಮರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ತಾಮ್ರ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿತು. 25 ವರ್ಷದ ನಂತರವಾದರೂ ಶರ್ಮರ ಹೋರಾಟವು ಸರ್ಕಾರದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಆಯ್ದ 30 ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಶರ್ಮರು ಕೂಡ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಆಗಸ್ಟ್ 15ರಂದು ಶರ್ಮರಿಗೆ ತಾಮ್ರ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದರು. ನಂತರ ಇವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೂ ದೊರಕಿತು. ಉಚಿತ ರೈಲ್ವೇ ಪಾಸ್ ಹಾಗೂ ಬಸ್ ಪಾಸ್‌ಗಳಿಂದ ಶರ್ಮರಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ವೈಚಾರಿಕತೆಗಳ ಮಗ್ಗುಲುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಸುಯೋಗವು ದೊರಕಿತು. "ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೂ ಹಾಲು ಅನ್ನ, ವೈದ್ಯ ಹೇಳಿದ್ದೂ ಹಾಲು ಅನ್ನ" ಎನ್ನುವಂತೆ, ಈ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಶರ್ಮರು ಅಲ್ಲೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಏಳ್ಗೆಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೃಷಿ ಋಷಿಯ ಜೀವನ:

"ಶಂಕರಪುರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪಿತಾಮಹರೆಂದೇ" ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಶರ್ಮರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಹಾಗೂ ಘನಸ್ತಿಕೆಯ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ಅವರ ನೆಲದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಶರ್ಮರು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯ, ಪಳಗಿದ ಕರ್ಮಯೋಗಿ, "ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು" ಎಂಬ ನುಡಿ ಅರಿತಿದ್ದ ಅವರು ಸಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೃಷಿನಾಯಕ ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಬಂಟಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಐದು-ಆರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದ ಮಂಚಕಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಇವರು ತಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ, ತೋಟದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು.

"ಈಗಿನ ಜನರು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದವರು ಶರ್ಮರು. ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕೈಗಾರೀಕರಣದ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. 50ರ ದಶಕದಲ್ಲೆ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಇವರ ಈ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಗಳು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವರು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳುಮೆಣಸು ಹಾಗೂ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಬೆಳೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ, ರೈತನ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಕೃಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಹಾಗೂ ಬಾವಿ ತೋಡುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತೋರಿಸಿ ಸೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನವರ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ದಯಾಮೂರ್ತಿ ಬಂಟಕಲ್ಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು:

ಇವರು ತಮಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪೆನ್ಷನ್ (ಪಿಂಚಣಿ)ಯನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಅನೇಕ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುಗ ಕರ್ಣನ ರೂಪದಂತೆಯೇ ಘನಸ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು, ಹಾಗೆಯೇ ತಾವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳನ್ನು ಮಾರದೆ, ಅದನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾವೂ ತಿಂದು, ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಮರದಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವಾಗ ಇಂತಹವರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸನ್ನಿವೇಶ ಎದುರಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಇಂತಹ ಮನೋಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಶರ್ಮರು ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ತಿನಿಸುಗಳ ಆಹಾರದ ಸಮುಚ್ಚಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ 90ರ ಹರೆಯದಲ್ಲೂ ಯುವಕರನ್ನು ನಾಚಿಸುವಂತ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರಳ ಜೀವನಶೈಲಿಯಿಂದಾಗಿ ಆಡಂಬರ ರಹಿತ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಶರ್ಮರು.

ಹೀಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕಣಕಣದಲ್ಲಿ ಬೆಸೆದು, ಅದರ ಮೂಲಕ ಅವರ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಆದವರು ಶರ್ಮರು. ಒಂದು ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ "ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶವು ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗಿದೆ, ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾವೇ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಭಾರತಾಂಬೆಯು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಡವಳಲ್ಲ, ಬಡವಳಾಗುವವಳೂ ಅಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಾರತದ ಸುರಕ್ಷತೆಯೆಡೆಗೆ ರಕ್ಷಕರಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದವರು, ಯುವಜನತೆಗೆ ಆದರ್ಶಮೂರ್ತಿ, ಬಡಜನರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪವಾದ, ಕೃಷಿಯಲ್ಲೆ ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ, ಕಲಿಯುಗದ ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ರಣಧೀರ ನಾಯಕನಿಗೊಂದು ನನ್ನ ಮನದಾಳದ ನಮನಗಳು.

"ಜೈ ಹಿಂದ್ ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ"

ಯುವಜನತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

✍ **ಶಿಲ್ಪಾ ಎಸ್.,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

"ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶ ವಾಸಿಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ". ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪುರಾತನ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳದ್ದು, ವಿವಿಧ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿದೆ. ಸರ್ವಧರ್ಮಾಭಿಮಾನ ಪರಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಭೌಗೋಳಿಕ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜನಾಂಗ, ಬುಡಕಟ್ಟು, ಜಾತಿ-ಧರ್ಮಗಳ, ಸರ್ವ ಜನಾಂಗದ ಶಾಂತಿಯ ತೋಟವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಂಬ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಬೆಳಕು, ಅನ್ನವನ್ನು ನೀಡಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಉದಾತ್ತವಾದದ್ದು, ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಅದೃಷ್ಟವಂತರು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮೂವರು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು ಇದೊಂದು ಕಲ್ಲು ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಎರಡನೆಯವನು ಇದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ಕಲ್ಲು ಎಂದು ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಎಂದು ಆದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮೂರನೆಯವನು ಅದನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಸುಂದರವಾದ ವಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ದೇವರಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವನು ಪ್ರಕೃತಿ, ಎರಡನೆಯವನು ವಿಕೃತಿ, ಮೂರನೆಯವನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಾರವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ದೀರ್ಘವಾದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಿಂಧೂ ನಾಗರೀಕತೆಯಿಂದ ಹೊರಟುನಿಂತು ಭಾಗ್ಯದ ಬಳೆಗಾರ ಹೋಗಿ ಬಾ ನನ್ನ ತವರೀಗೆ ಎಂದು ಹಾಡುವ ಆರ್ಯ ನಾರಿಯರ ಕೈಬಳೆ ನಾದ-ನಿನಾದಗಳವರೆಗೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ, ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತಮ ವಿಷಯಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹರಿದು ಬರಲಿ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದರೇನು, ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳೇನು, ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ವಿಭಿನ್ನ ಸಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆ. ನಾವು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಾವು ಸ್ವದೇಶಿಯರೂ ಆಗಿರದೇ ವಿದೇಶಿಯರೂ ಆಗಿರದೆ, ಪರದೇಶಿಯರಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಡದೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಅಧೋಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ **ನಾವು ನಮ್ಮವರಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಪರರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸು, ನಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸು** ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ನಾವು ನಾವಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ಹೆಮ್ಮೆ ಎಂದಿಗೂ ಆರದ ಹಣತೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಪೂರ್ವಜರು ನಮಗೆ ಏನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲ, ನಾವು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ನೀಡಲೇಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆಧುನೀಕರಣದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಮೌಢ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದತ್ತ ಹೋಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಜ್ಞಾನವೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ಗೌರವ ನೀಡುವುದು ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕಾಣದಾಗಿವೆ. ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಏಟು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಏಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ದೇವತಾರಾಧನೆ, ವಿಗ್ರಹಪೂಜೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮೌಢ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಭಾರತ ಶ್ರೀಮಂತ ಕಲೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನೃತ್ಯ ಕಲೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಇಂದಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ, ಭರತನಾಟ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿವೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಮೌಢ್ಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಹಿಂದೆಯೂ

ಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿಗ್ರಹ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಗೆ, ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಲಿನ ತುಪ್ಪದ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಈಗಲೂ ಸಹ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಸತ್ಯ ವಿಗ್ರಹಗಳು ಮಳೆ-ಗಾಳಿ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಡೆಯದೆ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸತ್ಯ ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದೆಲ್ಲವೂ ಮೌಢ್ಯದ ಪೂಜೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು, ತಂತ್ರವನ್ನು ಯಾಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರು ದೇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವರ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ನಾಗಬನ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹೊರಗುಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ವಿನಃ ಮೌಢ್ಯತೆಯಿಂದಲ್ಲ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಅರ್ಧ ಸತ್ಯ ತಿಳಿದ ಜನರು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಆಕೆಯ ಮುಟ್ಟನ್ನು ಅಸಹ್ಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ ವಿನಃ ಪೂರ್ವಜರು ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಯುವಜನತೆ ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು ನಿಜ. "ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಜಗದ ನಿಯಮ" ಆದರೆ ಅತಿಯಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಆಧುನೀಕರಣದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯುವಜನತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳಂತೂ ಹೇಳತೀರದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಯುವಜನತೆಗೆ ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಫ್ಯಾಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಫ್ಯಾಷನ್ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಯುವಜನತೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಂತ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಯೇನು ಅವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಕ್ಷಗಾನ, ನೃತ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಚೆಂದವಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶೈಲಿಯ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಹ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೂ ಕೇವಲ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ದಿನವೆಲ್ಲ ಫ್ಯಾಷನ್ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯುವಜನತೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಬದಲಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಲು ಕೂಡ ಕಾರಣೀಕರ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೆಕಾಯಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಬದಲು ಬೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆಯ ಬದಲಾವಣೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು.

"ಹಳೆ ಬೇರು ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಸೇರಿದರೆ ಮರ ಸೊಬಗು" ಎಂಬಂತೆ ಇಂದಿನ ಯುವಜನತೆ ಆಧುನಿಕ ಶೈಲಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಳೆಯ ಬೇರನ್ನಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಚಿಗುರಿನೊಂದಿಗೆ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೆರುಗಿನೊಂದಿಗೆ ಯುವಜನರ ಜ್ಞಾನವೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಶೈಲಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಜೀವನ ಎಂಬ ಮರದ ಸೊಬಗನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

●

ಕಣ್ಣ ಹನಿ

ಕಣ್ಣ್ ಹನಿಯೇ ನೀ ಹೇಳು
ಜಾರಿ ಬಂದ ಕಾರಣ
ನಿನಗೂ ತಿಳಿಯಿತೇ
ಮುಗಿದ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯ ಋಣ
ಮಾಸುತಿಲ್ಲ ಕಳೆದ ಆ ದಿನಗಳು
ಮರೆಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಕಳೆದ ಆ ಕ್ಷಣಗಳು
ಹಿಂದೆ ಸರಿದ ಜೀವನದ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಮರುಕಳಿಸಿ
ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆದಾಗ ಕಣ್ಣ ಹನಿ ಜಾರಿದೆ.

✍ **ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

✍ **ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಆರ್. ನಾವಡ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ನಾಟ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಾಯ. ನಾಟ್ಯವೇದವು ಹೇಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಆತ್ರೇಯಾದಿ ಮುನಿಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಭರತಮುನಿಯೇ ಉತ್ತರಿಸುವಂತೆ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಗಮವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉಗಮ:

ಒಮ್ಮೆ ಭರತ ಮಹಾಮುನಿಯು ಜಪತಪಾದಿಗಳ ನಂತರ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಇರುವಾಗ ಆತ್ರೇಯಾದಿ ಮುನಿಗಳು (ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾನಸ ಪುತ್ರರು) ಭರತನನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. "ಭಗವಾನ್! ತಮ್ಮ ವೇದ ಸಮಾನವಾದ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು? ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ರಚಿಸಿದಿರಿ? ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೃಪೆಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿ", ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಭರತಮುನಿಯು ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದನು – ಮುನಿಗಳೇ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೃತಯುಗವು ಮುಗಿದು ತ್ರೇತಾಯುಗ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಕಾಲಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಲೋಕವು ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಈರ್ಷ್ಯೆಗಳಿಂದ ತಾಂಡವವಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಈ ದೇಶ ದೇವಮಾನವ, ಗಂಧರ್ವ, ಯಕ್ಷ, ರಾಕ್ಷಸ, ಮಹಾಸರ್ಪಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿತು. ಅಧರ್ಮದ ಕೈ ಮೇಲಾಯಿತು.

"ಆಗ ಇಂದ್ರನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ಮನೋರಂಜಕವೂ ವಿನೋದಕರವೂ ಆದ ವೇದವೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅದರಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಋಗ್ವೇದದಿಂದ ಪಾಠ್ಯವನ್ನು (ಮಾತು), ಸಾಮವೇದದಿಂದ ಸಂಗೀತವನ್ನೂ, ಯಜುರ್ವೇದದಿಂದ ಅಭಿನಯವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಥರ್ವಣ ವೇದದಿಂದ ರಸವನ್ನೂ ಆರಿಸಿ ಐದನೇ ವೇದವನ್ನು ರಚಿಸಿದನು."

ಅನಂತರ ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮ – ದೇವೇಂದ್ರಂ ನಾಟ್ಯ ವೇದದ ರಚನೆಯಾಯಿತು. "ಇದನ್ನು ಅರಿತು ಅಭಿನಯಿಸಿ ಮೆರೆಸುವಂತೆ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವಹಿಸು. ಆ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಲರು, ಅಂಜದಿರುವವರು, ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮುಚಿತ ದೇಹ ಉಳ್ಳವರಿಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸ ವಹಿಸು" ಎಂದನು.

ಇದಕ್ಕೆ ದೇವೇಂದ್ರನು, "ಭಗವಾನ್, ಈ ವೇದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು

ದೇವತೆಗಳು ಶಕ್ತರಲ್ಲ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ, ಅಭ್ಯಾಸಶಕ್ತರೂ ತಮ್ಮ ವ್ರತಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಪಡೆದ ಋಷಿಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರು"ಎಂದನು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು ನನಗೆ (ಅಂದರೆ ಭರತನಿಗೆ) ಹೀಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ – "ಭರತ ನೀನು ನಿನ್ನ ನೂರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು" ಎಂದನು. ಅದರಂತೆ ನಾನು ಈ ವೇದದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಸಮರ್ಥರಾದ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಅರಿತು ಕಲಿತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಅದರಂತೆ ನಾನು (ಭರತ) ಭಾರತೀ, ಸಾತ್ವತೀ, ಆರ್‌ಭಟೀ ಎಂಬ ಮೂರು ವೃತ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಭಾರತೀ ಎಂದರೆ ವಾಚಿಕ, ಸಾತ್ವತೀ ಎಂದರೆ ಸತ್ವಯುತವಾದದ್ದು ಹಾಗೆಯೇ ಆರ್‌ಭಟೀ ಎಂದರೆ ಬಲವಾದುದ್ದು ಅಥವಾ ಆರ್ಭಟ ಉಳ್ಳದ್ದು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೈಶಕೀ ವೃತ್ತಿ ಎಂದರೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದದ್ದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಶಿವತಾಂಡವದಿಂದ ಅರಿತೆ. ಕೈಶಕೀ ವೃತ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಗ ಕೇವಲ ಪುರುಷರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದೆ. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ನಾಟ್ಯಾಲಂಕಾರ ಚತುರೆಯರಾದ 24

ಅಪ್ಸರೆಯರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥವಾಗಿ ನನಗೆ ವಹಿಸಿದನು. ಸ್ವಾತಿ ಋಷಿಯು ಶಿಷ್ಯ ಸಮೇತರಾಗಿ ವಾದ್ಯವೃಂದದ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು ಎಂದನು.

ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ನಾಟ್ಯೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕತೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಭರತನು ತನ್ನ ನೂರು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ 24 ಅಪ್ಸರೆಯರು ನಾಟ್ಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದನು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ನಾಟ್ಯಕಲೆ ಕ್ರಮೇಣ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಛಾಪನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ನಾಟ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

ಭರತನಾಟ್ಯದ ಹುಟ್ಟು, ಬೆಳವಣಿಗೆ:

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ನಾಟ್ಯವೇದಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭರತನು, ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ನೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದನು. ಶಿವನಿಂದ ತಾಂಡವ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಮೂಲಕ ಉಷೆಯಿಂದ ಲಾಸ್ಯದ ವಿವರಣೆ ಪಡೆದು ಅನೇಕ ಗಂಧರ್ವ ಹಾಗೂ ಅಪ್ಸರೆಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದನು. ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಕಲೆಯು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸಿ, ರಾಜರಿಂದ ಪೋಷಣೆ ದೊರೆತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿತು. ದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭರತನಾಟ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡಿತು.

ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ನೃತ್ಯವನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತು. ಹೀಗೆ ನರ್ತಿಸುವವರನ್ನು ದೇವದಾಸಿಯರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಇವರು ದಿನನಿತ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಉತ್ಸವ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ರಾಜಾಶ್ರಯ ದೊರೆತು, ದೈವಿಕವಾದ ನೃತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಈ ಕಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಹರಡಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದೆ.

ಭರತನಾಟ್ಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಕದಂಬ, ಗಂಗ, ಪಲ್ಲವ, ಚಾಲುಕ್ಯ, ಹೊಯ್ಸಳ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ 10ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ವಿಧಿತ ರಾಜರಾದ ಚೋಳನು ತಂಜಾವೂರಿನ ಬೃಹದೀಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ 400 ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದನು. ಹೀಗೆ ಎಂಟನೆ ಶತಮಾನದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಬಾದಾಮಿ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಲಲಿತಕಲೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ರಾಣಿಯರು ಸಹ ನೃತ್ಯ ಕಲಾವಿದೆಯರಾಗಿದ್ದರು. ಚಾಲುಕ್ಯರ ಸೋವಿದೇವನ ರಾಣಿ ಸಾವಲಾದೇವಿ ನೃತ್ಯ ಪಾರಂಗತೆ. ಕಲೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾರಲು ನಿಂತಿರುವ ಬೇಲೂರು, ಹಳೇಬೀಡು, ಸೋಮನಾಥಪುರ ದೇವಾಲಯದ ಶಿಲಾಬಾಲಿಕೆಯರು ನೃತ್ಯದ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ಈ ಭರತನಾಟ್ಯ ಎಂಬ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಒಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಅನಾಥ ಮಗು

ಅನಾಥ ಮಗುವೊಂದು ಅಳುತಿದೆ ರಸ್ತೆ ತೊಟ್ಟಿಯಡಿ
ಕಂಡವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಮಗ್ಯಾಕೆ ಮುಂದೆ ನಡಿ
ಬಯಸುತ್ತಿತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಗುವಿನ ಜೀವ
ಅದ ನೋಡಿ ಯಾರಿಗೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ಕರುಣಾಭಾವ
ಯಾರೂ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಮಗುವಿಗೆ ಜೀವದಾನ
ಅಳುತ್ತಲೇ ಬೀದಿನಾಯಿಗಳ ಪಾಲಾಯಿತು ಮಗುವಿನ ಪ್ರಾಣ

✍ **ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳು

✍ **ಮೇಧಾ ಪುತ್ತೂರು**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ನೃತ್ಯವು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಪುರಾಣ, ವೇದಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯವು 1000 B.C.ಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಟರಾಜನನ್ನು ನಾಟ್ಯದೇವತೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಂಗೀತದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸಭಾವದಿಂದ ಮತ್ತು ಅರ್ಥವತ್ತಾದ ಮುದ್ರೆಗಳಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುವುದೇ ನೃತ್ಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾವಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅಭಿನಯವೇ ನೃತ್ಯದ ಜೀವಾಳವಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತ ನವರಸದ (ಶೃಂಗಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ಕರುಣ, ರೌದ್ರ, ವೀರ, ಭಯಾನಕ, ಭೀಭತ್ಸ, ಅದ್ಭುತ ಹಾಗೂ ಶಾಂತ) ಭಾವಾಂತರಂಗ, ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಭಿನಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ.

ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯವು ಒಂದು ರೀತಿಯ ನೃತ್ಯ-ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ನರ್ತಕರು ಸನ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು – ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಭರತನಾಟ್ಯ, ಉತ್ತರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯ ಭಾರತದ ಕಥಕ್, ಕೇರಳದ ಕಥಕ್ಕಳಿ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಕೂಚಿಪೂಡಿ, ಒಡಿಸ್ಸಾದ ಒಡಿಸ್ಸಿ, ಮಣಿಪುರದ ಮಣಿಪುರಿ ಹಾಗೂ ಕೇರಳದ ಮೋಹಿನಿಯಾಟ್ಟಂ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಭರತಮುನಿಯ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಶಿವಾರಾಧನೆಗೆ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾದ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಕ್ರಮೇಣ ಮಧ್ಯಯುಗದ ವೈಷ್ಣವ ಪಂಥದ ಮಧುರ ಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಭಾರತ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಕಲೆಗಳೂ ಮಾನವನನ್ನು ಸಾಧಾರಾಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದೈವತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಕಲೆಗಳು ಭಾರತೀಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಭಾವನೆಗಳ ಆಗರವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಭರತನಾಟ್ಯ:

ಭರತನಾಟ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಐದನೇ ವೇದ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಭರತನಾಟ್ಯ ಪದವು ಭರತ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು 'ಭ' ಎಂದರೆ ಭಾವ, 'ರ' ಎಂದರೆ ರಾಗ, 'ತ' ಎಂದರೆ ತಾಳ ಎಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ ಭಾವ, ರಾಗ ಮತ್ತು ತಾಳದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಭರತನಾಟ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅನುಗ್ರಹ, ಶುದ್ಧತೆ, ಮೃದುತ್ವಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭರತನಾಟ್ಯವನ್ನು ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವದಾಸಿಯರ ಮೂಲಕ "ಸಾದಿರ್ ಆಟಂ" ಅಂದರೆ ಆಸ್ಥಾನ ನೃತ್ಯವೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭರತನಾಟ್ಯವು ಮರಾಠ ರಾಜ ಸರಬೋಜಿಯ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನಯ್ಯ, ಪೊನ್ನಯ್ಯ, ಶಿವಾನಂದಂ ಹಾಗೂ ವಡಿವೇಲು ಎಂಬ ನಾಲ್ವರು ಸಹೋದರರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ನಾಲ್ವರು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಅಲರಿಪು, ಜತಿಸ್ವರ, ವರ್ಣ, ಶಬ್ದಂ, ಪದಂ, ಜಾವಳಿ ಮತ್ತು ತಿಲ್ಲಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು.

ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೊದಲಿಗೆ ಅಂಗ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ 12ರಿಂದ 15 ವಿಧವಾದ ಅಡವುಗಳನ್ನು ಕಲಿತಮೇಲೆ ಕತ್ತು, ಕಣ್ಣು, ಹುಬ್ಬು, ತಲೆಗಳ ಚಲನೆ, ಹಸ್ತಮುದ್ರೆಗಳು ಅವುಗಳ ವಿನಿಯೋಗದ ಪಾಠವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 7 - 8 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ತನ್ನ ಮೊದಲ ನೃತ್ಯದ ಪ್ರದರ್ಶನ "ರಂಗ ಪ್ರವೇಶ"ಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಭರತನಾಟ್ಯದ ಒಂಟಿ ನೃತ್ಯ ಪದ್ಧತಿ, ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ನರ್ತಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಭರತನಾಟ್ಯ ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಕೂಚಿಪೂಡಿ:

ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ನೃತ್ಯಪದ್ಧತಿ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ 'ಕೂಚಿಪೂಡಿ' ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಆರಂಭಿಸಿದ ನೃತ್ಯನಾಟಕ ಮುಂದೆ ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿತು. ಈ ನೃತ್ಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಯಕ್ಷಗಾನವೆನ್ನಬಹುದು. ನರ್ತಿಸುವವರು ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಭಾಗವತುಲು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಮಾತ್ರ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ 30 ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಈ ನೃತ್ಯ ನಾಟಕದಿಂದ, ಒಂಟಿ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರೂ ನರ್ತಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಹೆಂಗಸರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೂಚಿಪೂಡಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಪಿಟೀಲು, ಮೃದಂಗ ಮತ್ತು ಕೊಳಲು ವಾದ್ಯಗಳ ಬೆಂಬಲವಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೂಚಿಪೂಡಿಯಲ್ಲಿ 'ತರಂಗಂ' ಎಂಬುದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುವವರು ಹಿತ್ತಾಳೆ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ತೈಲ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದ ಎರಡು ಹಣತೆಗಳು ಹಾಗೂ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ತುಂಬಿದ ತಂಬಿಗೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ನೃತ್ಯ ಎಂದರೆ 'ಭಾಮಾ ಕಲಾಪಂ' ಎಂಬುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಭಾಮಾಳ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಹಿಂದೆ ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಭಾಗವತರ ತಂಡಗಳು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತ, ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ಹಗಲಿನವರೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ದೇವಾಲಯದ ಮುಂದೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪಂಜಿನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಕೂಚಿಪೂಡಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಕಥಕ್:

'ಕಥಕ್' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕಥೆ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಥಕರ್ ಎಂದರೆ "ಒಂದು ಕಥೆಯನ್ನು

ಹೇಳುವವನು" ಅಥವಾ "ಕಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಡುವುದು". ಕಥಕ್ ನರ್ತಕರು ತಮ್ಮ ಕೈ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಖದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನೃತ್ಯದ ಮೂಲ ಗಮನಗಳು ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲು ಚಲನೆಗಳು. ಈ ನೃತ್ಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ರಾಧಾ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋಪಿಕೆಯರ ಕಥೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಂತಿದೆ. ಈ ನೃತ್ಯವು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುವಂತಹ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಚಾಲನೆಗಳಿಂದ, ಭಾವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಮೋಹಿನಿಯಾಟ್ಟಂ:

ಲಾಲಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಚಲನೆ, ಮೃದುವಾದ ಲಯವಿನ್ಯಾಸ, ಆಕರ್ಷಕ ಕಣ್ಣಿನ ಸಂಚಾರ, ಇವು ಮೋಹಿನಿ ಆಟವನ್ನು ಮೋಹಕ ನೃತ್ಯ ಶೈಲಿಯನ್ನಾಗಿಸಿವೆ. ಇದು ಕೇರಳ ಮೂಲದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯ ಶೈಲಿ.

ಮಹಿಳೆಯರು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಬಹಳ ಸುಲಲಿತ ನೃತ್ಯವಿದು. ಮೋಹಿನಿಯಾಟ್ಟಂ ಎಂಬ ಪದವು 'ಮೋಹಿನಿ' ಎಂದರೆ ನೋಡುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವ ಮಹಿಳೆ ಹಾಗೂ 'ಆಟಂ' ಎಂದರೆ ಸುಲಲಿತ ಎಂಬ ಪದಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಭಿನಯ ಕೂತ್ತು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನೃತ್ಯ 18ನೇ

ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗೆ ಮೋಹಿನಿ ಆಟಂ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮೋಹಿನಿ ಆಟದ ಬಾಗು ಬಳಕುವಿಕೆ ಕೇರಳದ ನಿಸರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಶೃಂಗಾರವೇ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಭಾವ. ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ಮೋಹಿನಿಯ ವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ದೇವತೆಗಳು-ಅಸುರರು ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಮಥನ ಮಾಡಿ ಅಮೃತವನ್ನು ತೆಗೆದ ನಂತರ ಅಸುರರನ್ನು ಅಮೃತದಿಂದ ದೂರವಿಡಲು ವಿಷ್ಣು ಮೋಹಿನಿ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಗೋಚರಿಸುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು, ಭಸ್ಮಾಸುರನ ಸಂಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಷ್ಣು ಮೋಹಿನಿ ಅವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದು. ಈ ಎರಡು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಈ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಣಿಪುರಿ:

ಮಣಿಪುರಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗೊಯ್ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೃತ್ಯವು ಮಣಿಪುರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದೂ-ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಹಾಗೂ ರಾಧಾ-ಕೃಷ್ಣರ ರಾಸಲೀಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಸನೃತ್ಯಗಳು ಲಾಲಿತ್ಯಮಯವಾಗಿ ಮೃದುವಾದ ಹೆಜ್ಜೆ, ಕೈಗಳ ಚಲನೆಯಿಂದ, ಬಗ್ಗಿ, ಎದ್ದು, ಸುತ್ತಿ ಬರುವ ಚಲನೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಭಿನಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತರಾದ ಜಯದೇವ, ವಿದ್ಯಾಪತಿ, ಚಂಡೀದಾಸರ ರಚನೆಗಳನ್ನು ನರ್ತನಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಸಖಿಯರೇ ಹಾಡುತ್ತಾ ನರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಡಿಸ್ಸಿ:

ಭುವನೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ನೃತ್ಯ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವಂತಹ ನೃತ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಶಾಸನಗಳು, ನೃತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ದೇವದಾಸಿಯರನ್ನು ಪುರಿಯಲ್ಲಿನ ಜಗನ್ನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಿಗಳು ಒರಿಯಾ ದೇವದಾಸಿಗಳು.

ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜಯದೇವ್ ಅವರ ಗೀತಗೋವಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನೃತ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಸಮಾಭಂಗ, ಅಭಂಗ ಮತ್ತು ತ್ರಿಭಂಗ ಎಂಬುದು ಒಡಿಸ್ಸಿಯ ಮೂರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ನೃತ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳು.

ಕಥಕ್ಕಳಿ:

ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅದ್ಭುತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಸಾಧಾರಣ ಆಹಾರ್ಯವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ವಿಶೇಷವಾದ ಕಲೆ ಕೇರಳದ ಕಥಕ್ಕಳಿ. ಕಥೆಯನ್ನು ನಾಟಕದಂತೆ ಆಡುವುದೇ ಕಥಕ್ಕಳಿ ಎನಿಸಿದೆ. ಕಥಕ್ಕಳಿ ನಾಟ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ್ಯಾಭಿನಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಸಾತ್ವಿಕ, ರಾಜಸಿಕ, ತಾಮಸಿಕ, ಪಾತ್ರಗಳಿಗೂ ಸ್ತ್ರೀ, ಋಷಿ ಮುನಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರಸಾಧನ ಉಡುಪುಗಳಿವೆ.

ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಸುಮಾರು 101 ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕಥಕ್ಕಳಿ ಕಥೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ, ಅನುಗುಣವಾಗಿ ದೇಹದ ಚಲನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಭಾರತೀಯರಾಗಿ ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು, ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಆಗುಂಬೆ

✍ **ಸಿಂಚನ ಟಿ. ಸಿ.,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಆಗುಂಬೆ ಎಂದಾಕ್ಷಣ ನನಗೆ ಮೊದಲು ನೆನಪಾಗುವುದು ಎಂದು ಶಾಲೆಗೆ ರಜ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೋ ಯಾವಾಗ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ವಾರ್ಡನ್‌ನಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಆಗುಂಬೆಗೆ ಹೋಗುವ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕೂರುತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಕನಸು ಕಾಣಲು ಶುರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಗುಂಬೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆ ಸರ್ ಅದು ನನ್ನ ಊರು ಎಂದು. ಆಗುಂಬೆಯು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಿಟಿಯ ಹಾಗಲ್ಲ, ಅದು ಕಾಡು-ಮೇಡುಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶ. ಆಗುಂಬೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಾಮವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆ. ಅದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದು 'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಚಿರಾಪುಂಜಿ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಚಿರಾಪುಂಜಿ ನಂತರ, ಭಾರತದ ಅತ್ಯಂತ ಮಳೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋರು ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ರಜೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ರಜೆಯೇ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟಿವಿ ನೋಡಲು ಕರೆಂಟು ಕೂಡ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮ ಯಾವಾಗಲೂ ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಗುವ ಮೊದಲು ಹಲಸಿನ ಹಪ್ಪಳವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಕರುಂ-ಕುರುಂ ಅಂತ ತಿನ್ನುತ್ತ ಕುಳಿತರೇ ಆಹಾ! ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಗೇಣು. ದಿನವಿಡೀ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಯಾಕಪ್ಪ ಶಾಲೆಗೆ ರಜೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದೂ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಗುಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳವೆಂದರೆ ಅದು ಸನ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ಯಾಂಟ್. ಅಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ನೋಡಲು ಜನರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೋ ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ಆಗುಂಬೆಯಿಂದ ನೋಡಲು ಅತ್ಯಂತ ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದು ದೂರದೂರದಿಂದ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಊರು ಆಗಿತ್ತು. ಇದು ಈಗಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್-ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಂಗಳೂರು ನಡುವಿನ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವವರು ಆಗುಂಬೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ರಾತ್ರಿ ತಂಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಅಥವಾ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಮೈಸೂರಿನ ದಿವಾನ್ ಪಿ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ತಂಗುದಾಣ (ಛತ್ರ)ವನ್ನು 1906ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಉಚಿತ ಊಟ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಕಲ್ಲು ಗಾರೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಈ ತಂಗುದಾಣ ಇಂದು ಚಾವಣಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನಿಂದ ಓಡುವ 7 ಆಸನಗಳ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳು ಬಂದವು. ಜನರು ಆಗುಂಬೆಯಿಂದ ಈ ವಾಹನ ಬಳಸಿ ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 14 ತೀಕ್ಷ್ಣ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಘಾಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಆಗುಂಬೆ ಮತ್ತು ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಮಧ್ಯೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಓಡಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ರೈಲ್ವೇ ಹಳಿಗಳ ಕೆಳಗೆ

ಬಳಸುವ ಮರದ ಬಾರಾಟಿಗೆಗಳು ಆಗುಂಬೆಯ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದು ಒಂದು ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕಿತು. ಮಿನಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಉದ್ಯಮ ನೆಲಕಚ್ಚಿತು. ಆಗುಂಬೆಯ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಬೆತ್ತದ ಉದ್ಯಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.

ಆಗುಂಬೆಗೆ ಒಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥೆಯು ಇದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಆಗುಂಬೆ ಜಮದಗ್ನಿ-ರೇಣುಕಾದೇವಿಯವರ ಮಗನಾದ ಪರಶುರಾಮನ ಊರು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಅವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಾರ್ಜುನನನ್ನು ತನ್ನ ಪರಶುವಿಗೆ ಬಲಿಗೊಟ್ಟು, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಬಾರಿ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕುಲವನ್ನೇ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಈ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆತ ಸಮಸ್ತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಶ್ಯಪ ಋಷಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದು ದಾನ ಕೊಟ್ಟನಂತೆ. ಆಗ ಪರಶುರಾಮನಿಗೆ ಇರಲು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೆ ಆಗುಂಬೆಯ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಎದುರುಗಡೆಯ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಪರಶು ಹೋದಷ್ಟು ದೂರ ತನಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಡು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ತನ್ನ ಕೊಡಲಿಯನ್ನು ಎಸೆದನಂತೆ. ಸಮುದ್ರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಉರುಳಿತಂತೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಭಾಗದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತಂತೆ. ಹೀಗೆ ಪೌರಾಣಿಕವಾಗಿಯೂ ಆಗುಂಬೆಗೆ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ಆಗುಂಬೆಯ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಮೋಡಗಳು ಆನೆಯ, ಸಿಂಹದ, ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳಿ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವ ಚಿತ್ರಕಾರನ ಚಿತ್ರವೂ ಈ ನಿಸರ್ಗ ನಿರ್ಮಿತ ಕಲಾಕೃತಿಗೆ ಸರಿದೂಗದು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುವ ಕೊನೆಯ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಹೊತ್ತಂತೂ ಅಪೂರ್ವ ರಸಗಳಿಗೆ ಎನ್ನಬೇಕು. ಆಗುಂಬೆಯ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನದ ಸಮಯ ಸೂರ್ಯ ಕವುಚಿಟ್ಟ ಸ್ವರ್ಣ ಕುಂಭಾಕೃತಿಯಾಗಿ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರಲೇಖೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗುವ ಸೌಂದರ್ಯ ನಾಟಕ ದೃಶ್ಯ ಆನಂದದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಗುಂಬೆಯೆಂದರೆ ಬರೀ ಊರಲ್ಲ, ನನಗೆ ಅದೊಂದು ಭಾವನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ, ಚಳಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಭವಿಸುವ ಸಂಭ್ರಮ.

●

ನಾಳೆಗೆ

ತುಸು ನೆಮ್ಮದಿ ಬಯಸಿದೆ ಮನವಿಂದು
ನನ್ನವರಾರೆಂದು ಅರಿಯುವಲ್ಲಿ ಸೋತಿರುವೆ
ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನವರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಮಾತ್ರ ಸತ್ತಿಲ್ಲ
ನಾಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲ
ಆದರೂ ಕನಸನೊಂದು ಕಟ್ಟಿರುವೆನಲ್ಲಾ
ಇಂದು ಜೊತೆಗಿದ್ದವರು ಕೊನೆತನಕ ಇರುವರೋ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ
ಜೊತೆಗೆ ಕಳೆದ ಕ್ಷಣಗಳ ನೆನಪು ಮಾತ್ರ ಶಾಶ್ವತ
ಇಂದಿನ ಖುಷಿಗಾಗಿ ಬದುಕ ಪಯಣ
ನಾಳಿನ ಯೋಚನೆ ನಾಳೆಗೆ.

✍ **ಶ್ರೇಯಾ ಪೂಜಾರಿ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ತುಮಕೂರು ನಾ ಕಂಡಂತೆ

✍ **ಸಾಮಪ್ರಿಯ ಕೆ. ಸಾಮಗ,** ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

"ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ" ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ನಾಲ್ಕಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. 'ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ' ನಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸುಮಾರು 70 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ತುಮಕೂರು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು "ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಗರ" ಹಾಗೂ "ಕಲ್ಪತರು ನಾಡು" ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ 2 ವರ್ಷದ ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಊರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ತುಂಬಾ ಉತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಒಲವಿದೆ.

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅನೇಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು ಸಿದ್ಧರಬೆಟ್ಟ, ಗೊರವನಹಳ್ಳಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಸ್ಥಾನ, ಕೈದಾಳ, ಮಧುಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟ, ಕುಣಿಗಲ್ ಕೆರೆ, ನಾಮದ ಚಿಲುಮೆ, ದೇವರಾಯನ ದುರ್ಗ, ಪಾವಗಡ ಕೋಟೆ, ಅಮಾನಿ ಕೆರೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ 2ನೇ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕರ್ನಾಟಕದ 19 ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ತುಮಕೂರಿನ ಮುಖಾಂತರವೇ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ತಲುಪಬೇಕು. ಕಾಯಕ ಯೋಗಿ, ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹ, ಕರ್ನಾಟಕ ರತ್ನ, "ನಡೆದಾಡುವ ದೇವರು" ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಶ್ರೀಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ಈ ತುಮಕೂರು ಶ್ರೀಗಳ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ-ಮತ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇ, ಲಿಂಗ ಭೇದ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಸಾವಿರಾರು ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮತ್ತು ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೋದರೂ ಭಕ್ತಾದಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನದಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀಗಳು 132 ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರನ್ನು ಕಾಯಕ ಯೋಗಿ, ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹಿ ಮತ್ತು ಅಭಿನವ ಬಸವಣ್ಣ ಎಂದೂ ಜನರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಕಲಾ ಮತ್ತು ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮುಂತಾದ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಬಹಳ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟು, ಇವರಿಂದಲೇ ತುಮಕೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ, ಹಗಲಿರುಳು ಎನ್ನದೇ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಇವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು "ಎ.ಪಿ.ಜೆ. ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ" ಕೂಡ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಮಹಾನ್ ಯೋಗಿ, ನಡೆದಾಡುವ ದೇವರು ತಮ್ಮ "111"ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರಾದರು. ತುಮಕೂರಿನ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳ ವರ್ಧಂತಿ ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆ ತುಂಬಾ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ತುಮಕೂರಿನ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವಾದ "ಮಧುಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟವು" ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿಯೇ 2ನೇ ಅತೀ ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಜಾಗ "ಕೆರೆದಾಳ". ಈ ಜಾಗವು "ಅಮರ ಶಿಲ್ಪಿ ಜಕಣಾಚಾರಿ" ಅವರ ಹುಟ್ಟೂರು.

ಇವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಕಲ್ಲಿನ ಕೆತ್ತನೆಯನ್ನು "ಕೈದಾಳ"ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಡ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸುಂದರವಾದ "ಚೆನ್ನಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ"ವಿದೆ. ಇದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿದ ಕೊನೆಯ ದೇವಾಲಯವೆಂಬುದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಚಾರ. ಈ ದೇಗುಲ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಕಣಾಚಾರಿಯವರಿಗೆ ಬಲಗೈ ಮತ್ತೆ ಮೂಡಿತು ಎನ್ನುವ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕೈದಾಳ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ತುಮಕೂರಿನ "ಕುಣಿಗಲ್ ಕೆರೆ" ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣ, ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದ ದೊಡ್ಡಕೆರೆ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 10-15 ಕಿ.ಮೀ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ಈ ಕೆರೆಯು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕಮಲಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಅರಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆರೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ವಾಯುವಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಜನರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೆರೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಜನಪದ ಕತೆಗಳು, ಹಾಡುಗಳು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಂದರವಾದ ಗಿರಿಧಾಮ "ದೇವರಾಯನ ದುರ್ಗ". ಈ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಗ ನರಸಿಂಹ, ಭೋಗ ನರಸಿಂಹ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯಗಳಿವೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ವನಸಿರಿಯ ಚಿತ್ತಾರ ನೋಡಲು ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯ. ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳವೇ "ನಾಮದ ಚಿಲುಮೆ" ಅಂದರೆ ರಾಮಾಯಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ಸೀತಾ ಮಾತೆ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡನೆ ಕೆಲಕಾಲ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರಂತೆ. ಆಗ ತನ್ನ ಹಣೆಗೆ ನಾಮ ಇಡಲು ನೀರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಾಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲೂ ನೀರು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಆಗ ಶ್ರೀರಾಮನು ತನ್ನ ಬಾಣವನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಬಿಟ್ಟನಂತೆ, ಆಗ ಭೂಮಿಯಿಂದ ನೀರಿನ ಚಿಲುಮೆ ಹುಟ್ಟಿ, ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಇಂದು 'ನಾಮದ ಚಿಲುಮೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಕಾಲಿನ ಗುರುತನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿರುವ "ಸಿದ್ಧರ ಬೆಟ್ಟ" ಇದೊಂದು ತಪೋಭೂಮಿಯೆಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಧು-ಸಂತರು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಗೈದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾಗಸಾಧುಗಳು ಬಂದು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ತುಮಕೂರು ಹತ್ತು-ಹಲವು ಅಚ್ಚರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಹೌದು. ಅನೇಕ ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಕವಿಗಳು, ನಟ-ನಟಿಯರು ಹುಟ್ಟಿರುವ ಹುಟ್ಟೂರು ತುಮಕೂರಾಗಿದೆ.

●

ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟ

ತನ್ನೊಳಗೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಮನದೊಳಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
ಜೀವನದೊಳಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು
ಅಸಮಾಧಾನ ಎನ್ನುವ ತುತ್ತನ್ನು ನುಂಗಲಾಗದೆ, ಉಗುಳಲೂ ಆಗದೆ
ಅಲೆಮಾರಿಯಂತೆ ಹಸಿವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು
ಒಂದೊತ್ತಿನ ಊಟ ಅರಸಿ ಹೊರಟಾಗ
ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಹುಡುಕಾಟ ನಡೆಸಿದಾಗ
ಹಸಿವಿನ ಬೆಲೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಹೋದಾಗ
ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬದುಕೇ ಶೂನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು.

✍ **ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ನಮ್ಮೂರ ಸುಂದರ ಕುದ್ರುಗಳು

✍ **ಸುಷ್ಮಿತಾ ಎಸ್. ಗಾಣಿಗ,** ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಕುಂದಾಪುರಕ್ಕೆ 'ಸುಂದರ ಕುಂದಾಪುರ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದದ್ದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಪ್ರಕೃತಿ ರಮಣೀಯ ಕುದ್ರುಗಳಿಂದಲೇ ಇರಬಹುದು. ಕುದ್ರು ಎಂದರೆ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ. ವಿಶಾಲವಾದ ನದಿ ಮಧ್ಯೆ ಅಗಲವಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮರಳು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಡ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಗಿಡಮರ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಹರಿವ ನೀರಿನಿಂದ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಮರಳಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತವನ್ನು ಮೀರಿ ಎತ್ತರವಾದಾಗ, ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಏರಲಾರದಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾದಾಗ ಜನ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ನದಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಬದುಕು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜನವಸತಿ ಆರಂಭ ಆಗುವ ಆ ವಿಸ್ತಾರ ಮರಳಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 'ಹರವು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹರವು ನಿರ್ಮಾಣ ಒಂದು ನಿರಂತರ ಕ್ರಿಯೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ಹೆಸರಿನ ಕುದ್ರುಗಳು ಜನ್ಮ ತಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಕುದ್ರು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುವ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಕಾಂಡ್ಲ ಮರಗಳು. ಇವು ಉದ್ದದ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಬೇರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಸರು ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕುದ್ರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ಮರಗಳ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ತರವಾದುದು. ಇಲ್ಲ 'ಪಂಚಗಂಗಾವಳಿ' ನದಿಯು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು ಅದು ಕುಬ್ಜಾ, ವಾರಾಹಿ, ಸೌಪರ್ಣಿಕಾ, ಚಕ್ರಾ ಮತ್ತು ಖೇದಕಾ ಹೊಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಹೊಳೆಗಳು ಹಲವು ಕುದ್ರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲವು ಕುದ್ರುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಮ್ಮದು.

ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು:

ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಎಂದೊಡನೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಸವಿ ಬೆಲ್ಲ. ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ ಕುದ್ರುವಿನಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ರುಚಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಮಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿನ ಬೆಲ್ಲ ಕುಂದಾಪುರ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಫಲಭರಿತ ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಹಸಿರು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉದ್ದವಾದ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಇದ್ದಿತ್ತು. ಬಸ್ರೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಸಮೀಪ ಇದ್ದುದರಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮತ್ತು ಆ ಊರಿನ ದನಗಳು ಮೇಯಲು ಈ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಹೋದ ದನಗಳು ವಾಪಾಸು ಬರಲು ಇಷ್ಟಪಡದೇ ಮತ್ತು ಅವು ಕೂಡ ಅಲ್ಲೇ ಇರಲು ಬಯಸಿ ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತರಲು ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾದುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಹಟ್ಟಿ (ಕೊಟ್ಟಿಗೆ)ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಅವು ಅಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು ಎಂದು ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

ಈಗ ಈ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಬಸ್ರೂರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ. ಇದು ವಾರಾಹಿ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇದು 400ರಿಂದ 500 ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು 3000ಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಸ್ಲಿಂ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮದ ಒಂದೊಂದು ಕುಟುಂಬ ಇದೆ.

ನದಿಯಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜನವಸತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಜನರು ಕೃಷಿ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಈ ಕುದ್ರುವಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕುದ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಸುಬಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರುವಿನಲ್ಲೂ ಕೃಷಿ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ಯೋಗ. ಕಬ್ಬು ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಧಾನ ಬೆಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭತ್ತ, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಕೃಷಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಮರಳು ಉದ್ಯಮ, ಕಳ್ಳು (ಶೇಂದಿ) ತೆಗೆಯುವುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತೆಂಗಿನ ಮರದಿಂದ ಕಳ್ಳು ತೆಗೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಆಲೆಮನೆಗಳು (ಬೆಲ್ಲ ತಯಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ) ಇವೆ. ಬೆಲ್ಲದ ಸವಿ ಉಣಿಸುವ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು, ಕುದ್ರುಗಳಲ್ಲೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಗೆಯದು ಎಂಬುದು ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರುವಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ದೂರವಾಣಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಕಾಲೇಜು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಇವರು ದೂರದ ಕುಂದಾಪುರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಗಣಪತಿ

ದೇವಸ್ಥಾನ, ಪಂಜುರ್ಲಿ ಗುಡಿ, ಶಿವರಾಯ ಗರಡಿ, ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ದೈವಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದು ಜಾತ್ರೆ ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಗೆ ಸವಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಸಿರಿನ ಸವಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಹಟ್ಟಿಕುದ್ರು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕುದ್ರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಉಪ್ಪಿನಕುದ್ರು:

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕುದ್ರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ದೋಣಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅತೀ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವುದು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ ಉಪ್ಪಿನಕುದ್ರು. ಉಪ್ಪಿನಕುದ್ರು ತಲ್ಲೂರಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕಿ.ಮೀ. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಇದು ಕುಂದಾಪುರದ ಎಲ್ಲಾ ಕುದ್ರುಗಳಿಗೆ ರಾಜನಂತಿದೆ. ಈ ಕುದ್ರು ಮೂರು ಕಡೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆ ತಲ್ಲೂರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. 1972ರಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯಂತೆ ಈ ಕುದ್ರುವನ್ನು ಸುತ್ತಿರುವ ಹೊಳೆಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಬಸ್ಸು, ಲಾರಿಗಳು ಸರಾಗವಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕುದ್ರು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದೆ. ಹಲವು ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕುದ್ರು ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಬೀಡಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪದಂತಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸುತ್ತಲೂ ಹರಿವ ನೀರನ್ನು ಗದ್ದೆಗೆ ಹರಿಸಿ, ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಆವಿ ಮಾಡಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ಅದನ್ನು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಕುದ್ರುವನ್ನು 'ಉಪ್ಪಿನಕುದ್ರು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸದಿದ್ದರೂ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿದೆ.

ಉಪ್ಪಿನಕುದ್ರು ಸುಮಾರು 500 ಎಕರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಆಸುಪಾಸಿನ ಕುದ್ರುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇದು ಅತೀ ಎತ್ತರವಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನವಸತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡರು ಮೊದಲಾದವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ವಿಜಯನಗರ ಅರಸರ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಮಂಗಳೂರು, ಬಾರ್ಕೂರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಲಸೆ ಬಂದು ವಾಸಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮತ್ತು ರಾಮಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜನಾಂಗದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಜನರೂ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ಕೃಷಿ. ಭತ್ತ, ತೆಂಗು, ಶೇಂಗಾ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷಿ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನರು ಹೋಟೆಲು ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪರ ಊರಿನಲ್ಲೂ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜನರ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ಚಿಪ್ಪು ತೆಗೆಯುವುದು. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಚಿಪ್ಪಿಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಡೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟ ಮಠಗಳಿವೆ. ಐಗಳ ಮಠ, ತೆಂಕೋಣ ಮಠ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು. ಇಲ್ಲಿ ವಾಸುದೇವ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸಿದ್ಧಿವಿನಾಯಕ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನ ಎಂಬ ಮೂರು ಪುರಾತನ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದು, ಬೇಡರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೊಬ್ಬರ್ಯ ಎಂಬ ಪ್ರಮುಖ ದೇವಸ್ಥಾನವೂ, ಹಲವು ಇತರ ದೈವ-ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಸ್ಥಳಗಳೂ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಎರಡು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಥೋತ್ಸವ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಪ್ಪಿನಕುದ್ರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಲು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿನ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ಬೊಂಬೆಯಾಟ'. ಇದು ಬೊಂಬೆಯಾಟದ ತವರೂರು. ಇದು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರು ಕಾಮತ್ ಮನೆತನದವರು. ದೇವಣ್ಣ ಕಾಮತ್, ಕೊಗ್ಗ ಕಾಮತ್ ಮೊದಲಾದವರು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದರು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರು ಭಾಸ್ಕರ್ ಕಾಮತ್. ಉಪ್ಪಿನಕುದ್ರುವಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿದ್ಯುತ್, ದೂರವಾಣಿ, ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ಹಾಲಿನ ಡೈರಿ, ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಇವು ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ 'ಕುದ್ರುಗಳ ರಾಜ' ಎಂಬ ಸೂಕ್ತ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇದು ಪಡೆದಿದೆ. 'ಲವಣಪುರ' ಎಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಈ ಕುದ್ರು ಉಳಿದ ಕುದ್ರುಗಳಿಗಿಂತ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ.

●

ನೇತ್ರಾಣಿ ದ್ವೀಪ

✍ **ಮೋನಿಷಾ ಎಂ. ಮೊಗೇರ್,** ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಪಾರಿವಾಳ ದ್ವೀಪ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ನೇತ್ರಾಣಿ ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದ ಒಂದು ದ್ವೀಪ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಟ್ಕಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮುರುಡೇಶ್ವರದಿಂದ ಸರಿಸುಮಾರು 10 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪಾರಿವಾಳಗಳಲ್ಲದೇ, ಕಾಡು ಮೇಕೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಬಾ ಡೈವಿಂಗ್ ನಡೆಸಲು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಜಾಗವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನೇತ್ರಾ, ಗುಡ್ಡೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದೂ ದೇವಾಲಯವಾದ ಜೈ ಭಜರಂಗಬಲಿ ದೇವಾಲಯವೂ ಇದೆ. ಇದು ಹೃದಯಾಕಾರದ ದ್ವೀಪವಾಗಿದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ನೇತ್ರಾಣಿ ಹವಳದ ದ್ವೀಪವಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಮೀನುಗಳು, ಈಲ್ ಮತ್ತು ಸಿಗಡಿಗಳ ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಎಲ್ಲಾ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಭಾರತೀಯ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಗುರಿ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡ ಈ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ದೋಣಿ ಹಾಗೂ ಬೋಟ್‌ಗಳು ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆಲ್ಲ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂದೂಕಿನ ಶಬ್ದಗಳು ಹಾಗೂ ಬಾಂಬ್ ದಾಳಿಗಳಾದಂತೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ಕೂಬಾ ಡೈವಿಂಗ್: ನೇತ್ರಾಣಿ ದ್ವೀಪವು 15 ರಿಂದ 20 ಮೀಟರ್ (49.2 ರಿಂದ 65.6 ಅಡಿ) ವರೆಗಿನ ಆಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹಲವಾರು ಡೈವ್ ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಡೈವಿಂಗ್ ಜೂನ್ ಮತ್ತು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಡುವೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪದ ಹತ್ತಿರ ಲಂಗರು ಹಾಕಲಾದ ದೋಣಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ದ್ವೀಪದ ಸುತ್ತಲೂ ಬೃಹತ್ ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಮೀನುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಹವಳದ ಬಂಡೆಗಳಿವೆ. ಭಜರಂಗಬಲಿ ದೇವಾಲಯ ಅತೀ ಪುರಾತನವಾದ ದೇವಾಲಯವಾಗಿದೆ. ಪುರಾತನವಾದ ಈ ಹನುಮಾನ್ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಶ್ರೀರಾಮನ ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಭಗವಾನ್ ಹನುಮಂತನು ಸಂಜೀವಿನಿ ಪರ್ವತವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಬರುವಾಗ ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಭಗವಾನ್ ರಾಮನ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೊರೆದನು ಎಂಬ ಪ್ರತೀತಿ ಇದೆ.

ಈ ದ್ವೀಪವು ಅನೇಕ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಸಾಹಸಿ ಆಟಗಳನ್ನು ಈ ನೇತ್ರಾಣಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ಕೂಬಾ ಡೈವ್ ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಬಾ ಡೈವಿಂಗ್ ನಡೆಸುವ ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಇವೆ. ಇವರು ನೀರಿಗಿಳಿಯುವ ಮುನ್ನ ಡೈವಿಂಗ್‌ನ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನೀರಿನೊಳಗೆ ಮೀನಿನಂತೆ ಈಜಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜಲಚರಗಳನ್ನು ನೀರೊಳಗಿನ ತಮ್ಮ ನೈಜ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು ಮತ್ತು ವರ್ಣರಂಜಿತ ಹವಳಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದು ಮರೆಯಲಾಗದ ಅನುಭವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕರಾವಳಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ನೋಡಲೇಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

●

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು

✍ **ವರುಣ್ ಹೆಗಡೆ,** ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಮಲೆನಾಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ಭೌಗೋಳಿಕತೆ, ಮಳೆಕಾಡು, ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಲೆನಾಡು ಅರ್ಥಾತ್ ಮಳೆಯ ನಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳ್ಳುವುದಂತೂ ಸತ್ಯ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಹಬ್ಬವೇ ಸರಿ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಹಸಿ ಮೈಗೆ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಉದುರುವ ಮಳೆ ಹನಿಗಳು, ಮಳೆಯ ಬರುವಿಕೆಗೆ ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುವ ಭೂಮಿ, ಮಳೆ ಹನಿ ಧರೆಗಿಳಿದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೊಯ್ದು ಬಳಿಕ ಚಿಗುರೊಡೆದು ಬೆಳೆಯುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದದ ಸಸ್ಯರಾಶಿಗಳು ಬೆಳೆದು ಇಡಿಯ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹಸಿರು ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಡಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮಕ್ಕಳಾದ ರೈತರ ಸಂಭ್ರಮ, ಸೂರ್ಯನೇ ಮರೆಯಾಗುವಂತೆ ಕಾಣುವ ಆ ಮಳೆಯ ನಡುವಲ್ಲಿ ರೈತರು ಗದ್ದೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡುವ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ಆನಂದ. ವ್ಹಾ! ನಿಜಕ್ಕೂ ಮಲೆನಾಡು ಭೂಲೋಕದ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಸರಿ.

ಮಳೆಗಾಲವನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲು ಮಲೆನಾಡಿಗರ ಪೂರ್ವತಯಾರಿ:

ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದಾದರೆ ಮಲೆನಾಡಿಗರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಆನಂದವೋ ಅಷ್ಟೇ ಮಳೆಗಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ಪೂರ್ವತಯಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಸೂರ್ಯನ ತಾಪಕ್ಕೆ ಬತ್ತಿರುವ ಕೆರೆ, ಹೊಳೆಗಳು ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಬಿಸಿಲಿನ ಝಳಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನು-ಹೊಲಗಳು ಒಣಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಪ್ರವೇಶದಿಂದ ತಂಪನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂತೋಷ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಾದರೆ, ಮುಂಗಾರಿನ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಅತಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯದ ತಲೆಬಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಬಹುತೇಕ ಜನರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಡೆಯ ನೀರನ್ನು ಕಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ, ಆದ ಕಾರಣ ಜನರು ಮುಂಗಾರಿನ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ರೈತರು, ಮಲೆನಾಡಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆ ಅಡಿಕೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು. ಆದಕಾರಣ ರೈತರು ಮಳೆಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ತೋಟದ ಬಣ್ಣದ ಕಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತುವುದು ಅಂದರೆ ಸುರಿದ ಮಳೆಯ ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕುವುದೋ, ದರಕನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ತಂದು ತೋಟದ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುವುದೋ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರೈನೇಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೋಟಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿದ ಕಾರಣ ರೈತರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ. ಇನ್ನು ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರು ಗದ್ದೆಯ ಹಾಳಿಯನ್ನು ಕಡಿದು, ಭತ್ತದ ಬೀಜದ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂಗಾರಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರ್ಯವಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿಗರ ಹೊರತು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಿರದೇ ಇರಬಹುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಯನ್ನು ಸವರುವುದು. ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳು ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆ ತಂತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಮರದ ಹೆಣೆಗಳನ್ನು ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ದಿವಸ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಡಿದು ವಿದ್ಯುತ್ ಲೈನ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಿನವಿಡೀ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಕಾಡನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಲೈನುಗಳು ಹಾದು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಲೈನ್‌ಗಳನ್ನು

ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರ ಏರುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಂದಿನ ದಿನ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಪಾಪ. ಊರಿನ ಹಿರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಿರಿಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಹರಟೆ, ಕೇಕೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುವುದರ ಒಳಗೆ ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಅಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು. ಮಲೆನಾಡಿನ ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಈ ಲೈನ್ ಸವರುವುದು ಒಂದು. ಎತ್ತರವಾದ ಏಣಿ, ಅರಗತ್ತಿ, ಕತ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹ ತರಲು ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆ (ಕೌಳ) ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ವಸ್ತುಗಳು. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯ ಕಾರಣ ಜನರ ಶ್ರಮ ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಲೈನ್‌ಮ್ಯಾನ್‌ಗಳು ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಹೆಂಗಸರಿಗಂತೂ ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮುನ್ನ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ಹಲಸಿನಕಾಯಿ ಹಪ್ಪಳ, ಸಂಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿ ಹಲಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಮರದಿಂದ ಇಳಿಸಿಕೊಡಲು ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಮನೆಯ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕೂಲಿಗರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂಗಾರಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವರಾಶಿಗಳು:

ಮಲೆನಾಡು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸೊಬಗಿನ ತವರೂರು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುವ ಅಂದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ, ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವ ತಳೆಯುವ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳ್ಳುವ ಅನೇಕ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಂದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸೊಬಗು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಿದಿರುಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಲೆಗಳು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಕಳಲೆ ಎಂದರೆ ಎಳೆಯ ಬಿದಿರು - ಇದೇ ಮುಂದೆ ಬೆಳೆದು ಬಿದಿರುಗಳಾಗುವುದು. ಈ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಜನರು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ, ನೀರನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸಾರು, ಪಲ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸದೆ ತಿನ್ನಲು ಅದು ಬಲು ಕಹಿ. ಆದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿ ಸಾರು, ಪಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿಂದರೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರುವಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಳಲೆಯ ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ, ದನಕರುಗಳು ಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಮುರಿದು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಆಗ ಏನು ಸಮಸ್ಯೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳಲೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ತಾಗಿತು ಎಂದಾದರೆ ಅದನ್ನು ದನಕರುಗಳು ತಿಂದರೆ ಅದು ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿಷ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಕತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಯಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಬೇಡದೇ ಇರುವ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಈ ಕಳಲೆಯನ್ನು ಜನರು ತಿಂದರೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬಿದಿರುಮುಳ್ಳು ಜನರಿಗೆ ನಾಟಿದರೆ ಅದು ನಂಜಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೊಡೆ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ನಾಗರಪಂಚಮಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏಳುವ ಹುತ್ತದ ಅಣಬೆ ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರಿನ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜೋರಾದ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಗುಡುಗಿನಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಅಡಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುವ ಕರಿತಲೆಯ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅಣಬೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ತಂದು ಅದನ್ನು ತೊಳೆದು, ಸೋಯಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಕೂರ್ಮ ಮಾಡಿ ರೊಟ್ಟಿಯ ಜೊತೆಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ತಿನ್ನಲು ಬರಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಅಣಬೆಗಳು: ಚುಳ್ಳಣಬಿ, ಹೆಗ್ಗಲಣಬಿ, ನುಚ್ಚಣಬಿ, ಅಡಕೆ ಅಣಬಿ, ಹಯ್ಗನ ಅಣಬಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಅಣಬೆಗಳು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರುಚಿಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಮೀನು, ಮಳೆಗಾಲದ ಶುರುವಿಗೆ ಜಮೀನಿನ ನೀರು ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಹಳ್ಳದ ನೀರು ಹೊಳೆಗೆ ಸೇರಲು ಶುರುವಾದಾಗ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೀನುಗಳು ನೀರಿನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಈಜುತ್ತಾ ಹೊಳೆಯಿಂದ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ, ಹಳ್ಳದಿಂದ ಜಮೀನಿಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡಲು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತವೆ, ಅದನ್ನು ಜನರು ಬಲೆ ಹಾಕಿ ಹಿಡಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಉಂಬಳ. ಈ ಉಂಬಳ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಜನರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಅವರ ಕಾಲಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಮೈಯಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ಈ ಉಂಬಳ ನಮ್ಮ ಕಾಲಿಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರಿದ್ದು ಗೊತ್ತೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಂತುವಿನ ಕಾರಣದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದಾಟುವ ಮುನ್ನ ತಮ್ಮ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಉಂಬಳ ಹತ್ತಿದೆಯೋ ಏನೋ ಎಂದು. ಇನ್ನು ಕಪ್ಪೆ, ಚೋರಟೆ, ವೊಡುಹುಳ ಇತ್ಯಾದಿ ಜೀವಿಗಳು ಮಳೆಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ

ಅಧಿಕವಾಗುವುದು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಹುಲ್ಲುಗಳು ಬೆಳೆದು, ದನಕರುಗಳಿಗೆ, ಜಿಂಕೆ-ಮಿಕಗಳಿಗೆ ಮೇಯಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇವು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು:

ಮುಂಗಾರಿನ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಚಂಡಮಾರುತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಪರೀತ ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು ಸಮೇತ ಬರುವ ಗಾಳಿ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದ ಮಧ್ಯ ಹಾದು ಹೋದ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬಗಳು ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳು ತಂತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ತಂತಿ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಒಂದು ವಾರ, 15 ದಿನ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭ ಎದುರಾದದ್ದೂ ಉಂಟು. ಮುಂಗಾರು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಬಳಿಕ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. ಇನ್ನು ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೊಳೆಗಳು ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದು ನೆರೆ ಬಂದು ಜಮೀನು ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಬಂದು ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧ್ಯ ಕಡಿಮೆ. ಹೀಗೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ವಿಪರೀತ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಗೊನೆಗೆ ಬರುವ ಕೊಳೆರೋಗದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ರೋಗ ಬಾರದೇ ಇರಲಿ ಎಂದು ಮುಂಜಾಗ್ರತಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅಡಿಕೆ ಗೊನೆಗೆ ಮದ್ದನ್ನು ಎರಡು-ಮೂರು ಬಾರಿಯೆಲ್ಲಾ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು ಉಂಟು. ಹೀಗೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ವರ್ಷಧಾರೆಯ ಸೊಬಗನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಾ ಮಳೆಗಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

●

ದೇಹ

ಪ್ರೀತಿ ಆತ್ಮವ ಸೇರಿ, ನವರಸಗಳನು ಹೀರಿ
ಸ್ವಚ್ಛ ಬೆಳದಿಂಗಳಾಗಿದ್ದ ದೇಹದೊಳು
ಯುಗ ಉರುಳಿದಂತೆ ಸುಖ-ಭೋಗಗಳು ತುಂಬಿ
ಮುಳುಗಿಹುದು ಈಗ...

ಪ್ರೀತಿಯ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು ಹಸಿರಾಗಿ,
ಮನ್ಮಥನು ಅದರೊಳಗೆ ಜನಿಸಿ, ಮಿತದಲಿ ಸುಖವಿತ್ತು
ಕ್ಷಣಕ್ಷಣವು ಕಾಮಾಗ್ನಿ ಹೆಚ್ಚಿ
ಹಾಲುಹಸುಳೆಯನು ಬಿಡದೆ ನುಂಗುವುದನು ಕಂಡು ಪರಿತಪಿಸುವುದು ಮನವೀಗ

ಮನ್ಮಥನೆಂಬ ಸಮುದ್ರ ಜ್ವಾಲೆಜ್ವಾಲೆಯಾಗಿ ಉರಿದು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡು,
ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿದು, ಸುನಾಮಿಯಾಗಿ ಕಬಳಿಸಿ
ಬಹುದೂರದವರೆಗೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ
ಅನಾಮಧೇಯವಾಗುವುದು ದೇಹ...

ಉಳ್ಳವರ ಧನದಾಹದೆದುರು
ಸುಳ್ಳು ಸತ್ಯವಾಗಿ, ಸತ್ಯ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿಹುದೂ
ಕೋರ್ಟು, ಕಛೇರಿ ಅಲೆದು ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಂತಾಗಿ ಆತ್ಮ,
ಬೂದಿಯ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವುದು ದೇಹ...

✍ **ಶಿಲ್ಪಾ ಎಸ್.**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ನಾನು ಮತ್ತು ಮಳೆ

✍ **ಕೆ. ಎಂ. ಪವಿತ್ರಾ**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಕಾಗದದ ದೋಣಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತ ಹೊತ್ತಾಯಿತೇ..!! ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ದೆ ಅಂತ ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ?

ಮಳೆ ಅಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ ಹೇಳಿ, ನನಗಂತೂ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಗ ತಾನೇ ಬೇರೊಡೆದ ಹಸಿರಾದ ಗೇರುಬೀಜವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಕಾತುರ.

ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಳೆ ಅಂದ್ರೆ, ಕೆಸರು ನೀರು, ಹುಳ-ಹುಪ್ಪಟೆ, ಕಾಲು ಕೆಸರಾಗೋದು, ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯದ ಚಿಂತೆಯಾದರೆ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಮಳೆ ಅಥವಾ ಮಳೆಗಾಲ ಅಂದ್ರೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಗೇಣು ಅನ್ನೋ ಭಾವ. ಯಾಕೆ ಅಂತೀರಾ? ಮಳೆ ನೀರಿನ ಸದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆ ಆದ್ರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಮಂಜು ಕವಿದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅರೆಬರೆ ಕಾಣುವ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ಕಡಲು ಮಾಡುವ ನಾದವನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಚಹಾಗೆ ಬಿಸ್ಕತ್ ಅದ್ದಿ ತಿನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಜಾನೇ ಬೇರೆ ಕಣ್ರಿ... ಇನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬೇಕರಿಯೇ ತೆರೆದ ಹಾಗೆ... ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿ ಹಪ್ಪಳ, ಚಿಪ್ಸ್, ಹುರಿದ ಶೇಂಗಾ, ಸುಟ್ಟ ಹಲಸಿನ ಬೀಜ, ಸಂಡಿಗೆ, ಸುಟ್ಟ ಜೋಳ, ಹುರಿದ ಕಡಲೆಬೀಜ – ಹೀಗೆ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳು.

ಮಳೆ ಬಂದ್ರೆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಖುಷಿ ಆಗುತ್ತೋ ಇಲ್ವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಂಗೆ ಸಿಗೋ ಮಜಾನೇ ಬೇರೆ ಅನ್ನಿ. ಹೇಗೆ ಅಂತೀರಾ? ಮುಂಜಾನೆ ಮಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಶುರು ಆಗೋ ಮಳೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹೊಯ್ತಾ ಇದ್ರೆ ಅಮ್ಮ ಬಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮಲಗಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಕಾಲೇಜಿನ ಕಡೆ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಕಾದು ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಒದ್ದೆಯಾಗಿ ಆ ಚುಮು ಚುಮು ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಕೇಳುವ ಬದಲು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸಮೋಸ, ಚಹಾ ಇದ್ದರೆ ಆಹಾ..! ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಖುಷಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಆನಂದಿಸುವುದೇ ಒಂಥರಾ ಚಂದ..

ಮಳೆ ಬರುವುದು ಕ್ಷಣಿಕ ಅಂದ್ರೆ, 3ರಿಂದ 4 ತಿಂಗಳು ಆದರೆ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಇಳೆ ತಂಪಾಗುತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನವಂತೂ ತಂಪಾಗುತ್ತದೆ. ●

ಜೀವನ

ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬೆಳಕ ಹುಡುಕುವ ಯತ್ನ
ಸದಾ ನನ್ನವರನ್ನು ಅರಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ
ಎಲ್ಲರ ಭವ ಭಾವಗಳಲ್ಲಿ
ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕುತ ಹುಡುಕುತ ಕಳೆದು ಹೋಯಿತೇ ನನ್ನತನವಲ್ಲಿ
ನನಗಿಲ್ಲಿ ಏಳು ಬೀಳಿನ ಬಾಳು
ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗದಿರಲು ಮನದ ಅಳು
ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಕುಗ್ಗದೆ
ಅದನ್ನೆದುರಿಸಬೇಕು ನೀ ಜಗ್ಗದೆ
ಅರಿಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಚಿಂತನೆಯ ಶಬ್ದಕೋಶ
ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅರಿಯದಾಯಿತೆನಿಸುತ್ತದೆ ಅದರೊಳಗಿನ ದೋಷ
ಮರೆಯದಿರು ಜೀವನದ ಆದಿ
ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿ ಬಾಳಿನ ದಾರಿ.

✍ **ವೈಭವಿ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಸಣ್ಣ ಕತೆ

‘ಮಾನವಿ’ಯ ಕನಸು

✍ **ರಕ್ಷಿತಾ ಭಟ್**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಈ ಕಥೆ ಪುಟ್ಟ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ತನ್ನ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಾ ದಾಪುಗಾಲಿನಿಂದ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗಿಯದು. ಕಥಾ ನಾಯಕಿಯ ಹೆಸರು ಮಾನವಿ. ತಂದೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕಂಪೆನಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಾರ. ತಾಯಿ ಗೃಹಿಣಿ. ಗಂಡ ತರುವ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ, ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಮನೆ ನಡೆಸುವಾಕೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಹಣದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದ್ದರೂ, ನಾವು ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಗಳು ಪಡಬಾರದು, ಅವಳು ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಿಂದ ತನ್ನ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಿಂತು ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ಕಥಾನಾಯಕಿಯ ತಂದೆ ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸಗಾರ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಮುಂದಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗದೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಂತ ತಲುಪಿದವಳು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನವಿಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವಳು ತುಂಬಾ ಚುರುಕು ಹುಡುಗಿ. ಆದರೆ ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವ. ವಠಾರದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಅವರು, ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಮಾನವಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ವಠಾರದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾನವಿ ಎಂದರೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು. ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೂ ಮುದ್ದಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಆಟವಾಡುತ್ತಾ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ. ಓದುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಾ ಚುರುಕಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಇರದ ಕಾರಣ ಅವಳನ್ನು ದೂರದ ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ತಂದೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬರುವಾಗ ಅವಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಕರೆತರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಗಳು ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದ ತಕ್ಷಣ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಭಯವಾಗುವುದು, ಭಯ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಾಳಜಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಜನರು ಹಲವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನಾವು ಇರಬೇಕು. ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಯಿಯೂ ತನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳುವುದು ಸಹಜ. ತಾಯಿಯೇ ಮೊದಲ ಗುರು ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಷ್ಟೋ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಆಕೆ ನಮಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಮಾನವಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಾನವಿ ಪ್ರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ. ಅವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ತಮ ಅಂಕ ತರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳು ಓದಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಬಯಸಿದ್ದಳು. ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವಳಿಗೆ ಹಣದ ಬೆಲೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವಳು ಎಂದಿಗೂ ದಾರಿ ತಪ್ಪದೇ ತನ್ನ ಗುರಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೂಡಾ ಇತ್ತು. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗೆ ಇವಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಅವರು ಇವಳನ್ನು ಮಗನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಅವಳೂ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಳು.

ಒಂದು ದಿನ ಮಾನವಿ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಾಗ ಹುಡುಗರ ಗುಂಪೊಂದು ಅವರ ಎದುರಿನಿಂದ ಹಾದು ಹೋಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಯುವಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾನವಿ ತನ್ನನ್ನೇ ಮರೆತಳು. ಅರೆಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಅದು ಕೇವಲ ಆಕರ್ಷಣೆ ಎಂದು ತಿಳಿಹೇಳಿದಳು. ಹೀಗೆ ಕೆಲಕಾಲ ಉರುಳಿದರೂ ಮಾನವಿಗೆ ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಾದ ಕಾರಣ ಕಣ್ಣುಗಳು ಅವನಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಅವನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುವುದು, ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅವಳಿಗೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾವು ಯಾವುದು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಡೆಯುತ್ತೇವೋ ಅದೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ಅದು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮರೆಯಲೆತ್ನಿಸುವುದನ್ನೇ ಪದೇ ಪದೇ ಜ್ಞಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಉರುಳಿದರೂ ಕೂಡಾ ಮಾನವಿಯ ಭಾವನೆಗಳು ಅವನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದವೇ ವಿನಃ

ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದಿಂದ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಹುಡುಗಿ, ತನ್ನ ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ಪಟ್ಟ ಶ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದೂ ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಮಾನವಿಗೆ ಅವಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಯುವಕನ ಮೇಲೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲೇ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಳು.

ಮುಂದೆ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಕನಸು ಪೂರೈಸಲು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರದೊಂದಿಗೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಳು ಮಾನವಿ. ಆದರೆ ಭಗವಂತನ ಯೋಚನೆ ಏನಿತ್ತೋ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಯುವಕ ಕೂಡ ಅದೇ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾತಿ ಪಡೆದ. ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾನವಿಗೆ ಆ ಯುವಕನಿಗೂ ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇವಳು ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಕನಸು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದಳು. ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ದೂರದಿಂದಲೇ ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಗುರಿ ಹಾಗೂ ತನಗಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ದಿನ ಆಘಾತಕಾರಿ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ಅವಳಿಗಾಗಿ ಕಾದಿತ್ತು – ಅವಳ ತಂದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ದಾಖಲಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಕಂಪೆನಿಗೆ ಆದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ನಷ್ಟದಿಂದಾಗಿ ಇವಳ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಅವರು ಅದನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಹೃದಯಾಘಾತವಾಗಿತ್ತು. ಮಾನವಿ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದಳು.

ಲೈಟ್ ಆಗಿ ಹೃದಯಾಘಾತವಾಗಿದೆ, ಜೀವಕ್ಕೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ. ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ವೈದ್ಯರು ಹೇಳಿದರು.

ಮನೆಗೆ ಇದ್ದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆದಾಯವೂ ಈಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಮುಂದೆ ಬದುಕುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ. ಮಾನವಿಯ ತಂದೆ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಲೆದಾಡತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಲಾಗದೇ ಮಾನವಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೆಫೆಯಲ್ಲಿ ಅಟೆಂಡರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಳು. ಕಾಲೇಜಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸ ಕೂಡಾ ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಅವಳ ತಂದೆಗೂ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಗ್ಯಾರೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಒಂದು ಹದದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನವಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಬೀಜ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು.

ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ನೋಡಿ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಆ ಯುವಕನಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಲಘುಬಗೆಯಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಗಿಸಿ ಆ ಯುವಕನಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಅವಳು ಆ ಯುವಕನನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಯುವತಿಯೊಡನೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಮುಳುಗಿ ಹೋದಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ಆದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ದಿನ ಅವಳು ಅವನನ್ನು ಗಮನಿಸತೊಡಗಿದಳು. ಆಗ ಅವಳಿಗೆ ಆ ಯುವಕನಿಗೆ ಆ ಯುವತಿಯೆಂದರೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಿತು.

ಪ್ರೀತಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರೀತಿ ಸಿಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಾನವಿಯ ಹೃದಯ ಒಡೆದು ಚೂರಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಇಷ್ಟ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಳು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿಗಾಗಿಯೂ ಆಸೆ ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿದ ಕಾರಣ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೋಹ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ನಾನು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು? ಜೀವನ ಇಷ್ಟೇ. ಕೇವಲ ನೋವಿನಿಂದ ತುಂಬಿದೆ ಎಂದು ಅನಿಸತೊಡಗಿತು. ಎಷ್ಟು ಅತ್ತರೂ ಕಣ್ಣೀರು ಮುಗಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೇಗೂ ಅವಳ ಪದವಿಪೂರ್ವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿದಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾದರೂ ದೂರ ಹೋಗಬಯಸಿದಳು. ಹೇಳದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಪ್ರೀತಿ ಅವಳನ್ನು ಕಲ್ಲಾಗಿ ಮಾಡಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರೀತಿ ಪ್ರೇಮವೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು ಇನ್ನು ಎಂದೂ ಯಾರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದಳು.

ಅವಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಾಗಿ ಅವಳು ಬದುಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜಾಗ ಬದಲಾದರೆ ಮನಸ್ಸು ಕೂಡಾ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ದೂರ ಬಂದಳು. ಎಷ್ಟೇ ದೂರ ಬಂದರೂ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಓಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡಬಹುದು ಆದರೆ ನೆನಪುಗಳು ಶಾಶ್ವತ. ಕಾಲವೇ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮದ್ದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವಿ ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿದಳು. ಹೀಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಂಕದೊಂದಿಗೆ ಪದವಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದಳು.

ಬಿ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮಾನವಿ ಮುಂದೆ ಪಾರ್ಟ್‌ಟೈಮ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಓದಿ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದಳು. ಬಿ.ಎಡ್. ಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಕನಸು ಬೇರೆಯೇ ಇತ್ತು. ಮಾನವಿ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಯಸಿದ್ದಳು. ಜನರಿಗಾಗಿ, ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಅವಳು ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬಯಸಿದ್ದಳು.

ಈ ನಡುವೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಅವಳ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ದೇಹಾಂತ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನವಿಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಹಲವು ಜನರನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಾದಳು.

ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಎನ್ನದೇ ಓದಿ UPSC ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾದಳು. ಎಂದೂ ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಲು ನೋಡದೇ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಳು.

ತಾನು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ದುಡಿದ ಹಣದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದಳು. ಅನಾಥಾಶ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ದಾನ ಮಾಡಿದಳು.

ತಾನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾ, ಬೇರೆಯವರು ಕಷ್ಟ ಎಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಅವರ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಖುಷಿ ಕಂಡಳು. ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡಳು. ಜೀವನ ಬಂದಂತೆ ಬದುಕುತ್ತಾ, ಜೀವನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬದುಕಿದಳು.

●

ನೆನಪು

ಮರುಕಳಿಸುತಿದೆ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳು
ಕಳೆದ ಆ ಸುಂದರ ದಿನಗಳು
ಪಟ ಪಟ ಉದುರುತ್ತಿದ್ದ ಮುಗ್ಧ ಮಾತುಗಳು
ಮನಬಿಚ್ಚಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷಣಗಳು
ಮುನಿಸಿಕೊಂಡು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ ಮುದ್ದು ಮುಖಗಳು
ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಆಡಿದ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟಗಳು
ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಬಾಲ್ಯದ ಹಳೆಯ ಪುಟಗಳು
ಅದ ಮುಚ್ಚಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಒದ್ದೆಯಾಗಿದೆ ಕಣ್ಣಂಚುಗಳು.

✍ **ಶ್ರೇಯಾ ಪೂಜಾರಿ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಅಂಕ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಯಾಂಕ

✍ **ಅನ್ವಿತಾ ಎಂ. ತಂತ್ರಿ**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

"ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಯಶಸ್ವೀ ಮನುಷ್ಯನ ಹಿಂದೆ ಸೋತ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಸದಾ ಕಾಲ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ".

ಒಂದೊಂದು ಮಗುವೂ ಒಂದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಸೃಷ್ಟಿ. ಆ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುವಾಸನೆಯುಕ್ತ ಪುಷ್ಪವಾಗಿ ಅರಳಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳ ಬುದ್ಧಿಮಟ್ಟ ಅಳೆಯಲು ಅಂಕಗಳು ಮಾನದಂಡ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಮಾತೇ? ಇದನ್ನೇ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುವುದು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅಂಕಗಳು, ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ! ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಓದಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಹಿರಿಯರ ಕನಸು ನನಸಾಗೋದು ಅಲ್ಲವೇ?...

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಅಂಕಗಳಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಡಿ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ತಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲೇಬೇಕು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಗುರುಕುಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಸರಿಸುಮಾರು ಎರಡು ದಶಕಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಿನವರೆಗೆ 'ಶಿಕ್ಷೆ' ಈ ಪದವನ್ನು 'ಶಿಕ್ಷಣ'ದೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. 'ಶಿಕ್ಷಾ' ಎಂದಾಗ 'ಶಿಕ್ಷಣ' ಮತ್ತು 'ಶಿಕ್ಷೆ' ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಅದೇನೋ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯಿತ್ತು. ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಬೋಧನೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ರೂಪಾಂತರ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಆಧಾರಿತ ವಿಷಯಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ದಾಖಲಾತಿ ಮತ್ತು ಹಾಜರಾತಿಗಳ ಆಶಯ ಮೊದಲಾದುವು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವ ಕಲ್ಪನೆಯತ್ತ ಹೊರಳತೊಡಗಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ, ಪಲಾಯನ, ಚಿತ್ತವೈಕಲ್ಯ ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ವಿಕಲತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳೂ 'ಶಿಕ್ಷೆ ರಹಿತ ಶಿಕ್ಷಾ' ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿದೆ.

'ಶಿಕ್ಷಣ' ಎಂದರೆ 'ತಿದ್ದುವುದು' ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನಿ. ಅವನು ಪ್ರತೀ ಕ್ಷಣವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತಾನೆ. ಕಲಿಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಗು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಮಾಡುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ಸೂಕ್ತವಾದುದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವಷ್ಟೇ ಶಿಕ್ಷಕನದ್ದು ಎಂಬ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಯತ್ತ ನಾವು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶಿಕ್ಷೆ ರಹಿತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯೂ ಇಂದು ಇದೆ.

ಅಂಕಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ. 85% ಬಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಆದರೆ ಈಗ ದಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. 99% ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರಿಗೆ ಬೆಲೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲದವನು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗಂತೂ ಪುಟ್ಟ ಮಗುವಿಗೂ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಕೊಡುವುದು. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಂಕ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ. ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಶುಲ್ಕಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕ ಕಟ್ಟಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. "ಇಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇದ್ದೋನೇ ದೊರೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದೋನು ಹೆತ್ತೋರಿಗೂ ಹೊರೆ". ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿದೆಯೋ, ಅಥವಾ ನಾವೇ ಬದಲಾಗಿದ್ದೇವೋ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ.

ಅಂಕಗಳ ಪರಿ ಇಂತಾದರೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳದ್ದೇ ವಿಭಿನ್ನ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶ್ರೇಯಾಂಕವು ಕೆಲಸದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಒಬ್ಬರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಅಂತರ್ಜಾಲಗಳು, ಸರಕಾರಗಳು ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರುಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾನು 'ಅಂಕಗಳಿಗಾಗಿ' ಅಥವಾ 'ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ' ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳಿಗಾಗಿ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಪದವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಓದುವುದು ಒಂದು ಕೆಲಸದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾವು ಓದಲೇಬೇಕು. ಇದು

ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಕೂಡ ಅಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಲು ಎರಡು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಅಂಕಗಳಿಗಾಗಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೇವಲ ಅಂಕಗಳಿಗಾಗಿ ಓದುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಾತ್ರ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಓದಿದ ವಿಷಯದಿಂದ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯಲು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಯು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದದ್ದು. ಅದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಲು ಆಂತರಿಕ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಹೊರತು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾಗುವ ಬಯಕೆಯಿಂದಲ್ಲ.

ಅಂಕಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಕಗಳು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಉರುಹೊಡೆದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ನಮಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಜ್ಞಾನವು ಬರುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನವು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೀವನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೆದುಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಅಂಕಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಅಂಕಗಳಿಗೆ ಅಗಾಧ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಾತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಅಂಕಗಳು/ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೃತ್ತಿಜೀವನವು ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಷಕರು, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಿಕ್ಷಣದ ಏಕೈಕ ಗುರಿ ಅಂಕ ಗಳಿಸುವುದು ಎಂಬಂತೆ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದೊಂದಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳು ಕಾಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಪೋಷಕರು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಅಂಕಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಜೀವನ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಅಂಕಗಳು ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆಯಾದರೂ, ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೈಜ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತಮ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಮಾಡದ ಆದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರಿದ್ದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವ ಹಲವಾರು ಮಹಾನ್ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಸಾಧಕರ ಬಹಳಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹಳ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆ ಬಿಲ್‌ಗೇಟ್ಸ್ ಅವರ ಒಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಹೀಗಿದೆ: "ನಾನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುತ್ತೀರ್ಣನಾಗುತ್ತಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಈಗ ಅವನು ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ (ಇಂಜಿನಿಯರ್)ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಅದರ ಮಾಲೀಕನಾಗಿದ್ದೇನೆ." ಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

●

ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ

✍ ಐಸಿರಿ ಎಸ್. ಕಲ್ಮಾಡಿ, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಮಗೆ ಈ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನ ಮಹತ್ತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೊದಗಿಸಿದೆ. ಅದುವೇ ಮತದಾನವೆಂಬ ಪವಿತ್ರ ಕಾರ್ಯ.

ಹಿಂದೆ ಈ ದೇಶ ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಲವು ರಾಜ, ಮಹಾರಾಜರಿಂದ ತುಂಡು ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಆಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ವಿದೇಶೀಯರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಷ್ಟನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಬದುಕನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಪರದೇಶಿಯರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆ ಹೋರಾಟದ ಫಲವೇ ನಮಗಿಂದು ದೊರಕಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಡಾ। ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ರೂಪಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನವು ನಮಗೆ ಕೆಲವು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಮತದಾನವೂ ಒಂದು.

18 ವರ್ಷ ಮೀರಿದ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೂ ಈ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ದೊರಕಿದ ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಈ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಂತಿದೆ.

ಆದರೆ ನಮಗೆ ದೊರಕಿದ ಈ ಪರಮೋಚ್ಚ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರೀಕನೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಕುಲಗೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಅತಿ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಲವು ಪೀಳಿಗೆಗಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದರೂ ಅವರ ಧನದಾಹ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ತಾನು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸ್ತುತನಾದರೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರ ಮೂಲಕವೂ ತನ್ನ ಧನದಾಹವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ದೇಶ ಸೇವೆ ಎಂಬ ನೆಪದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಈ ಕುಟುಂಬ ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಂತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯನ್ನೂ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅಧಿಕಾರ ಶಾಹಿಯೂ ಭ್ರಷ್ಟತೆಯ ರೂಪವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭ್ರಷ್ಟರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಯಾವುದೇ ಕಡತಗಳು ಲಂಚ ಕೊಡದೆ ಚಲಿಸದು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈ ದೇಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಶ್ವ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬಡಾಯಿಕೊಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವ ಹಾಗಿದೆಯೇ?

ದುರಂತವೇನೆಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತು ಏಳು ದಶಕಗಳಾದರೂ ಈ ದೇಶದ ರೈತರು ಇಂದಿಗೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಳ್ಳವರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಗಂಟೆಗಳ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇಂತಹ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಯಾವ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಾಲಕರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಗುಲಾಮರಂತೆ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸಂವಿಧಾನ ಈ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಸಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ಎಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವರೋ ಅಲ್ಲಿ ದೇವರು ನೆಲೆಸುವರೆನ್ನುವ" ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೀಡಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಳೆ ಹಸುಳೆಗಳನ್ನೂ ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೇ ಮಾದರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಡಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಶಾಸಕರಿಂದ, ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಜೊತೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗವೂ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯುವುದು ಮರೀಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವದ ಅಗ್ರಮಾನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವೂ ಒಂದು ಎಂದು ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಗುರುತಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಆದರೆ ನಾವು ಆ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ? ನಮ್ಮ ಈ ದೇಶವು ಅಧಃಪತನದತ್ತ ಸಾಗುವಲ್ಲಿ ಮತದಾರರಾದ ನಮ್ಮ

ಕೊಡುಗೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ನಮಗಿದೆಯೇ? ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತದಾನ ಎಂಬ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಾವು ನಿಭಾಯಿಸಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುವವರೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅರಿತು ದೇಶ ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮತದಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಈ ದೇಶದ ನಾಗರಿಕರಾದ ನಾವು ಭ್ರಷ್ಟ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕಿಂಚಿತ್ ಆಮಿಷಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಜುಜುಬಿ ಹಣ ಮತ್ತು ಒಂದಿಷ್ಟು ಮದ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮತವನ್ನೇ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಅನೈತಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಯಾವುದೇ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ದೇಶವನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಗುಂಡಾಂತರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದಲ್ಲದೆ ನಾವು ಇನ್ನೇನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ?

ಹಾಗಾಗಿ ದೇಶವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗವಾದ ನಾವು ಯುವ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಈ ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಲು ನಾವು ಇನ್ನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಯಾಕೆ ನಾವು ಮತ ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು? ಭಾರತವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಹ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ನಾವು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನರು, ನಮ್ಮ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕಿನ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ವಿಧಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಸರ್ವ ಜನರ ಲಾಭದ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಯಾರು ಮತ ಹಾಕಬಹುದು? ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ವರ್ಷದ ಜನವರಿ ಒಂದರಂದು 18 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸನ್ನು ತುಂಬಿದ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳೂ ತಾನು ಈಗಾಗಲೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತದಾರನಾಗಿ ನೋಂದಣಿ ಹೊಂದಲು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾನೆ/ಳೆ. ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ಭ್ರಷ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪರಾಧಗಳಿಗಾಗಿ ಅನರ್ಹರಾದವರು ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ಎಂದರೆ ಏನು? ಒಂದು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅರ್ಹ ನಾಗರಿಕರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರವಾರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮತಗಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆ 6ರನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚುನಾವಣಾ ನೋಂದಣಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರತಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತವೆ? ಕರಡು ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯ ಕಾಗದ ರೂಪದ ಪ್ರತಿಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ:

1. ವಾರ್ಡ್ ಕಚೇರಿಗಳು
2. ಮತದಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು
3. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ/ವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿ/ತಹಸೀಲ್ದಾರ್/ಬಿಬಿಎಂಪಿ ಆರ್.ಓ. ಕಚೇರಿಗಳು
4. ಮತಗಟ್ಟೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
5. ಸಾಫ್ಟ್ ಪ್ರತಿಯು ಸಿಇಓ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಮತದಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಎಂದರೆ ಏನು?

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ನಾವು ವಿಎಫ್‌ಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಾಗರಿಕ ಸ್ನೇಹಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಮತದಾರರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಎಪಿಕ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತದಾನ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಆಮಿಷಕ್ಕೊಳಗಾಗದೆ ಸಂವಿಧಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಈ ದೇಶ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂಬ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಬೆಲೆ ಬಂದೀತು.

(ಸಂಗ್ರಹ ಬರಹ)

ಅಮ್ಮ ...

✍ **ಪ್ರತೀಕ್ಷಾ ಮಲ್ಯ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಬಹುಶಃ ಈ ಪದ ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಅಥವಾ ನೋಡಿದೊಡನೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಗುವ ಸಂತೋಷವೇ ವರ್ಣಿಸಲಾಗದು... ನಮಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಕುರಿತು 4-5 ಪುಟಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಬಂದ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಷಯವೇ ಅಮ್ಮ... ನನಗೆ ಕಂಡಂತೆ ಕನ್ನಡದ ವರ್ಣಮಾಲೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಆಲ್ಫಾಬೆಟ್ ಆಗಲಿ, ಈ ಯಾವ ಪದಗಳ ಮಿಶ್ರವು ಅಮ್ಮ ಅಥವಾ ಅಮ್ಮನ ಸಮನಾರ್ಥಕವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗದು... ಬರೆಯಲು ಕುಳಿತರೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಪುಟಗಳೇನು ಪುಸ್ತಕವಿದ್ದರೂ ಸಾಲದು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು. ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅನುಭವ, ನನಗೆ ಈ ಪದವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅಥವಾ ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಗು ತಾನು ಹುಟ್ಟೋ ಮೊದಲೇ, ಅದು ಯಾವ ಮಗು, ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನೋಡುವ ಮೊದಲೇ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಏಕೈಕ ಜೀವ ಎಂದರೆ ಅಮ್ಮ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗದು. ಅಮ್ಮ ಎರಡೇ ಅಕ್ಷರವಾದರೂ ಈ ಜೀವಿಯ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಏಳೇಳು ಜನ್ಮಗಳಿದ್ದರೂ ಸಾಲದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಈ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೆ. ಬಿದ್ದೊಡನೆ ಬರುವ ಪದವು, ನಾವೇನೂ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿಸುವಾಗ, ನಮಗ್ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನೆನೆದಾಗ ಬರುವ ಒಂದೇ ಪದ, ಅದುವೇ ಅಮ್ಮ...

ಅಮ್ಮ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟ. ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ಆಕೆಯ ಎದೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿ ಆಕೆಯ ಎದೆಬಡಿತ ಕೇಳಿ ಇದ್ದ ಈ ಜೀವವು, ಎಂದಾದರೂ ತಾಯಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವುದು ಉಂಟೇ? ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿರಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗಂತ ಎಲ್ಲಾ ಅಮ್ಮಂದಿರು ಹೇಗೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಮ್ಮ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವಾಗ ನನಗೆನಿಸುವ ಒಂದೇ ಮಾತು ಅದೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ತಾಯಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ!!

ಇನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಅಮ್ಮನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ, ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯ ಎಂಬ ಪದವು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು ಉತ್ತರ ಪಡೆದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ "ನೀನು ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ತುಂಬಾ ಜೋರಿದ್ದಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು ನನಗೆ" ಎಂದು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೂ ತುಂಬಾ ಜೋರು ಹೌದು, ಹಟಮಾರಿಯೂ ಹೌದು. ಏನಾದರೂ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ ಅಂದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಏನೇ ಮಾಡಲಿ, ನಾನು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವು ಬಹಳ ಸಲ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಕೋಪ, ಬೇಜಾರು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೂ ನನಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಕೊರತೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ತುಂಬಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾನೇನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ನನಗೇ ಅರಿವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ನನಗಾಗಿ ಆಕೆಯ ಜೀವನವೇ ಮುಡಿಪಾಗಿಟ್ಟಳು.

ನಾನು ಯಾವತ್ತಾದರೂ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಸ್ತು ಕಂಡು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅಮ್ಮ ನನಗೆ ಇಷ್ಟ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಕೆಲವು ದಿನದಲ್ಲಿ ಆ ವಸ್ತು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ನನ್ನ ತಂದೆ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೇರೆ ಊರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಂದು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕೆಲದಿನವಿದ್ದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಯಾವತ್ತೂ ಕೂಡ ಅಪ್ಪ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ, ನನಗೆ ತಂದೆಯ ಪ್ರೀತಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಮ್ಮ, ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಎರಡೂ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತುಂಬಿ ಸದಾ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾಗಿ ಇದ್ದಳು.

ವಿಷಯ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಹೇಗೇ ಇರಲಿ, ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಆಕೆಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡವಳೇ ಅಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಆ ಬೇಸರವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ತಾನೇ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಾವೇನು ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಅಲ್ಲ, ಬಡವರೂ ಅಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬ. ಹಾಗಂತ ನಮಗೇನು ಕಷ್ಟ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಏನಿಲ್ಲ, ಅಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ!!

ಅಮ್ಮ ಮನೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ದುಡಿದು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೆಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದುಡಿದು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದಳು. ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯದ ನಾವು ಅಮ್ಮ ಏನಾದರೂ ಕೊಡುವಾಗ ಅಮ್ಮ ನಿನಗಂತ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟೆ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಆಲೋಚನೆ ನಮಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಲಿಯುವುದಷ್ಟೇ ಇತ್ತು.

ನನ್ನ ಈ 19 ವರ್ಷದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಷ್ಟು ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಿರಿಯ ಮಗಳು ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಗಂಡು ಮಗು ಇರದಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನೇ ಗಂಡು ಮಗುವಂತೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಳು. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವು ನನಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಮ್ಮ ನನ್ನನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇರುವಾಗ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ನನಗೆ ನೋವಾಗುವುದು ನೋಡಲಾಗದು. ಇದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದದ್ದು. ನನಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಜೋರು ಜ್ವರ ಬಂದಿದ್ದು, ನಾನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ನನ್ನ ಮೈ ಸುಡುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರು ಇರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾ ಬಂದು ಮಲಗಿದೆ. ನನಗೆ ಎಚ್ಚರ ಇಲ್ಲ. ಎದ್ದು ನೋಡುವಾಗ ನನ್ನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮ... ಅಮ್ಮ ಎಂದು ಕರೆದ ಕೂಡಲೇ ಆಕೆಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಖುಷಿ ಇಂದೂ ನನಗೆ ನೆನಪಿದೆ. ನಾನು ಎದ್ದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿಸಿ, ಮಾತ್ರೆ ಕೊಟ್ಟು ನನಗೆ ಮಲಗಲು ಹೇಳಿದಳು. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ನೋಡುವಾಗ ಅಮ್ಮ ತನ್ನ ನಿದ್ದೆ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಹಣೆಗೆ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಲು ಕುಳಿತಿದ್ದಳು... ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಿ ಒಣಗೋಗುತ್ತೋ? ಒಣಗೋದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಜ್ವರ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತೋ ಎಂಬ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ನಿದ್ದೆ ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಇದು ತಾಯಂದಿರ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ತುಂಬಾ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕಂಡೆ.

ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ರುಚಿ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೋಪದಿಂದ ಬೈಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳು ಹೇಳುವುದೇನು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ನಾನು ನನಗೇನಾದರೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದ್ದು ತಿನ್ನದೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರೆ ಆ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಮಗಳು ತಿನ್ನದೆ ಶಾಲೆಗೋದಳು ಎಂದು ಮರುದಿನ ಆಗೋವರೆಗೂ ಕೊರಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ನಾನು ತಿಂದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆ ದಿನ ಆಕೆಯು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದೇ ಒಂದು 7-8 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನೊಂದು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದೆ. ನಾನು ಕಾಲೇಜು ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಬರಲು ನನ್ನ ಸ್ಕೂಟರ್ ತೆಗೆದು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಿ NH 66 ದಾಟುವಾಗ ತಡೆರಹಿತ ಬಸ್ ಬಂದು ನನ್ನ ಗಾಡಿಗೆ ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯಿತು. ಆ ದಿನ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸು ತುಂಬಾ ಕಳವಳ ಆಗುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೋಮವಾರ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಈಶ್ವರನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ಕುಳಿತಳಂತೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ 3-4 ಜನರು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಪೆಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಆಕೆಗೇನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೋ ಹೀಗೋ ಮಾಡಿ ಓಡೋಡಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದಾಗ ನಾನು ಒಳಗಿದ್ದೆ. ಅಮ್ಮನನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ನನಗೆ ಎರಡು ದಿನವಾದ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರ ಆಗುವಾಗ ನಾ ನೋಡಿದ ಮೊದಲ ಮುಖ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ. ಎಂದಿಗೂ ಖುಷಿ ಖುಷಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮುಖ ಆ ಎರಡು ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೂಗಿ, ನಿದ್ದೆ ಬಿಟ್ಟು, ಭಯಪಟ್ಟು ಆ ಮುಖವೇ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದದ್ದು ಒಂದೇ... ನನಗೆ ನೋವಾದರೂ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ. ಅಪಘಾತ ಆದದ್ದು ನನಗೆ, ನೋವಾಗಿದ್ದು ನನಗೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದು ನಾನು ಆದರೆ ನೋವು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ಅಮ್ಮ... ಇಂತಹ ತ್ಯಾಗಮಯಿ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಹೇಗೆ ದ್ವೇಷಿಸಲಿ, ಹೇಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಮನಸ್ಸಾಗುವುದು... ಇವೆಲ್ಲಾ ಕುಳಿತು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ನನಗನಿಸುವುದೊಂದೇ... ತಾಯಿಗಿಂತ ದೇವರಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಖುಷಿಯೇ ನನ್ನ ಖುಷಿ. ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಧ್ಯೇಯ... ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ನನ್ನ ದೇವರು...

●

ಬಾಲ್ಯವೆಂಬ ಸುಂದರ ಪಯಣ...

✍ **ಶ್ರೇಯಾ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಬಾಲ್ಯ ಅಂದರೆ ಅದೊಂದು ಜೀವನದ ಸುಂದರ ಅನುಭವ. ಕಳೆದ ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳು ಮಧುರ ನೆನಪುಗಳ ಆಗರ. ಅಲ್ಲಿರುವುದು ನಮ್ಮದೇ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಪಂಚ. ಯಾವುದೇ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದ ದಿನಗಳವು. ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಮನಸ್ಸಿನ ಮುದ್ದು ಕಂದಮ್ಮಗಳು ನಾವಂದು. ದೇಹಕ್ಕೆ ಸುಸ್ತಾಗುವಷ್ಟು ಆಟ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ನಗು, ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಸಂತೆಯಲ್ಲೂ ನಿದ್ರೆ ಎಂಬಂತೆ ಮಲಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಸುಖವಾದ ನಿದ್ರೆ. ಇಂತಹ ಸುಂದರ, ಮಧುರ ಅನುಭವವೇ ಬಾಲ್ಯ.

"ಎದ್ದೇಳೇ! ಬೆಳಗಾಯಿತು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೊರಡಲು ಹೊತ್ತಾಯಿತು" ಎಂಬುದು ಅಮ್ಮನ ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಅಲಾರಾಂ. ಆರು ಗಂಟೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಏಳು ಗಂಟೆ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಮ್ಮನದು. ಬೆಳಗಿನ ಚುಮು ಚುಮು ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಏಳುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರ ಕೆಲಸ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ. ಕೇವಲ ಆ ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇಂದು ಕೂಡ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಏಳುವುದಂತೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವೇ. ಆದರೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಗಲೇರಿದಾಗ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಿರಲಿ ಮತ್ತೆ ಬಾಲ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳೋಣ ಬನ್ನಿ.

ಅಮ್ಮನ ಅಲಾರಾಂಗೆ ಎದ್ದು ಹಲ್ಲುಜ್ಜಿ, ಮುಖ ತೊಳೆದು ಮೊದಲು ದೇವರಿಗೆ ಕೈ ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳವು. ನಂತರ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದಾಸೀನವಾಗಿ ಬಾಕಿಯಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೈಗುಳಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಬೆಳಗೆದ್ದು ಪಟಪಟನೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ರಾತ್ರಿಯೇ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಬೇಕು ತಾನೇ ಎಂಬ ಅಮ್ಮನ ಬೈಗುಳಕ್ಕೆ ಮುಖ ಸಪ್ಪಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಂತೂ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನಂತರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬ್ಯಾಗ್‌ನೊಳಗಿಟ್ಟು ಶಾಲೆಯ ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ ಅಕ್ಕ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಶಾಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪಯಣ ಶುರು. ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟ ನಾವು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟು ಹತ್ತರಿಂದ ಹನ್ನೊಂದು ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ತರ್ಲೆ ತಮಾಷೆಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದ ನಾವು ಮರಳಿ ಬರುವಾಗ ನೇರವಾಗಿ ಮನೆ ತಲುಪುವುದಂತೂ ಕನಸಿನ ಮಾತು.

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಬೆಲ್ ಬಾರಿಸಿದಾಗ ಕೂಡಲೇ ಬ್ಯಾಗ್ ಹೆಗಲಿಗೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬಂದಾಗ ಜೊತೆಯಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಓಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕೀಳಲು. ಯಾರದೋ ಮನೆಯ ಕಂಪೌಂಡ್ ಹಾರಿ ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕೀಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದು ಬೈಗುಳ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಇಂದು ನೆನೆಸಿದಾಗ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ತುಟಿಯಂಚಲಿ ನಗು ಬರುವುದು. ಅಂದು ಪೇರಳೆ, ನೇರಳೆ, ಜಂಬುನೇರಳೆ, ಮಾವು, ಹಲಸು, ಗೇರುಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮನಸೋಇಚ್ಛೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹಾಗೇ ಹಾಡುತ್ತ, ಕುಣಿಯುತ್ತ, ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ, ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೋಪ, ಮುನಿಸು, ಜಗಳಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತರ್ಲೆ ತಮಾಷೆಗಳನ್ನು

ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ದಿನಕಳೆದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮನೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಆಡು ಮುಟ್ಟದ ಸೊಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಅಂದು ನಾವು ಆಡದ ಆಟಗಳೇ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದರೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯೇ ಇರಬಹುದು. ಕುಂಟಬಿಲ್ಲೆ, ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ, ಮರಕೋತಿ, ಬುಗುರಿ, ಕಳ್ಳ ಪೊಲೀಸ್, ಲಗೋರಿ – ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವ ಖುಷಿ, ಬಿಸಿಲಾದರೆ ಮೈ ಬೆವತು ಬೆವರು ಹರಿಯುವವರೆಗೂ ಆಟ, ಹೀಗೆ ಆಟವಾಡಲು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ಮನೆ ಹಿರಿಯರು ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಬರುವವರೆಗೆ ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆಯ ಪರಿವೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ನಮಗೆ. ಅಂದು ಆಡಿದ ಮನೆ ಆಟ, ಮದುವೆ ಆಟ, ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಆಟ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ಸುಂದರ ನೆನಪುಗಳು. ಅಂದು ಈ ಆಟಗಳು ನೀಡಿದ ಸಂತೋಷ ಇಂದು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳು ನೀಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಯೋಚನೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ ದಿನದ ಪಾಠಗಳು ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆಟವಾಡಲು ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಸುಸ್ತಾಗುವವರೆಗೂ ಆಟವಾಡಿ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಬರೆಯಲು, ಓದಲು ಕುಳಿತಾಗ ಆಟ ಆಡಿದ ಸುಸ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಅಮ್ಮ ಊಟ ಮಾಡಿ ಮಲಗೆಂದು ಎದ್ದೇಳಿಸಿದಾಗ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಮಲಗಿದರೆ ಸುಖ ನಿದ್ರೆಗೆ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಟ–ಪಾಠಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮಿಂದಾಗುವಂತಹ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಉದಾಸೀನವಾದರೂ ಸಹ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗಿಡದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಗಿಡದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಉಸ್ತುವಾರಿ ನಮ್ಮದಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದು ನೀರು ಹಾಕುವುದು ಹಾಗೂ ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವುದು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ. ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಗುವಿನಂತೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅಂದು ನಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪಾಠವನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಾಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸರಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನುತಿಳಿಸಿ, ಓದಿನ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಲು, ಬರೆಯಲು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಲು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದ್ದವರು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು.

ಅಂದು ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಅಂದರೆ ಸಾಕು ಅದೇನೋ ಸಂತೋಷ. ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಸಿಕ್ಕಾಗ ನಮ್ಮ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಜೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದಿನಚರಿಯೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗೆದ್ದು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂತೋಷ. ಬೆಳಗೆದ್ದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಆಟವಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಮನೆಯ ನೆನಪಾಗುವುದು – ಒಂದೋ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಾಗ ಇಲ್ಲವೇ ಆಟವಾಡುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜಗಳವಾದರೆ ಅಥವಾ ಬಿದ್ದು ಪೆಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅಥವಾ ಊಟಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಮ್ಮ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಬಂದಾಗಲೇ ಅಮ್ಮನ ನೆನಪು ನಮಗೆ. ಅಮ್ಮ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಮನೆಗೆ ಮರಳುವುದು ದನಕರುಗಳು ಮನೆಗೆ ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಾದಾಗಲೆ. ನಾವು ಅಂದು ಆಡಿದ ಕಣ್ಣಾಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪದ ಹೀಗಿದೆ ನೋಡಿ –

"ಕಣ್ಣಾ ಮುಚ್ಚೆ... ಕಾಡೇ ಗೂಡೆ... ಉದ್ದಿನ ಮೂಟೆ...
ಉರುಳೇ ಹೋಯಿತು... ನನ್ನಯ ಹಕ್ಕಿ... ಬಿಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟೆ...
ನಿಮ್ಮಯ ಹಕ್ಕಿ... ಬಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿ"

ಇಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುವ ಹಕ್ಕಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಆಟ. ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಹುಡುಕುವವರ ಖುಷಿ ಮತ್ತು ಎಂತಹ ನಗುವಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿ.

ಮತ್ತೆ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಬಾಕಿಯಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಬರೆಯುವ, ಓದುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ಏನೇ ಆದರೂ ಆ ದಿನಗಳು ಮತ್ತೆಂದೂ ಮರಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯದ ಆ ದಿನಗಳು ಸುಂದರ, ಸುಮಧುರ ನೆನಪುಗಳು, ಮತ್ತೆಂದೂ ಮರಳಿ ಬಾರದ ಆ ಆನಂದದ ದಿನಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚ ಹಸುರಾಗಿದೆ. ಬಾಲ್ಯದ ಆ ದಿನಗಳನ್ನು ಖುಷಿಯಿಂದ ಕಳೆಯಲು ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಗೆಳೆಯ–ಗೆಳತಿಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನದೊಂದು ಧನ್ಯವಾದ!

●

ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ

✍ **ವರದರಾಜ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಗಣಕಯಂತ್ರ/ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಎಂಬ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ನಂತರ ಹತ್ತು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವಾಗಲೂ ಯಾರ ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಚನೆ ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದೆಲ್ಲೆಡೆ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಪೆನ್ನು, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ಪೇಪರ್ ಮನೆಯ ಅಟ್ಟ ಸೇರುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಈ ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು!

ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ತನ್ನ ಉಪಯೋಗ ತಿಳಿಸುವಂತಿರುವ, ಗಣಕಯಂತ್ರದ ಮೊದಲ ತಯಾರಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಲೆಕ್ಕ, ಗಣಿತವನ್ನು, ಅಂಕೆ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮಾಯಾಜಾಲಗಳ ನಡುವೆ ಕಳೆದು ಹೋಗದೆ ಚುಕ್ಕೆಯಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದು, ಗಣಿತವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಆದರೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಕಾಲವು ಮುಂದುವರಿದಂತೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಏಳಿಗೆ ಆದಂತೆ ಹಲವು ಪುನರ್ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಮನುಕುಲದ ಮಾನವನ ಒಂದೊಂದೇ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮನೆಂಬಂತೆ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿ ಇಂದು ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ, ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು ಬಳಸುವ ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಳಕೆ, ಬೇಡಿಕೆ ಎರಡೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಧಾರಣ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪದ್ಧತಿ ಕೆಲವು ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಫೋಟಕ ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು ಕೊರೋನಾ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಳಕೆ 10-20 ವರ್ಷಗಳ ಒಟ್ಟು ಬಳಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಜನ ಎಲ್ಲರೂ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್/ಆನ್ಲೈನ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೊರೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಮುಗಿದ ನಂತರ

ಕೂಡ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಹೋದ ಮಕ್ಕಳು/ಜನರು ಈಗ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೂತಲ್ಲಿಯೇ ಬೆರಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು, ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು, ಸಾವಿರಾರು ಮೂಲಗಳಿಂದ, ಸಾವಿರಾರು ಆಯ್ಕೆಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾರು ತಾನೇ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಹಾಗಾಗಿ ಈಗ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಪೆನ್ನು ಹಾಗೂ ಪೇಪರ್‌ಗಳ ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ, ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ರೋಮಾಂಚನಕಾರಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳ ಮೆಮೊರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಪೆನ್ನು ಪೇಪರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದಕ್ಕಿಂತ ನೂರಾರು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ವಿಷಯಗಳು ನೂರಾರು ಪಟ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಅಥವಾ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗೆ ಕನೆಕ್ಟ್ ಆದ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ತ್ವರಿತ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಕೂಡ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ

ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ದಪ್ಪ ದಪ್ಪದ ಸಾವಿರಾರು ಪುಟಗಳ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣ ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೇವಲ ತರಗತಿಯ ಒಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ . ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂತು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸೌಕರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಪದವಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಓದುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರನ್ನಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ಡೇಟಾ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ವಿಚಲಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಗೇಮ್ಸ್‌ಗಳು, ವೀಡಿಯೋಗಳು, ಚಾಟಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನ ಮೇಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಲಂಬನೆ, ಅಕ್ಷರ, ಪದ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಾಕರಣ ತಿದ್ದುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮಕ್ಕಳ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹುಡುಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಬೆರಳತುದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಗುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಿಂದ/ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆಯೋ, ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಅವರನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಸೋಮಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಇತಿ-ಮಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಶೀಘ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಶತಸಿದ್ಧ.

●

ನನ್ನಮ್ಮ

ಜಗವೆಲ್ಲ ನನ್ನ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರೂ
ನನ್ನ ಗೆಲುವಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿದಳು
ನನ್ನ ನೋವಲ್ಲಿ ಜಗವೇ ಖುಷಿ ಕಂಡರು
ಅವಳ ನೋವನ್ನು ಬದಿಗೆರಚಿ ಸುಖ ಹಂಚಿದಳು

ಹಲವಾರು ಮನಸ್ಸು ನಾ ಹಿಂದುಳಿಯಬೇಕೆಂದರು
ಹಿಂದೆ ನಿಂತು ನಾ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವಲ್ಲಿ ರಕ್ಷೆಯಾದಳು
ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರೂ
ಸುಳ್ಳಿನ ಹಾದಿಯನ್ನೊರೆಸಿ ಸತ್ಯದ ಹಾದಿ ತೋರಿದಳು

ನಿನ್ನ ಕುರಿತು ಬರೆದರೆ ಸಾಲ
ನಾ ಪಡೆಯಬೇಕಾದೀತು ಪದಗಳ ಸಾಲ
ಪದಗಳೇ ಇಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಲು
ಅಪೂರ್ವ ಪ್ರೀತಿಯೇ ನಿನಗಿಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು

✍ **ವೈಭವಿ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಕ್ರಿಕೆಟ್: ಒಂದು ಪರಿಚಯ

✍ **ಅಭಿಷೇಕ್ ಶೆಟ್ಟಿ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

1. ಉಗಮ ಮತ್ತು ಪರಿಚಯ
2. ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಲಕರಣೆ ಅಥವಾ ಆಟಿಕೆಗಳು
3. ಆಟದ ಮೈದಾನ
4. ಆಡುವ ಬಗೆ

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಐರ್ಲೆಂಡಿನ ವೀರರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ 'ನ್ಯಾಟ್‌ಲೀಕರ್' ಎನ್ನುವ ಆಟದಿಂದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಉಗಮವಾಯಿತೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಜೂಟ್ ಜನಾಂಗದವರು ಕ್ರಿ.ಶ. 400ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟವನ್ನು ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ತಂದರು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟ ಪ್ರಚಲಿತವಿತ್ತು ಎಂದು ಊಹಿಸಲಾಗಿದೆ. 1774ರಿಂದ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದ ನಿಯಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. 1787ರಲ್ಲಿ ಮಾರಿಲಿಬೋನ್ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ಲಬ್ ಅಥವಾ ಎಂ.ಸಿ.ಸಿ. ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಅದು ಇಂದಿಗೂ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಂದು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್, ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡ್, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಜನಪ್ರಿಯ ಆಟವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪರಸ್ಪರ ಟೆಸ್ಟ್ ಆಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟ ಸಹ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿತು. 1792ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 'ಕಲ್ಕತ್ತ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕ್ಲಬ್' ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಕ್ಲಬ್‌ನ ಆಟದ ಮೈದಾನ 'ಈಡನ್ ಗಾರ್ಡನ್'. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಆಟಗಾರರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮದೇ ತಂಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು 'ರಣಜಿ ಟ್ರೋಫಿ' ಪಂದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಆಟದ ಸಲಕರಣೆಗಳು: ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳೆಂದರೆ ಚೆಂಡು, ಬ್ಯಾಟು, ವಿಕೆಟ್, ಪ್ಯಾಡು ಇತ್ಯಾದಿ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡಲು ವಿಶೇಷ ಬಗೆಯ ಚೆಂಡನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಕ್‌ನ ಸುತ್ತಲೂ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಟ್ವೈನ್ ದಾರ ಸುತ್ತಿ ಮೆರುಗು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ಚರ್ಮದಿಂದ ಈ ಚೆಂಡನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸುತ್ತಳತೆ ಒಂಭತ್ತು ಅಂಗುಲ, ತರಕು ½ ಔನ್ಸ್ ನಷ್ಟು.

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಬ್ಯಾಟನ್ನು ವಿಲೋ ಮರದಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಡಿಯಾಗಿ ಸೇರಿ ಇದರ ಉದ್ದ 38 ಅಂಗುಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಗಲ 4¼ ಅಂಗುಲ ಮೀರಿರಬಾರದು. ಬ್ಯಾಟಿನ ಹಿಡಿಯನ್ನು ಬೆತ್ತದಿಂದ ರಚಿಸಿ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬ್ಯಾಟುಗಾರನ ಹಿಂದೆ ಮೂರು ಸ್ಟಂಪ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ವಿಕೆಟ್' ಎನ್ನುವರು. ಈ ಸ್ಟಂಪ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಮರದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ 'ಬೇಲ್ಸ್' ಎಂದು ಹೆಸರು. ವಿಕೆಟ್‌ನ ಅಗಲ 9 ಅಂಗುಲ ಬೇಲ್ಸ್‌ನ ಅಗಲ ಅರ್ಧ ಅಂಗುಲ ದಪ್ಪವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ನೆಲದಿಂದ ಅದರ ಎತ್ತರ 28.5 ಅಂಗುಲ.

ಬೌಲ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಚೆಂಡಿನಿಂದ ಏಟು ಬೀಳದಂತೆ ಬ್ಯಾಟುಗಾರರು ಕಾಲುಗಳಿಗೆ 'ಪ್ಯಾಡ್' ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕೈಗವಸು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಕೆಟ್ ಕೀಪರ್ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಕೈಗವಸು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟಗಾರರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿ ಬಿಳಿ ಬೂಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಆಟದ ಮೈದಾನ: ಸುಮಾರು ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಗಜಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಉದ್ದವಿರದ ವಿಶಾಲವಾದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈದಾನದ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ 'ಪಿಚ್'ನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪಿಚ್‌ನ ಉದ್ದ 10 ಅಡಿ, ಅಗಲ 10 ಅಡಿ. ಪಿಚ್‌ನ ಎರಡು ತುದಿಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕೆಟ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಬೌಲರ್ ಚೆಂಡನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕೆಟ್ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುವ ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಚೆಂಡನ್ನು ಬ್ಯಾಟಿನಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ವಿಕೆಟ್‌ನ ಮುಂದೆ 4 ಅಡಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಳಿ ಅಡ್ಡಗೆರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು 'ಪಾಪಿಂಗ್ ಕ್ರೀಸ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ತಂಡಗಳ ನಡುವೆ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಂಡದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಮಂದಿ ಆಟಗಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಟವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಇಬ್ಬರು ಅಂಪೈರುಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಟ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ಎರಡೂ ತಂಡಗಳ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಟಾಸ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಟಾಸ್ ಗೆದ್ದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ತಮ್ಮ ತಂಡದ ಆಟಗಾರರು ಮೊದಲು ಬ್ಯಾಟ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೋ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾಡುವ ತಂಡದ ಹನ್ನೊಂದು ಆಟಗಾರರು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ತಂಡದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಅಥವಾ ಬೌಲರ್ ಯಾವ ಆಟಗಾರ ಎಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಕೆಟ್‌ಗಳ

ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುವವನು ವಿಕೆಟ್ ಕೀಪರ್. ಅವನು ಬ್ಯಾಟುಗಾರನ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾನೆ. ಬೌಲರ್ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಚೆಂಡು ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ಉಳಿದ ಆಟಗಾರರು ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಹೆಚ್ಚು ರನ್ನು ಮಾಡದಂತೆ ಈ ಫೀಲ್ಡರುಗಳು ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ ಕಾಯುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಟು ಮಾಡುವ ತಂಡದ ಇಬ್ಬರು ಆಟಗಾರರು ಒಂದೊಂದು ಬದಿಯ ವಿಕೆಟ್‌ನ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

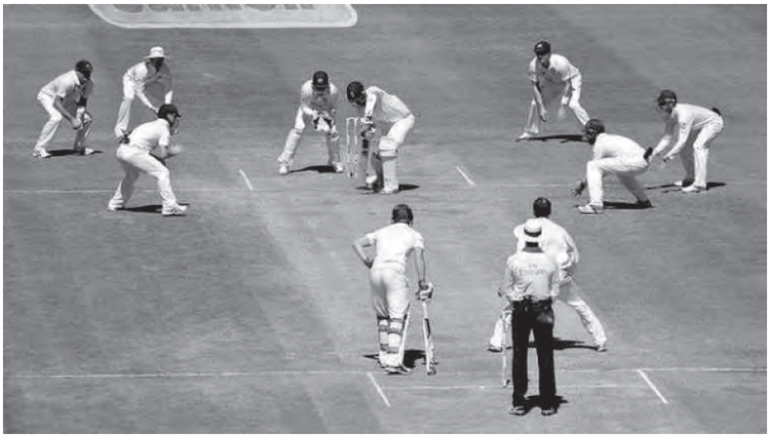

ಬೌಲರ್‌ನ ಉದ್ದೇಶ ಬ್ಯಾಟುಗಾರನನ್ನು ಔಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಬೌಲರ್ ಎಸೆದ ಚೆಂಡನ್ನು ಬ್ಯಾಟುಗಾರನಿಗೆ ತಡೆಯಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಚೆಂಡು ವಿಕೆಟ್‌ಗೆ ತಗುಲಿ ಬೇಲ್ ಬಿದ್ದರೆ ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಔಟ್ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಚೆಂಡನ್ನು ಹೊಡೆದಾಗ ಅದು ನೆಲವನ್ನು ತಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಫೀಲ್ಡರ್ ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಔಟ್ ಆದಂತೆ. ಬ್ಯಾಟುಗಾರನ ಉದ್ದೇಶ ಔಟ್ ಆಗದಂತೆ ಅಧಿಕ ರನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು.

ಚೆಂಡು ಬೌಲರ್ ಅಥವಾ ವಿಕೆಟ್ ಕೀಪರ್ ಕೈ ಸೇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಿಚ್‌ನ ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಯ ವಿಕೆಟ್ ಬಳಿಗೆ ಓಡಬೇಕು. ಆ ವಿಕೆಟ್ ಬಳಿಯಿರುವ ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಈ ಬದಿಗೆ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರ ಅರಿತು ಓಡಿದಾಗ ಒಂದು ಓಟ ಅಥವಾ ರನ್ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಓಡುವ ಆಟಗಾರರು ವಿಕೆಟ್ ತಲುಪುವ ಮೊದಲೇ ಬೌಲರ್, ವಿಕೆಟ್ ಕೀಪರ್ ಅಥವಾ ಫೀಲ್ಡರ್ ಚೆಂಡನ್ನು ವಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಹೊಡೆದು ಉರುಳಿಸಿದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉರುಳಿದ ವಿಕೆಟ್ ಕಡೆ ಯಾವ ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಓಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಔಟ್ ಆದಂತೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ರನ್ ಔಟ್' ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಚೆಂಡು ಹೊಡೆಯಲು ಕ್ರೀಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಚೆಂಡು ತಪ್ಪಿ ವಿಕೆಟ್ ಕೀಪರ್‌ನ ಕೈ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಚುರುಕಾದ ವಿಕೆಟ್ ಕೀಪರ್, ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಮತ್ತೆ ಕ್ರೀಸ್ ಒಳಗೆ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಚೆಂಡನ್ನು ವಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಹೊಡೆದು ಅದನ್ನು ಉರುಳಿಸಿದರೆ ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಔಟ್, ಇದಕ್ಕೆ 'ಸ್ಟಂಪಿಂಗ್' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಬೌಲರ್ ಎಸೆದ ಚೆಂಡು ವಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಬೀಳುವಂತಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾಟಿನಿಂದ ತಡೆಯದೆ ಕೈಯಲ್ಲದೆ ದೇಹದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಿಂದ ತಡೆದರೂ ಅವನು ಔಟ್. ಇದನ್ನು 'ಎಲ್.ಬಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.' ಅಥವಾ 'ಲೆಗ್ ಬಿಫೋರ್ ವಿಕೆಟ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಆಡುವಾಗ ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿ ಬ್ಯಾಟನ್ನು ಅಥವಾ ದೇಹವನ್ನು ವಿಕೆಟ್‌ಗೆ ತಗುಲಿಸಿ ಬೇಲ್ಸ್ ಉರುಳಿಸಿದರೆ ಅವನು ಔಟಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ 'ಹಿಟ್ ವಿಕೆಟ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಮೈದಾನದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆದಿರುವ ಗೆರೆಗೆ 'ಬೌಂಡರಿ ಲೈನ್' ಎಂದು ಹೆಸರು. ಬ್ಯಾಟುಗಾರ ಹೊಡೆದ ಚೆಂಡು ಈ ಗೆರೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು 'ಬೌಂಡರಿ' ಎನ್ನುವರು. ಇದರಿಂದ ಬ್ಯಾಟುಗಾರನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ರನ್ನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಚೆಂಡು ಎಲ್ಲೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಗುಲದೆ ಬೌಂಡರಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 'ಸಿಕ್ಸರ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆರು ರನ್ನು ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ತಂಡದ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಆಟಗಾರರು ಔಟಾದಾಗ ಆ ತಂಡದ ಮೊದಲ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್‌ನ ಆಟ ಮುಗಿದಂತೆ, ಅನಂತರ ಈ ತಂಡದವರು ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ತಂಡದವರು ಬ್ಯಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಬ್ಯಾಟಿಂಗ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪಂದ್ಯದ ಒಂದು ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ತಂಡದವರೂ ಎರಡು ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ ಆಡುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕ ರನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ತಂಡದವರು ಗೆದ್ದಂತೆ. ಒಂದು ದಿನದ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಂಡ ಆಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಔಟಾದರೆ ಅಧಿಕ ರನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರು ಗೆದ್ದ ಹಾಗೆ. ಒಂದು ತಂಡದವರು ತಾವು ಗೆಲ್ಲಲು ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತದ ರನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನಿಸಿದಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಟವನ್ನು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ತಂಡದವರಿಗೆ ಆಟವಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ 'ಡಿಕ್ಲೇರಿಂಗ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಆಟಗಾರರ ಒಂದು ತಂಡ ಮೊದಲು ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಿನಗಳ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಳಿ ತಂಡಕ್ಕಿಂತ 150 ರನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಫಾಲೋ ಆನ್' ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಈ ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ 'ಕ್ರಿಕೆಟ್' ಇಂದು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯ ಕ್ರೀಡೆಯಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟದಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಾಯಾಮ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

●

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು

✍ **ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ . ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಎಂದರೇನು?

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು, ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ತಾನು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮೊದಲು ನಾವು ಹಕ್ಕನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿದರೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಅದರಿಂದಲೇ ತಾವೇ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಮಾನವನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಲೋಕದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಜೆಯ ಪ್ರಭುವಾಗಿ ಇರುವಾಗ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನಡೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ – 2005 ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನ ಹೇಗೆ?

1. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾಹಿತಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು 'ಎ' ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕು.
2. ಅರ್ಜಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
3. ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಲು ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಅಂಥವರಿಂದ ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ವಿವರ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು.
4. ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ, ನಿಗದಿತ ಶುಲ್ಕ ಮತ್ತು ಸಹಿ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕು.
5. ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿನವರ ಪ್ರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್. ದೃಢೀಕರಣದ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಬೇಕು.
6. ಬಿ.ಪಿ.ಎಲ್. ಕಾರ್ಡ್ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಶುಲ್ಕ ನೀಡದೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ವಿಳಂಬನೆಗೆ ದಂಡನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳು;

1. ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಾಯಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿದ 30 ದಿನದೊಳಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದಂತೆ ದಂಡ ಕಟ್ಟಬೇಕು.
2. ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಪವಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ 250ರಂತೆ ಗರಿಷ್ಠ 25,000 ದಂಡ ವಿಧಿಸಬೇಕು.

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ದಿನಾಚರಣೆ:

ನಾನಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ದಿನಾಚರಣೆಯಂತೆ 2002 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 25ರಂದು ಸೋಫಿಯಾ ಎಂಬ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಲು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಹರಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ಜನಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡುವುದು.

ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭಗಳು:

1. ಭಾರತದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ, ಸಮಗ್ರತೆ, ರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯುಂಟು ಮಾಡುವ ಮಾಹಿತಿ.
2. ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆಯ ಆಧಾರದಿಂದಾಗಿ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮಾಹಿತಿ.
3. ಸಂಸತ್ತಿನ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಮಾಹಿತಿ.
4. ತನಿಖಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಅಪರಾಧಿ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಮಾಹಿತಿ.

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ದೇಶದ

ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ - 2005 ಪ್ರಕಾರ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 226 ಹಾಗೂ 32ನೇ ರಾಜ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕೆಳಹಂತದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ .

'ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು' ಪ್ರತಿ ನಾಗರಿಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದ ಒಳ-ಹೊರಗಿನ ಮಾಹಿತಿಗೆ ನಿಕಟಗೊಳಿಸುವ ಸದಾಶಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುವ ಶಾಸನಬದ್ಧ ಅಧಿಕಾರವು ಬಡವ-ಶ್ರೀಮಂತ, ಆ ಜಾತಿ-ಈ ಜಾತಿ, ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಸುಲಭ, ಸರಳ ಕಾಲೋಚಿತ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದೊರೆತಿದೆ. ವಯೋಮಿತಿ 18 ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಭಾರತೀಯ ಎಲ್ಲಾ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಯಿಸಬಹುದು, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಸಾಯಿಸಬಹುದು. ●

ಶಾಶ್ವತ

ಹಸಿರು ವರ್ಣದ ಲತೆಯನು
ಹಿಡಿದ ಮರದ ಪ್ರೀತಿ
ರವಿಯೆದುರು ಧುರದಲಿ ಮಣಿವ ತನಕ.
ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಪ್ರಾಣ ಕಾಯ್ವ
ನಂಬಿಕಸ್ಥ ಅಂಬಿಗನೊಡಗಿನ ಸ್ನೇಹ
ದಡ ಸೇರುವ ತನಕ.

ಇಳೆ ಕಚ್ಚಿ ಮೈ ನಿಮಿರಿ ನಿಂತ
ಪೈರಿಗೆ ನೀರು
ತೆನೆ ತುಂಬುವ ತನಕ.
ಗುಡಿಯೊಳಗಿನ ದೇವರ ನೆನಪು
ಶಿಖರವೇರಿ
ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವ ತನಕ.

ಕಲ್ಲಿರಲಿ, ಮರವಿರಲಿ
ಮನವಿರಲಿ, ಮನುವಿರಲಿ
ನೆನಪಿರುವರೆಲ್ಲ ಫಲಸ್ಫುರಿಸುವ ತನಕ.
ನಲಿವಿನಲಿ ನಿಲ್ಲುವರೆಲ್ಲ
ನರಳುವಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಾರುವರೆಲ್ಲ
ಇರಲಾರರೆಲ್ಲ ಜೀವನದ ಇರುಳ ತನಕ
ನಶ್ವರವೇ ಶಾಶ್ವತವಿಲ್ಲಿ .

✍ **ಧೀರಜ್,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಅಪರಿಚಿತರು ಪರಿಚಿತರಾದಾಗ...

✍ **ರೇಖಾ ಭಟ್**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಈ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಸುಮಾರು ನೂರು ಹೊಸ ಮುಖಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಐದು ಜನರ ಪರಿಚಯವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿ, ಆ ಪುಟ್ಟ ಮಾತುಕತೆ ಸಂಬಂಧವಾದದ್ದು ಇದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಲ ಒಂದೇ ದಿನದ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಉಳಿದಿರಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾತುಕತೆ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರುವುದು ಸಹಜ. ಆ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಕುತೂಹಲ, ಖುಷಿ ಎಲ್ಲವೂ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಪುನಃ ಸಿಗುತ್ತಾರೋ, ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ . ಆದರೆ ಆ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಮಾತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯಾಣ ಮುಗಿಸಿ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರೂ ಆ ನೆನಪನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆದದ್ದು ಇದೆ. ಅಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿ ಹೆಸರು ಕೇಳದೆ ಹೋದದ್ದಿದೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ಅನುಭವ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ನಡೆದಿರಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪ್ರಯಾಣ ಎಷ್ಟೇ ದೂರದ್ದಾಗಿರಲಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಸಿಕ್ಕಾಗ, ಆ ಪ್ರಯಾಣ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಂದ ತಲೆನೋವು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ! ಇರಲಿ ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮೊಬೈಲ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾರು ಜಾಸ್ತಿ ಅಪರಿಚಿತರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅಪರಿಚಿತರು ಪರಿಚಿತರಾದಾಗ ಸಿಗುವ ಖುಷಿ, ಆಗುವ ಸಂತೋಷವೇ ಬೇರೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೀರಿ?!..

●

ಕರ್ನಾಟಕ

ಕರ್ನಾಟಕವೇ ನಮ್ಮ ತವರು
ಕನ್ನಡವೇ ನಮ್ಮ ಉಸಿರು
ಜಾತಿ-ಮತ-ಧರ್ಮ ಎಂಬ ತಡೆಗೋಡೆಯ ಒಡೆದುಬಿಡು
ಮೋಸ-ವಂಚನೆ-ದರೋಡೆಯ ಮರೆತುಬಿಡು
ಕನ್ನಡದ ಕಲೆ ನಾಡು-ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹರಡು
ಕನ್ನಡ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರುವುದೇ ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ
ಮುಂದಿನ ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಇದೇ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಸ್ಪಷ್ಟ.

✍ **ಕೆ. ಈ. ದಿಶಾ**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಪುಟ್ಟ ಹಕ್ಕಿಯ ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸು

✍ ಕೆ. ಎಂ. ಪವಿತ್ರಾ, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಎ.

ಅದೊಂದು ಭಾನುವಾರ. ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಸಮಯ. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದವರು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ನೋಡಲೆಂದು ಮನೆಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಏರಿ ಕುಳಿತೆವು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮರಿ ಹಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಕುಟುಂಬವು ಸಹ ಬಂದಿತ್ತು. ಮರಿ ಹಕ್ಕಿಯು ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ನೋಡಿ ಬಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ನೋಡಮ್ಮ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿದೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬ ಖುಷಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸರ ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಅಲ್ಲವಾ ಎಂದಿತು. ಆಗ ಅಜ್ಜಿ ಹಕ್ಕಿಯು ಹೇಳಿತು ನೀನು ನೋಡುತ್ತಲಿರುವುದು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಅಷ್ಟೇ. ಆಗಿನ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರವು ತುಂಬ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿತ್ತು. ವಾಸಿಸಲು ಮರಗಳಿದ್ದವು, ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳಿದ್ದವು, ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪರದಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಗಾದರೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ನಮಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಕೈಗಾರೀಕರಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ, ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಹೆದ್ದಾರಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಅಗೆಯುವುದು, ಅತಿಯಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿನ ಊಟಕ್ಕೂ ಗತಿ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ನಂತರದ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಈಗಿರುವಷ್ಟು ಪರಿಸರ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ತನ್ನ ಬೇಸರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮರಿ ಹಕ್ಕಿ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣವೇನು ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂದಿತು. ಅಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿಯು ಹೇಳಿತು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಂದಾ... ನಂತರ ಮರಿ ಹಕ್ಕಿಯು ನಾವು ಕೂಡ ದೇವರ ಸೃಷ್ಟಿ ತಾನೇ...? ನಮಗೆ ಬದುಕಲು ಈ ಮನುಷ್ಯರು ಯಾಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಂಡಿತು..??

ನೋಡಿ (ಮೇಲಿನ ಸನ್ನಿವೇಶ) ಮಾನವ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಪರಿಸರವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರವೂ ಕೂಡ ಮಾನವನಿಗೆ ತಿರುಗೇಟು ನೀಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಪರಿಸರ ತನ್ನ ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವನೇ ಕಾರಣ. 'ಅತಿಯಾದರೆ ಅಮೃತವೂ ವಿಷವೇ' ಅನ್ನುವ ಮಾತಿದೆ. ಹಾಗೇ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಪರಿಸರವಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಲ್ವಾ...?

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಜೀವಿಸಲೂ ಈ ಪರಿಸರ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಬರಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಯುವಕರು "ಯುವ ಅಭ್ಯುದಯ ಉದ್ಧಾರದ ಅರುಣೋದಯ" ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ಪರಿಸರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಿಡ ನೆಡೋಣ. ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಗಿಡ ನೆಡುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಮುಂದಾಗೋಣ.. ಇಲ್ಲಿ ಗಿಡ ನೆಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನೆಟ್ಟ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೊಣೆಯಾಗಲಿ.

●

ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಟಿವಿ ನೋಡಿದಾಗ...

✍ **ಇಶಾನಿ ಶೆಟ್ಟಿ**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಟಿವಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ನೋಡಿದೆ ಎಂಬ ಸರಿಯಾದ ನೆನಪು ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಟಿವಿ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ದಿನವಿಡೀ ಟಿವಿಯ ಎದುರಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ. ಅಮ್ಮ ಬಂದು ಟಿವಿ ಹಾಕುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಟಿವಿ ಹಾಕಲು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಬಹಳ ಬೇಗನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿತುಬಿಟ್ಟೆ.

ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಾನು ಟಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಟೂನ್ ನೋಡಿದ ನೆನಪು ಅದರಲ್ಲೂ ಟಾಮ್ ಅಂಡ್ ಜೆರ‍್ರಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾದದ್ದು, ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ಕೂಡ ನನಗೆ ಅದನ್ನೇ ಟಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಟಿವಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಿದಾಗದಿಂದ ನನಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಒಂದೇ ಅನುಮಾನ ಟಿವಿಯ ಒಳಗೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಕಾರ್ಟೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆಲ್ಲ ಟಿವಿಯ ಒಳಗೆಯೇ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಕುತೂಹಲ ಏನೆಂದರೆ ಟಿವಿಯನ್ನು ಒಡೆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಬರುತ್ತಾರೆಂದು, ಆದರೆ ಯೋಚನೆ ಏನೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಅಷ್ಟು ಪುಟ್ಟದಾಗಿ ಹೇಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು, ಇಂತಹ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಬೆಳೆದೆ.

ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಟಿವಿ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗಿ ಕೆಲವರು ಟಿವಿ ನೋಡಲು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು, ಹೊಸ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು, ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ಚಿತ್ರ ನೋಡುವ ಸಂತೋಷವಾದರೆ, ನನಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಆಡುವ ಸಡಗರ.

ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಟಿವಿಯ ಎದುರಲ್ಲೇ ಇದ್ದರಂತೂ ನಿಜ, ತಿಂಡಿ, ಊಟ ಕೂಡ ಟಿವಿಯ ಎದುರಲ್ಲೇ... ಆದರೂ ಆ ದಿನಗಳು ಬಹಳ ಸ್ಮರಣೀಯವಾದದ್ದು. ●

ಆಯುಷ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ ಸಮಯ

✍ **ಇಶಾನಿ ಶೆಟ್ಟಿ**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಸಮಯ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಯಾವಾಗ ಬಳಸಬೇಕು ಅದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ಕಳೆದುಹೋದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಾಪಾಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಪುನಃ ನೆನಪಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದೇ ಕ್ಷಣ ಮತ್ತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯುವಕರ ಸಮಯದ ಮಹತ್ವ ನಮಗೆ ಈಗ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾಳೆ ಎಂಬುದು ಹಾಳು ಎಂಬುದು ಗೋಚರವಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಥೆ ಏನು? ಭವಿಷ್ಯವೇನು? ಇದನ್ನು ನಮಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಸಲು ಯಾವ ಮಹಾಪುರುಷನ ಜನನ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ, ಬುದ್ಧಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಸಮಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಯಾವಾಗ ಬೇಕು ಆಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ಉಜ್ವಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಮರುದಿನದ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗದೆ ಮಲಗದಂತೆ, ಮಲಗಿದರೂ ನಿದ್ದೆ ಬರದಂತ ಛಲ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜೀವನ ರೂಪಿಸಲು ಯಾರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸತ್ಯ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬೇಕು ಅಂದ ತಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಿಗುವ ಸಮಯ ನಮ್ಮದಾಗದೆ ಅತೀ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಜ್ರದಂತಾಗಬೇಕು... ನಮ್ಮ ಸಮಯ ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಆಟದ ವಸ್ತುವಾಗಲ್ಲ... ಬುದ್ಧ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ – ಸಮಯ ಆಯುಷ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ ಎಂದು... ಇಂತಹ ಸಮಯದ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಒಮ್ಮೆ ಕಳೆದು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಾರದು

✍ **ಲತಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಸಮಯ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನವು ಎಂದಿಗೂ ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ ಸಹಿತ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಯ ಎಂಬುದು ತುಂಬಾ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು. ಒಮ್ಮೆ ಕಳೆದು ಹೋದ ಸಮಯ ಮತ್ತೆ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗದು. ಗಡಿಯಾರದ ಸಮಯ ಸಿಗಬಹುದಷ್ಟೇ ಹೊರತು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸಮಯ ಸಿಗಲಾರದು. ಸಮಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಮಯವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರು ಅತೀ ಕಡಿಮೆ.

ಸಮಯ ಎಂಬುದು ಯಾರ ಕೈಗೊಂಬೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಸಮಯವನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಅಥವಾ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯ ಬಡವರಿಗೂ, ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗೂ, ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಯವನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಶ್ರೀಮಂತರು ಇನ್ನೂ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಬಡವರು ದಿನದ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಮಯವನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ ಜನರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿಯೋ ಅಥವಾ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡಿಯೋ ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಈ ರೀತಿ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವುದರಿಂದ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥವೇ ಹೊರತು ದೇಶಕ್ಕೆ ಇವರ ಸಾಧನೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಮಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಕಳೆದು ಹೋದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯವೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಮಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು, ಕಳೆದು ಹೋದ ಸಮಯ ಮತ್ತೆ ಬಾರದು ಎಂಬುದು ಅಷ್ಟೇ ಸತ್ಯ.

●

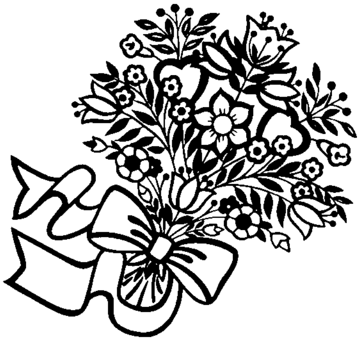

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆರಾಯ ಮೆರುಗು

✍ **ಸ್ನೇಹಾ ವರ್ಗೀಸ್**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಮಳೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಂಭ್ರಮ, ಕೆಲವರಿಗೆ ಬೇಸರ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆರಾಯ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರಿಗೆ ಬಲು ಪ್ರೀತಿ. ಮಳೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸವಿದರೆ ಅದೊಂದು ಸಂಗೀತ ಇದ್ದಂತೆ. ಇಡೀ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ಒದ್ದೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಹಸರಿನಿಂದ ಹೊದಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಭೂಮಿಗೆ ಬೀಳುವ ಹನಿಗಳು, ಆಕಾಶದಿಂದ ಏನೋ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ತೋರುವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹನಿಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದು ಹೋದಾಗ ಆ ಮಣ್ಣಿನ ಸುವಾಸನೆ ವಾ... ಜೋರಾಗಿ ನೆರೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಹಳ್ಳ ನೋಡಲು ಹೋಗುವಾಗ ಹೆಂಗಳೆಯರು ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಅಡಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಅರಿಶಿಣ, ಕುಂಕುಮ, ಹೂವನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಬಿಡುವಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಈಗಲೂ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ ಶುರುವಾಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಅನೇಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ದಿನ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಹಸುಗಳಿಗೆ ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಲಗಲು ಬೇಕಾದ ಒಣ ಎಲೆಯ ರಾಶಿ, ಹಸುಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಒಣ ಹುಲ್ಲು, ಇನ್ನು ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಇರುವವರು ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಒಣಗಿದ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಉರಿಸಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜೋರಾಗಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಅಡಿಕೆಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ಹಲವು ಮನೆಗಳು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಣಗಿಸುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತಲೆಬಿಸಿ. ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಒಣಗಿಸಲು ಒಲೆ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕುವುದು, ನಾನಂತೂ ಮನೆಯಂಗಳ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಬಿದ್ದದ್ದು ಲೆಕ್ಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಛತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ಗಾಳಿಯ ರಭಸಕ್ಕೆ ಮಡಚಿ ಹೋಗುವುದು, ಗಾಳಿಯ ವೇಗಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೋ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಆದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅದೆಷ್ಟೋ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಿಡಿಲು ಗುಡುಗು ಬಂದರೆ ಸಾಕು ಒಂದು ವಾರ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಗಿತ.

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡ ಗದ್ದೆಗೆ ನಟ್ಟಿಯ ಸಂಭ್ರಮ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರಾಗಲಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೊಪ್ಪೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದೊಂದು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಗುರುತಿಗೆಂದು ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಒಲೆ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಚಳಿ ಕಾಯಿಸುವ ಮಜವೇ ಬೇರೆ. ಅನೇಕ ದಾರಿಹೋಕರು "ಥೋ ಭಾರಿ ಮಳೆ ಕಂಡ್ರಿ," ಎಂದು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಪುರಾಣ ಹೊಡೆದು ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು ಹೋದದ್ದುಂಟು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬಂದಿದೆ ಅಂತ ನೋಡಲು ಹೋಗುವುದೇ ಕೆಲಸ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿಗರಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥವು ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ಮಳೆಗಳ ನಂತರ ಊರು ತುಂಬಾ ಅಣಬೆ ಎದ್ದಿದೆಯೇ? ಎಂದು ನೋಡುವುದೇ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೇರು ಅಣಬೆ, ಹುಲ್ಲು ಅಣಬೆ, ಅಕ್ಕಿ ಅಣಬೆ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಧಗಳಿವೆ. ವಿಷದ ಅಣಬೆಯು ಇದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಯಾ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಕಳಲೆ, ಕೆಸು, ಏಡಿ, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಕಾಡು ಹಣ್ಣು ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಿಗಣೆಯ ಕಾಟ, ಬಸವನ ಹುಳುವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ಹಲವಾರು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯು ತಲತಲಾಂತರದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆರಾಯ ಎಂದರೆ ಯುದ್ಧದ ಹಾಗೆ.

●

ಬದುಕು ಬಂದಂತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸು

✍ **ಸ್ನೇಹಾ ವರ್ಗೀಸ್**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಅದೆಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಘಟನೆಗಳು ನಮಗೆ ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳು ದುರ್ಘಟನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳು ಸಿಹಿ ಸುದ್ದಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸಿಹಿ ಘಟನೆ ನಡೆದರೆ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕೆಟ್ಟ ಘಟನೆ ಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಟ್ಟದ್ದು ನಡೆದರೆ ಹಿಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದೆಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಬಡವನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಬಹುದು, ಶ್ರೀಮಂತನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಡವನಾಗಬಹುದು. ಮೊದಲಿಗನು ಕೊನೆಯದಾಗಬಹುದು, ಕೊನೆಗೆ ಇರುವವನು ಮೊದಲಿಗನಾಗಬಹುದು. ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟಪಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಿಂದ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇರುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇದ್ದು ನಮಗೆ ಚೂರಿ ಹಾಕುವವರ ಜಗತ್ತು ಇದು. ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನು ನಮಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಸೋಲು ಎಂಬುವುದು ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದ ಬೇತಾಳದಂತೆ. ಜೀವನವೇ ಬೇಸತ್ತು ಜುಗುಪ್ಸೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸೋಲು ಎಂಬುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲ, ಗೆಲುವು ಎಂಬುದು ಎಂದಿಗೂ ರಕ್ಷೆಯಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಮರಣದ ಮೂಲಕವೇ ಅಥವಾ ಜಗಳದ ಮೂಲಕ ಅಹಿತಕರ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿ ಜೀವನದ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ದೂರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬದುಕು ನಮಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಎರಡಲ್ಲ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಪಾಠವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಅವರವರಿಗೋಸ್ಕರ ಬದುಕುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಗಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಲು ಬದುಕುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಏನೇ ಕಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಕುಗ್ಗದೆ ಬದುಕಿ ತೋರಿಸುವುದು ನಿಜವಾದ ಜೀವನ. ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದು ಪ್ರತಿ ಮಾನವನಿಗೂ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ. ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸುಖ ಬಡವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದುಃಖ ಎಂದು ಭೇದ ಭಾವವಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನಿಂದ ಹೊಗಳಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತೆಗಳುವ ಕಾಲವಿದು. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ತಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೋ ಅವನನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸುವ ಕಾಲವಿದು. ಅವರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಿಂಜರಿಯುವ ಬದಲು, ತಾನು ಏನೆಂದು ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾರಿಗೂ ಹೆದರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ?

ಅದೆಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕು ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯಗಳು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕೇವಲ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಭಗವಂತ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಭಗವಂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಮಾತು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸತ್ಯವಲ್ಲವೇ?

●

ಛಲ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಯಶಸ್ಸು ಖಂಡಿತ

✍ **ಕೃಪಾ ಎಸ್. ಟಿ.**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಯಶಸ್ಸು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಕನಸು ಕೂಡ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಶಸ್ಸು ಎಂಬುವುದು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿಸುವಂತದ್ದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾರೋ ನೀಡುವಂತದಲ್ಲ. ಯಶಸ್ಸಿನ ಸೂತ್ರವಿರುವುದು ಬರೀ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನ. ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಪಡದೇ ಯಶಸ್ಸು ಸಿಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆಯಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಯಾರು ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಳ್ಳೆಯ ಕನಸ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗಬೇಕು. ಕಷ್ಟಪಡುವ ಗುಣವಿರಬೇಕು. ಕೇಳುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಸ್ತನ್ನು ಮೈ ರೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಇರಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಯಾರದ್ದೋ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಇಂದಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಂದೇ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಏಕೆಂದರೆ ಮುಂದೂಡಿದಷ್ಟು ನಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು ಮೀರುತ್ತದೆ ಹೊರತು ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಡೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಗುರಿ ತಲುಪುವಾಗ ಸಮಯಪಾಲನೆ ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ನಮಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಕಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು. ಇನ್ನು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಾಣಲು ಸಾಗುವ ಮುನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅಪಮಾನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು. ಕಷ್ಟದಿಂದಲೇ ಸುಖ ಪಡೆಯುವುದು. ಹಾಗೆ ಅವಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡವನೇ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಯಾರಾದರೂ ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ನೋವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಕಿಚ್ಚು ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವಮಾನ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆದರಬೇಡಿ, ಅದರಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಸಾಧಕರು ಸಾಧನೆಯ ಶಿಖರ ಕಡೆ ತಲುಪಿದ್ದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಗುರಿ, ದೃಢವಾದ ಮನಸ್ಸು, ಛಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಯಶಸ್ಸಿನತ್ತ ಸಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

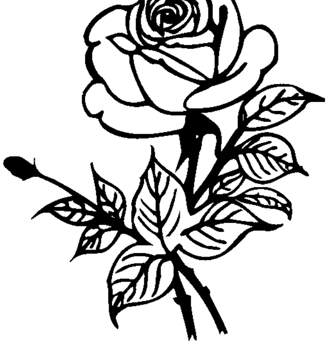

ಮಲೆನಾಡು

✍ **ಕೃಪಾ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಮಲೆನಾಡು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಜಾಗ. ಇಲ್ಲಿನ ಸೌಂದರ್ಯ, ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಚ್ಚಹಸಿರಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ನಿಸರ್ಗ, ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡ, ಕಾಫಿ, ಅಡಿಕೆ ತೋಟ, ಗದ್ದೆ, ಜುಳುಜುಳು ಹರಿಯುವ ನದಿ, ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುವ ಜಲಪಾತ, ಮರ-ಗಿಡ – ಹೀಗೆ ಈ ಅದ್ಭುತಕ್ಕೆ ಮನಸೋಲದವರೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಮಳೆಗಾಲ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚಂದ ಇರಬಹುದಲ್ವಾ? ಮಳೆ ಅಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಇಷ್ಟ ಇರಲ್ಲ ಹೇಳಿ... ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತ ಇದ್ರೆ, ಹಾಗೆ ಕಳೆದುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಸೊಬಗಿಗೂ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮಳೆಗೂ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವೇ ಇದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಮಳೆಗಾಲ ಬಂತೆಂದರೆ ಮಲ್ನಾಡಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರ ಹಚ್ಚಹಸುರಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಲೆಂದೇ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಮಲೆನಾಡಿನ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುವುದುಂಟು. ಮಳೆ ಶುರುವಾಯಿತೆಂದರೆ ಸಾಕು ಎಲ್ಲೋ ಅವಿತಿಟ್ಟ ಕೊಡೆಗಳು, ರೈನ್‌ಕೋಟ್, ಕಂಬಳಿ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳು ಹೊರಬರುತ್ತದೆ.

ಮಲ್ನಾಡ್ ಜನರಿಗೆ ಅಂತೂ ಮಳೆ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಇರುವಾಗಲೇ ತೋಟ ಗದ್ದೆಯ ಕೆಲಸ ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಹೊಡೆಯೋದು ಇರಬಹುದು. ಕಾಫಿ ಚಿಗುರು ತೆಗಿಯೋದು, ಗದ್ದೆ ಉಳುಮೆ ಮಾಡೋದು, ಹೀಗೆ ಹತ್ತಾರು ಕೆಲ್ಸ ಶುರುವಾಗುತ್ತೆ. ಪುರುಸೊತ್ತು ಅನ್ನೋದೇ ಕಮ್ಮಿ. ಎಷ್ಟೇ ಮಳೆ ಬರ್ಲಿ, ಎಷ್ಟೇ ಹೊಳೆ ಬರ್ಲಿ ಕೆಲ್ಸ ಅಂತೂ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ದಿನವೇ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಮಳೆಗಾಲದ ಅತಿಥಿಯಾಗಿರುವ ಜಿಗಣೆ ಇದು ಪೇಟೆಯವರಿಗೆ ಕಚ್ಚಿದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೋಗ್ಬೇಕೇನೋ, ಆದ್ರೆ ಮಲ್ನಾಡ್ ಅವ್ರಿಗೆ ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತೋಟದ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡುವಾಗ ಕಚ್ಚಿ ರಕ್ತ ಹೀರಿ ಬೀಳುವುದು ಗೊತ್ತೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಂದು ಜಿಗಣೆಗೆ ಹೆದರಿ ಕೂರುವಂತೆನಿಲ್ಲ. ಕಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿ ರಕ್ತ ಹೀರುವ ಜಿಗಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ತಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಮಲೆನಾಡಿನವರಿಗೆ ರೂಢಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಗಣೆ ಹತ್ತಬಾರದೆಂದು ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ, ತಂಬಾಕು ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದುಂಟು.

ಮಲ್ನಾಡ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆ ಎಂದರೆ ಅಣಬೆ ಮತ್ತು ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮೀನು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆದ್ರೆ, ಸಾಕು, ಮನೆಮಂದಿ ಎಲ್ಲಾ ಗದ್ದೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗುಡ್ಡ ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಬರುವುದು ಉಂಟು.

ಇನ್ನು ಮಲ್ನಾಡ ರಸ್ತೆ ಅಂತೂ ನೋಡಲು ಹೇಗಿರುತ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ತಯಾರಾದ ಕೆಸರಿನ ಗದ್ದೆ ತರಾನೇ ಇರುತ್ತೆ. ರಸ್ತೆನೋ ಗದ್ದೆನೋ ಅನ್ನೋದು ಗೊತ್ತಾಗಲ್ಲ. ಹಾಗಂತ ಗಾಡಿ ಓಡ್ಸದೆ ಇರೋಕೆ ಆಗಲ್ಲ. ಅನಿವಾರ್ಯ ಕೆಸರಿನ ರೋಡಲ್ಲೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಮತ್ತು ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳ ಕಥೆಯಂತೂ ಕೇಳೋದೇ ಬೇಡ. ಮಳೆಗಾಲದ ಅಪರೂಪದ ಅತಿಥಿಗಳು ಅಂತಾನೇ ಹೇಳ್ಬೇಕು.

ಜೋರಾಗಿ ಸುರಿಯುವ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಚಿಕಟ್ಟಿದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟರೂ ಜಾರಿ ಬೀಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ನೆನೆದು ಚಳಿಯಿಂದ ಬಂದರೂ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಕಾಸುವ ಕ್ಷಣ. ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಕೊಳೆ ಬಂತೇನೋ, ಕಾಫಿಗೆ ಕೊಳೆ ಬಂತೇನೋ ಎಂದು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಯವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವ ಕ್ಷಣ. ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಕರೆಂಟ್ ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್ ಇಲ್ಲದೆ ಸೋಲಾರ್ ಲೈಟ್‌ಗಳು ಮಳೆಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಅದೇ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಕತ್ತಲೆ ಕಳೆಯುವುದು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಲೆನಾಡಿನ ಜನರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ಇದೇ ಮಲೆನಾಡಿನ ಸೊಬಗು ಎನ್ನಬಹುದು. ಈ ಲೇಖನ ಓದುವಾಗ ಮಲೆನಾಡಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ನಿಮ್ಮ ಆ ದಿನಗಳು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ●

ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ರೇಡಿಯೋ

✍ **ಕೃಪಾ ಎಸ್. ಟಿ.**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಮಾಧ್ಯಮ ಎಂದಾಗ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಬರುವುದು ಕೇವಲ ಟಿವಿ, ದಿನಪತ್ರಿಕೆ, ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮೊಬೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಮೊದಲು. ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೂ ಕೇವಲ ಧ್ವನಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಧನ 'ರೇಡಿಯೋ' ಆಗಿತ್ತು.

ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗಿರುತ್ತೆ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಮಾರ್ಕೋನಿ (ಗುಗ್ಲಿಯಲ್ಮೋ (25 ಎಪ್ರಿಲ್ 1874–20 ಜುಲೈ 1937) ರೇಡಿಯೋದ ಸಂಶೋಧಕನೆಂದೇ ಖ್ಯಾತಿ ಗಳಿಸಿದವರು. ಇವರು ಇಟೆಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಘಟನೆಯ ವಿವರ ನಮಗೆ ಇಂದು ಒಡನೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಬಾನುಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಕೆಲ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ, ಡೆಟ್ರಾಯಿಟ್, ಮಿಚಿಗನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಟೇಷನ್ 8ಒಎ, ಮೊದಲ ರೇಡಿಯೋ ಸುದ್ದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು 31 ಆಗಸ್ಟ್ 1920 ರಂದು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ವಿಶ್ವ ರೇಡಿಯೋ ದಿನವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಫೆಬ್ರವರಿ 13 ರಂದು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಪಂಚದ ದೊಡ್ಡ ರೇಡಿಯೋ ಸಂಪರ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಾಲಯವು ನವ ದೆಹಲಿಯ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಭವನದಲ್ಲಿದೆ. ಆಕಾಶವಾಣಿ ಭವನ ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ, ಈಒ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ನನಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ ನಾನು ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಚಿತ್ರಗೀತೆಗಳು, ಲೇಖನ, ಕಥೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ, ವಾರ್ತಾಪ್ರಸಾರ, ಕ್ರೀಡಾ ವಿಚಾರ ಹೀಗೆ ಹಲವಷ್ಟು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಧ್ವನಿಯಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠದಲ್ಲಿ 3 ದಿನವಾದರೂ ರೇಡಿಯೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ರೇಡಿಯೋದ ಉಪಯೋಗ:

ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸುವ ಸಾಧನ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು, ಏಕಾಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ, ಯಾವುದೇ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ಉಪಯೋಗಿಯಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ಜನರು ಟಿವಿ ಇಲ್ಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು, ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ, ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಈಗಲೂ ಕೂಡಾ ಕೆಲವೊಂದಿಷ್ಟು ಜನರು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ FM ಅನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾ ಮನೋರಂಜನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ, 2ನೇ ವಿಶ್ವಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಂವಹನದ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ರೇಡಿಯೋ ಸಾಧನವಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಾಗಿರುವ 'ರೇಡಿಯೋ'ವನ್ನು ಜನರು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ, ಆದರೆ ಸಂವಹನದ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡದೇ ಇರುವಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮ ಎಂದರೆ ಅದು 'ರೇಡಿಯೋ' ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

●

ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಂಡ ದೂರದರ್ಶನ

✍ **ವಿದ್ಯಾ**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಟಿವಿ ಅಂತಾ ಕರಿಯೋ ನಾಲ್ಕು ಇಂಚನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಗಾಜಿನ ದೂರದರ್ಶನ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಹುಚ್ಚನ್ನು ಹಿಡಿಸಿದ ಒಂದು ಸಾಧನ. ಏನೇ ಹೇಳಿ ಈ ಟಿವಿ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅರಿಯದೇನೇ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುವ ವಸ್ತು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಈ ಟಿವಿ ನಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಮಗಿಂತಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರುತ್ತದೆ. ನಗು, ಅಳು, ಬೇಸರ, ಕೋಪ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲೇ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗುವ ಒಂದು ಡಬ್ಬಾ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಆದರೂ ಮೊದಲು ನಾನು ಕಂಡ ಟಿವಿ, ಈಗ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಟಿವಿ ಮನೆಯ ಒಂದು ದಾಂಡಿಗನಂತೆ ತಾನೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬಂತೆ, ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರಬೇಕು ಅನ್ನೋ ದರ್ಪ, ದೌಲತ್ತು, ಶಿಸ್ತು, ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಟಿವಿಗೆ ಇರೋ ಬೆಲೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಗೆಲ್ಲಾ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟಿವಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅವರೇ ರಾಜ, ಅವರೇ ಅಂಬಾನಿಗಳು ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆಗಳಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಜೆ 6 ಗಂಟೆಯಾದರೆ ಸಾಕು, ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಟಿವಿ ಇರೋ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಗುಂಪಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಧಾರಾವಾಹಿ, ಸಿನಿಮಾ, ನ್ಯೂಸ್, ಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳು, ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ಭಾಷೆ ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಗುಂಪಾಗಿ ಕೂತು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ, ಆಗಾಗ ಹೊಗಳಿ, ಶಾಪ ಹಾಕಿ ಅತ್ತು ಕರೆದು, ಗೋಳಾಡಿ ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ 10 ಗಂಟೆ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ದೈತ್ಯಾಕಾರದ ಟಿವಿ ಮನೆಯ ಹಿರಿ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ದೇವರಂತೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಟಿವಿ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಮನೋರಂಜನೆಯ ವಸ್ತುವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರ ಆಯಾಸಗಳನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಒಂದು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿತ್ತು. ಕಾಲ ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ ಮಳೆಗಾಲ, ಬೇಸಿಗೆಗಾಲ, ಚಳಿಗಾಲ ಪ್ರತಿ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಯಾರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇರಲಿ ಬಿಡಲಿ ಆದರೆ ಟಿವಿ ಮಾತ್ರ ಸದಾ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗೆಲ್ಲಾ ಟಿವಿ ಇರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜಗಳಗಳು ಬರುವುದು ಕಡಿಮೆ, ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಕೇವಲ ನನಗೆ ಧಾರಾವಾಹಿ, ನನಗೆ ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್, ನನಗೆ ನ್ಯೂಸ್ – ಹೀಗೆ ಅವರವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಕಿತ್ತಾಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಟಿವಿ ನೋಡಿದ ನೆನಪೆಂದರೆ: ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಟಿವಿ. ನಾನು ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಟಿವಿ ಇರದ ಕಾರಣ ನಾನು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೆಯ ದಾಂಡಿಗನಾದ ಟಿವಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಖುಷಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಯ ಟಿವಿ ನೋಡಿಯೇ ಖುಷಿ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಮನೆಯ ಎದುರು ಕೂತು ಶಪಿಸಲು ಜನರಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಮೊಬೈಲ್‌ನಲ್ಲೇ ಎನ್ನುವ ಹೊಸ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನರು ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಆದರೂ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗುವ ಚಾನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡು ಖುಷಿ ಪಡುವ ಜನರು ಈಗಿನವರು. ಒಬ್ಬರು ಟಿವಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಲೋಕದ ಪರಿವೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಮೊಬೈಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಟಿವಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮುಖ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡುವ ಹವ್ಯಾಸವೇ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಟಿವಿ ಜೊತೆಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಭಾವನೆಗಳು ಕೂಡ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿಷಯ-ವಿಚಾರಗಳು ನವೀನವಾಗಿ ಹದಗೆಡುತ್ತಿದೆ.

●

ಕವನಗಳು

ಭಕ್ತಿ

ನೀ ಹರಿಯೋ ನೀರಾದರೆ
ನಾ ಅದರೊಳಗಿರುವ ಮೀನು

ನೀ ಸಮುದ್ರವಾದರೆ
ನಾನದರಿಂದ ಚಿಮ್ಮುವ ಅಲೆ

ನೀ ಮರವಾದರೆ
ನಾನದರಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ಹೂವು

ನೀ ಪ್ರಕೃತಿಯಾದರೆ
ನಾನದರ ಹಸಿರು

ನೀ ಚಂದ್ರನಾದರೆ
ನಾನದರ ಬೆಳಕು

ನೀ ಗಾಳಿಯಾದರೆ
ನಾನದರ ಉಸಿರು

ನೀ ಶಿಲೆಯಾದರೆ
ನಾನದರ ರೂಪ

ಹೇ ದೇವಾ... ನೀ ಸೂರ್ಯನಾದರೆ
ನಾನದರ ಕಿರಣ
ನೀನು ದೇವಾ... ನಾನು ಭಕ್ತೆ.

✍ **ಶಿಲ್ಪ,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ಇನ ತಿಂಗಳು

ಮೋಡಗಳ ಮರೆಯಲಿ, ಮುಸ್ಸಂಜೆ ವೇಳೆಯಲಿ
ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಚಹಾ ಇನತಿಂಗಳಿಬ್ಬರಲಿ
ಏಕೋ ಆ ದಿನ ಮರಳಿದವು ನೆನಪುಗಳು
ಸಂವಾದಕೆ ಕುಳಿತರು ಗೆಳೆಯರಿಬ್ಬರು.

ಎಲೇ ಮಿತ್ರ, ನೈದಿಲೆ ಪ್ರಿಯಕರ
ಇರುಳ ಸಂದೇಶಗಳೇನಾದರೂ
ಹೊತ್ತು ತಂದಿರುವೆಯಾ, ಇಲ್ಲವಾದರೇ
ಅರುಹು ಪುರಾಣಗಳ ವಿಷಯವಾ
ನಾ ಕಂಡದಿರುದಾ ನೀ ಕಂಡೆ
ಬಳಿಕ ನಾನರಹುವೇ.

ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ನಾ ಕಾಣಲೇ ಇಲ್ಲ
ವಾಯುಪುತ್ರಸುತನನು, ಗತಿಸಿದನು
ಹೇಗವನು ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಾ
ಕುಂತಿಯ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕೊಂದ ನೀಚನಾರು
ಹಿಡಿಂಬ ವಧೆ ಮಾಡಿದವನಾರು
ಅರಗಿನ ಮನೆಯೊಳ್ ಪಾಂಡವರ್ ಹೇಗೆ ಉಳಿದರು.
ಕುರುಪತಿ ಅಂಗಾಧಿಪತಿಯ ಕಂಡನೇ ಹೇಳುವೆಯಾ
ಕೀಚಕ ಹತನಾದುದು ಭೀಮನಿಂದಲೇ?
ಹೇಳಯ್ಯ, ಏಕೆ ಮೌನ
ಕಾದಿರುವಳೇ ನೈದಿಲೆ.

ಮಿತ್ರ ವನಜಸಖನೇ ಅರುಹುವೆನು ಸ್ಥೈರಿಸು
ಖಳ ಕೀಚಕನೇ ವಾಯುಪುತ್ರನಿಂದಲೇ ಹತನಾದೆ.
ಬಾಲರ ಕೊಂದ ನೀಚನೇ ಗುರುಸುತೆ,
ಕುರುಪತಿ ಶೋಕ ಹೇಳಲಾಗದು.
ಭೀಮಪಾರ್ಥರಿರುವಾಗ ಅರಗಿನಮನೆ ಅಂಜಿಕೆಯೇ
ಐಂದ್ರಾಸ್ತ್ರೈದಿ ಹತನಾದ ಘಟೋತ್ಕಚನು
ಹಿಡಿಂಬ ವಧೆ ಹಿಡಿಂಬ ಪತಿಯಿಂದಲೇ
ನಾನು ಇರುಳೊಳ್ ಕಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತ
ನೀ ದಿನದೊಳ್ ಕಂಡ ವಿಷಯ ಹೆಚ್ಚು.
ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಬರುವೇ
ನೈದಿಲೆ ಕಾಯುತಿರುವಳು ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗುವೇ.

✍ **ಪ್ರವೀಣ ಯಮನಪ್ಪ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ನಿನ್ನ ಗುಣಂ ಕಬ್ಜದೊಳ್

✍ **ಪ್ರವೀಣ ಯಮನಪ್ಪ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎ.

ದಾನಶೂರನ್, ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್
ಉಳಿಸಿಕೊಂಬಾತನ್
ನೇಹದೊಳ್ ಪರಮೋನ್ನತನ್, ದಿನಪಸುತನೀತನ್
ಪೆಱನಲ್ಲ .

ಅಟ್ಟಿದಳ್ ಗಂಗೆಯೊಳ್
ಕುಂತೀಭೋಜಪುತ್ರಿಯುಂ ಸಮಾಜದ
ಭಯಕ್ಕಂಜಿ ಆಂತರ್ಯದೊಳ್
ಕಾರಣಳಾದಳೇ ಪಾಂಡವಾಗ್ರಜ
ನಿನ್ನ ಅಂತ್ಯದೊಳ್

ಬಿಜ್ಜೆಯಂ ಕಲಿಯಲ್ ಬಂದು
ಆಡಿದೊಂದು ಹುಸಿಗೆ
ಯಮಪಾಶವಾಯಿತೆ ಓ ರಾಧೇಯ
ಭಾರ್ಗವರಾಮರ ನುಡಿಗಳ್
ಗುರುಶಾಪ ಸಂದಿತೆ ವಿಪತ್ತಿನೊಳ್

ಬಾಲೆಯ ಘೃತಮಂ ಧರಣಿಯೊಳ್ ಚೆಲ್ಲಲ್
ಕರುಣದಿ ನೀ ಆ ಚೆಲ್ಲಿದ ಘೃತಮಂ
ಹಿಂಡಿದೆಯ್ ಹಸ್ತದೊಳ್
ಕರುಣಾಧರಿತ್ರೀ ಭೂದೇವಿ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡಳೇ
ರವಿಸುತನೇ
ಭಾಗಿಯಾದಳೇ ನಿನ್ನ ಮರಣದೊಳ್

ಅಚಾತುರ್ಯವಾಗಿ ನೀಂ ಹಸುವನ್
ಮಿಗವೆಂದು ಭಾವಿಸೆ ಸಂಹರಿಸಿದೆಯ್
ದಶರಥನ ರೀತಿಯೊಳ್ ಸಂದಿತೆ
ಶಾಪಂ ನಿನಗೆ ಓರ್ವ ಪಾರ್ವನಿಂದೆ
ಓ ಇನತನೂಜನೇ

ನಿನ್ನ ಆ ಪುಟ್ಟಿದ ಗುಟ್ಟ ಪೇಳಿ
ದಾನವಸೂದನನ್ ಇರಿದನೇ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ತದೊಳ್
ಮನರಂಗದೊಳಂ ಆಗಲೇ ನಿನ್ನ ಕೊಂದನೇ
ಎಲೆ ಭಾನುಸುತನೇ

ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಮರಣದಂತ್ಯಕೂ
ಸೂತಸುತನೆಂದು ಅವಮಾನಕೊಳಗಾದೈ
ದೀಪ ತಾನುರಿದು ಜಗಕೆ ಬೆಳಕ
ಕೊಡುವಂತೆ, ನೀಂ ಬದುಕಿದೆಯ್
ಓ ಕರ್ಣ ಹೇಗೆ ಬಣ್ಣಿಸಲಿ
ನಿನ್ನ ಗುಣಂ ಕಬ್ಬದೊಳ್
ನಿನ್ನ ತನಂ ಶಬ್ದದೊಳ್

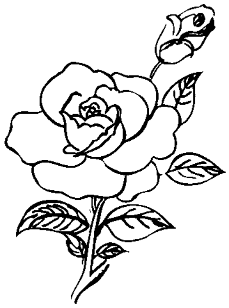

ನನ್ನೊಲವು-ನಿನ್ನೊಲವು

ಮುಡಿದ ಜಾಜಿಯ
ಸುಮದ ಸೋಜಿಗವೊ
ಮೆಲುಗೆಂಪ ಕೆನ್ನೆಗಂಟಿದ
ನಸುಲಜ್ಜೆಯ ಮಾಸರವೊ
ಮನಸಾರೆ ಮನಸೋತೆ
ಅಭಿಜಾತೆಯ ಸೌಂದರ್ಯಕೆ
ಸಿರಿವಂತ ನಾನಾದೆ
ಅಭಿಸಾರಿಕೆಯ ಸೌಹಾರ್ದಕೆ

ಸೊಬಗೆ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವ
ನಯನ ಮೋಹಿನಿ
ಅನುರಾಗ ಬಿತ್ತರಿಸುವ
ಮದನ ಸುಹಾಸಿನಿ
ಅನುರಕ್ತನಾಗಲು
ಮತ್ತೇನು ಬೇಕೆನಗೆ
ಅನುರಕ್ತೆ ನೀನಾಗು
ಈ ಜನುಮಕಿಷ್ಟೆ ಸಾಕೆನಗೆ

ಮಧುಮಿಳಿತ ಕುಸುಮದಂತೆ
ನನ್ನೊಲವು-ನಿನ್ನೊಲವು
ಕುಸುಮವಿಡಿದ ಪತ್ರದಳದಂತೆ
ನನ್ನೊಲವು-ನಿನ್ನೊಲವು
ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ಸಾಕಾರ ರೂಪವಾಗಲಿ
ನನ್ನೊಲವು-ನಿನ್ನೊಲವು
ಭುವಿಯೊಳದ್ವೈತವಾಗಲಿ
ನನ್ನೊಲವು-ನಿನ್ನೊಲವು

✍ **ಧೀರಜ್,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಮರಳಿ ಬಂದಿಹನು...

ಮುಂಜಾನೆ ಮಂಜು ಹನಿಗಳು ಬೀಳುತಿರಲು
ಚುಮು ಚುಮು ಚಳಿಯಲಿ ನಡುಗುತಿರಲು
ನಾ ಹೊರ ಅಡಿ ಇಡಲು ಕಂಡೆನವನಲಿ
ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವ ಹೊಳಪು ವದನದಲಿ

ಹಕ್ಕಿಗಳು ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುತಿರಲು
ವಾಯುದೇವ ತಂಪಾಗಿ ಬೀಸುತಿರಲು
ನಾ ಎದುರಿಸಿದೆ ಅವನನು
ದೇಹಕ್ಕಾಯಿತು ಬೆಚ್ಚಗಿನ ಅನುಭವ

ಮುಂಜಾನೆ ಸರಿದು ನಡು ಹಗಲಾಗಲು
ನಾ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅಡಿಯಿಡುತಿರಲು
ಕಂಡನವನು ಎನನು
ಮನೆ ಅಂತಸ್ತಿನ ಸಣ್ಣ ರಂಧ್ರದಲಿ

ಸಂಜೆಯ ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲಾವರಿಸಲು
ಸುಂದರ ವದನದ ಅವನ ಕಾಣಲು
ಆನಂದದಿ ನಾ ಹೊರಗೆ ಬರುತಿರಲು
ಅನುವಾಗಿಹನವನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಲು

ನಾಳೆ ಬಂದೇ ಬರುವೆನು
ಎಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿಹನು
ಮುಖವ ಕೆಂಪಾಗಿರಿಸಿ ತನ್ನೂರಿಗೆ ತೆರಳಿದನು
ಕತ್ತಲಾವರಿಸಿತು ಕಣ್ಣಿಗೆ

ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನು ಮರೆಯದವನು
ಹೊಳಪು ಬೀರುವ ಮೊಗದವನು
ಮತ್ತೇ ಮರಳಿ ಬಂದಿಹನು
ಸೂರ್ಯ... ಮತ್ತೇ ಬಂದಿಹನು

✍ **ಶ್ರೇಯಾ ಪೂಜಾರಿ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ

ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ
ನನಸಾಗದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು
ಸಮಯ ಕೊಲ್ಲುವ ಕನಸುಗಳು
ನಿಜವಾಗದ ಸುಳ್ಳಿನಲಿ
ಬದುಕುವ ವಿಧಾನಗಳು

ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ
ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿನ ಚಿತ್ತದಿ
ಬಿತ್ತುವ ಚಿಂತನೆಗಳು
ಇತರರ ಕುರಿತು
ಮನದಿ ಕೆತ್ತುವ ಆಲೋಚನೆಗಳು
ನಿಜದ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುವ
ಭ್ರಮೆಗಳು
ಸುಪ್ತವಾದ ಸಂಕಲ್ಪಗಳು

ಅಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿ
ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಸೃಷ್ಟಿ
ಸುಳ್ಳುಗಳ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ
ಹಳಸಿದ ಸತ್ಯಗಳ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ
ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ
ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುವ ಮನದ ದೃಷ್ಟಿ

✍ **ಧೀರಜ್,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ನಿತ್ಯ – ಸತ್ಯ

ನಿನ್ನ ಇರುವಿಕೆಗೆ ನೀ ಮರುಗಬೇಡ
ಅವರಿವರ ದೂಷಣೆಗೆ ಕೊರಗಬೇಡ
ನೀನೇನೆಂದು ಮೊದಲು ನೀ ಅರಿ
ನಿನ್ನನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವವರ ನೀ ಮರಿ

ಛಲದಿಂದ ಸಾಗಲಿ ನಿನ್ನ ಜೀವನ
ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿಯಲಿ ನಿನ್ನ ಶಾಸನ
ಎಲ್ಲರೂ ಹುಡುಕುವರು ನಿನ್ನಯ ದುರ್ಗುಣ
ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಲಿ ಅವರನ್ನು ನಿನ್ನೊಳಗಿನ ಸದ್ಗುಣ

ಕೈ ನೀಡು ನಿನ್ನ ಕೋರುವ ಕರಗಳಿಗೆ
ಎಂದಿಗೂ ಮುಳ್ಳಾಗದಿರು ನೀ ಇತರರ ಬಾಳಿಗೆ
ಕಾಣದ ದಾರಿಲಿ ಬದುಕಿನ ಪಯಣ
ಎಂದಿಗೂ ಮಾಸದಿರಲಿ ನಿನ್ನಯ ಸದ್ಗುಣ

ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿ ಬಾಳ ಪಯಣ
ಬಾರದಿರಲಿ ಬಾಳಿಗೊಂದು ನಿಲ್ದಾಣ
ಸಾಗುವ ದಾರಿ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ
ಸಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವ ಛಲ ಸದಾ ನಿನಗಿರಲಿ.

✍ **ವೈಭವಿ,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಕಾಂಚಾಣದ ಕುಣಿಕೆ

ಹಣದಾಸರೆಯ ಬಯಕೆ
ಬೆಂಕಿಯ ನೆರಳಲಿ ದಣಿವಾರಿಸಲು ಕೂತಂತೆ
ಭರದಿ ಹರಿವ ನದಿಯಲಿ ಈಜಾಡಲಿಳಿದಂತೆ
ಪರರ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಪಾಷಾಣವನ್ನಿತ್ತು
ನನ್ನವರಿಗೂ ಅದನುಣಿಸಿದಂತೆ

ಕಣ್ಣಾಡಿದ ಕಡೆಯೆಲ್ಲ ಕೈಯಿಡುವ ಸೆಳೆತ
ಕ್ರೂರತೆಯನೆಚ್ಚರಿಸಲೊಂದು ಆ ಜೀವ ಮೊರೆತ
ಮನದಿ ಹೆಣೆದ ಬಲೆಗೆ ನನ್ನವರ ತಲೆಯೊಡ್ಡಿ
ಕ್ಷಣವನೆಣಿಸುವ ಕೆಲಸ ತನಗೊಂದು ಜಾಗವನಿರಿಸಿ

ಮಸೆದ ಕತ್ತಿಯ ತುದಿಯಲಿ ಕೂತು
ಮೋಸದ ಕತ್ತಿಯ ಮಸೆಯುವ ಆಟ
ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದ ಮಧ್ಯದಿ ಸಿಲುಕಿದರೂ
ಬಿಡದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ನೋಟ

ನಡುದಿನದ ರವಿಯು ಮುಳುಗಲೇಬೇಕು
ನೀರಿಡುವ ಮಡಿಕೆ ಒಡೆಯಲೇಬೇಕು
ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ ಕತ್ತೆತ್ತಿ ತಿರುಗಬೇಡ
ತುತ್ತು ಉಣ್ಣಲು ನೀ ತಟ್ಟೆ ನೋಡಲೇಬೇಕು.

✍ **ಧೀರಜ್,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ನಿದ್ದೆ

ನಿದ್ದೆಯ ಕಾಟ,
ಪುಸ್ತಕ ಹಿಡಿದ ತಕ್ಷಣ
ಅದರ ಮಾಟ...
ಪುಸ್ತಕದ ಮುಂದೆ ಕೂತರೆ,
ಕಣ್ಣು ಬಿಡಲೂ ಆಗದು
ಅಕ್ಷರಗಳೇನೂ ಕಾಣದು...

ಕೊನೆಗೂ ನಾ ಸೋತೆ ನಿದ್ದೆಗೆ,
ಮುಚ್ಚಿದೆ ಪುಸ್ತಕ ಒಮ್ಮೆಗೆ...
ಅಮ್ಮ ಬಂದು ಕರೆದರೂ,
ಕೇಳಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ
ಒಂದು ಚೂರು...

ಹಾಕಿದರು ಮುಖದ ಮೇಲೆ ನೀರು,
ಕಣ್ಣು ತೆರೆದೆ ಚೂರು...
ಅನಿಸಿತು ಅಮ್ಮ ಎಷ್ಟು ಜೋರು,
ಹೇಳಿದರು, ಓದಲು ಉಂಟು ಸುಮಾರು...

ನೀರಿನಿಂದ ಆಗಿತ್ತು ಕಣ್ಣು ಒದ್ದೆ,
ಅಕ್ಷರ ಕಂಡಿತು ಮುದ್ದೆ ಮುದ್ದೆ...
ಅಮ್ಮ ಹೋದರು ಹೊರಗೆ,
ನಾ ಶರಣಾದೆ ನಿದ್ದೆಗೆ...

✍ **ರೇಖಾ ಭಟ್,** ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಯಾರು ನಮ್ಮವರು...

✍ **ರೇಖಾ ಭಟ್**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ನಗುಮೊಗದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ
ಹಿಂದೆ ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ಮಾತನಾಡದೆ ಹೋದರೂ,
ಒಳಿತು ಬಯಸುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ಯಾರು ನಮ್ಮವರು?

ಸದಾಕಾಲ ಒಟ್ಟಿಗಿದ್ದು,
ನಮ್ಮನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ
ಸಂತೋಷವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ಯಾರು ನಮ್ಮವರು?

ನಾಟಕದ ಮಾತನಾಡಿ,
ಮೆಚ್ಚಿಸುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ನಿಜವಾದ ಮಾತನಾಡಿ,
ವಿರುದ್ಧ ನಿಲ್ಲುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ಯಾರು ನಮ್ಮವರು?

ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ದಿನ
ಮಾತನಾಡಿ, ಮರೆತು ಬಿಡುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ಸ್ನೇಹ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ಪ್ರತಿದಿನ
ಜೊತೆಗಿರುವವರು
ನಮ್ಮವರೋ...
ಯಾರು ನಮ್ಮವರು?

ನಮ್ಮವರು ಯಾರೆಂದು,
ನಾವೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು.
ನಾಟಕದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ,
ಯಾವ ಪಾತ್ರ ಉತ್ತಮವೆಂದು
ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು...
ತಿಳಿಯಿತೇ ಯಾರು ನಮ್ಮವರೆಂದು?

Keerthana Salian., II B.Sc.

Pallavi Rao, I B.Sc.

Chinmayee., I B.C.A.

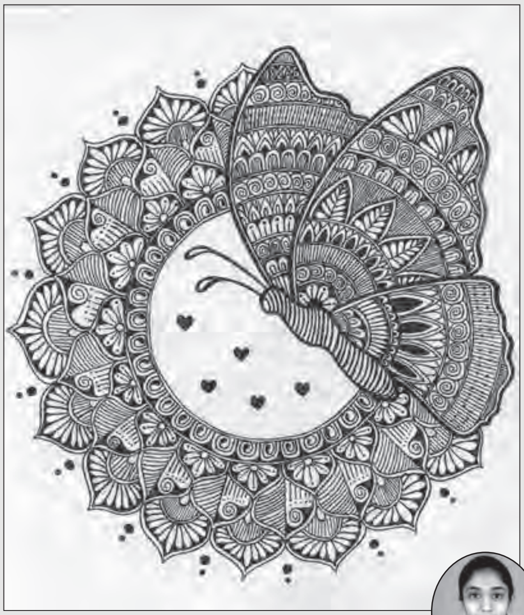

Vaibhavi, II B.Sc.

You're not Special!

✍ **Jahnvi,** III B.C.A.

It turns out that merely feeling good about yourself doesn't really mean anything unless you have a good enough reason to feel so. Adversity and failure are actually useful and even necessary for developing strong minded and successful adults. The truth is that there's no such thing as personal problem. If you've got a problem, chances are millions of other people have had it in the past, have it now and are going to have it in the future. That doesn't minimize the problem or mean that it shouldn't hurt. It just means you're not special.

Most of us are pretty average at most of the things we do. Even if you're exceptional at one thing, chances are you're average or below average at most other things. To become truly great at something you need to dedicate lot of time and energy to it. The constant stream of unrealistic standards media piles onto our existing feelings of insecurity, by overexposing us to the unrealistic standards we fail to live up to. The extreme information fed to us by the media had conditioned us to believe that exceptionalism is the new normal. And because we're quite average most of the time, it drives us to feel pretty much insecure and desperate, because clearly, we are somewhat not good enough. Not only do we feel like losers because a simple google search shows us thousands of people without the same problem. Technology has solved old economic problems by giving new psychological problems. The internet has not just open-sourced information, it has also open-sourced insecurities, self-doubt, and shame.

It has become an accepted part of our culture today to believe that we all are destined to do something extraordinary. The fact that this statement is itself contradictory after all, if everyone is extraordinary, then no one would be extraordinary! Once you accept the premise of life is worthwhile only if it is truly notable and great, then you basically accept the fact that most of the human population is worthless. The rare people who do become truly exceptional at something do so because they are obsessed with improvement. They understand that they're not great instead they're average and they could be so much better.

Accepting the bland truths of life such as "The vast majority of your life will be boring and not noteworthy, and that's okay". Once you accept it the constant pressure of doing something amazing will be lifted off your back. The knowledge and acceptance of your own mundane existence will actually free you to accomplish what you truly wish to do, without judgement. You will grow to appreciate life's basic experiences like simple friendship, reading a book, laughing with someone you care. Sounds boring, doesn't it? That's because these things are ordinary. But maybe they're ordinary because they are what actually matters.

●

Why do we love?

✍ **Jahnvi,** III B.C.A.

"Love" is the most beautiful word in English language and the most confusing too. We have always heard and believed that love plays a vital role in our life and love makes the world go around. For a century, many authors and poets have been writing poems on love, personified "Love", tried to use it as a metaphor even tried to represent it in many possible ways. Many of our most basic emotional need is not to fall in love but to be genuinely loved by others, to understand love that grows out of reason and choice, not instinct. We must agree that love is a confusing word. We use it in many contexts. We say "I love French fries", "I love travelling". We speak about activities or things we love doing such as writing, reading books, swimming etc. But the phrase "I'm in love with it" "I'm in love with her/him" is much more complex than you think. We even fall in love with the feeling you being loved. We even use the word love to explain certain actions or behaviours like "I did it because I love her/him".

Every individual has their own tailored version when it comes to defining 'love.' A man is involved in an adulterous relationship, and he calls it love. But if wife may not necessarily agree with it. His love for other woman may be called as sin by other people or cheating for that matter. Wife of an alcoholic picks up the pieces after her husband's lates abusive episode, she calls it a nature of love. She would go to any extent to defend her husband's abusive behaviour as a devoted wife. But from others perspective it looks like co-dependency. A parent actively indulges in granting their child's wishes they call it love. But from a third person's perspective it looks like irresponsible parenting. We come up with our own form and definition of love and we don't really realize that we are doing it all wrong. For instance, being in an abusive relationship we endure all the violent behaviour of the other person assuming it's their way of expressing love. But it isn't. Love is all about making other person feeling safe and secure providing them with warmth and happiness and not otherwise.

People who are brought up in an environment which is abusive and not very pleasant end up reciprocate the same feeling. It is totally normal to fall in love and get your heart broken and then fall in love again. It's moon shot to find someone who reciprocates your feeling with the same intensity. One needs to go through a lot of hardships and multiple relationships to find the right person and that is completely alright. It's exactly like finding a perfect sofa set, you sit on multiple sofa's to ultimately find the right one. "We needed love before we fell in love, and we will need it as long as we live." Everyone has the desire to be loved and fall in love. But how many of them, actually understand the concept of love?

People are obsessed over love. They can go to any extent to please the ones they love whether or not they are comfortable doing it. They think that this is how they can maintain a stable relation. Understanding the need to communicate and respect other's privacy is also a form of love. Everyone wishes to have a happy, colourful relation with others. We have been held in the believe that love last forever. We will have that one person who gives us butterflies in our stomach, a love that consumes us, who keeps us on one's toes forever. We are so

much caught up in beauty and charm of the other's personality we often fail to see their inner beauty. But the longevity of that "in love experience" doesn't last for a long time. It's all an illusion our mind creates. We all come back to reality eventually when we notice the little disturbing habits of the other person. Those little traits that we overlooked in the beginning might stir up the whole relationship in the long run.

The euphoria of the in-love state gives us illusion that we can do anything to keep the other person happy. But in reality, the small gestures you make for your loved ones, the little compliments, your encouraging word, the soft hugs there is magic in small details, in small gestures of love and the way they all add up. Most people need to be loved by someone who choose to love them, who sees in them something worth loving who makes them feel special. That kind of love requires effort and discipline. Love may not be the answer to everything, but it creates a climate of security in which we seek answers to those things that bothers us.

●

Rain

Plop' heard a sound
There came a rain patting the rooftop
Drops sliding down the window
My hands felt the warmth touching it
    How beautiful is the rain
    My heart calmed down
    As I hugged myself here,
    All the sorrows went away with rain
I opened my wind
As the fresh smell of air
So sweet…
Hit my face that gave me a smile
    Now the rain had to say a goodbye
    I saw the dark clouds making way for the sun
    This taught me a great lesson today,
    Nothing stays on, life goes on...

✍ **Sheral John,** II B.A.

Better Call Saul (2015 – 2022)

✍ **Kenneth Ivan Castelino,** II B.C.A.

Created by : Vince Gilligan and Peter Gould
No. of Seasons : 6
Rating : 10/10
Genre : Crime, Legal, Drama

“Better Call Saul” is a show that could now be regarded as one of the greatest TV shows ever created. The show, which started off as a spin-off of the popular hit TV show “Breaking Bad” (2008–2013) has now surpassed its predecessor in terms of writing, character development and cinematography.

To give a brief synopsis of *Better Call Saul,* I must first provide you a brief synopsis of *Breaking Bad,* a show about a high school chemistry teacher named Walter White who discovers he has lung cancer and decides to cook crystal meth to support his family.

Better Call Saul, however, isn’t the story of Walter. It’s the story of his lawyer, Saul Goodman before he worked for Walt and was going by the name of Jimmy McGill, a former con artist who’s trying his best to become a respectable lawyer. The show primarily takes place in 2002–2004 and shows Jimmy gradually becoming a crooked lawyer and eventually becoming the person he becomes in *Breaking Bad.* It also shows events in 2010 after *Breaking Bad,* where Saul is on the run from the law and hiding under the name of Gene Takavic.

Also shown is the moral decline of Mike Ehrmantraut, a former parking attendant who, like Jimmy, gets caught in a war between 2 drug cartels and tries to support his family. The show manages to do a good job balancing the drug storyline and the legal storyline, making it seem like you’re watching 2 different shows. However, Mike’s storyline and Jimmy’s occasionally cross over, in a brilliant way that you can’t help but marvel at the genius of the show and the performances of Bob Odenkirk (Jimmy) and Jonathan Banks (Mike) are truly exceptional.

The supporting characters also help make this show worth the watch like Jimmy’s brother Chuck, a lawyer who has a difficult relationship with Jimmy; Kim Wexler, a close friend and confidante of Jimmy and Howard Hamlin, a business associate of Chuck. On the drug storyline aspect, we have Gus Fring, a drug distributor masquerading as a fast food restaurant owner; Nacho Varga, a troubled man who can’t get out of “the game” and the Salamancas, a ruthless cartel family with one of their members, Lalo, being one of the coldest villains in TV history.

Despite its outstanding writing, cinematography and great performance, the show has not won an Emmy as of yet which proves once again that even one of the most prestigious awards isn’t enough to describe this masterpiece of television.

●

The Midnight Library

✍ **Ananya,** II B.Com.

The Midnight Library by Matt Haig follows Nora Seed, a woman who has been dealt a heavy hand in life, unable to bear her struggles much longer, she turns to suicide. It is in this state, where she is neither alive nor dead that she finds herself in the Midnight Library. A large library brimming with books, where each book tells a different version of the story of her life. With every decision one makes, life and fate change to adhere to the consequence of that choice. Every book in the midnight library describe how Nora's life would have panned out to fit her choices.

The book explores depression, mental illness, regrets and the 'what if's that haunt everyone. Nora discovers a life in which she is an Olympic swimmer, one where she is a scientist and another where she is already dead. With each life she lives through the books, the more she is convinced that the life she has now, the one filled with struggles that she so desperately tried to escape through suicide, isn't so bad at all.

Relatable characters, relatable plot, elements of fantasy, short chapters and a lukewarm pace make this book a page turner, so much so that I finished it in one sitting. The story itself is not ground breaking, but it's the way in which hard topics are dealt with a non-judgemental, understanding overview that makes this book so comforting. Although from the very beginning you know Nora who tried to kill herself will choose to live, you are still invested in other versions of her life, why she couldn't live them and why that might have been for the best.

"You can be anything you want to be. Because in one life, you are."

I'd rate this book a 4.5/5, not for the story, but rather for how accessible the writing is and how easy it is to recommend. A book best suited for those who want to start or get back into reading and those want something quick and lighthearted. This book serves as a reminder to stop planning the future or regretting the past, to simply live in the present.

"You don't have to understand life, you just have to live it."

●

The greatest glory in living lies not in never falling, but in rising every time we fall.

– Nelson Mandela

***

The way to get started is to quit talking and begin doing.

– Walt Disney

***

Your time is limited, so don't waste it living someone else's life. Don't be trapped by dogma – which is living with the results of other people's thinking.

– Steve Jobs

The Fabelmans Movie Review

✍ **Neeraj N. Rao,** III B.A.

Movie : The Fabelmans
Language : English
Genre : Drama/Biopic

The experience of witnessing motion pictures on a big screen is truly unparalleled, and legendary writer/director Steven Spielberg captures this feeling in his Semi-biographical film, “The Fabelmans”.

The film follows the Fabelman family, with the protagonist, Sammy Fabelman, played by Gabriel Labelle. It showcases the humble beginnings of the man who some call the “Master of Cinema”. This coming-of-age drama is a personal masterpiece for me.

Set in the 1950s and ’60s, the attention to detail is remarkable, and as a Hollywood film with a substantial budget, the production values are impeccable. The cinematography, especially the final shot, is something unforgettable in the history of cinema.

Passion is the driving force that propels artists forward, and “The Fabelmans” portrays how Steven Spielberg’s love and passion for cinema from his childhood and early years have led him to where he is today.

Verdict: **“A must-watch for filmmakers”**

●

If life were predictable it would cease to be life, and be without flavor.

– Eleanor Roosevelt

* * *

If you look at what you have in life, you’ll always have more. If you look at what you don’t have in life, you’ll never have enough.

– Oprah Winfrey

* * *

If you set your goals ridiculously high and it’s a failure, you will fail above everyone else’s success.

– James Cameron

Veganism and its Problems

✍ **Swastik J. Poojary,** II B.C.A.

What is Veganism?

A lifestyle that avoids all animal foods such as meat, dairy, eggs and honey; animal derived products like leather; and as far as possible, products tested on animals.

In November 1944, a British woodworker named Donald Watson announced that because vegetarians ate dairy and eggs, he was going to create a new term called "vegan", to describe people who did not.

Why vegan? Veganism, the natural extension of vegetarianism, is an integral component of a true cruelty-free lifestyle. Living vegan provides numerous benefits to animals' lives, to the environment, and to our own health through a healthy diet and lifestyle.

It is philosophy aiming to stop and go against exploitation of animals for human greed. With the development of human civilization man has mended the earth according to his needs and now believes he is its master forgetting that he is the one who needs nature to stay alive and not the way around.

Vegans think by not consuming animal products they are doing a favor for millions of animals butchered every year and to the earth, unfortunately for them it's not a simple case.

Because they have to substitute their diet with something for their nutritional need, mainly protein, but to achieve something, something has to be sacrificed for example Soya milk is a prime example for vegan food but happens to be a monocrop, meaning only one type of crop is grown in a field which is return reduces the soil fertility and damage the soil structure.

Similarly for avocados which has been crowned as the king of vegan diet, unfortunately are not easy to cultivate everywhere, this means a lot of deforestation has been done to plant this crop where it can be cultivated to keep up with the raise of demand for it, defeating the purpose of preserving nature.

Another dark aspect of vegan diet is that people have seemed to forget how their vegan ingredients have reached their nearby supermarkets which mostly are comprised of exotic fruits and veggies from across the world which have been brought to them through airplanes and trucks which cost more and emit gasses which contribute to global warming more compared to the cost of production and emission of greenhouse gasses released from local livestock farms. Even though veganism is morally right here but tends to fall short on an economical and environmental standpoint. One must keep in mind this article is not against any lifestyle but to spread awareness about the untouched side of things in hope to find solutions as solving problems is one of the main traits of mankind.

●

Life is what happens when you're busy making other plans.

– John Lennon

* * *

Spread love everywhere you go. Let no one ever come to you without leaving happier.

– Mother Teresa

Basuma and Rangabhoomi (Theatre)

✍ **Pallavi Kodagu,** II B.A.

“There’s theatre in life, obviously, and there’s life in theatre” – ***Charlie Kaufman***

Balasubrahmanya Mardala Kodagu, well known as Basuma Kodagu is one of the prominent theatre personalities, who has experience in theatre for past 32-35 years. He has worked in Kannada, Tulu, Malayalam, Kodava, Konkani, Hindi, English and few more regions. He aspires to do all kinds of plays without adhering to any ideologies and isms. He believes in empowering theatre as a medium of attitudinal change.

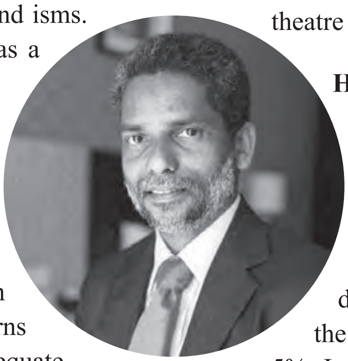

What is Rangabhoomi?

“Theatre is a medium of social transformation. Rangabhoomi is a university. Why because, there are many possibilities for learning in theatre. Only when a theatre artist learns all the dimensions, he can be an adequate theatre person. Here learning of language, craft, art, culture, lifestyle, temperament, and other different dimensions makes a person a competent theatre worker.”

Why Rangabhoomi?

“As said earlier, it brings social transformation, which also includes humans. It is said that if one person becomes right, there will be one less fool in the world. Doing all the roles in theatre teaches us how to find solutions and be creative. We know how to play a role of a poor, how to play a role of Kubera, how to play a role of a rich. If it is adopted not only on the stage, but also in life, it gives the strength to cope with any difficulty.”

Where Rangabhoomi?

“Where is the need for theatre one may ask. Many people comment, we don’t need theatre, it’s not meant for us. No. Rangabhoomi is needed everywhere. There are many dimensions in theatre. Mind, body, voice. Where can you not apply these things? Nowhere. Theatre supports everyone, might be a musician, singer, public speaker, politician, reader. In consequence, we can learn and apply theatre everywhere.”

How Rangabhoomi?

“Learning theatre should start from childhood. For the multifaceted development of a student theatre learning is very complementary. Rangabhoomi doesn’t only mean dramas. Drama show is a small part of the total theatre education, approximately 5%, I can add. Theatre education is a very broad subject and a drama production can be done by getting that education. Theatre representation can be seen in our attitude, speech, posture etc. so, if you ask me, how Rangabhoomi, I can reply our life itself is.”

The changes you noticed in the theatre over the period of time

“It is recorded in the history that the form of theatre has changed three to four times in every century. Rather than saying theatre has changed I prefer saying it has evolved. In this progress, few setbacks can also be found, but can be considered negligible. If there’s progress in ten areas and if one area has disproval, it is fine. The few new changes

that I notice in Rangabhoomi is the introduction of advance technology, new inventions, audio-visuals, influencing pop-culture. The pace of the dramas have increased. There's a huge difference between the pace of the dramas fifteen years ago and the dramas today. In a way, it is not comforting. Anyway the main essence of drama is acting. It is human centered. B.V. Karanth always used to say, that we look small on TV, big in cinema, but real in drama."

To the students

"Theatre teaches the basic communication skills, management skills, leadership skills, team play, discipline. We won't need a separate corporate training sessions for these things, if we do theatre. Automatically we install it ourselves. Rangabhoomi has mainly taught me man-management skills, improved my speech, how to take note of my temperaments. Theatre teaches the discipline of living."

Translated and Published on 27.03.2023
World Theatre Day.
Interviewed on 23.03.2023 in Kannada

A Cloudy day in the month of March

A cloudy day in the month of March,
Sitting on a bench near the lake.
I was alone, but not lonely -
All by myself, with my thoughts only.

The day was dark and so were my thoughts,
But wind pushed the clouds and brought in some light.
Tiny waves softly hitting the side
Altogether it made my thoughts bright.

Now I started making scenarios with some comforting lies,
Sitting beside me was she with those beautiful eyes,
Just sitting there without talking, till the whole lake dries,
Then I saw next to me and smiled, as it was just comforting lies.

Now I was alone and a bit lonely too!
The state of mind changed as I thought of you,
It's a small part of life and life is large -
This is just a cloudy day in the month of March.

✍ **Saif,** III B.A.

Dusky Shade

✍ **Misbha U. Muneer,** III B.C.A.

"Why is your brother so fair and you are so dark?" Mira heard her little cousin ask. Mira was 11 years old yet those words of a mere 7 year old kid felt like daggers being thrown at her heart. She didn't know how to respond to something that was so hurtful for her at that moment. So she smiled at the kid's innocence and patted her head. This might seem very normal to few people, but for Mira it was another incident that made her self esteem hit earth's crust.

Our society has developed such a stereotype that fair skinned people are considered to be superiors and dark skinned or dusky people are inferiors. The obsession of people with fair skin tone is clearly visible in our society and it is not a new invention. The fascination for fair skin goes long back. Since ancient times, people with fair complexion were treated as high class. Whenever a kid is born, the first thing to be noticed is his/her skin colour. Then as the kid starts going to school, it learns the concept of opposite words. That's not the problem here, the problem is with the textbooks that show the antonyms 'light' and 'dark' with pictures of people with fair skin and dark skin respectively. Again, such a small occurrence but strong enough to shape the mindset of a kid that the skin colour is important and fair complexion is the beauty standard.

A few years before the above mentioned incident that took place with Mira, there was another incident that was so harsh for her as a kid that the wounds of it took very long to heal. Mira was only 7 years old. She had gone to her aunt's place with her mom for the engagement ceremony of her cousin sister. Her mom had dolled her up in an olive coloured lehenga and pretty accessories. The lights, the decoration, the bride being dressed up in a grand outfit, Mira herself being dressed in a pretty dress, all these stirred up a sense of excitement in her. But little did she know that the excitement was only going to last for a few seconds. Her cousin brother who was also the bride's brother sat beside Mira, he started comparing his and Mira's hands. He said, "look at your hand and look at mine. I am so fair and you are so dark." This comparison that a man in his 20s made with a 7 year old kid was awful. He might have told it for fun but it was enough to make Mira believe that she was always going to be judged by her skin colour. Though Mira's mom came out like a hero and stood up for her daughter and made sure that the cousin brother realizes his mistake and apologizes. The only reason I narrated Mira's incidents is that she was just a kid when all of these happened and facing such colorism as a kid will only lead to low self esteem issues and extreme inferiority complex as a grown up.

There might be many ways to create awareness about colorism, such as conducting campaigns, promoting equal treatment of all colors through the medium of movies, shows or advertisements, but the first and foremost step to bring about a change is self-acceptance. If we ourselves cannot accept the way we are, no one else will. Our complexion does not determine our abilities or our worth. Self-acceptance might be hard but not impossible. We might have to take baby steps but we will get there, in appreciating and adoring ourselves. Then when we achieve self-acceptance, we might be able to create awareness among other people. We need not start something great, instead we can start small, like restraining ourselves from calling

out dark skinned people for their complexion, stop comparison between people of different skin tones. All these little things do matter, it can have a deep impact on a person's self-confidence. Talking about it in your friend circle might help too, of course there might be people uncomfortable with addressing such issues but it does really help. If we ever come across a friend offending another friend with their colorism comments, we must make sure that we educate them, not by being harsh or by calling them out but by being calm and in explaining it to them where they went wrong. But before we talk about it to other people, we must see to it that we ourselves are educated enough about such sensitive topics. Because colorism is a much bigger issue than one can think of.

P.S.: These are personal opinions

The Journey of Darkness to Light

I couldn't concede darkness from deeper dark
Did wonder darkling in the eternal space
rayless, pathless and countless trials.
In an existence of moonless nights. I found spark saying
"I will hold your hand before you ever enter the dark."

My heart chilled into a selfish prayer for light
Needed a gleam to lamp my life.
There I am waiting for comet to pass through
So I could make a wish waiting to settle
In a bright way until I see light.

The ravishing sparkles lead to break the wall of darkness
The inner most fear of loosing the hope finds
The dazzing gesture to the lowest blind
Holding all the grudges
The journey of darkness to brightful cherished colours.

✍ **Sanjana Naik,** I B.Sc.

White Noise

"He who has ears, let him hear." Matthew 13:9

✍ **Adithya R. Poojary,** II B.C.A.

Have you ever heard of the term "White Noise"?

White noises are not related to any colour or any sound as their name suggests. These are the words that we use in our daily lives and have been using for centuries in human history. These words are believed to have been made their way into the society undisputed. The most commonly used are the words such as **GOD, TRUTH, DEITY, ANGEL, SPIRIT, DEMON, HELL, HEAVEN etc.** As mentioned above these words are noticed more and they carry certain level of importance. These words were neither granted nor considered superior from the beginning. But the human beliefs of their virtue of thinking has made these words so special over a period of time. Often it is considered as an offensive topic and hence no one discusses about them. These words are so peculiar that as soon as we humans hear them we tend to build a sense of superiority or speciality forgetting everything.

"God doesn't exist"–

Yes! I have your attention because I asserted about **God.** Here, the word "**God**" serves as a white noise. These words captivate us, as they carry some kind of energy with them. To elaborate more, suppose I want to make you think about a certain person and only about that person, I would give them a Godly appearance and then I would say "She is an **ANGEL** to me". Contrary to that if I want to distract someone I will assert, "You will be in **HELL** if you do it". Both the sentences work in equally powerful ways as the words used in these sentence – that are **"Angel"** and **"Hell"** are often catchy and carry powerful frequencies. Politicians employ these words highly in their speech to easily manipulate people into thinking or the way they want them to think.

A brilliant man once said "If you are offended by mere words you are worthy of the title **"THE SCUM".** Be resilient and overcome these beliefs, simple thinking and do what is needed. Don't allow these words to control your mind. To conclude I would say **Think bigger, Think better.**

●

Tell me and I forget. Teach me and I remember. Involve me and I learn.

– Benjamin Franklin

* * *

Do not go where the path may lead, go instead where there is no path and leave a trail.

– Ralph Waldo Emerson

* * *

"The butterfly counts not months but moments, and has time enough".

– Rabindranath Tagore

Motivational Stories for Students to Work

✍ **Sumaiah,** I B.Sc.

Thinking out of the Box:

Once upon a time, a merchant named Sam owed a huge sum of money to Tom, a money lender. The time came when the merchant ran out of the last chance given to him to give the money back.

Sam had a beautiful daughter who was very affectionate with her father. Tom asked the merchant to give all the money back failing which he will marry his beautiful daughter.

Tom was not good looking and ill minded so the merchant was in dilemma. Tom proposed a new condition. There was a mix of black and white pebbles on the ground where they were standing. He will take two pebbles on both hands, one will be white and the other will be black.

If the daughter correctly chooses the white pebble, then Tom will write off all the debt and leave the marriage proposal too. But if she chooses the black pebble, he will write off the debt but will marry the daughter.

Tom bent down to pick the pebbles from the ground and the daughter noticed that he took black pebbles on both hands. The girl had three choice to notify the same to her father which may provide and sacrifice her life or simply refuse to take the pebble which might land her father into trouble. But what she did totally surprise Tom.

She took the pebble from his hand and accidentally the pebble fell off from her hand to ground. She then asked Tom to see which colour pebble was left in his hand to identify the colour she picked. Tom had no other choice but to show the black colour pebble in his hand and set both free.

Moral: Sometimes, life offers you situations which not only demands, hard work and perseverance but some creative thinking which saves the situation.

●

"True knowledge is not attained by thinking. It is what you are; it is what you become".

– Sri Aurobindo

* * *

"Success is nearest to those whose efforts are intense and sincere".

– Patanjali

* * *

"Health is the greatest gift, contentment the greatest wealth, faithfulness the best relationship".

– Buddha

* * *

"Be the change you are trying to create".

– Mahatma Gandhi

Review on the Movie 'The Note Book'

✍ **Deeksha,** I B.Com.

'The best love is the kind that awakens the soul, that makes us reach for more, that plants the fire in our hearts, and brings peace, to our minds, that's what I hope to give you forever.'

– Noah

The movie 'The Notebook' is an adaptation of a novel – 'The Notebook' by Nicoles Sparks. It is a story about Allie and Noah who spend their summer together. Noah falls in love with a rich young woman, giving her a sense of freedom which she never perceived from her parents. Allie fell head over heals in love with Noah. They rarely agreed on anything. They fought all the time. But despite the differences they had one important thing in common, they were crazy about each other.

Noah dreamt of renovating an old farmhouse, he asked Allie what she wanted in the house. She quoted, 'A white house with blue shutters and a room overlooking the river so I can paint'. But before the summer break has ended, they were separated by Allie's parents because of their social differences.

Allie hated Noah for choosing what's best for Allie, where it was Noah who's best for her. He wrote her a letter every day for three-sixty-five days. Noah professes his undying and eternal love in one final letter. When he does not receive any reply, he decides to move on. He goes in search of new employment and joins the military.

After his service, he returns home to restore the farmhouse. He designs it exactly how Allie described it.

A newspaper article catches Allie's eyes, and after almost 14 years she saw Noah again. But she was engaged to another man. Allie and Noah spend few days together in the farmhouse. Allie has the hardest decision to make, that is, choosing between the two men she loves.

Even at that moment Noah made her choose the life that she wanted, not for other people, even if it hurts people you love. Allie chose Noah over her fiancé and lived happily.

The story is ended by a man, who is reading to a woman who suffers from Alzheimer's. He read her all the memories that they shared, no matter how many times she forgot about them, he reminded her all the wonderful times they spent together.

Life is a series of perfect and hurtful moments strung together. It is usually hard to forget your first kiss, first date or any new things you share with your significant other.

Allie and Noah take their last breath in each other's arm. It is sad that Allie could not remember about Noah in her last days but they both longed for each others joy, love and warmth.

When Life gives a Second Chance...

✍ **Tasmiya Parveen,** III B.Com.

Alive, all alive to see the beautiful little world around us, to feel the beauty of nature, to learn and grow new things. Life is a gift from the almighty where he tests us and we should happily pass in it by never losing our hope. We may have many hurdles, barricades to cross in this small journey called life. And the most important thing is that we have to cross all this with courage because there are many who inspite of all the hurdles have crossed the boundaries and have been successful, because hard work and strong will never stopped them. They have learnt that by sitting in a corner and crying they are never going to achieve anything, they have learnt that life gives a second chance to everyone who fails.

People fail, they fail in their youth, in their business, they fail in their love life, that is because the world is built so, that does not mean it's the 'END OF LIFE'. This means 'THE BEGINNING', many think it's the end of life and go for options where they can never come back, life is not so, everything happens for a reason, if almighty has posed us with a problem, then surely every problem will have a solution. We need to be strong because there is a second chance for every failure and every hurdle.

"VERILY AFTER EVERY HARDSHIP COMES EASE"

Addiction

I thought I was addicted to movies
But no it was the story present in it.
I thought I was addicted to actors
But no it was the character.
I thought I was addicted to songs
But no it was the melody and the lyrics.
I thought I was addicted to travelling
But no it was the memories of the journeys.
I thought I was addicted to greenery
But no it was the nature.
And now I know, it is the life
Life that is meant to be lived and explored.

✍ **Bhagyalakshmi R. Kunjithaya,** I B.Com.

My Art Life

✍ **Pramila,** III B.A.

Many moons ago, when I was studying in the 7th Standard, I discovered the artist in me. With each passing day, I explored the knowledge of art, while I was pursuing my high school education. After joining PUC, my art, sadly took a back seat. That was the time, when Corona epidemic had broken out. As there were no offline classes, online classes were conducted during which time, the mobile phones came in handy. After attending the online classes, I was enthusiastic to develop the artist in me. I developed my art through watching You-tube videos. Then, I learnt to paint picturesque scenes. I love experimenting with colours as much as possible, in my work and would best express myself with very impactful canvasses, drawing sheet… A contemporary abstract style thus developing my artistic skills to become a contemporary artist.

With this knowledge, I participated in several competitions held at College and University level. I started doing stage paintings also... Later on, I decided to take a new turn in my art. I started to learn how to make portraits. At first, it was very difficult for me, because I had no prior knowledge about it, as I was a beginner to this form. Then, slowly, I learnt the basics of it. Earlier, it took me 4-5 days to complete one portrait. But now, I developed this art form so much that, now I can complete a portrait in 2 days. I also, did a 5 feet painting of D. Devaraj Urs, former Chief Minister of Karnataka, on the occasion of his 107th birth anniversary. The painting was displayed at a function to commemorate this day at Mahatma Gandhi Kreedangana, Udupi.

For the past 2 years, I dedicated lot of my time in studies and at the same time I enjoyed painting, and what started back as a hobby has now become a business too. I have the most supportive family and friends. I have over the past 3 years, connected with so many different creative people. I am proud to say that I haven't attended any art college, and I developed the artistic skills on my own. Every day, I spend 4 hours with my music playing and also painting. I dedicate my life to becoming a full time artist.

●

Depression and Anxiety among Youngsters

✍ **Pradeep,** III B.A.

It is not uncommon for young people to go through a dark phase in their lives. Adolescence is always an unsettling time with many physical, emotional and psychological changes that tag along with it. Impracticable academics, social or family expectations can create a strong sense of refusal and can eventually lead to deep disappointment. When things go wrong at colleges or at homes, teens often overreact. A lot of young people feel that, life is not fair or that things never go as planned. Due to this, they feel anxious and confused.

Anxiety is a serious issue among youngsters. Usually, teenagers have a hard time sharing their feelings. The fear of being judged is so much that teenagers keep all their emotions to themselves which leads to deterioration of their mental health. Emotions are meant to be expressed. You need to cry when it's necessary, you need to laugh when it's necessary ultimately you need to learn to express your emotions, when needed. Teens need adult guidance more than ever to understand all the emotional and physical changes they are experiencing. When a teenager's mood disrupts their ability to function on a day to day basis, it may indicate a serious emotional or mental disorder that needs attention. Parents or caregivers must take immediate action when such circumstances arise.

Mental health is a growing concern on college campuses across the United States. According to a 2018 study, more than 95% of directors at college counseling centers report that managing students' mental health is a growing concern.

This study also revealed that mental health problems have increased significantly among college students in recent decades. The number of students entering college with a mental health disorder has increased as well.

The National Mental Health Survey of India has reported that 3% of India's youth have experienced a major depressive episode but many more will have experienced emotional distress with symptoms of anxiety and depression.

Unhealthy lifestyle factors such as physical inactivity, disordered eating, and excessive or pathological use of internet users have been shown to have significant relationships with adolescent depression. Self-esteem has also been known to be associated with depression. It has been postulated that a poor lifestyle among adolescents is associated with depression.

Sometimes, teenagers feel so depressed that they consider taking their own lives. Each year almost 5000 young people of the age 15-24 years kill themselves. The rate of suicide for this age group has nearly tripled since 1960, making it the second leading cause of death among youngsters. One study suggests that most of the people who attempt suicide, do not want to kill themselves but instead want to kill the agony that is devouring them from inside.

Therapy can help teens understand why they are depressed and learn how to cope with stressful situations. Medications that can be prescribed by a psychiatrist may be necessary to help teens feel better.

When adolescents are depressed they have a tough time in believing that their situation can improve. But, professional help along with family and friends support can have a dramatic impact on one's life. It can put them back on track and bring them hope for the future.

●

Do Spirits Really Exist...???

✍ **Abhijna,** III B.Sc.

Well, according to me, spirits (or ghosts as you say) do exist. We all know that if there is good, there is evil. If there exists a positive energy, then there exists negative energy as well. Likewise, if God exists then spirits do exist in this world!

People have tried to communicate with spirits for ages. Many of them have even proved the paranormal activity that takes places in this living realm. Among them, Ed and Lorraine Warren are well-known ghost hunters. The films such as 'Annabelle' and 'The Conjuring' series are their own personal experiences which have been documented. They have their own 'Occult Museum' where they keep all the haunted things.

Most people believe in ghosts because they may have a personal experience with spirits, while some say that ghosts are just illusions of what we create in our mind. When you are all alone at home and you are watching a scary horror movie, slowly you feel as if there is someone else with you. You no longer feel alone. This may be due to the fact that you are watching such a movie and some chemical reactions occur in your brain which makes you feel the presence of another entity with you.

Many apps have been developed to detect this presence of negative energy. Ouija board is a game which is popularly used for contacting the dead. This game consists of letters, numbers 0-9 and the words 'yes' and 'no'. So, if you ever feel like you have been haunted, do try these apps or games at your own risk!!

Science and supernatural are two parallel universes. According to Albert Einstein, energy can neither be created nor be destroyed. It can only be transferred from one form to another. When a person dies, their energy must live on in some way. This energy according to the supernatural is converted into ghost. This "feeling of a presence" will never go away, as we grow up; may be our brains are led to believe that ghosts are walking among us. Maybe as you finish reading this article there maybe presence of a spirit beside you.

●

"We can know only that we know nothing. And that is the highest degree of human wisdom".

– Leo Tolstoy

Importance of Time

✍ **Sumana Rao,** III B.Sc.

'Time is precious', 'Time and tide wait for none', and 'Time is money' etc. are some of the proverbs which tells us the importance of time. Time plays the most important role in our life. It has no beginning and no ending. It is very crucial that one understands the value of time and manages it effectively otherwise it can create an enormous impact on one's life. A moment lost, is lost forever. Thus, time gives us only one chance and we have to make the best of it. There is a famous quote on time which helps us to understand the value of time. It says that "If you want to know the value of one year, ask a student who failed a course. If you want to know the value of one month, ask a mother who gave birth to a premature baby. If you want to know the value of one hour, ask the lovers wanting to meet. If you want to know the value of one minute, ask the person who just missed the bus. If you want to know the value of one second, ask the person who just escaped death in a car accident. And if you want to know the value of one-hundredth of a second, ask the athlete who won a silver medal in the Olympic."

One must manage time efficiently and meaningfully. Managing time is not necessarily about getting a lot of things done. Instead, it is about getting the right things done. Thus, we must work smarter and not harder. By realizing the value of time and utilizing it effectively, we will not only achieve our personal goals but also contribute to the advancement and development of our society. Thus, we can say time is the greatest gift of God. Moreover, there is a saying that "If you waste time, time will waste you." This line is enough to justify the importance of time.

●

"Learning to listen is the essence of intelligent living".

– Sadhguru

* * *

"Learn Everything that is Good from Others, but bring it in, and in your own way absorb it; do not become others".

– Swami Vivekananda

That Handsome Guy

✍ **Chaithanya,** III B.Sc.

One day, as usual I was gazing at nature, deeply involved in her mesmerizing beauty. Suddenly, my attention was caught by him. That's the first time I saw him. Handsome, shiny, black hair and that blue eyes. I don't know what else attracted me towards him. I think he was the new owner of that site, one which was just in front of my house.

A small site, he wanted to build a home there. I think he was very particular about his home. He used to visit the site every now and then working hard to build a perfect house. I used to watch him daily through the windows of my reading room. Whenever I looked at him, there was a smile on my face. I would think about him for hours, become absorbed, oblivious to the passage of time. Suddenly become conscious about the surrounding and used to take care so that he shouldn't get to know that I'm stalking him. What would happen if he got to know that someone was observing him from a number of days? Then he will… No! It shouldn't happen. But my days were incomplete without seeing him at least once in a day. What happened to me? Whether it was an attraction or true love? I can't say.

Time passed away and his house was built. The shocking truth behind the house was that it was built for his beloved lady. She was pregnant and soon there would be four members in their house. May be it was a happy family and I shouldn't threaten them. I stopped looking at them for many days. Once as I was passing by the window I saw that handsome guy feeding his children, may be now he was a responsible father rather than a handsome guy.

After many months, when I accidently looked at the house, it was empty. May be the children could fly now! Yes! they can fly! That's why the family left the nest.! Now, whenever I look at the nest I remember that handsome guy working hard to build that nest, trying to make it perfect. He looked brave sometimes, but sometimes afraid because of my curious eyes. If he got to know that someone was observing him from many days then he will… he will fly away! That shouldn't happen.

Now I'm looking at the empty house, hoping that he will come back in the next season. Will he come back in the next season? Could I be able to see that handsome again in my life?

●

"Anyone who has never made a mistake has never tried anything new."

– Albert Einstein

* * *

Education is the most powerful weapon which you can use to change the world."

– Nelson Mandela

Seedball

✍ **Vaishnavi,** II B.Sc.

Seedball drive is an initiative that has gained a lot of attention recently. It aims to re-green the planet by encouraging people to create seedballs that can be thrown into areas that need vegetation. This process helps to increase biodiversity, restore habitats and protect against soil erosion.

The idea of seedball drive comes from Japan and has been adapted by many conservationalists around the world. Seedballs are small balls made up of clay, compost and seeds. In the right environment, these seedballs will grow into plants that help re-green the land. They are easy to make at home and can be made with a variety of seeds that suit the local environment. Once the mixture is ready, the balls are left to dry and harden.

This movement has inspired people to join in on the cause of protecting the planet. In conclusion, seedball drive is a practical and effective approach to combat the effects of climate change. The initiative has gained worldwide popularity as it offers an easy and sustainable way to re-green our plant. By taking part in this movement we can all show that we are committed to protect our environment for future generation!

●

Education's purpose is to replace an empty mind with an open one.'

– Malcolm Forbes

* * *

The beautiful thing about learning is that no one can take it from you.

– B. B. King

* * *

Live as if you were to die tomorrow. Learn as if you were to live forever.

– Mahatma Gandhi

* * *

The great aim of education is not knowledge but action."

– Herbert Spencer

The Compound effect by Darren Hardy

✍ **Anushree Bhat,** III B.Com.

Do you know the formula for long-lasting success? It's right in front of our eyes but we don't see it.

The component effect by Darren Hardy is one of my favourite books of all time and has taught me so much, but the most profound lesson I've learned is the power of our choices.

In case you haven't noticed we are constantly choosing, everyday, every minute, and every moment of our lives we are choosing what we are willing to tolerate in our lives. Either consciously or unconsciously but we are choosing.

SMALL, SMART CHOICES + CONSISTENCY + TIME = RADICAL DIFFERENCE/ EVERLASTING SUCCESS

There are no magic bullet, no gimmicks or quick fix.

Key takeaways –

1. **Taking complete ownership of your choices:**
   Do not sleepwalk through your choices, make your choices consciously and take complete responsibility for the choices you make. Each choice starts a behavior that overtime becomes a habit. Those habits will define your character and in turn define your destiny.
2. **Importance of consistency:**
   We are what we repeatedly do. By which you can speed up the accomplishment of what you want.
3. **Significance of your influence:**
   Everyone is affected by 3 kinds of influence.
   Input – what you feed your mind
   Associations – the people with whom you spend your time
   Environment – your surroundings

If you are constantly feeding your mind with negative thoughts, spending time with toxic people and you are not constantly choosing/defining your environment, then you can't expect incremental changes in your life.

My favourite quotes –

"You will never change your life, until you change something you do daily".

The complete formula for getting lucky:
Preparation (personal growth) +
Attitude (mindset/belief) +
Opportunity (a good thing coming your way) +
Action (doing something about it) = LUCK

●

"Success is not final; failure is not fatal: It is the courage to continue that counts."

– Winston S. Churchill

* * *

A successful man is one who can lay a firm foundation with the bricks others have thrown at him."

– David Brinkle

Life and Reality

✍ **Sudarshana P. G.,** I B.C.A.

"What is life?" normally this question occurs when we are under stress and struggle when we are weak, confused and sad, for me it occurred when I was studying Science in PUC, I know that many people, the moment they read the word Science they will be like "Oh now we know the reason why it occurred to him". That is one of the reasons but not the exact point.

When I came to PUC, I was determined to study, many times I even skipped lunch and dinner to keep up. As everyone said Science is the most difficult stream, I opted it to prove that I am the best by scoring good marks on board and CET, I was doing very well, I even got a good result in I PUC.

But suddenly the COVID-19 pandemic happened and everyone was forced to shut down their shops and businesses, even schools and colleges had to shut down.

At the same time, as I was not eating properly, it affected my health very badly, I fell sick, I was in my worse physical condition, I could barely walk. At that time I realized where, I had messed up and what I had gone wrong that is the exact moment this question occurred to me moreover this question made me restless.

All these days I was living a life and I don't know what is life, so the first thing I did was ask my parents this question, at first they thought I was acting crazy but eventually, they answered saying "Life is full of troubles and sacrifices". I was not satisfied with the answer so I asked my uncle, he said "Life is full of adjustments". I was still not satisfied so I kept on asking people. Intelligent and competitive people say "Life is like a game", joyful people say "Life is beautiful" and so it went on, none of them satisfied me, until one day I asked this question to my friend's grandmother, she was very friendly so I asked her, she said "I don't know". So straightforward and simple, I was shocked by the answer, so I said, "You have so much experience of life you have lived so long and you say I don't know!", she replied saying, **"You asked what is life, if you want to know my experience of life, I will say it",** it was not the answer but yet true and satisfying.

The reason why we don't know what is life is because, we never questioned it and when it was asked or occurred instead of admitting that we don't know, we concluded our life experiences as the answer.

Our experience completely depends upon our thoughts, emotions and situation that we faced in our life, who knows if I had opted other stream instead of Science maybe this question would have never occurred to me, we all have seen that **in some situation when one person is struggling to handle, the same situation is handled by some other person at ease,** we all have witnessed this in our life in some or the other way.

How we handle the situation in life, makes our thoughts, emotions and experiences of life accordingly.

So now I understood, why the question had so many answers even though they don't know the answer, **they conclude their experience, thoughts and emotions as the definition of life.** The reason why we will never know the answer is because we are living in the reality of our mind, not in the existential reality.

We may think we are the strongest, greatest and the most intelligent person but compared to this universe we are not even dust, **when we are happy everything around us looks great, when we are**

sad everything around us feels terrible and irritating, we all have experienced this.

Another reason is we have never concentrated on this life, **please question yourself did we concentrate on life or did we concentrate to use everything in this world to our benefit even knowing its consequences,** Because of our greed and pleasures we are and have killed many animals, chopped off countless trees, extinction of many species, we are at the verge of destroying earth's atmosphere and its ecosystem and yet we are not finished, we need more.

Today we know to extract the protein from bacteria but still 30% of humanity are starving. In this way, we will know absolutely nothing about life.

Even what we think is right what we desire is not ours it is influenced on us by someone or something, by our parents, our relatives, social media and other things.

Essentially what I am trying to say is we have never even tried to focus on ourselves. The reason is because we have learned to jump to conclusions when we don't know the answer to just look smart, **we are not brave and honest enough to accept that we don't know, we have made our priorities greater than the universe itself.**

Now, after reading this you may think. "Does this boy know the answer", my answer for that is no, but do I know the way or the path to find that – Not completely sure (hi at least I questioned it), How much long it would take – I don't know.

For now the question "WHAT IS LIFE?" remains a mystery.

●

Melodic Realm

It's healing me
As I am writing this,
Calming my soul
Cleansing my aura.

Music separates me,
From the world of unpleasant noise
The noise that makes me feel anxious
The feeling that makes me feel lost.

It makes me ignore devil's whisper
It gives me some unearthly wisdom
It says I am the universe and not a part
It's the language of the cosmos, not just art.

Gateway to a new reality
Reality with a soothing calmness
Calmness that gets me out of all mess
God bless music, music blesses me always.

✍ **Muhammed Saif,** III B.A.

The Landmark visit to US

✍ **Amrutha C. P.,** III B.Com.

Prime Minister Narendra Modi's visit has ushered in a new dawn in India – US relations. From a purely buyer-seller relationship, the two countries have taken their tier to height where they have agreed to co-produce critical technologies.

Though Modi visit was dominated by defence and strategic partnership talks there were significant other achievements as well.

Strengthening defence ties: India has long been interested in buying sea guardian drones from the US but the hoped for deal that could be worth between $2 billion to $3 billion has been long hampered by "bureaucratic stumbling blocks".

Energy: Reliance on Russian oil: Although India's purchase of Russian weapons could fall, the same can't be said for oil.

Russian oil currently accounts for almost 20% of India's annual crude imports, a significant increase from just 2% in 2021.

Technology: Diversifying from China: Partnership in technology will also be top on the agenda for Modi.

Tesla chief Elon Musk met Modi in New York to discuss the EV Company's ambitions in India and the possibility of setting up a manufacturing facilities in the Country.

The other significant events are PM Modi led yoga session at United Nations headquarters on the occasion of 9th International Yoga Day, created Guinness world record for participation of people of most nationalities, according to officials.

PM Modi addresses the US Congress, becoming the first Indian Prime Minister to do so twice following by the Bilateral meeting takes place at the White House between PM Modi and US President Joe Biden. The possible outcomes of the official meet a mega deal on the purchase of General Atomics MQ-9 "Reaper" armed drones by India, a joint mission by the NASA and ISRO to the International Space station in 2024.

The trip (June 21-24) will be a high profile affair complete with a banquet at the White House to be hosted by President Joe Biden and First Lady Jill Biden and on address to the US Congress, making Modi the first Indian Prime Minister to speak in front of the legislature twice.

●

"Education is the movement from darkness to light."

– Allan

* * *

"An investment in knowledge pays the best interest."

– Benjamin Franklin

The Sri Lankan Economic Crisis

✍ **Ranjitha Pai B.,** III B.Com.

The Sri Lankan economy crisis is an on-going crisis in Sri Lanka that started in 2019. It is the country's worst economic crisis since its Independence in 1948. But how did a country that was doing well on the economic front in recent years face such a crisis?

Not a single factor but a combination of various factors was responsible for the economic crisis in Sri Lanka. The country faced such a situation mainly due to economic mismanagement, corruption, weak governance and poor policy choices.

After the civil war had ended in 2009 then President of Sri Lanka took out huge loans to pay for the war expenses and to undertake infrastructure projects to develop the tourism industry. To repay the debts, the government had to turn to foreign lenders such as the Chinese, as it did not have sufficient foreign reserves. Instead of undertaking reforms to increase the government revenues, policies such as imposing tax cuts which was used as an agenda to win the 2019 presidential elections lead to a downfall in the government revenues by $1.4 bn a year. In May 2022, it failed to pay interest on foreign debts to the lenders which damaged its reputation and made it harder to borrow more money in the international market. Sri Lanka heavily depended on imports for petroleum, food, paper, sugar, lentils, and medicines among other essential items. Lack of foreign reserves meant that the country did not have money to import these items.

The 2019 Lanka Easter bombing frightened the tourists from visiting Sri Lanka and the COVID-19 pandemic put the tourism industry on hold, which was the main source of revenue for the country. The decision to ban import of chemical fertiliser (which was later reversed) to make Sri Lankan farming "organic" by using locally sourced organic fertilisers affected the tea industry which was Sri Lanka's main export crop and led to widespread crop failures and a drop in agricultural output by 50%. It had to supplement its food stocks from abroad which made its foreign currency shortage even worse. The Russian invasion of Ukraine made the country more food insecure due to global grain shortages. Also Russia was the second largest market for tea exports. Thus the war in Ukraine put a dent in the path of economic recovery of Sri Lanka.

These series of missteps in economic planning and some external factors led to the collapse of once promising economy of Sri Lanka.

The consequences of this crisis were devastating, and the poorest and the most vulnerable had been hit the hardest. Sri Lanka started facing various crises such as food insecurity and increasing protection concerns.

In early 2022, Sri Lanka's balance of payments problem got worse and due to this it started experiencing power cuts and shortages of basics such as fuel. The power cuts had a severe impact on the micro, small and medium enterprises which did not have access to generators. The MSME sector was vital to the Sri Lankan economy as it contributes to the majority of the country's GDP.

The rate of inflation rose to 50% a year. A significant portion of people struggled to meet their daily needs due to shortage and high food prices. This high inflation created unrest among the ordinary Sri Lankans and sparked protests in the capital of Colombo in April that spread across the country. The country ran short of fuel for essential vehicles such as buses, trains and medical vehicles because it did not have foreign reserves to import anymore which lead to the government banning the sale of petrol for non-essential vehicles for 2 weeks.

Schools were closed and people were asked to work from home to conserve supplies.

The people demanded the resignation of the President Gotabaya Rajapaksa. The protestors burnt down the Prime Minister's house and occupied the President palace. Gotabaya promised to resign by July 13th 2022, but escaped the country without resigning. Later, the speaker of the parliament announced that he had received Gotabaya's resignation on July 15th. The Prime Minister Ranil Wickremesinghe became acting President and declared a state of emergency across the state.

Sri Lanka owes around \$7 bn to China and around \$1bn to India and both the countries agreed to restructure the loans and give more time for repayment. This declared the path for international monetary fund to assess approve a loan of \$2.9 bn under the extended fund facility (EFF) to help it deal with the crisis as the process was getting dragged on because of the written financing assurances from China, India and Japan.

After securing the loan from IMF, Sri Lankan President Ranil Wickremesinghe announced that the country is no longer bankrupt and that the loan will provide assurance to other countries that Sri Lanka can service its debts. The government has started implementing measures to stabilise the economy. The government of Sri Lanka said that it would raise funds to repay its debts by restructuring state owned enterprises and privatising the national airline. In early 2023 the government also introduced income taxes for higher earners ranging from 12.5% to 36%.

One year on, Sri Lanka seems to be transitioning from an economic crisis to recovery pathway and it could see economic normalcy in a few years.

●

You Turn with the Earth

Subtle waters, sea sands,
The tunes of a land
We'd almost forgotten.
Those hands we'd held for the first time,
Were poetry in armour.

You dream of these 'houses' set up on sand,
They boast in light of a new wave,
You've built your place where there were,
Once footprints of a camel in thirst for water.
Why are we in search of a God in the desert?
When you too have left your footprints in winter.

The world wakes up in war and pride,
What comes first and next in line,
New questions of a new land rise,
But in your privilege,
Gain of stardust, reflection of a mirror,
You too have left your footprints in winter.

✍ **Dielle Victoria Menezes,** I B.Com.

Menace of increasing Cyber Crime

✍ **Sahana Govekar,** II B.A.

A very good friend of mine by name Swasti who was just like us, is no more today because she fell in love with a guy whom she had never seen before, he misused her pictures and blackmailed her, not knowing what to do. She committed suicide she became a victim of cyber crime. Cyber crime refers to using your electronic device to commit crimes such as to hack your accounts, and to get control over your personal data by means of computer or mobile phones by seeking your passwords, IP Address and systems.

There are mainly two types of cyber crime, they are Financial. In this they steal the money of the account holders and secondly hacking in this they steal your private data that you do not want to disclose to the outer world.

India Ranks second in receiving the most number of cyber crimes in the world. Despite of many awareness, and even after witnessing several cyber attacks on huge companies like Infosys, Google. People are not aware about it. Have you ever wondered or thought about who runs your internet, who runs your social media platforms. Remember, there is always someone who knows your location, your plans, your favorites and so on.

Recently more than 22 websites of government were hacked and all the details of PAN card, Aadhar card were available on some random websites for just 500 rupees.

How to stop this:

1. By providing education about it with studies.
2. By not making OTP easily accessible.
3. By hiring cyber crime officers that are highly skilled and can tackle the so called over smart hackers.
4. By setting up strong passwords and by changing them from time to time.
5. Government should impose policies that are highly safe in order for the safety and for privacy concerns of the citizen.
6. By educating the senior citizen as they are the main targets of the hackers, they hack their accounts and steal a huge amount.

There are many ways to stop cyber crime but it's our prime responsibility to be aware and also by spreading its awareness to everyone. So that it might save someone's life.

●

"Learning never exhausts the mind."

– Leonardo da Vinci

Impact of Artificial Intelligence on Indian Economy

✍ **Tejas K. Naik,** I B.Com.

Artificial Intelligence is transforming India's Economy and the way Companies do business. India has the potential to play a larger role in providing A.I. solutions to the rest of the world. India's investments in A.I. are growing by 30.8 percent annual and will reach 881 million this year. India is at very nascent stage. Therefore, it will take some time to mature.

In India, people are more concerned about impact of A.I. in labour force. To understand it better, we must first understand that A.I. is nothing but technological change. Technological changes and breakthroughs are always changing the society and therefore it is challenging. We human beings have always argued about them, whether will it help our race or is it a danger. A.I. perfectly fits this description, for e.g., A.I. creates job as well as takes job away. As the future is uncertain, we cannot decide whether the A.I. has positive or negative impact but we can still weigh the pros and cons.

In capitalist economy, capitalists choose whether to adopt the technology or not. If the adoption of A.I. decreases the need for labour, the capitalist will lay off the worker because his motive is profit maximization. In socialist economy, planning committee decides whether to adopt the technology or not. Here if the A.I. is adopted, the planning committee will retain the labour force at the cost of profit.

India being a mixed economy can achieve the perfect balance that is have maximum profit as well as retain the labour force. This can be achieved only if there is some kind of organisation which helps the business and labours coordinate. India being known for its I.T. sector can perfectly take the advantage of this technological change. ●

Butterfly

Little are these beings with colours unseen,
Mixture of various beguiling
Blends are their little wings,
Enhances the beauty of a scenic garden,
On flowers they are found,
Yes they make our heart pound,
Filled are our hearts with glee,
When we see them around.

✍ **Sadiyah,** II B.Com.

Rishy Rich: How Wealthy is the UK's New PM?

✍ **M. Vinyas Pai,** I B.A.

As we all know Rishi Sunak is the new Prime Minister of United Kingdom.

Akshata Murthy, Sunak's wife is a fashion designer and the daughter of Narayana Murthy, who co-founded the technology giant Infosys and is one of India's wealthiest man.

Their personal wealth is reportedly double that of King Charles and his queen consort.

Murthy's stake in Infosys is worth around $700 mn, making her richer than the late Queen Elizabeth II, whose personal wealth was estimated at about $460 mn.

Once Sunak's foes have pointed to his penchant for wearing suits that cost 3,500 pounds [one pound equals to 95.04 Indian Rupee] and have noted that he once wore a pair of 'Prada' [Designer brand] loafers to a construction site cost 490 pounds.

●

Unique Facts about Unique Animals

✍ **Swathi Guruprasad M.,** II M.Sc.

- The heart of a shrimp is located in its head.
- A snail can sleep for three years.
- The fingerprints of a Koala are so indistinguishable from humans that they have an occasion been confused at a crime scene.
- Slugs have four noses.
- Elephants are the only animal that can't jump.
- A rhinoceros horn is made of hair.
- It is possible to hypnotize a frog lay placing it on its back and gently stroking its stomach.
- It takes a sloth two weeks to digest its food.
- Nearly three percent of the ice in Antarctic glaciers is penguin urine.
- A cow gives nearly 2,00,000 glasses of milk in a lifetime.

●

Who was affected by 2022-2023 Tech Layoffs?

✍ **Alfiya Shaikh,** II M.Sc.

The job cuts in big tech companies attracted the attention of the public the most, since most big firms are headquartered in the US, it's no surprise that nearly 90% of layoffs occurred there.

- Twitter: 300 laid-off employees from twitter
- Amazon: The 257 laid-off workers from Amazon
- Meta: The 208 laid-off employees
- Microsoft: 142 laid-off workers
- Google: 102 laid-off employees

HR departments took the biggest hit at Amazon, Meta and Microsoft, and the software engineer was most-affected position at Twitter and Google.

Over 1,50,000 people have been affected by 2022 tech layoffs and the waves continues in 2023 with over 68,500 new jobs cuts in January alone.

Average work experience of those laid-off was 11.9 years because seniority level wasn't among primary selection criteria more viable explanations include the higher salaries for more senior roles.

●

The Impact of Wearable Technology on Society: Opportunities and Challenges

✍ **Sulaxmi,** I M.Sc.

Wearable technology has transformed the way we interact with the world around us. From fitness trackers to smart watches, these gadgets have become increasingly popular in our daily lives, offering a range of features that promise to improve our health, productivity, and entertainment experience. Wearable devices can provide personalized healthcare plans, help athletes track their performance, and provide new and immersive entertainment experiences.

However, there are also concerns about the potential risks associated with wearable technology. One of the biggest challenges is data privacy, as wearable devices often collect sensitive information about our health and behaviour. It is crucial to ensure that this data is being used ethically and securely, to protect users' privacy and prevent data breaches. Another concern is addiction and distraction.

Despite these challenges, wearable technology has the potential to make our lives easier, healthier, and more enjoyable. It is important to approach wearable technology with a responsible and mindful attitude, taking steps to address the potential risks while embracing the potential benefits. Ultimately, wearable technology has the power to transform the way we interact with the world around us.

●

Neuralink

✍ **Varshini Kotian,** I M.Sc.

Tech to Brain

Neuralink, introduced by Musk and group has built a brain chip interface that can be implemented within the skull, which would eventually help disabled patients to move and communicate again and also resolve vision. Neuralink is a device, specifically a brain machine, that will be surgically implanted to your brain and with it, you'll be able to communicate with machines and even control them.

→ WHY NEURALINK?

- Preserves and enhances your brain.
- Helps people with severe spinal cord injury by giving them the ability to control computers and mobile.
- Restoring sensory functions and the treatment of neurological disorders.

→ WORKING

Neurons communicate with each other by sending and receiving very small electrical signals and heard with electrical sensors.

→ CURRENT STATUS

A monkey has apparently been able to interact with computers. Musk introduced a video of a pig called "**GERTRUDE**", who had the chip implanted in her brain for two months. It still needs to go through required approvals and satisfy testing by implanting in humans. Neuralink has developed advanced solutions to existing medical problems. Implanting will be done in less than an hour. It will surely create a well aligned future.

→ HUMAN IMPACTS AND ETHICAL ISSUES

Paul Virilio said, "When you invent the ship, you also invent shipwreck; when you invent the plane, you also invent plane crash….. Every technology carries its own negativity, which is invented at the same time as technical progress.

NEURALINK

If neural interfaces can intentionally influence individuals' behaviors, should they be prescribed by states? For example, we could imagine that the government would use these technologies to reduce their public health bill by directly influencing people to eat healthy. Also, BMI's can collect large amount of physical and neural biodata. In this context it will be changing to privacy and control the use of personal data. A portable mind-reading may not be completely out of reach in the future, and there is a need to establish privacy guidelines. Generally, people do not want their inner thoughts to be read. Transparent access to thoughts could modify people's behavior and also affect their well-being.

Robotic Process Automation

✍ **Jayalaxmi,** II M.Sc.

Robotic Process Automation (RPA) is a technology or software that is used to mimic the actions of a human being who is interacting with digital systems. Computer software or robots are configured to work or imitate how people interact with the systems used for business processes.

Types of RPA:

1. Attended RPA : Which requires minimal human intervention.
2. Unattended RPA : Which does not requires human intervention.
3. Hybrid RPA : Which combines attended and unattended RPA.

Features of RPA:

RPA can function with no human interaction. Unattended and hybrid RPA are capable of functioning without human interaction. RPA is agile and does not modify or interrupt previous systems and infrastructure.

- RPA can be integrated with other applications easily and can be configured in a unique way for different users.
- RPA requires less time and effort to implement.
- RPA is process-driven.
- RPA does not requires physical machines because users can assign tasks to virtual machines.
- RPA software is computer coded.

Why RPA?

The importance of RPA has only increased with time as it outdoes traditional automation.

One of the main advantage of RPA is that it is cheaper to automate in the long run because of the benefits realized. RPA does not interrupt the current systems within an organization.

It can be employed without disrupting business processes. Benefits are also realized faster when compared to traditional automation or manual labor. Another major advantage of RPA is that it is quite scalable and adapts easily to ever-changing business environments.

●

7 Women Leaders in AI, Machine Learning and Robotics

✍ **Soujanya J.,** II M.Sc.

Artificial Intelligence, Machine Learning and Robotics technologies will continue to shape our lives in the future. Here are seven women blazing the trail in the fields of AI, ML and Robotics.

1. **Rana el Kaliouby:** Creating emotionally intelligent AI.

She is the co-founder and CEO of Affectiva, a software company using AI technology to detect emotions through face and voice. She led the development of affectiva's emotion, AI technology which employs computer vision, deep learning, machine learning and speech processing to recognize emotions from vast amount of facial data. She also a 2018 young Global leader in the world economic forum.

2. **Fie-Fie li:** Developing Human Centred AI.

She is one of the brilliant minds in AI. In an interview she laid her vision of HAI: "Above all, I want to see HAI producing a very diverse workforce of AI practitioners, developers and leaders and I hope that we can deploy technologies that help human lives better and healthier and work more safely and productively". She has received numerous awards and recognition for her work.

3. **Cynthia Breazeal:** making robots more social.

Breazeal founded and heads the MIT Media Labs Personal Robots group as a pioneer in the field of Human robot interaction. She helped to build the now defunct Jibo, a social robot for the human that uses advanced facial and voice recognition as well as natural language processing understanding to interact and forge relationships with its human family. She has been named as one of the most promising women entrepreneurs. Her Jio Robot has been honoured by time magazine as one of 2017's best inventions.

4. **Tessa Lau:** The Robot whisperer.

Lau is the founder and CEO of Dusty Robotics, a start up which builds robot powered tools to automate construction tasks and increase efficiency and safety in the construction industry. She was the co-founder of CTO and chief robot whisperer at saviole, a company providing robots for the healthcare, hospitality and logistics industries. She is included in Inc.coms list of top five innovative women to watch in robotics.

5. **Timnit Gebru:** Leading the Ethical AI movement.

As a research scientist at Google's ethical AI team, Gebru is at the forefront of finding solution's to the ethical issues surrounding AI. Gebru's research on combining deep learning with Google street view to identify U.S. neighbourhood demographic was featured in outlets such as BBC, The Economist and the New-York times. She is prominent voice in fighting algorithmic bias in AI and active supporter of diversity in the field of through her organizations.

6. **Devi Parikh:** Improving the lives of visually impaired through AI.

Parikh's visual Question Answering research which use images to teach a computer to answer questions, combines computer vision, language and AI. It has been lauded as having the potential to improve the quality of life for people with visual impairments. She received various awards in the span of her career.

7. **Daphne Koller:** Transforming healthcare through Machine learning.

Koller is the founder and the CEO of Insitro, a start up applying Machine learning to speed up drug discovery and development and make the process cheaper and more efficient. She was also named one of Times 100 most influential people. On the interaction of AI with other sector, Koller told "What we are now seeing is that computational methods are becoming pervasive in so many professions. You can help fishermen in South Africa figure out where to sell their fish or use computing as we're doing to discover new drugs. These are just so many ways now to have a tremendous impact on society".

A fruit remembers its tree

Oh…! MGM
Thank you for making me ambitious
Till the end of my life
I will remember your name, "Oh…..! MGM"

You have made me talentless to talented
Lavished my heart with love
You have clothed me with good values
Showered me your love, "Oh…! MGM"

Your life is simple and pure
So, our future will be secure
Learning the lesson that will mould
Me into the person I will find "Oh…! MGM"

MGMites have given me memories
We all have stepped for good melodies
Memories of spectrum have filled our galleries
I'm a proud MGMite "Oh…! MGM"

✍ **Pavan Noronha,** I B.A.

How Google Controls the life of an Average Person?

✍ **Sarvesh Prabhu,** II M.Sc.

Undoubtedly Google has made everyone a smarter person but also has contributed in making us lethargic. Internet has altered our mental habits for sure. Most of the people have lost their ability to read and absorb anecdotes. The deep reading which used to be seen in every other person has now become a struggle. The concentration starts drifting.

The quick Google searches, links and hyperlinks has made our life sluggish. The technology we thought we were using to make our life more efficient started to reshape our social behavior and relationships. We everyday search normal information from Google which can be gained from books or newspapers too. Not only Google but all the search engines should be used in minimum way. There should be symmetric systematic way to use these search engines. They supply stuff of thought. It's not anything terribly surprising. But maybe it is. Once we think about all those gloriously nerdy "moonshots" from Google and how the tech is permeating every facet of our lives, well, it addsup.

●

The Marvel of Nature

It's Environment Day yet again,
A day to remind us how unique is our earth,
A day to reflect on its future,
A day to protect the marvel of nature.

Nature is the talisman of life,
So diverse yet so intertwined,
Breath taking flora and fauna it designed,
Wondrous spectacles to behold by mankind.

Present in the hustle and bustle of cities,
In the deep uncharted oceans and seas,
In the diverse lush green forests,
Even in the subtle breeze.

Environment Day is the time to make a realization,
To re-imagine, recreate, restore,
All the ecosystems that are endangered,
And not let the environment endure, anymore.

✍ **Malini K. D.,** II B.Sc.

SSB Training Camp and My Experience

✍ **SUO Suresh Kumar Choudhary,** I B.Sc.

"As everyone knows that to achieve something in life either we ourselves need to grab the opportunities or by luck we get the opportunities in our life".

SSB Training Camp At NITK College

I got an opportunity to attend the first SSB training camp which was held at NITK College, Surathkal. I was really excited for this because it was something new for me to learn about SSB. On the first day we had to report in the morning then after reporting we had an opening session done by CO of 2 KAR COY, Col. Anilesh Kaushik sir. I got motivated by his speech and after the opening session I interacted with other Cadets. Later we had lunch and then an accommodation was provided to us. As we all knew that in the college like NITK will have very good facilities and hence we did not get any kind of problem because the cadets of NITK College were always ready to help us and they were really good.

Second day sir explained complete procedure of SSB selection and how the selection process is done and how we should perform well in the SSB. Later he also told that what is seen in a candidate so that he/she is fit for the armed forces.

Even though we didn't go through all the test, sir explained us all about the various tests done in SSB. We had gone through Picture Perception and Discussion test (**PP & DT**), Thematic Apperception Test (**TAT**), Word Association Test (**WAT**), Situation Reaction Test (**SRT**), Self-Description Test (**SDT**), Group Discussion (**GD**) & the Interview. We all had gone through these test and sir told what mistakes we had done and not to commit such mistakes in future. We corrected our mistakes and gave our best. Later sir informed us that from here, top 10 candidates will be selected for the next SSB training. Sir also gave feedback about my personality and told me that I have performed well during my interview. All

those tests were done within 5 days and later we were ready to go back to our home. Before leaving the campus of NITK, we got the message that me and my junior Rashmitha have been selected for the next round of SSB training which will be held at Bangalore. Me and my junior were really happy and very much excited to go for the next round of SSB training and we both also prepared well.

After waiting for two months, we got the dates for the next round of SSB training.

SSB Training at Bangalore

Along with the RD Cadets of Mangalore group me and my junior Rashmitha reached St. Benedicts College, Bangalore and we were given the accommodation.

Through Karnataka & Goa directorate there were 60 cadets who had been selected for the next round of SSB training which was held at St. Benedicts College, Bangalore.

Here we came to know that out of 60 Cadets, top 30 cadets will be selected for the final SSB training which will be held at **SSB SURE SHOT ACADEMY, Bangalore.**

The next day we Cadets were to taken to a conference hall where our classes were to be held for the next 8 days. Here, the ANO asked everyone that who will take the responsibilities of all the cadets. So I stood up and told her that I will take this responsibility. It was something new for me to take the charge of all the cadets who had come from different places & to manage them.

In the same way the training started how it was took place at NITK College. We all of them had given the different tests and the officers assessed our personality and gave the feedback about what we need to improve.

On the 8th day of our training, DDG Air commodore BS Kanwar sir visited our training place and we also had dinner with him and we discussed about various things and he also shared his experiences when he was in NDA. He told us never give up in any situation just work hard with full of determination and we will achieve what we need.

After the training and based on our performance, CO of 1 KAR BN was ready to announce the top 30 cadets who had been selected for the final SSB training. The results were announced and myself & my junior both of us got selected for the final training which would be held at SSB SURE SHOT ACADEMY, Bangalore. Both of us were happy and more excited to meet Maj. Gen. VPS Bhakuni sir, who is the CEO of SSB sure shot academy. After a period of 2 hours we all moved to the academy and the location was too good. On the first day itself we interacted with Maj. Gen. Bhakuni sir and took photos with him.

We were given the schedule which we must follow strictly.

The next day our training started, we had gone through all the SSB tests such as screening test, psychological tests, GTO tests and all other tests within a period of 14 days.

After coming to SSB sure shot academy, my personality improved alot.

I made many new friends who were the students of that academy and had enjoyed with them and created beautiful memories with them.

We had also gone through adventurous activities such as rock climbing, rappelling and cave exploration. This adventure activity was really good and I loved it so much.

Our training came to an end and we had spent 14 days in this academy and it was the time to leave the academy and return home.

From the beginning to the end of this SSB training nearly for a month I experienced a lot and learnt new things how to interact and how we can deal in any kind of situations. I improved my self - confidence through those adventurous activities and through obstacle training.

So after all these training, we returned back to our home.

I am really happy to say that this was the **FIRST SSB SUPER 30 BATCH** of Karnataka & Goa directorate and I and my junior were the part of this training.

SUO Suresh Kumar Choudhary, NCC-Army Wing,
21 Kar NCC Udupi

"JAI HIND"

Time Management Isn't So Tough

✍ SGT M. Vinyas Pai

The title of this article is 'Time Management isn't so tough'. It primarily focuses on management of time. Time is precious as well as free for all. Everybody has got equal 24 hrs in a day, it's up to us how efficiently we utilize it.

I have followed some steps which have helped me a lot in not just managing my studies and NCC classes but also to secure highest marks in my exams along with participating in various activities.

We should always remember that a healthy body can help us to manage difficult things in an easier way. It's very important to lead our daily life in a healthy way. We should not compromise with our food and sleep for the sake of studies. But we should definitely avoid sleeping over, eating junk food and drinking soft drinks.

During my exams, I used to prepare a time table which contained my plan of reading hours. It's helpful for both Academics and NCC. Your well organized time is the first and foremost step in Management. Preparing a timetable helps you to avoid distractions as it continuously reminds you about your pending work. You can also create a 'To do' list before every night you sleep. How it should be created.. If you have to do 10 things, write those 10 things in a list according to your preference. Now without completing the first 5 tasks don't move to the last 5 tasks. This makes you more focused towards your goals.

In college what you can do is to spend free hours in the library and complete the notes, other academic work instead of vain chatting or roaming in the campus. Completing your college work in college itself will get you some extra time in your home which you can spend to learn topics related to NCC.

At home you can paste Wall Charts of India Map, World Map, Section formation types, Parts and characteristics of .22 rifle, SLR etc. It can be observed every time you pass through it.

If we talk about the time to study, I used to study at night. Because I feel fresh and well focused at night. Some are early birds so they enjoy reading in the morning. It's absolutely all right to study at any time but you have to find the correct time to study and you should not keep changing it.

Reducing the screen time increases your concentration levels and protects your eyes. If you can understand a topic well just by reading it once then you need not read it again and again, this also saves your time. The time you save can be invested in your hobbies or in sports.

For increasing the level of concentration one can do things like Yoga, Meditation, healthy workout, Jogging, Running etc. I used to workout for 15-20 mins in the morning which would keep my body and mind stress free and would make me feel more confident.

About the answer writing whether it is for NCC exams or Academic exams, when you write the answers and practice you learn it quickly rather than simply turning the pages in the name of reading. Motivation is what we all need to stay on this long and tough journey.

Only self motivation can lift you up because the motivation which has come from outside or someone will fade after sometime.

While attending the lectures you should always make points of what your tutor had taught you.

You should also maintain different notes for respective subjects. Well written notes make your work uncomplicated and you can perform well in tests. You should not even hesitate to ask for help from anyone.

Your Academic performance will not get affected due to NCC classes as the NCC regular classes are conducted only on Saturday afternoon. Even if you miss any of your classes to attend due to NCC, it doesn’t mean that you cannot perform well in the examination, in fact you can perform better than anyone else in the class.

In case you miss any classes to attend due to NCC, immediately after the completion of that activity borrow notes from your friends and you can even ask your tutor to help you. Always remember it’s not embarrassing to ask help from anyone related to your studies.

So NCC is not at all a barrier in attending the academic classes or performing well in the exams. It’s all about time management. NCC inculcates the sense of discipline, punctuality, confidence and many more self developing factors in us. These all will gradually reflect in our performance in college.

I am very proud of myself that I am an NCC cadet. NCC taught me the things which are helpful in the process of my self development. NCC is one time golden opportunity and those who are eligible for it should never miss it.

“JAI HIND”

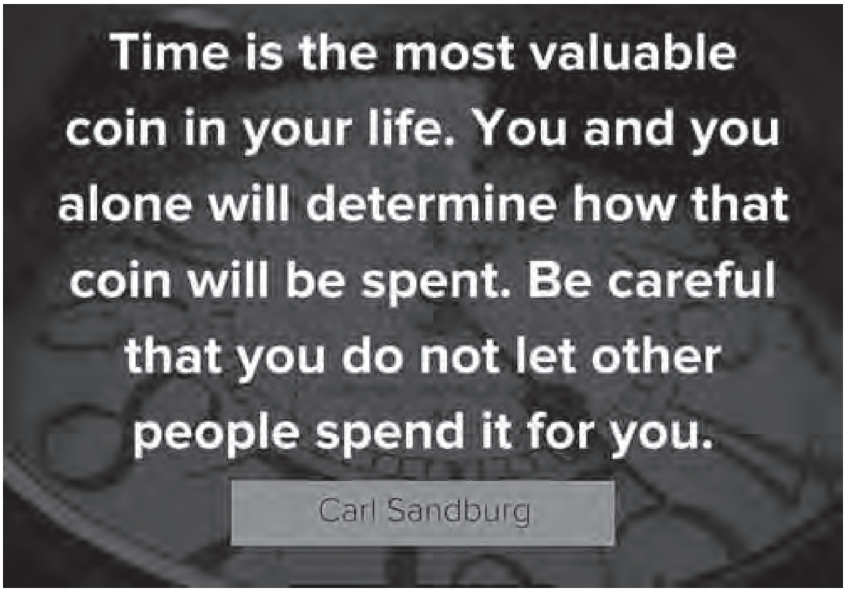

Rock Climbing Training Camp

✍ **SGT Vinayak Ramesh Gurappanavar**

"Let's go, it's already 5 o'clock" is what I said when my friend and I was getting ready with our luggage on 8th October 2021. The day was not like other ordinary days because two cadets of our college were going for one of the most adventurous camps of NCC to be held in Gwalior (MP). We boarded our train from Yashwanthpur Railway station (Bangalore) to Gwalior City. NCC Army PI Staff were present in the railway station to escort us to base camp. Our camp started initially with 10 days of quarantine because of COVID pandemic, there we had lot of fun and also doing daily Shramadhan and our camp actually start on 21st November with morning PT. We went for run on rocky-mountains making our muscles fit to rock climbing. Various lectures were organised an environment and wildlife conservation. For first few days, the rocks were covered with trees and thorny bushes and one has to be very careful while walking. Being a national camp, we met cadets from different parts of India and came to know about different cultures.

Rock climbing in Gwalior Fort was one of the most exciting events of the camp. Our instructor, a professional rock climber, introduced us to various instruments used in climbing like carabineer, harness, climbing shoes etc. He taught us about the use of different tools. The day came when we had to go for rock climbing in Gwalior Fort which is one of the biggest forts and a famous tourist attraction in India. We had to climb a 100 ft tall 80 degree rock alone, full of obstacles, without any instructor and had to reach the top. At that moment, we felt scary and fear also with curiosity of climbing the rock. The safety rope was attached to our harness, so that if we fall, we do not hit the ground. Then we started climbing the rock and found the beginning quite interesting. With the ascent, the rock was getting straighter and one has to find a safe way as the obstacles also increased. If you lose grip on rocks then you can easily fall down. The next day there was a Rock Climbing Competition for all the directorates, in which two of us Cdt Nagaraj and I participated and NER Region emerged as the champions. I climbed the 100 ft rock in a time of 41 seconds.

Also we got chance to visit Gwalior Fort, Tajmahal, zoo and we saw so many places there seeing Tajmahal is our one of the life time desire.

On the last day of our camp, there was a cultural competition and we all enjoyed the evening to the fullest. We saw folk dances of different states and we also performed our traditional dance. That night was one of the craziest nights of the camp but there was an element of sadness in the air because it was the last day. So, we decided not to think much and make that night memorable with our new friends. With all our endless memories of the camp, the next morning we boarded our train to Bangalore and our journey began.

It was indeed a wonderful experience for us to be a part of Rock climbing training camp. We learnt a lot about rock climbing gadgets. Though it was hard to climb a straight wall, we didn't give up and participated with full determination and courage.

"Jai Hind"

...EXPERIENCE, what it feels like to be the BEST...

✍ CDT Akshatha Bhandarkar

NATIONAL CADET CORPS (NCC) is the largest youth organization in India. It aims at developing character, discipline, and a secular prospect.

NCC Day is celebrated last Sunday in the month of November every year. This year we celebrated NCC day by visiting an orphanage that is “KRISHNANUGRAHA MAMATHEYA THOTTILU” Santhekatte, Udupi. It was my first experience visiting an orphanage. When I entered, I was surprised to see a lot of kids. There was one large room where both boys and girls between the age group 2 months to 5 years were seen. Some of them indulged in playing with their toys, whereas some were roaming here and there. It was great, spending time along with them. All were very enthusiastic. We distributed fruits and had a great fun. Finally, it was time to say a goodbye...

The visit to orphanage was a wonderful experience for me, as I came back with lots of memories…

My first trekking experience to Kudremukh: On December 24th 2022, it was my first expedition towards Kudremukh. Kudremukh is one of the beautiful places in Karnataka and is also a home for many flora and fauna. We had to leave early in the morning so that we can reach the destination as early as possible. After reaching, we were provided with breakfast. Later on the local transportation were provided to reach the base of the trek. And there was also a guide to instruct us about the pleasant nature of Kudremukh. After seeking permission from the forest officer, we started our trek at around 9 a.m. It takes about 4-5 hours to reach the top of the hill. The climate was very clear and the views were just amazing. We will come across a lot of waterfalls and the small streams. Though it was sunny, our enthusiasm to reach the top of the hill didn’t let us down. After reaching, I got to see the wonderful scenario of the plain. Atlast, it was time to return back. My first trek experience to Kudremukh was more fantastic and wonderful than I had expected.

“JAI HIND”

...My experience as a NCC Cadet...

✍ **CDT Pallavi Rao**

I am Cadet Pallavi Rao sharing with you my experience as a NCC cadet. NCC is one of the most prestigious organization in India. It is called the second line of defence. 'UNITY AND DISCIPLINE' is the motto of NCC.

My inspiration to join NCC were the stories which I heard from my mother. As a former cadet she shared her experiences, which motivated me to join NCC. After I joined MGM college for my B.Sc., I came across the notice for recruitment into NCC army wing, and I enrolled myself for the selection. I got selected and my journey as an NCC cadet began. The first three to four classes were hard to cope with, but gradually I got accustomed with the drill and warmup activities.

One of my first experiences was the programme 'EK DIN NCC ARMY KE NAAM' conducted in our college. Our parents were also invited and cultural programme was conducted which gave an opportunity to showcase our talents. It was a great experience.

Our College NCC ARMY WING participated in 'BEACH CLEANING DRIVE' conducted at Malpe beach. I went with my seniors and fellow cadets to Malpe and participated in it. It was a good experience which taught me teamwork and importance of cleanliness.

Then on NCC Day we went to 'ಮಮತೆಯ ತೊಟ್ಟಿಲು', an orphanage. There we played with the kids and we had so much fun. We distributed cake and fruits to the kids.

Along with these experiences I would also like to share my experience on 'Republic Day 'celebration.

For the Republic day parade in our college I was selected for band platoon. It was my first experience to play a side drum. The band platoon practised for several days.

During these practises I also got selected for the RD Contingent Team which would participate in the Republic Day parade held at Ajjarkad ground. The Team had a rigorous practise for the parade. We went to the ground in the morning to practise with other teams. As the Republic Day was approaching, my excitement was increasing. A day before the republic day our ANO Madam handed over the ceremonials to our team to wear on the Republic day.

Clud in a uniform decorated with the ceremonials was one of the best moments of my life and I felt honoured! The Republic day parade in our college went great. After that the Contingent Team went to Ajjarkad ground. The team performed really well. And our team won first prize in the parade. The hard work paid off well ! It was one of the best days in my life...

With that my first year as a NCC cadet came to an end. And I can say that my experience was good and I am looking forward for many more experiences as a cadet in coming years of my NCC. With this I would like to conclude my account of first term in NCC...

...INHALE COURAGE, EXHALE FEAR...

"JAI HIND"

My First Nationals

✍ SUO Anvitha M. Thantry

"The secret of getting ahead is getting started"

To me NCC was a start to attend many camps, especially at National level. When I was a cadet, I would hear about so many National Camps dreaming to be a part of them. One thing that striked my mind is ***"We must not let our dreams, just dream"*** and when I stepped to 2nd year, we were given an opportunity to attend Advanced Leadership Camp. We had put our names as volunteer and luckily I was one among 2 cadets getting selected for the camp. Since I was a child cared more, my grandparents were worried about my first alone travel without my family but my parents being in a responsible position said me ***"If you never go, you will never know".*** By hearing this my heart flew off to travel and I was all set to go. Me and my senior moved to Mangalore battalion from where I met other cadets coming along with me and an ANO who would be guiding us through our journey. We then started our train journey from Mangalore railways with lot of joy and reached Coimbatore, Tamil Nadu. We then moved to the camp site in a Canter which was my first thrilling experience travelling in it.

First day, we had our registrations done followed by instructions by the Camp Commandant. We then unbagged our luggage's, spent night with seniors and had fun throught. I could just remember ***"Age is a matter of mind and if you don't mind, it don't matter".*** From the very next day we were put under certain time table which included PT sessions running around the big acre of land which felt difficult at the beginning days. But I told to myself ***"I don't stop when I am tired, I only stop when I am done".*** Then the day was followed by breakfast and would spend whole day under set of lectures by prominent personalities. I personally got connected to one best lecture which was on Mumbai Attack where Sandeep Unnikrishnan's close friend had come to re-picturize the whole war with real photographs which teared my eyes thinking ***"Death is sad enough when anticipated, but even worse when unexpected".*** Not only on this but we had sessions on leadership which is one reason for me being SUO today. One thing that frightened me there was when got call from grandparents asking if I am well at my place since there was a news spreading in Karnataka that Tamil Nadu was in danger under heavy rain! Gracefully, I was safe. We also had interactive sessions on practical life V/S dream life and from this session I came to know that I was the only cadet under age 18. Leaving the age criteria I was also allowed to teach my team the dance form- 'Yakshagana' for cultural evening. I came to know my own power of performing two forms at a time which increased my confidence. The best thing is I could train 2 Nepali seniors who were actually good at performing such a difficult dance form there.

On the last day of the camp I came to know about 'BadaKhana' which included so many beautiful recipes rich of taste. That night we had fun with seniors for one last time. We had tears when returning back and I never felt that they were elder than me as they treated me as their own age group. ***"Somewhere between being referred to as 'Best Junior' to being referred to as 'Best Seniors' our camp ended.*** We came back through railways and reached back home with lots of pride and happiness.

To finish with, I can only say that this camp was really fruitful which brought real meaning for my life. I could sense the change that grew up both physically and mentally. I am really glad that I

could meet seniors from other states, other districts, other places, other backgrounds, other caste, other tribe, other race under one roof NCC. One thing I am happy about is, all those I met were really good when it comes to personality. I could feel the real meaning of unity in NCC. What else do we people need other than unity these days? I can only say this camp will be a golden camp for any cadet attending with full interest.

"I have never been lost, but I will admit to being bewildered for several weeks"

"JAI HIND"

●

Selection Process of RDC

✍ **SUO Sujith B. S.**

I am Sujith B. S. an NCC cadet. NCC is the best youth organization in India. Being a part of NCC, helps to develop a better personality and involve in the development of the country. I strongly believe that the youth should take part in NCC.

In my NCC journey, I have attended many camps, but RDC (Republic Day Camp) is totally a different experience, altogether. It is any NCC cadet's dream camp. But the RDC selection process is quite different and once selected for RDC, strength and effort are important. The cadet's height, overall personality, hand swing is taken into consideration. Eye vision too is very important.

Selection process:

At first, the RDC selection process takes place at the college premises. The PA staff army officer conducts the selection for RDC and then proceeds to group selection, which consists of 3 steps:

*RDC 1; *RDC 2; *RDC 3

Under RDC 1, in-depth selection is done by the Group Commander, who selects the best of the best cadets. Under this category, the maximum number of the selected cadets are 300. In RDC 1, drill and weapon drill is given prime importance. RDC has many types of selection, that consists of cultural and drill. In RDC 2, the Commanding Officer selects the drill and cultural cadets and lastly in RDC 3, the Group Commando Officer selects the best of best cadets for the selection of IGC (Inter Group Competition). IGC is a group competition, which has drill and cultural and all Group Commandos select the cadets for next selection process. IGC's next selection process includes:

*RDC 1; *RDC 2; *RDC 3 ; *Kitting camp

The entire selection process is very tough. In the end, in the kitting camp around 100 cadets are selected for the Republic Day Camp.

RDC is every NCC cadet's dream camp. Getting selected for it, needs hard work, strength, courage and concentration. I am proud to be an NCC cadet.

"JAI HIND"

●

What is SSB & What I have learnt from NCC

✍ CPL Rashmitha G. Nayak

"Life is a journey, we do experience a lot and learn many things from it and which makes our journey more beautiful!"

What is SSB?

Service Selection Board is an organization that assesses the candidates for being an officer in Indian armed forces. It is the most extensive and the toughest among all the interviews conducted for the government job. The candidate will be tested entirely for officer like qualities.

It is 5 days process which involves intense Inspection of candidates covering all the major aspects of the overall personality. Candidates are judged physically, mentally and psychologically as well.

The 5-Days SSB Interview Process

The SSB interview is administered over five days for all the three wings of the IAF. On top of that, the interview is divided into two phases. First, candidates must appear for the "Screening" in Phase I. While in Phase II, they must take Psychological tests, Group Tests, Interviews and Board Conferences.

Day 0 - Reporting

On this day, candidates must report to their allotted SSB center as per the IAF wing/exam, all guidelines will be available on the call letters. Candidates must report a day earlier because the MCO will escort the SSB interview candidates to the centers in military vehicles. Next, candidates are given their respective temporary chest numbers. Through this, candidates will be addressed for the next five days of the SSB interview process.

Day 1 - Screening

Candidates must note that for a few exams, such as AFCAT, the reporting and screening will be on the same day. Namely, day one will have two main activities.

Officer Intelligence Rating Test (OIR): A test to evaluate a candidate's logical and analytical reasoning capacity.

Picture Perception and Discussion Test (PPDT): The PP & DT test of the SSB interview process examines the candidates' power of expression, cooperation, self-confidence, ability to influence people, and speed of decision-making.

Day 2 - Psychological Test

The Psychological battery test in the SSB interview process includes four types of evaluation on the second day. Description of the tests are briefly mentioned below.

Thematic Apperception Test (TAT): One of the most important test rounds of the interview process, it helps authorities evaluate the true representation of the candidate's thoughts and how they perceive a specific situation. Specifically, candidates must have excellent imaginative and creative skills to handle different situations.

Authorities will display 11 pictures to the candidates, where the last slide will be a blank page. Candidates must compose a story after viewing each picture for 30 seconds. The duration to write each story is 4 minutes.

Word Association Tests (WAT): Through this round, candidates are tested on their perceptive senses, wherein 60 words are displayed on the screen for 15 seconds each. Next, candidates must write a sentence that comes to them immediately after looking at the word.

Candidates will be shown 60 words, each for a duration of 15 seconds. In the next 15 seconds, candidates must write a sentence based on reading the word. Similarly, they must pen down 60 words without any break.

Self-description Test (SD): This test aims to analyse the candidate's perception of self, i.e., how well they know themselves and how they would picture themselves in front of the world.

Candidates will further be asked write an opinion-based essay about themselves, from the point of view of their parents, friends or teachers in 15 minutes.

Day 3 - Group Test I

The Group Test I is conducted by a Group Testing Officer, wherein candidates have to small group groups and perform the designated tasks.

Group Discussion: The test evaluates the ability of a candidate to discuss in a group, put their opinions forward, and influence them with their decisions. In turn, they are examining their social cooperation and social cohesiveness levels.

Group Planning Exercise: It checks the candidate's planning skills, resourcefulness, and leadership quality.

Progressive Group Task (PGT): Known to be one of the most difficult tasks, it is also an exciting task to take on in the GTO series of the SSB Interview Process. In this round, candidates must cross obstacles and hurdles within a time-bound frame.

Half Group Task (HGT): Same as the round mentioned above. However, the group is now divided into two halves.

Group Obstacle Race: In this round, the whole group is penalized if a candidate makes a mistake.

Day 4 - Group Task II

Day 4, group tasks II includes four tasks. First, further candidates must appear for a personal interview round.

Lecturette: The task examines how perfectly candidates can deliver speeches and their confidence levels.

Individual Obstacle Task (IOT): A total of 10 obstacles must be crossed by appearing candidates of the SSB Interview Process. A few tasks are Burma bridge, Tarzan swing, long-jump and more.

Command Task: Here, candidates are chosen to be commanders who give instructions and the rest of the members must follow and complete the task.

Final Group Task: The candidates are tested on their potential to perform as a team.

Furthermore, candidates will appear for a one-on-one interview with an Interviewing Officer. They will ask questions about the candidate's daily activities, performance and general awareness questions.

Day 5 - Conference

On the last day, candidates will participate in the Board Conference Day in front of a panel of Officers. Authorities will assess candidates' personalities, presence of mind, and task performance.

SSB Interview - Post Process

In the end, shortlisted candidates have to go through a detailed medical examination. Candidates marked medically fit will qualify further, although candidates who do not meet the medical eligibility criteria might be dismissed on the permanent grounds or asked to re-visit in 42 days.

What I have learnt from NCC

NCC is the turning point in the journey of my life. It has changed me from a common person to a special person. It also inculcates the attitude of never giving up, makes us stronger mentally and physically, and builds a lot of self-confidence and a character. The life as a cadet is the best experience one can ever have in their life and shows how it is to be an officer in the Indian Armed Forces.

Activities conducted by NCC units also influenced me, such activities are:

i. **NCC Camps**

   By which I got an opportunity to interact with cadets from other units, battalions, groups, which allowed me to know about their culture, tradition, language and so on. The Camp

environment made me learn how to understand others and how to get along with others.

ii. Drill

By which I got improved a sense of discipline, Improved bearing, smartness in appearance also created self-confidence and develop the quality of immediate obedience to orders.

iii. Theory classes

These classes are conducted by the PI staff of our battalion and our ANO Capt. Navya and our seniors which made me get a broad idea about NCC training and military training and I learned many skills like firing, map reading, judging distance and so on.

iv. Adventure Activities

Our unit conducts this activity once in every year, which helped me overcome of my fear of taking risks, which allowed me to gain exposure to a wide range of activities with a distinct emphasis on social activities.

And it has also taught me leadership, time management, stress management, team work which and all the skills and motivation required to lead a life and it teaches me how to make decisions, how to stand, how to walk, how to talk, how to behave in front of elders as well as juniors, friends and neighbours, relatives.

It teaches me life is not about earning money the real happiness lies in helping others.

Most importantly, it has taught me to live a life in a disciplined manner.

"JAI HIND"

Army Attachment Camp Meg & Centre Bengaluru

✍ **SGT Nagaraj Nayak**

I, Nagaraj of Final B.Com. got selected for 16 days Army Attachment camp at Halasuru, Bengaluru. We travelled by train from Udupi to Yeshwantpur. Camp location was awesome and climate of Bengaluru was also good. On 7th of November they held the opening address of the camp. Officially from 8th of November camp begun. We had a PT period of one hour daily morning from 6:00 a.m. to 7:00 a.m. Later we would have the drill period in "THAMBI DRILL SQUARE" and after drill we used to have tea break and wear our combat uniforms for the weapon training classes. We got chances to handle several advanced weapon used in armed forces. After weapon training at sharp 1:00 pm we were having lunch after lunch we used to get a break and at 3:00 p.m. we would have a fall in and have group discussion and practice for the culturals. The Army staff took us to museum, movie and Army store. We were in the Engineers group so they took us to place called "CHIEF INSTRUCTOR COMBAT ENGINEERING" where Army Engineers get training. In the end of the camp we had cultural program and it was a good camp.

"JAI HIND"

My Experience of NCC

✍ **SGT Ashwath Kumar N.,** III B.A.

My name is Ashwath Kumar N. and I'm a Final year B.A. student. I would like to quote a saying of Albert Einstein which goes like "Information is not knowledge. The only source of knowledge is Experience. You need Experience to gain wisdom". When I joined NCC for the first time I didn't have any idea about the structure or functioning of NCC.

NCC is a golden opportunity and I didn't want to miss it so I joined it without thinking too much.

At the beginning I only had a visual of how NCC could be but gradually I started to experience it in reality. There were a lot of reasons for me to join the NCC. Some of the reasons are to learn discipline and to learn how you can work as a team. The Motto of NCC 'Unity and Discipline' itself gave me the exact picture to join the NCC.

Along with Discipline, NCC also taught me things like Time Management, Obedience, how to overcome unnecessary fears etc. Being punctual is very important because it is one of the major qualities which makes you crack any type of interview easily.

The process of becoming Disciplined and getting United starts from ironing your uniform, polishing your shoes to taking the Ragda all together.

At some point of the time while doing all these hard tasks you may feel how difficult NCC is. But you should always remember that only difficult roads lead to beautiful destinations. NCC is also a beautiful journey along with some adventurous paths and these adventures led me to learn the things which helped me to develop my personality.

NCC provides a stage to showcase your talents. It also provides so many opportunities to take part in various activities. There will be different camps held at various levels in NCC.

I had participated in 'Combined Annual Training Camps' held at Alvas College of Moodbidri and Mangalore. Camps are the place where you learn how to obey orders of your ustaad, how to work as a team, how to coordinate with other cadets, Time Management and many more. There will be drill in the morning and later on the classes about NCC related topics. There will also be a lot of Cultural events being conducted. I have secured second prize in one of the cultural events.

My knowledge of my world has improved due to NCC. In NCC you get opportunities to attend firing activities, this is primarily conducted to take out the fear of weapons from the Cadets.

Firing was also a thrilling experience for me. I had also gone trekking to Kundadri and Kudremukh hills.

These trekking helped me to understand nature in a better way and also boosted my level of confidence.

All I can say is that joining the NCC was one of the best decisions I have taken in my life. NCC will definitely help you to find yourself and it prepares you to exhibit your actual potential.

"JAI HIND"

"Love the life you live. Live the life you love."

– Bob Marley

Shivaji Trekking Camp

✍ **SGT Soorya**

I am Soorya, an NCC Cadet. NCC offers various camps to groom the youths of India to become a better personality and involve them in development of the country. I strongly believe that the youth should take part in trekking. Trekking with a group of different persons molds one's personality, leadership quality, confidence, social adaptability. Trekking establishes a close relationship with nature and realize how beautiful nature is, they are gifts for humans and our duty is to protect them.

It was great to be a part of prestigious Shivaji Trail Trek conducted by NCC group Kolhapur-2022. It gives an opportunity to know more about Chhatrapati Shivaji and Maratha empire and flora and fauna of Kolhapur. The History of INDIA has lot of pages for Chhatrapati shivaji(1627–1680). He formed the genesis of the Maratha Empire and conquered various parts of India. He established swaraj and was known for for his warfare and management skills.

On 18th November, 2022 we started our trekking from Kolhapur. We had started our journey it was a beautiful experience. It is my first traveling experience. We travelled 68 km, the road was bit rude and we passed one river, big forest and sahyadri Mountain, Finally we reached Vishal gadh on 25th November, 2022.

We slept in the tent for the night. Sleeping in a tent was our first experience. It was very cold there. One day the temperature was 9° which was much lower than our regular temperature and was bit difficult to handle it. They served good food. Every day they gave different kinds of food. A cultural program was organized every night. We performed the famous tiger dance of Tulunadu and won the prize. As well we witnessed the cultural & folk arts of other groups of Maharashtra and Rajasthan.

Our PI staff and ANO's were good they were explaining the history of every places very nicely. It was a memorable moment that I will never forget.

I am very proud of myself that I am an NCC cadet. NCC taught me the things which are helpful in the process of myself development. NCC is an one time golden opportunity and those who are eligible for it should never miss it.

"JAI HIND"

Benefits I gained from NCC

✍ CPL Bhavana Bhat

I had joined NCC, National Cadet Corps organisation as my first certified extracurricular activity when I had joined Mahatma Gandhi memorial College (MGM) for my pre-university course in science stream (PCMS).

I got selected in the selection round and after all the documentation processes it's been approximately 2 years and I have also given my B-certificate examination.

During this 2 years of learning process from College ANO Captain Navya, PI staff, and seniors; I myself have seen a lot of developments in my mental and physical well being and have gradually developed the most important soft skills such as active listening, adaptability, leadership, cooperation and many more.

Here are some of the benefits which I would like to list down that I gained after joining NCC:

1. TIME MANAGEMENT

Time management skills are one big life lesson NCC has to teach!

After learning to eat, dress up, be present at the ground or for that matter any given work in a limited time, I learnt to do all my chores in less time than usual.

2. EXCEL IN ACADEMICS

I have seen a rise in my academic performance since I joined the National Cadet Corps organisation. I think it is because

I learnt to study in a smarter way and made sure to complete all the important syllabus first and later touch up on the rest of the topics.

3. CONFIDENCE

I was a shy person before and would never speak

up in front of the crowd but currently I have grown up to leave that stage fear behind and speak. I mostly think this has happened due to the loud counting to be given while marching or while reporting.

4. TEAMWORK

The motto of NCC itself has "***EKTA***" in it which means "***UNITY***". Majority of works here in NCC is to be done in groups and it is made sure that no same

people are been put up in the same set; due to this I learnt to compromise, my patience level increased, I started listening to what others have to say and also gave an ear to their thoughts and ideas.

5. ADAPTABILITY

I have been to two camps in a year, one in

Alva's, Moodabidri and another in NITTE, Suratkal. Even though the two places were near my own hometown; the food, water and

living conditions differed as the PI staff would cook somewhat North Indian, I learnt to adapt. Even waking up early was tough for me since I'm a night owl.

6. SOCIAL CIRCLE

I have made a large number of friends from varying backgrounds and also from difficult age groups, who come from far off places. From the camps I have been to I have also made friends who belong to different states of India.

7. PRODUCTIVE BREAKS

The weekly classes on Saturday's have been the best breaks from my regular college routine and it has also helped me to explore and learn more beyond my academic learning.

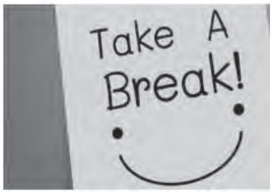

8. DISCIPLINE

The other half of the motto of NCC is "*ANUSHASAN*". Discipline is followed everywhere even in minute works that could be

from proper braiding of hairs to perfectly ironed uniform to shining shoes. We are expected to strictly follow the rules and regulations listed down by authorities of NCC, if not we must accept the punishments and due to the fear of them I learnt the toughest skill very well.

There could be many such skills which might have developed unknowingly or might have gone unnoticed by me but I'm proud and happy to be a part of such a great organisation. It was tough at the beginning to manage NCC and academics both at a time but gradually I started handling it well. It has brought changes in my personality, thinking, behaviour and mannerism. I would surely suggest any of my friends to take up National Cadet Corps as one of their co-curricular activities and explore the basic military training given to us and get benefited by a ton of soft skills.

"JAI HIND"

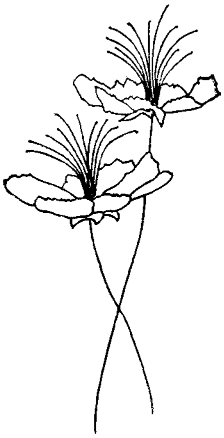

My Motivation to Join NCC

✍ **CPI Ajith**

Concerned to me, it is my dream to serve my nation in some or the other way, and the best possible and my favourite way was to join defence force of India. My interest was in army and some research led me to National Cadet Corps. It was basically everything I wanted. I knew joining NCC will not only give me experience and information about Indian defence but also I could get to learn so many other things, get smarter, build my confidence, be responsible and disciplined and get to learn leadership qualities. It would also lead me to the reality of world and it was an opportunity to make new friends. Now I have completed 'A' certificate and pursuing 'B' certificate. I will continue to my dedication towards NCC and complete 'C' certificate. In the future I wish to be a fighter pilot and I will work hard towards achieving my goals. Thanks to NCC for being a great source of inspiration to youths of our nation. It's really great and proud to be part of National Cadet Corps.

My experience in NCC

My personal motivation to join National Cadet Corps [NCC] was the awesome sight of the many Republic Day Parades, Independence Day Parades and the inspiring uniformed NCC cadets I witnessed during my childhood. I enquired about the roles played by a NCC cadet in the society, I got motivated by what is thought in NCC and decided my contribution to my country. It had changed so many things in our lifestyle. So, I was really looking forward to it. I remember the students whipping some frenzy. Some of them said that the certificate is very valuable and it will help us get good jobs/get into the army, etc. And to join NCC we were given a physical test. And by passing the given physical test, I was selected as a NCC cadet. To be a NCC cadet is like being unique, hardworking, dedicated, punctual and most of all an achiever. It inculcates the attitude of never giving up, makes you optimistic and builds a lot of self-confidence and character. The discipline I learnt at NCC is still being implemented in my daily life.

"JAI HIND"

Stepping Stones towards Success

✍ SUO Anvitha M. Thantry

"Every new beginning comes from some other beginning's end".

This quote relates to me in a very fine manner. When I was a Cadet of first year, I came across so many seniors who spoke about a camp called 'Thal Sena'. In the initial days itself I was amazed to know about a camp like this which actually meant to be tough enough when it comes to the training part.

As days passed, when I came to second year and got promoted to Corporal Rank, I felt that joy of succeeding something. Soon then Thal Sainik Camp selections was put on my ears by our ANO. Without any permission seeking, I had put my name as a volunteer. I was called by our ANO for some formal documents and on that day I informed my parents about this as I wanted their signature. They were happy with my decision and never ever stopped me in chasing something which I wanted in my life. One sentence which actually pushed me to do well in camps was said by my ANO which frames, ***"Never come back without showing your hard work there".*** This when said was not taken serious. Later on, I was asked to come for obstacle training (OT) in Manipal were I came to know that we must be well versed in all the fields like Field Craft and Battle Craft (FC BC), OT, Map Reading (MR), Health and Hygiene (H&H), Firing and Tent Hitching (TP). I was taken back hearing this because I felt like I can succeed in all these but not in MR which when heard itself was difficult. OT was not that difficult. I crossed all hurdles quickly but not the second one which is Clear Jump. I had passed it but took nearly 4 seconds alone to cross it. Though it is not a big deal of time, when it comes to the total time taken I could complete within 40 s which was not a good timing. I had been instructed that 36 s was the best timing. I worked hard though it was raining. I had lot of scars and aches in my body but would calm down myself saying ***"One day my scars dried up will fall down and the aches vanish leaving the dark cicatrice, marking the memory of my success".*** In the midweek of practice I had a severe injury on my leg due to the slippery in heavy rain. I was indeed sad for my leg but was happy that me being an orthodox child, taken great care for not getting hurt for my life time, could tolerate so much pain. At once it was a matter of pride but I wanted that pride to be built with more hard work to achieve good heights in this camp.

I was back with more sustainability to perform well and was selected for the first selection camp, Pre-TSC 1 which was held in Mahaveera College, Moodubidre. Unknowingly I was put into my so called tough subject MR. Me with my co-mates started studying day and night. My juniors supported me, sat along with me through nights, spoke to me when felt bored. Being a senior to them what else can I expect! On my selection day, I was not frightened since I believed on what I learnt, completed what was asked to be done under the torrential rain. When I was asked to submit my answer script, I literally murmured scolding rain. The examiner receiving my paper read my name "Than try" adding "Ji" at the end. This itself made my chest up with pride. He added that I have done well and also asked me about my trainers. Finally I was selected. More than that I was appreciated by Group Commander, Commanding Officer of Mangalore Batallion, Instructors and Cadets as well. They awarded me as the best MR Cadet among the 4 batallions which is a matter of delight. I was then on called by my surname as "Thantry".

Now my second camp Pre-TSC 2 at JCBM College, Shringeri had called me with more preparations. This was my difficult camp not by selection but by competition. I remembered my OT days where the 2nd hurdle was a bit tricky. We had to walk nearly 2 km to the camp site from the barrek. We had less places to have map reading selections, but was instructed to have theory exams too. For preparations we were introduced to one of the great personality, Commanding Officer of Nitte College. I started looking up to him who always dipped us in continuous hard work. We had tests which sometimes seemed to be surprise. I have always been in a tensed position unknown of the final selections. I was the top 1 in tests but was top 3 at the final test. I cried a lot for being in top 3 knowing I am selected. Later on, when results were put out, surprisingly I was top most on count of both theory and practical with almost 23 marks higher than the top 2 cadet. This was the good part. The bad part was that we were not awarded with special certificates for taking 1st position. Nevertheless I was satisfied with my position and kept learning for my future camps.

In TSC-1 at Alvas College, Moodubidre, I was introduced to a large group of cadets who had come from different groups. I was surprised to know that we were competing as the group people from there. We were a bit confused on the selection process like how we have to compete. In groups or individuals. Fortunately we were individuals at the end. I had more competitors and never feared on my selections believing myself. I had to spend whole nights studying for my selections and never felt boredom too. This made me fall asleep the other days during lectures but never ever got caught! I when lost interest in studying would realize ***"Few more steps to go"*** and would start reading the whole syllabus. Now I was stepping on my selections day and the sad thing was, The competent of mine who was in the last position was put back as it would take more time in selections. Though it brought me happiness but at one corner I felt bad thinking what would I be facing if I was in the same position. We gave our tests and I could catch my speed of reading map well and completing the whole process early. The Commanding Officer of one of the battalions of Mysore was surprised by my accuracy and always degraded me confusing me with my answers and would literally push me to re-check which would consume more time. I being confident had never gone through my answers again. This confidence was appreciated and I was the top 1 among the groups. Our whole Mangalore group had done our exams well and all of us got selected for the next camp. I never stopped myself getting self satisfied but always craved for the first position.

Now I was put into TSC-2 at the same location and was put under so many exams right from day 1. I had to mug up some definitions of the features on ground. This made me not forget the Map Reading till my next life had to undergo hard preparation for my selection process. We were taught some new concepts from other subjects like indication of target, landmark, distance judgment which was completely a part of FC-BC. I felt my head getting over flowed but unfortunately had to do so for my selections. We had spent our camp for 8 days only studying and more than that giving exams for atleast once a day. On the 9th day we gave out our exams unknowing the selection process and on the final day my name was out. I was happy getting selected for next camp which felt usual. Unusual thing awakened was that the tailor had come to stitch the kitting cloths. We never knew the selected names for Delhi camp. After some discussions, The CO of Nitte came to us, was about to call the selected parties who would be catching up train at 7 p.m. on 11th of September 2022. I remember all his words which made me dream myself in the selected party. He said that we would get kitting materials, we would spend nearly 2 and half days in journey, we could meet our DG in Delhi, we could even meet our DDG in Bangalore at a tea party when we are back from Delhi and all that flew up my mind creating good dreams. My dream bubble was disturbed by my buddy expressing her mixed feelings on her selections. Soon we focused on his important words, announcing the selected

cadets. My ears got blocked in fear and I could hear my own heart beat. I heard a whispering sound "………..Thantry" The paper held by the CO sir had flew and came flying to my lap unknowingly. Soon then my eyes got filled with a water droplets and coudn't check what that paper had. I closed my eye to live the water out. The droplets fell right upon my surname which made me look into my name in the Delhi party. I stood and walked to the CO sir to return back the paper he shook my hands saying ***"Congratulations for your position. You are well deserved to be in the team and practice well for your competitions there in Delhi. Make us proud there too".*** I couldn't believe myself and replied what came up to my mind. When I was stepping back, I could sense my hairs getting lighter, my eyebrows staying shocked, my eyes filling with happiness, my ears getting closed, my vocal chord gaining energy to scream with happiness, my hands getting stamina to pat my back, my heart beat getting normal, my intestinal worms jumping with pride, my legs willing to dance, etc. I have never felt such pride ever. I just jumped at once to control my feelings. Our measurements were taken. We then were asked if we can be a spare for any other events. I was about to participate in FC-BC but was then stopped by GC sir so that our MR team could concentrate on our event well as it was quite difficult. I spent whole night making calls to my known people informing about my selections. I slept well the next nights dreaming about the coming days.

I woke up the very next day in a new camp, TSC-3 in the same location. We were given strict training every day and frequent tests every night. Though we spent 10 more days and the results were satisfying we were +1 in a team which made all of us to be in the danger zone. The camp was soothing but felt like ***"Life was full of learning and examining!".*** We were then on asked to get some necessary documents from the battalion which worried us more as we were not allowed to go back to our parents. I met my parents on the 7th day of the camp who brought cloths, medicines, etc. to be carried for Delhi. On the final day, we were I and that cadet was then sent back home. I felt ***"Moving on is easy, Leaving others behind is what makes us think".*** From the very next second I was out from the hot bubble and started living my dreams…

Delhi city itself is a matter of self-esteem. The journey in a Canter till the railways, the shifting of firing rifles, that heavy load of luggage, carrying the rifle boxes in front of male society, buzzy station of people and we in between asking for a way, that smile we receive when helping JD's & JW's, getting importance on board while catching up the train, receiving respect from the people around the seats, having food when ordered, eating snacks while sleeping, that wrapper noise at night disturbing others sleep and we acting as if in heavy sleep, waking up late and doing all chores in Train, peeping out for good clicks, etc. Finally spending 2 nights was not that difficult and we reached an iconic city there. I experienced too much hot weather and remembered about a news that Delhi is getting polluted. We were seated in a bus with all facilities resembling the cricketers' bus with wide windows. We were dropped on the place where our berreks were present and had been instructed to maintain discipline from day 1 itself in the name of competition. We started our work of arranging our luggage's to cleaning our allotted barreks. I enjoyed with new buddies from different states who taught us their dance form for cultural nights, their language to speak with their parents, and many more. We had to follow certain timetable daily. Early morning we had tea if needed followed by PT if no rain. I frains, we were left for preparations on barrack visit competition. We had varieties daily for breakfast, trying recipes famous in different states. Idli Vada Sambar was represented as breakfast from Karnataka and Goa states together on 6th day of camp. By the time we finish breakfast, we had our competitions followed by juice break in between. We then continued competing until lunch hour. We then had break for a while which was meant for rest but we had to work for berrek competition. We planned, cleaned, painted, decorated our berrek before tea break in the evening. Our time before night would be spent in lectures by eminent personalities

on general topics. We had no time to study for our MR competitions and on 5th day of camp we had our competition. The 17 directorates were made 2 parts wherein our Dte was in the 2nd batch. We Kar Goa people were the last but one team to compete there. We prepared for whole night and on the competing day though we were doing individually our results were dependent on the whole performance from the Dte. We were new to the place and started our process from finding own position. The objects were not prominent on the map and map cover too was wet under the breezy rain. We never degraded ourselves for the situation and gave our best. One thing I felt proud on was that, I was praised by the GC of Delhi group and 2 COs of some BN in the country. At one instance I remembered the words of CO sir of Nitte, who had asked me to fly their names in Delhi too. I answered all their questions boldly. On the 8th day of the camp we were sent to the same spot for re-test I did well and my group too were good at all instances. We were surprised and shocked too but I believed that god had given me another opportunity to prove myself .On the 9th day of the camp, we had a day out in the morning where I explored so many places and tourist spots and in the evening we were up to cultural night where I performed Yakshagana, representing our state's dance form designing myself. They were amazed with my performance and the GCIs' there were happy to know more about me in cultural background. We were eagerly waiting for results and we were in 4th position among 17 other positions. Our Dte overall was placed in 3rd position. We never thought we would go down to 4th position in MR. I was upset with the result and I remember my mom saying ***"It is hard to take even 2nd position when one has always been in 1st".*** I realised it. We had a tea party in the evening where I met DG sir who spoke to me asking about my experience in the camp. The very next day we packed ourselves and was eager to get back home after 1 and half month. We had a small tea party in Bangalore where I met DDG of our Dte. We then moved to Mangalore from where we were taken to Vamanjoor Camp site for falicitation. Finally, I was back to my nest. I couldn't adjust at home for 2 days which felt spending days somewhere else.

Ultimately, I succeeded what I wanted and my circle of friends, family, well-wishers were really happy about me. I still remember each and every memory I created in those 3 months. It's hard to end but those 3 months feels like 3 years of life. From now on, I can only say ***"Celebrate endings - for they precede new beginnings".***

"JAI HIND" ●

Dream within a dream

✍ **B. Sadiyah Shahid,** II B.Com

The night was stifle and murk, I was slowly moseying on a road stygian. There was nothing around only creeping feels, trees old and Shriveled, dead leaves, flowers, nah, naw birds, solely bats flying atop my head from tree to tree.

Then in the hushed I heard footsteps of someone approaching me. I paused for while, and I could still hear it, out of fear I looked around for help and in distance I saw blinking light, which was of an abandoned domicile, and suddenly I felt the footsteps nigh me like the person had already approached. And right when I turned to face the mysterious, boom!, I woke up from the dream.

I found myself on a bench under a huge petrifying tree. It was in the compound of the abode that I had glimpsed and again suddenly I felt someone approaching me, I could sight its figure, I could feel its presence very close to me and boom again! I woke up a dream within a dream. I found myself on a bed in the room of the house with the blinking light. I tried to get off the bed which seemed to be of a normal height, but right when I put my leg off the bed, there was deep shallow darkness. I dragged myself back but was pushed into the gloom sinking away from the ill-lit room and boom again! I woke up from a dream within a dream within a dream.

As I woke up I could see nothing but dark, I opened my eyes wide to see where I was. Then suddenly I felt someone approaching me, out of fear I ran towards all four walls, then shut my eyes tight, crumbled and sat in a corner spooked and spine tingled, but then I could feel the presence depart, terrified I opened my eyes sedate.I found myself standing at the same road as I was in my foremost dream.

A Secret Letter to My Secret Crush

✍ **Pallavi Kodagu,** II B.A.

I miss those days
Where we stole glances,
You were a silent first bencher
I was the violent leader;
We met, rarely talked, texted a lot
But didn't make a call
Call to come to me
Call to hug me, embrace me;
You were my crush, my first love
Which was like a
Brief sunlight in a rainy day,
A comet waiting for my wish in the cloudy nights,
A pretty calming spring before the chilly winter;
Seasons changed, age didn't stop;
It went on without a notice
Like
You went off without a goodbye
But still, you are
My one and only love, long lasting love
Which feels like a
Campfire in the winter party (night)
Heartbeat in the disco lights
Tiny regret in the snowfall sight;

I'm like a butterfly now
Longing for the flowers to bloom,
Trees to grow, fruits to ripe, smiles to share
Walking alone, in the never ending road;

After a dark dream
You came
Smiled
Said "Hey, Hi! Do you remember me?"
I smiled
Thought,
You are my beautiful distraction in my cherished teenhood
Filled with sweetness, happiness, madness.

My First Day at College

I still remember that day,
My first day at the College,
I was happy as well as nervous,
Experiencing the place and meeting new friends.

College to me was cheerful,
Maths, Phys, Chem were fearful,
As I stepped into my class,
I thought I was the greatest fool.

Then I made myself relaxed,
Introduced myself to them all,
Though I was shy in front of girls,
Somehow I managed them all.

And now in came our miss,
Having a smile on her lips,
She then asked our names,
We told our dreams one by one,
She looked extremely happy.

And gave us a big applause,
I was a happy little one,
I still remember that day,
My first day at the College.

✍ **Shreya Shetty,** I B.Sc.

One Earth to Save

A life we got,
One earth too
But it's easy said
That it is what we adore.

People were merry in the past
Earth was happy, in the past
Man is now joyous too
But the earth, it's crying.

The trees, the plant
And all that lives
Enable to survive
In the world of their own.

But man, he's unique
Sometimes greedy, sometimes generous
Adopting a lot naturally
But mother earth?
It provides us all
Yet we do just harm.

This poem may not be poetic
May not be mesmerizing
Still contains all you need
It's just one earth
That we need to save.

✍ **Chaithrashree,** I B.Com.

Appa's Strong Girl

✍ **Sahana Govekar,** II B.A.

We don't share a great bond,
But the day you returned home,
I was all dressed up thinking,
To hug you and say dad I missed you!
But things were left unfinished.

One day, Amma passed away,
As a child, I never knew how it felt,
To share a world without her anymore,
Thought of sharing the trauma,
But I knew, you were battling your own thoughts.

Some days went crazy Appa,
I had questions unanswered,
I missed you in every parents teachers meeting,
I craved for your praises when I won the battles,
But somewhere I knew,
If I fail, there will always be a voice saying it's okay, try next time.

The struggles are unsaid,
The happiness is fake,
The sadness roars,
But all you do is act strong.

Keep going Appa,
Your pain will fade,
The smile will come from within,
A promise to you dad,
From your little girl, that
She is making way for you,
Trust her, you will be fine Appa.

Ode to Women Warriors

✍ **Krushnali,** III B.A.

When there's need, when there's deed
Women have always been there indeed
Leading their troops, representing their roots
Whether it's the cavalry or
Providing to their family

Think of Rani Laxmibai
With her son wrapped to her back
She drew her glittering sword
Boldly like a man
Promising a fight for her land

Think of Anandibai Joshi
Married at nine, pregnant at fourteen
Lack of infirmary ensued
The death of her infant
Fought with the society, to study medicine
Went to America 'all by herself'
And became the first
Female Doctor of India

Think of Malala,
A 13 year old girl
With immense intellectual wealth
Fought for her right to education
Shot in the head, and almost death
Yet, she endured and prevailed

Think of many more
Women warriors who are often
Forgotten and erased
These women
These women
Taught us to fight against
Mindset, system and society
They showed us that there's
Force in femininity
Valour in vulnerable
Courage in compassion
Power in persistent
They taught us to
Uplift each other
Resist, Strive, Fight, Persist.

Her Love

Pierced right through his heart, slowly,
the stiletto – like Knife,
enough to make him beg for a faster strike,
His eyes were like, as they would fall out.
His mouth open wide, like it were ripped
His scream, gut wrenching and full of renounce.
Dripping from his mouth slaver,
Trickling down all over his cheek and neck.
His hands and legs, moved he, kicked
and raised, racked with pain.
Hushed as the blood gushed,
Spraying all over her, oozing on to the floor.
Licked she the stiletto, dipped her
palm in the blood, smelled it, as if
they were red rose, took off she,
pulled it with her teeth, her drenched
gloves, held it close to her heart,
then she laughed, laughed and
laughed, louder and louder,
Hushed she remained as she sat still on top of him
Brushed his face and looked at him
Dripped down her cheek drops of tears,
"Pitiful how pitiful was your
life atleast your death was
pleasant and of extreme
delight, thank me not, no you
don't have to, can't I do so much
as a show of my love?" Smiled
gently as she talked.
Glimmering her eyes, were with love,
Her smile as pure as driven snow
Her voice demure.

It was worth the wait

It was worth the wait,
Without the fall from clouds
And the cool wind that would
Blow the heat away.

It was worth the wait,
For the darkness at night
Shining with the lightning strike
From the noisy tragic to the
Thunder sound and the rain
When it meets ground.

O what calm!
It was worth the wait
Even if it rained so late
The dryness was laid over by
The water cold.

It was worth the wait,
To smell the fragrance when the
Rain met the ground.

The ponds filled with water that the
Sun had drained when hot,
Now the fish shall swim in depth and
The animals clean in the rain shower.

It was worth the wait,
Now nothing it takes,
No hot no suffer anymore
Just some cool and blissful hours.

It was worth the wait,
For the rain to shower, on us
Mercy as the sign of love from
the almighty.

✍ **B. Sadiyah Shahid,** II B.Com.

A Dream

Had a dream once, its meaning I demand
In it, I walked across, a desolate land
Saw with my own eyes, a horrific sight
A wildlife burning bright.

A heat that spread everywhere
Its toxic smoke, high in the air
No beast I heard, not even a bird
Left me unable to say a word.

What had started this gigantic blaze?
Was it man and his lazy ways?
Does he not care about the trees?
Why would he destroy sights like these?

I woke up, shocked at what I saw
Couldn't find a conclusion to which I draw
Was this a warning or a prediction foretold?
Or was it man making his statement bold?

I know not, but I ask of you
To think of Mother Nature just once through
Keep her fresh and clean, then you'll see
A wonderful world for you and me.

✍ **Kenneth,** II B.C.A.

Lightning Hues

Cracking is the sky,
Thunder rumbling,
Violet sky light,
Emerald lightning
Raging blues, and
Through the clouds dark,
Cracks gold embedded streeks,
Somewhat bronze, rusty.

Violent cold storm,
Twirling me around
Nectar pouring down, chaotic,
Drenching me with chaos,
Submerging in mayhem's stream.

Is the sky about to fall?
Trembling heart,
Ecstatic me,
I wouldn't mind if it were to
Fall upon me,
Cause I've become allured
By it's captivating creaks,
I am lost,
There's no more finding me.

✍ **B. Sadiyah Shahid,** II B.Com.

हिन्दी विभाग

युवा एवं प्रकृति

✍ **एम. विन्यास पै,** प्रथम बी.ए.

प्रकृति और तंत्रज्ञान दुनिया कि दो आंखे हैं। मानव कुल के अभिवृद्धि में दोनों का प्रमुख पात्र हैं। लेकिन आज की दुनिया में प्रकृति को उतना प्रमुख नहीं माना जा रहा है जितना वह वास्तव में हैं। आज की युवाओं का प्यार अभिवृद्धि के नाम पर मशीनों के लिए बढ़ता जा रहा है ना कि प्रकृति के लिए।

युवा देश की संपत्ति है और उन्हें देश की संपत्ति बने रहने के लिए प्रकृति का साथ भी चाहिए। प्रकृति एक ऐसी इक्लौती चीज़ हैं जिसे जन्म देनेवाली माँ से मिलाया जाता है। क्योंकि प्रकृति हमसे कुछ भी अपेक्षा ना करके हमको सब कुछ देती हैं। लेकिन दुनिया में अगर किसीके ऊपर ज्यादा शोषण होता है तो वह प्रकृति के ऊपर। प्रकृति के यह दुख और दर्द को देश के युवा से बड़कर और कौन जान सकता है। युवाओं के पास प्रकृति के ऊपर होनेवाले झुल्म रोकने कि और उसकी हालत बेहतर करने कि शक्ति है। अभी के ज्यादातर युवाओं को प्रकृति का महत्व पता है। वह पड़े-लिखे हैं और प्रकृति को हानी पहुँचाने पर उन्हें किस तरह हानी होगा यह भी अच्छी तरह जानते हैं।

लेकिन वह कहते हैं ना जहाँ अच्छाई है वह बुराई है और जहाँ सत्य है वह असत्य भी है। इसी तरह प्रकृति के भलाई के बारे में सोचने वाले बहुत युवाओं के साथ कुछ ऐसे भी है जो प्रकृति का संपन्मूल को लूटने के बारे में सोचते रहते हैं। प्रकृति को अलग-अलग तरह से शोषण किया जाता है जैसे कि घर बांद ने के नाम पर पेड़ काटना और इंडस्ट्री डालने के नाम पर उसकी सारी विषभरित पदार्थों को शुद्ध पानी जो पीने लायक हो उसमें बहा देना। यह बात नहीं है कि हम घर नहीं बांद सकते हैं या इंडस्ट्री नहीं लगा सकते, बल्कि हमें मानवकुल के अभिवृद्धि में इस तरह योगदान देना चाहिए कि वह प्रकृति को नुकसान ना पहुँचाए। अगर घर बांदने में एक पेड़ को काटना जरूरी है तो हम कोई दूसरी ओर दो पौदा लगा सकते हैं।

युवाओं को प्रकृति और अभिवृद्धि दोनों को साथ-साथ लेकर चलना होता है। जैसे कहा जाता है कि, "कोई चीज़ अच्छी या बुरी नहीं होती है; सिर्फ उसका इस्तेमाल सही रूप से होना चाहिए"। जो तंत्रज्ञान है वह हमारे और हमारी प्रकृति के सकारात्मक अभिवृद्धि में बहुत अच्छा योगदान देता है।

हम हमारे शिक्षा के समय तो पड़ते ही है कि प्रकृति का क्या महत्व होता है और इस इंटरनेट के सहाय से हम उसके बारे में बहुत कुछ जान सकते हैं। आज कल हर एक युवा के पास मोबाइल फोन है और उसमें इंटरनेट की अनुकूलता है। इसके मदद से हम यह जान सकते हैं कि कौन से जगह पर किस तरह की पौदे लगा सकते हैं। आज कल हमें सोशियल मिड़िया जैसे इन्स्टाग्राम, फेसबुक, वाट्सआप आदि में कुछ ऐसे अच्छे प्रकृति को रक्षा करने के बारे में विडियोस मिल जाते हैं जिसे हम ज्यादा से ज्यादा शेर कर सकते हैं। अगर इस दुनिया में किसी का ज्यादा सामाजिक जालताण का खाता होगा तो वह युवाओं का होगा। हम सामाजिक जालताण के मदद से लोगों में प्रकृति के लिए जागृति बड़ा सकते हैं। युवाओं को लोगों को बताना चाहिए कि प्रकृति क्या है? उसका महत्व क्या है और हम उसे कैसे बचा सकता है। युवाओं अपने आदि कामों के साथ-साथ इस निस्वार्थी प्रकृति के लिए भी समय देना चाहिए।

ऐसी बहुत तरीके है जिस्से युवा बड़े आसानी से लोगों के मन में प्रकृति के लिए प्यार जगा सकते हैं। यह पहले शुरुवात तो अपने घर से हि कर सकते हैं।

सिर्फ 'परिसर दिवस' पर पौदा ना लगाए बल्कि बाकि दिनों में भी पौदा लगा सकते हैं। अगर घर से ही प्रकृति का महत्व

सबको बताना है तो हम पहले अपने माता-पिता, दादा-दादी, भाई-बहन और आदि सदस्यों को उसका महत्व बता सकते। बहुत सी ऐसी बहुत छोटी-छोटी चीजें है जिसके करने से प्रकृति की अभिवृद्धि निश्चित है। हम अगर रोज पेड़ों और पौदों को पानी दे, हम अगर कम से कम प्रदूषण न करे तो वह प्रकृति के लिए बहुत बड़ी मदद होती। वैसे युवा दिल से बुरे नहीं है सिर्फ अपने रोज के भाग-दौड़ वाली जिंदगी में इसे भूल जाते हैं। प्रकृति, तंत्रज्ञान अथवा मानव कुल के प्रगती में कभी बाधा नहीं बन सकता हैं। कुछ लोग मानते हैं कि सिर्फ प्रकृति की नाश से मनुष्य कि अभिवृद्धि होगी जो बिलकुल झूठ है और इस झूठ को सिर्फ देश की युवा हमेशा के लिए झूठ बनाके रक सकते हैं।

युवा को हर चीज पर काम करना चाहिए जो उनके लिए अच्छा हो। लेकिन युवाओं को प्रकृति के लिए तोड़ा ज्यादा हि काम करना चाहिए। हम अभी भी पुराने जमाने में नहीं रह सकते हैं, हमें भी प्रगतीशील होना चाहिए लेकिन इसके लिए प्रकृति को हानी पहुँचाना गलत होगा। युवाओं प्रकृति को साथ-साथ लेकर इस बड़ती दुनिया में चलना होगा। हमें यह कभी नहीं भूलना चाहिए कि, “प्रकृति से हम है, ना कि हम से प्रकृति”। ●

गीता का सार

- क्यों व्यर्थ चिन्ता करते हो? किससे व्यर्थ डरते हो? कौन तुम्हें मार सकता है?आत्मा न पैदा होती है, न मरती है।
- जो हुआ, वह अच्छा हुआ, जो हो रहा है, वह अच्छा हो रहा है। जो होगा, वह भी अच्छा ही होगा। तुम भूत का पश्चाताप न करो। भविष्य की चिन्ता न करो। वर्तमान चल रहा है।
- परिवर्तन ही संसार का नियम है। जिसे तुम मृत्यु समझते हो, वही तो जीवन है। एक क्षण में तुम करोड़ों के स्वामी बन जाते हो, दूसरे ही क्षण में तुम दरिद्र हो जाते हो। मेरा-तेरा, छोटा-बड़ा, अपना-पराया मन से मिटा दो, विचार से हटा दो, फिर अब तुम्हारा है, तुम सबके हो।
- तुम्हारा क्या गया, जो तुम रोते हो? तुम क्या लाये थे, जो तुमने खो दिया? तुमने क्या पैदा किया था, जो नाश हो गया? न तुम कुछ लेकर आये, जो लिया यहीं से लिया, जो दिया यहीं से दिया। खाली हाथ आए, खाली हाथ चले। जो आज तुम्हारा है, कल किसी और का था, परसों किसी और का होगा। तुम इसे अपना समझकर मग्न हो रहे हो। बस यह प्रसन्नता ही तुम्हारे दु:खों का कारण है।
- न यह शरीर तुम्हारा है, न तुम शरीर के हो। यह अग्नि, जल, वायु, पृथ्वी, आकाश से बना है और इसी में मिल जायेगा। परन्तु आत्मा स्थिर है, फिर तुम क्या हो? तुम आपने आपको भगवान के अर्पित करो। यह सबसे उत्तम सहारा है। जो इस के सहारे को जानता हैं, वह भय, चिन्ता शोक से सर्वदा मुक्त है।

✍ **तन्वी पाटिल,** तृतीय बी.कॉम.

हिन्दी

✍ **शाईन,** तृतीय बी.ए.

हिन्दी भाषा भारत का मूल है। विश्व के प्राचीन और सरल भाषा के सुची में हिन्दी का बहुत स्थान है। भारत एक ऐसी देश है जहा राष्ट्रभाषा और राज्यभाषा दोनों हि हिन्दी है। हिन्दी एक सरल और दिल को जल्दी चुनेवाली बात है इसलिए आजकल लोग हिन्दी भाषा को ही अधिक उपयोग करते हैं।

हिन्दी एक ऐसी भाषा है जो हमारी संस्कृति और संस्कार का मूल ही हिन्दी भाषा है। हिन्दी एक ऐसा भाषा है जो लोगों को काम-खाज के लिए आसान होता है। इसलिए भारत सरकार ने 14 सितंबर 1949 को हिन्दी भाषा को राजभाषा की दर्जा दिया गया। हिन्दी एक भारत का मूल है और हिन्दी एक ऐसा भाषा है जो लोगों को समझ आती है।

भारत में अधिकांश लोग हिन्दी को अपना मात्र भाषा माना है। हिन्दी भाषा को लोग अधिकता अपनी व्यवहारों में भी उपयोग करते हैं। भारत में हिन्दी भाषा को अपनी सरकारी कामखाज में उपयोग करते हैं। विश्व में ज्यादा बोलनेवाली शब्द में हिन्दी को प्रथम स्थान दिया गया है।

हिन्दी भाषा का जन्म हज़ार साल पहले हुआ था। हिन्दी भाषा को लोगों को बढ़ावा देना चाहिए, आजकल ज्यादातर लोग अपनी कामखाज में अंग्रेजी भाषा का उपयोग करते हैं। इसलिए हमें हिन्दी भाषा को बढ़ावा देकर हिन्दी भाषा का ज्यादा उपयोग करना चाहिए।

हिन्दी भाषा का जन्म देश भाषा की संस्कृति के खोक से जन्म लिया गया है। हिन्दी बहुत सरल एवं सुंदर भाषा है। हिन्दी भाषा जो एक दूसरे के बात को सामनेवाले की दिल छू जाती है और समझे में भी आ जाती है।

भारत देश के जनता होकर हमें हिन्दी भाषा का बढ़ावा देना चाहिए और अपने मात्र भाषा के रूप में हिन्दी को उपयोग करना चाहिए।

हिन्दी भाषा का महत्व:

1. हिन्दी भाषा एक सरल भाषा है जो लोगों की दिल को छू जाती है। हिन्दी भाषा को लोग अपना मात्र भाषा भी मानते हैं और इस भाषा को भारत का मूल भी समझते हैं।
2. हिन्दी एक ऐसी सरल भाषा है जो प्रति दिन के कामखाज के लिए उपयोग करते हैं क्योंकि हिन्दी एक ऐसी शब्द हैं जो हर व्यक्ति को समझ आती है।
3. हिन्दी एक राष्ट्रभाषा और राज्यभाषा भी है, और हिन्दी भारत की मूल भाषा है।
4. भारत के जनता होकर हम हिन्दी भाषा को बढ़ावा देना चाहिए और हिन्दी भाषा का महत्व भी जानना चाहिए।
5. हिन्दी भाषा एक ऐसी सरल भाषा है जो हम अपने दिन नित्य में प्रयोग करते हैं।

●

हिन्दी भाषा का महत्व

✍ **काजल,** तृतीय बी.ए.

विश्व की प्राचीन और सरल भाषाओं की सूचि में हिन्दी के अग्रिम स्थान मिला है। हिन्दी भारत की मूल है। यह भाषा हमारी संस्कृति और संस्कारो की पहचान है। हिन्दी भाषा हमे अंतराष्ट्रीय स्तर पर मान और गौरव प्राप्त कराती है। विश्व की सबसे ज्यादा बोली जानेवाली भाषा में हिन्दी दूसरे स्थान पर आति है।

भारत देश में यह भाषा सबसे ज्यादा बोली जाती है। इस लिए हिन्दी भाषा को 14 सितंबर 1949 के दिन अधिकारित रूप से राजभाषा का दर्जा दिया गया। भारत ही एक ऐसा देश है जिसकी राजभाषा और राष्ट्रभाषा एक है। जो यह साबित करता है कि भारत में हिन्दी का कितना महत्व है।

हिन्दी भाषा का जन्म लगभग 1000 साल पहले हुआ था। ऐसा माना जाता है कि हिन्दी का जन्म देवभाषा संस्कृत की कोख से हुआ है। हिन्दी एक भावात्मक भाषा है जो लोगों के दिल को आसानी से छू लेती है। हिन्दी भाषा देश की एकता का सूत्र है।

पूरे विश्व में भारतीय संस्कृति का प्रचार करने का श्रेय एक मात्र हिन्दी भाषा को जाता है। भाषा कि जननी और साहित्य की गरिमा हिन्दी भाषा जन-आंदोलन की भी भाषा रही है। आज भारत की दूसरे देशों की भाषावों को अपनाया जा रहा है जिससे हिन्दी का महत्व दिन-प्रतिदिन कम होता जा रहा है। जो हमारे लिए शर्मनाक है।

एक स्वतंत्र देश की खुद की एक भाषा होती है। जो उस देश का मान सम्मान और गौरव होता है। भाषा और संस्कृति ही हमारे देश की असली पहचान है। भाषा ही एक जरिया है जिसके माध्यम से हम अपने विचारों का आदान-प्रदान कर सकते हैं। विश्व में कई भाषाए बोली जाती है। जिसमें हिन्दी भाषा दूसरे स्थान पर आती है।

हिन्दी भाषा की विशेषता

इस भाषा को देव भाषा संस्कृत का सरलतम रूप कहा जा सकता है । इसकी लिपि देवनागरिक लिपि है।

हिन्दी भाषा एक ऐसी भाषा है जिसमें दूसरी भाषाओं का भी प्रयोग बड़ी आसानी से कर सकते हैं।

हिन्दी भाषा के वर्ण हम जो भी बोलते हैं। उसे आसानी से हम लिख भी सकते हैं। जबकि दूसरी भाषाओं में ऐसा नहीं हो सकता।

यह एक ऐसी भाषा है जिसमें निर्जीव वस्तुओं के लिए लिंग का आधारण होता है

हिन्दी भाषा पढ़ने के साथ-साथ आसानी से लिखा भी जा सकता है।

हिन्दी भाषा के शब्दकोश में मौजूदा शब्द हर काम के लिए अलग-अलग है और ये शब्द बढ़ ही रहे हैं। जैसा कि हम सब जानते हैं कि हिन्दी भाषा हमारे देश की गौरव है, इसलिए जितना हो सके इसे बढावा देना चाहिए। लोगों को वो ज्यादा से ज्यादा हिन्दी का प्रयोग करें।

स्कूल, कॉलेज में भी हिन्दी का प्रयोग ज्यादा से ज्यादा हो इस बात का ध्यान हमारे सरकार की देना चाहिए, जिससे अंग्रेजी या दूसरी भाषा का ज्यादा प्रभाव हिन्दी पर ना पड़े और हिन्दी हमारे देश की राष्ट्रभाषा हमेशा बनी रहे।

•

भरोसा मांगा नही जा सकता
बस जीता जा सकता है

व्यायाम

✍ **सजित,** द्वितीय बी.कॉम.

व्यायाम का मतलब ये है कि शरीर को स्वास्थ रखने के लिए और देहद्राड्य करने के लिए किया जाने वाले क्रिया है। मनुष्य के जीवन में स्वास्थ का महत्व अधिक होता है। इसलिए प्रतिदिन व्यायाम करना जरूरी है। डाक्टरों के द्वारा सिर्फ बीमार का इलाज किया जाता है, पर व्यायाम करने से स्वास्थ भी बड़ जाते हैं।

व्यायाम करने में कई प्रकार होते हैं। जैसे दौड-भाग करना, तैरना, गुड़सवारी, योगासन करना आदि। हम नियमित रूप से व्यायाम करने से हमारा एकाग्रता बड़ जाती है जोड़ दर्द दूर हो जाता है। दिन का दौरा, मधुमेह जैसे बीमार भी दूर होते हैं। व्यायाम करने का सही समय सुबह जल्दी है, क्योंकि उस समय वातावरण शुद्ध होते हैं।

एक बड़े डाक्टर का कथन है की जो डाक्टर औषधी पर भरोसा न करके स्वास्थ के लिए महत्व देते हैं वे ही अच्छी डाक्टर है। संशोधकों के अनुसार आजकल लोग बीमारी से नहीं बल्की डाक्टर के औषधी से ज्यादा मर रहे हैं।

व्यायाम को कई प्रकार से करते हैं। कुछ लोग दौड-भाग करते हैं, योग करते हैं। कुछ लोग कबड्डी, खो-खो, ब्याडमिंटन जैसे खेल को खेलकर अपनी स्वास्थ पर ध्यान रखते हैं।

व्यायाम करने से शारीरिक शक्ति के साथ-साथ मन प्रफुल्लित होता है और तंदुरुस्त शरीर को अपना कर सकते हैं। आजकल लोगों को व्यायाम का महत्व पता चल रहा है। कोरोना के समय रोगनिरोधक शक्ति को बड़ाने के लिए लोग योगासन, प्राणायाम, व्यायाम करने को भी सीख लिया है।

व्यायाम करने के लिए कोई साधन की आवश्यकता नहीं है। कुछ दिन के लिए व्यायाम हमे मुश्किल लगता है पर बाद में उसका असली उपयोग हमें प्राप्त होते हैं। व्यायाम करने से हमें कोई बीमारी नहीं आते हैं हम सदा के लिए स्वास्थ से रह सकते हैं।

डाक्टर भी अपनी रोगियों से व्यायाम करने को बताते हैं क्योंकी उनकी औषधी से सिर्फ बीमार का इलाज होता है पर व्यायाम या योगासन करने से स्वास्थ बड़ जाती है। व्यायाम के तुलना डाक्टरों के विटमिन सिरप या औषधी से किया तो ये सब व्यर्थ लगते हैं।

इसलिए लोग अपने जीवन में व्यायाम करना चाहिए। व्यायाम के द्वारा अपना शरीर और मन को अच्छा रखना चाहिए।

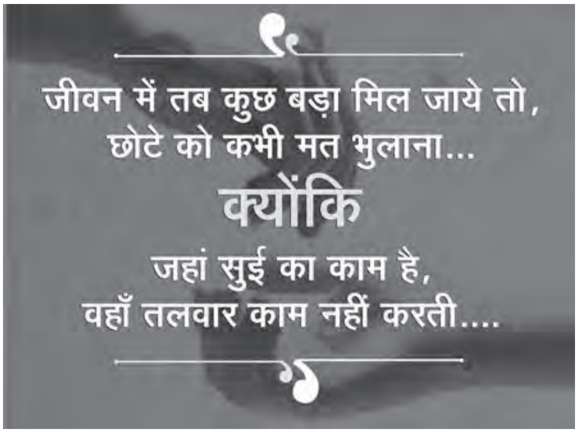

राष्ट्र निर्माण में युवाओं का योगदान

✍ **भूमिका प्रभु,** प्रथम बी.सी.ए.

राष्ट्र निर्माण में युवाओं का बहुत बड़ा योगदान है। समाज में बदलाव लाने में युवाओं का पात्र बहुत महत्वपूर्ण है। देश को आगे बढ़ाने की आधी जिम्मेदारी युवाओं की है। आज कल देश में हो रहे बदलाव सिर्फ और सिर्फ युवक के वजह से ही हो रहा है। युवक देश के कर्णधार होते हैं। देश और समाज का भविष्य उन्ही पर निर्भर होता है। परन्तु आज हमारे देश की दशा अत्यंत शोचनीय है। समाज में एकता, जागरूकता, राष्ट्रीय चेतना आदि की भी कमी है। शिक्षा प्रणाली भी दोषपूर्ण है। आजकल राजनीतिक भ्रष्टाचार का बोलाबाला हो गया है। स्वार्थ भावना, कोरा दिखावा एवं अंधविश्वास आदि समाज को बिगाड़ देते हैं। ऐसी स्थिति में युवकों का जिम्मेदारी निश्चय ही बढ़ जाती है। इस बिखरते समाज को व्यवस्थित करने की ज़िम्मेदारी युवकों पर ही है। परंतु आज की युवा पीडी कुंठा, निराशा आदि से अधिक व्याप्त है। शिक्षा का अर्थ उनकी निगाह में केवल नौकरी प्राप्त करने का एक साधन रह गया है। युवक तभी समाज को आगे बढ़ा सकते हैं जब वे हड़ताल, तोड़-फोड़, द्वेश आदि को रोक सके। छात्र जीवन में उन्हें चाहिए कि वे निष्टापूर्वक अद्ययन करे, गलत साहित्य न पढ़े समाज में बेईमानी और भ्रष्टाचार करनेवालों के विरुद्ध संघटित होकर कार्य करें। लोकतंत्र को प्रतिष्ठा को स्थायित्व दिलानेवाले उसके युवक ही होते हैं। भारतीय लोकतंत्र की अधिकांश समस्याएँ उसके युवकों की समस्याएँ हैं। युवा पीढ़ी में हम जैसे संस्कार बोएँगें वैसे ही काटने पड़ेंगे। पहले युवक-युवती स्वयं को सुधारें, स्वयं को शिक्षित करे, स्वयं को जिम्मेदार नागरिक बनाएँ और स्वयं को चरित्रवान बनाए – तभी वे समाज की प्रगति में सहायक हो सकते हैं। सभी जगह एक ही नाम की छवी उभरती है और वह देश का युवावर्ग। आइए हम सब युवा मिलकर हमारे भारत को आगे बढ़ाएँगे और दुनिया में एक बलिष्ठ राष्ट्र बनाएँगे।

●

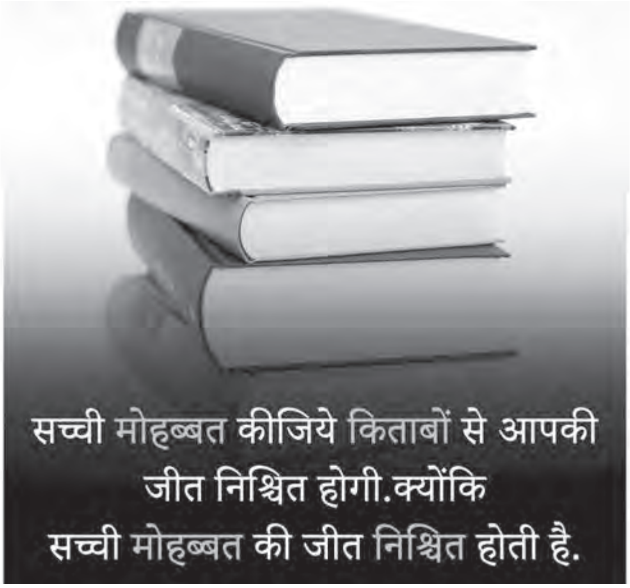

संस्कृतविभागः

सदाचार:

✍ **सुष्मिता यु. जि.,** द्वितीयवर्षीयवाणिज्यपदवी

धर्मनिष्ठा: सज्जना: यानि कानि सत्कर्माणि स्वपरहिताय कुर्वन्ति स सदाचार: इति उच्यते। सदाचारी नर: कीर्तिं भूतिं च लभते, प्रात:काले यथाकालं शयनात् उत्थाय मातापितरौ, वृद्धान्, गुरून् च प्रणमेत्। तेषां आज्ञाम् पालयेत्, तान् सेवेत च। सदाचारिण: सर्वेषां जीविनां सेवां कुर्वन्ति। सदाचारेण मानवजीवनस्य सर्वविधा उन्नति: सिद्ध्यति। अत एव सदाचार: उन्नत्या: श्रेयसश्च द्वारमस्ति। सदाचारेणैव जना: हितं मधुरं च वदन्ति। सदाचारयुक्तो जन: सर्वत्र सज्जनानां मध्ये आदरं लभते। सदाचारेण हीनो जन: सर्वत्र पशुतुल्य: भवति। सदाचारपालनेन एव श्रीराम: मर्यादापुरुषोत्तमोऽभवत्। सदाचारेण एव नैका: महात्मन: अस्मत्पूर्वजा: यश:शरीरं सम्प्राप्य अद्यापि जनमानसे जीविता:। सदाचारस्य फलं महिमानं च वर्णयितुं कोऽपि न शक्नोति। अतोऽस्माभि: सर्वतोभावेन सदाचार: पालनीय:।

संस्कृतभाषाया: महत्त्वम्

✍ **वसुप्रदा,** द्वितीयवर्षीयवाणिज्यपदवी

संस्कृतं विश्वस्य प्राचीनतमा भाषा अस्ति। अस्य व्याकरणं सुनिश्चितं, साहित्यं च समृद्धम् अस्ति। चत्वार: वेदा: भारतीय संस्कृते: प्राणा: सन्ति, ते संस्कृते एव निबद्धा: अष्टादशपुराणानि षट् दर्शनानि वेदाङ्गानि च संस्कृतस्यैव निधय: सन्ति।

संस्कृते शब्दानां रचनाया: अपूर्वं सामर्थ्यम् अस्ति। धातुप्रत्ययसंयोगेन, उपसर्गसंयोगेन च बहव: नवीना: शब्दा: रचयितुं शक्या:।

संस्कृतभाषा सम्पूर्णभारते समानरूपेण अङ्गीकृता आदृता च अस्ति। अत: राष्ट्रियैक्यसंस्थापनाय अद्भुतं सामर्थ्यम् आवहति। एतादृश्या: समृद्धाया: मातृभूताया: संस्कृतभाषाया: संवर्धनाय अस्माभि: सर्वविध: प्रयत्न: कर्तव्य:।

समयस्य सदुपयोग:

✍ **पल्लवी राव्,** प्रथमवर्षीयविज्ञानपदवी

समयस्य सदुपयोगो नाम कालस्य समुचित: विनियोग:। समयस्य सदुपयोग: मानवसमाजस्य हितसाधकेषु साधनेषु एकतमं साधनं वर्तते। इह संसारे बहूनि वस्तूनि बहुमूल्यानि सन्ति। परं तेषु सर्वोपेक्षया बहुमूल्य: समय: एव वर्तते। यत: अन्यानि वस्तूति विनष्टानि चेदपि पुन: लब्धुं शक्यन्ते; परन्तु व्यतीत: समय: केनापि उपायेन पुन: लब्धुं न शक्यते। विद्या विनष्टा चेत् पुन: अभ्यासेन लब्धुं शक्यते। धनं विनष्टं चेत् पुन: उपार्जनेन लब्धुं शक्यते, यदि यश: विनष्टं पुन: सत्कर्मणा उपार्जयितुं शक्यते। परन्तु विनष्ट: समय: सहस्रै अपि प्रयत्नै: पुनराप्तुं दुर्लभ: एव। अत एव समय: सर्वाधिकं बहुमूल्यं इति मन्यते। "ಮುತ್ತಿಗಿಂತ ಹೊತ್ತು ಉತ್ತಮ. ಮುತ್ತು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಪ್ಪುದು; ಹೊತ್ತು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಾರದು" इति गाधा वर्तते।

अस्माकं भारतीयानां कृते अयं राष्ट्रनिर्माणस्य काल: वर्तते। अस्माकं स्कन्धेषु राष्ट्रनिर्माणस्य महान् भार: वर्तते। अस्मिन् कालेतु विशेषरूपेण अस्माभि: समयस्य सदुपयोगे ध्यानं दातव्यं, येन शीघ्रतया राष्ट्रस्य समुन्नति: साधिता स्यात्। अस्मिन् विषये छात्रै: विशेषरूपेण ध्यानं देयम्। यत: ते एव भव्यभारतस्य भाविन: कर्णधारा: तथा भाग्यविधातार: सन्ति।

●

प्रजापतेरुपदेशविशेष:

✍ **अमृता सि. पी.,** तृतीयवर्षीयवाणिज्यपदवी

सुरासुरा: मनुष्याश्च – वर्गत्रयमिदं प्रजापते: ब्रह्मण: सन्तानम्। कदाचित् एते त्रिवर्गीया: सर्वे मिलित्वा समकालं पितु: ब्रह्मण: सकाशं गत्वा प्रार्थयन्त यत् – "हे भगवन्! अस्मज्जीवने यशोभाजनतां गन्तुं क: उपाय: अनुसरणीय:? कृपया बोधयतु" इति।

प्रजापतिस्तु विचिन्त्य प्रत्येकम् एव उपदेशात्मकं क्रियापदं प्रयुज्य आदिशत्। तद्यथा चेत् अमरानुद्दिश्य '**दमयत**' इति, मनुजानुद्दिश्य '**दत्त**' इति, अपि च दैत्यान् उद्दिश्य '**दयध्वम्**' इति। त्रीणि पदान्यपि दकारादीनि आसन्। ब्रह्मोक्तानां उपदेशानां अर्थं तावत् चिन्तयाम:। देवता: सदा गाननृत्यवैभोगादीनि तथा च पानभक्षणादीनि सुखानि अनुभवन्त: इन्द्रियसुखभोगेषु तत्परा: भवन्तीति प्रतीति:। अत: तै: इन्द्रियाणां दमनं साधनीयमिति ब्रह्मण: दिग्दर्शनम्।

मनुष्याणां स्वभावस्तु सर्वदा सम्पत्सम्पादनतत्पर: तत्सङ्ग्रहशीलश्च। तत्र मिति: उल्लङ्घ्यते चेत् दोषाय एव स: कल्पते। अत: चतुर्मुखब्रह्मा मर्त्यान् उपदिशति – 'यूयं दत' इति। अर्थात् दानम् आचरणीयम्।

दानवानुद्दिश्य देव: 'दयध्वम्' इत्युक्तवान्, यत: ते क्रूरिण: सन्त: अमायकान् सज्जनान् हिंसन्ति; तेन च सदा सन्तोषमनुभवन्ति। एष: दोष: त्याज्य:। अत: ते दानवा: दयापरा: भवेयु:। तदा यशोपात्रता लभते इत्याशय: ब्रह्मदेवस्य। बृहदारण्यकोपनिषदि उदाहृता कथा एषा।

कामक्रोधलोभमदमोहादिदोषा: आत्मनाशस्य हेतवो भवन्ति। नरकस्य प्रवेशद्वाराणि च। अत: सर्वै: हितकामै: ते परिहार्या:। सुभाषितकारेण इदमुक्तं यथा –

"त्रिविधं नरकस्येदं द्वारं नाशमात्मन:।
काम: क्रोधस्तथा लोभ: तस्मादेतत् त्रयं त्यजेत्।"

●

स्तोत्रमालिका

✍ **सुमुखः के. एस्.,** तृतीयवर्षीयविज्ञानपदवी

1. गणेशस्तुतिः।

ईशं तं शिवभूतानाम् इष्टार्थफलदायकम्।
इभाननं महाकायम् इक्षुप्रियं नमाम्यहम्॥

2. नारायणस्तुतिः।

नारायणाय भवसागरनाशनाय ।
पीताम्बराय हरये स्थितिकारणाय।
मुक्तिप्रदाय सुगुणाय सुरप्रियाय
दैत्यान्तकाय सुखदाय नमो नमस्ते॥

3. कृष्णस्तुतिः ।

वन्देऽहं वासुदेवं तं प्राणनाथं जगत्प्रभुम्
धर्मसूत्रधरं देवं कृष्णञ्च केशवं हरिम्।
गोविन्दं गोकुलानन्दं गोपतिं गोरसप्रियम्
गोवर्धनधरं वन्दे गोपीलोलं जनार्दनम्॥

4. शिवस्तुतिः ।

अभिषेकप्रियो देवः प्रचण्डस्ताण्डवप्रियः।
बिल्वप्रियो महारुद्रः सततं माधवप्रियः।

5. देवीस्तुतिः ।

शङ्खचक्रधरां देवीं रक्तवस्त्रान्वितां शुभाम्।
दुर्गतेर्हारिणीं दुर्गां वैष्णवीं त्वां नमाम्यहम्॥

6. ब्रह्मदेवस्तुतिः ।

पद्मजं सृष्टिकर्तारं पद्मस्थं हंसवाहनम्।
पद्मनाभसुतं वन्दे पद्मगर्भं चतुर्मुखम्॥

7. नागेन्द्रस्तुतिः ।

नमामि पन्नगेन्द्रं तं नागराजं विषायुधम्।
पातालवासिनं व्यालं कामदं करुणाकरम्॥

8. वेदव्यासस्तुतिः ।

व्यासाय देववन्द्याय वासुदेवप्रियाय च।
मुनीनां तु वरेण्याय जयकर्त्रे नमो नमः॥

9. भारतमातृस्तुतिः ।

धारिणीं बहुधर्माणां भाषाणां परिपोषिणीम्।
सर्वंसहां क्षमां धात्रीं तां वन्दे भारतीं रमाम्॥

10. योधानां स्तुतिः ।

अस्माकं तु हितार्थाय योधा ये त्यक्तजीविताः।
तेभ्यः श्रेष्ठपदं भूयादित्यहं प्रार्थयेऽनिशम्॥

•

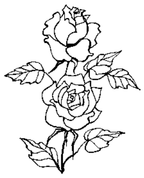

चन्द्रमसः शापवृत्तान्तः

✍ **चिरन्तः सतीशहेगडे,** तृतीयवर्षीयवाणिज्यपदवी

अमरगणे सुप्रसिद्धः आह्लादकत्वेन सौन्दर्येण च आदौ परिगणनं याति चन्द्रमाः। सुधामयप्रभाबिम्बं तस्य नयनमनोहरं वर्तते इति सर्वो लोकः चन्द्रदर्शनम् अभिलषति। पूर्णिमायां पर्वणि हि तस्य चारुता परिपूर्णतां याति। यतः तद्दिने सः सकलकलाभिः पूर्यते। **'चन्द्रमाः लोकमातुलः'** इति भणितिः लोकविदिता अस्ति। समुद्रमन्थनकाले प्रादुर्भूतः सः सुधाकरः।

चन्द्रदेवस्य स्वसौन्दर्यविचारे गर्वविशेषः आसीत्। सः गर्वः गतेषु कालेषु इतोऽप्यतिशयो जातः। चन्द्रस्य पत्न्यः तु अश्विनीभरणीकृत्तिकारोहिण्यादयः चतुर्मुखब्रह्मदेवस्य सुतः दक्षप्रजापतिः; तस्य दक्षनृपतेः कुमार्यः एताः अश्विन्याद्याः ताराः। तासु चन्द्रभार्यासु अन्यतमा या रोहिणी वर्तते तस्यां तु चन्द्रमसः सुमहती रतिः अतिबहुप्रीत्या साकमेव अधिकवेलां यापयति स्म, अतीव मोदमनुभवति स्म। न च अन्यासां भार्याणां सकाशं गच्छति, न रमते; न च रमयत्यपि ताः।

चन्द्रस्यैनां अहितां प्रवृत्तिं वीक्ष्य अतिव्याकुलिताः इतरपत्न्यः तु गत्यन्तरम् अदृष्ट्वा स्वपितुः दक्षप्रजापतेः अन्तिकं गत्वा स्वासां दुःखम् असमाधानं च प्रकाशयन्त्यः तत्कारणभूतस्य स्वभर्तुः निरङ्कुशत्वं, पक्षपातबुद्धितां च निवेद्य विनिन्दितवत्यः स्वपुत्रीणां मनोवेदनां परिहर्तुकामः तारापिता दक्षस्तु स्वजामातारं चन्द्रमसम् आहूय सुबोधपूर्णं हितवचनं एवम् आदिशत् – इतः परं त्वं दोषविदूरः सन् सर्वासु अपि भार्यासु समभावेन अनुरागी भवितुमर्हसि। दाम्पत्यगतप्रेमगौरवादिगुणाः सर्वथा त्वया परिरक्षणीयाः"इति। किन्तु चन्द्रः श्वशुरवचनं न परिगणयन् यथापूर्वं प्रमादमेव समाचरति स्म। तन्नाम केवलं रोहिणीपक्षपाती आसीत्।

अनेन भूयोऽपि क्रुध्दो दक्षः चन्द्रदेवं शशाप – "रे मदान्ध, मम पुत्रीणां तव च विवाहकाले कन्यादानवेलायां त्वं सर्वपत्नीषु समभावेन सुप्रेमी सन् निष्ठां प्रदर्शयामीति मां प्रतिज्ञातवानासीः। किन्तु अद्य अकृतवचनोऽसि; पुरादत्तं आश्वासनं त्वया अनृतं कृतमस्ति। यतः स्वसौन्दर्यमदेन त्वमुन्मत्तः जातः। विवेकः ते विनष्टः। दुर्मदग्रस्तस्य तव कायकान्तिः अनतिकाले एव तिरोहिता भविष्यति" इति।

तत्पश्चात् दक्षशापेन आहतस्य चन्द्रस्य प्रभामयकायः अनुदिनं क्षीयमाणः अभवत्। अप्रतिकारेण व्याधिना च महतीं यातनाम् अनुभवन् सः दिने दिने निस्तेजस्कः भवति स्म। परिम्लानवपुषा प्रभाहीनेन चन्द्रेण कालक्रमेण निसर्गस्थितिः विषमतां गता। चन्द्रकरावलम्बिताः भूगतजीविनः सर्वेऽपि दुष्प्रभाविताः चन्द्रकिरणाभावेन बाधमानाश्च अभवन्। श्वशुरशापेन अतिक्षीणवपुश्चन्द्रः बहुसन्त्रस्तः भूत्वा क्षयरोगवेदनां असहमानः अन्ततः समुद्रराजस्य आश्रयं पृष्ट्वा अन्तर्जले निमज्जनमकरोत्।

इतः भूलोके चन्द्रप्रकाशाभावात् जीवस्तोमस्य जीवनं प्रकम्पितम् अतिपीडितं चाभवत्। ततः लोकक्षेमनिर्वाहकः शक्रस्तु रहसि चन्द्रं समागत्य हितवचनमेकम् असूचयत् तद्यथा – "तव अस्याः विपदः परिहर्ता तु चतुर्मुखः ब्रह्मदेवः केवलमेकः स्यात्। अतः तमेव शरणं याहि" इति। इन्द्रवचनानुसारेण चन्द्रः ब्रह्माणं सन्दृश्य आत्मानं कृच्छ्रात् त्रातुं तथा परीरक्षयितुं च सम्प्रार्थयन् भक्त्या शरणागतः अभूत्। तस्मिन् सञ्जातकारुण्यः विरिञ्ची च आह – "तव शप्ता दक्षप्रजापतिः यद्यपि ममात्मजः वर्तते तथापि सः अनेकदिव्यवरबलैः सम्पन्नः अतीन्द्रियशक्तिमान् विद्यते। एवं अन्यादृशः सः महागर्वी, अजेयः शूरश्च सन् मम वचनं न गणयतीति भाति। अतः अद्य भगवान् शङ्करः एकमात्रः एव तव त्राता भविता" इति।

ततश्च चन्द्रमाः भवरोगहारिणं शिवं भक्त्या शरणं गतः। प्रार्थयन्तं शशिनं सकरुणदृशा अनुगृह्णन् सः आशुतोषः शम्भुः बोधयति – "तव जायानां पितृस्थानेन स्थितस्य दक्षेशस्य क्षमा वा कृपा वा कृतापराधे त्वयि अधुना अलभ्या एव। अतः तस्य शापप्रभावः न परिहार्यः। तवापराधं त्वम् इतः परं विहाय सर्वेषु पत्नीपुत्रभृत्येषु समत्वेन आदरं कुरुष्व" इति।

तदारभ्य शशी प्रश्चात्तापेन दग्धः भूत्वा निर्मलमनसा

स्वसङ्कटमोचनाय शिवदयाम् असकृत् अयाचत। तत्कालतः करुणी हरः भक्तं हिमकरम् अनुगृह्णन् निर्भयमदात् – "अलं व्यथया। अद्यारभ्य ते शरीरशोभा अनुदिनं प्रवर्धमाना भविष्यति। मम वरबलेन दिने दिने सम्प्राप्तप्रकाशस्य तव सम्पूर्णसौन्दर्यं पञ्चदशे दिवसे पूर्णतया देदीप्यते। सः कालः शुक्लपक्षः। ततः परं च पञ्चदशदिनावधौ क्रमेण ते कान्तिः क्षीयते। सः कालः कृष्णपक्षः। कृष्णपक्षे दक्षशापः अवश्यं फलिष्यति; अपि च शुक्लपक्षे मम वरः फलिष्यति। अतः पक्षपर्यायरूपेण तव वृद्धिह्रासौ सदा भविष्यतः। अयमेव नियतिनियमः त्वया अङ्गीकरणीयः" इति शिवः तं चन्द्रं समाश्वासयत्।

अध्ययनं ज्ञानसङ्ग्रहाय

✍ **स्मृतिः शेणै,** द्वितीयवर्षीयवाणिज्यपदवी

सः कश्चन सर्वकारीयः विद्यालयः। परीक्षायाम् अधिकान् अङ्कान् प्राप्तवतः छात्रस्य सत्काराय कार्यक्रमः आयोजितः अस्ति। अधिकान् अङ्कान् प्राप्तवान् बालकः सभायाः अग्रे आसन्दे उपविष्टः अस्ति।

सभा समारब्धा। मुख्याभ्यागतमहीनयः अधिकान् अङ्कान् प्राप्तवन्तं बालकं पारितोषकप्रदानेन पुरस्कृतवान्। एतस्य बालकस्य सामान्यज्ञानं परीक्षणीयम् इति इच्छा तस्मिन् उत्पन्ना। अतः सः पाठ्येतरविषयान् अधिकृत्य पञ्चषान् प्रश्नान् पृष्टवान्। किन्तु सः बालः एकस्य अपि उत्तरं न दत्तवान्। अभ्यागतवर्यः तं बालकं पृष्टवान् – "मया पृष्टस्य एकस्यापि प्रश्नस्य युक्तम् उत्तरं न दत्तं त्वया। तर्हि परीक्षायाम् अधिकाः अङ्काः कथं प्राप्ताः?" इति।

सः बालकः उक्तवान् – "अहम् उत्तराणि पूर्वं कण्ठस्थीकरोमि। ततः परीक्षायां उत्तराणि लिखामि। पाठ्येतरविषयान् न जानामि अहम्" इति।

तावता सभायां स्थितः कश्चन बालकः उत्थाय अवदत्। एतस्मात् अभ्यागतमहोदयः नितरां सन्तुष्टः। सः अपृच्छत् – साधु! बालक, त्वं कस्यां कक्ष्यायां पठसि?"

"प्रथमं स्थानं यः प्राप्तवान् सः यस्यां कक्ष्यायां पठति तस्यामेव" इति उक्तवान् बालकः।

"तव बुद्धिमत्ता तु अपूर्वा एव अस्ति। कति अङ्काः प्राप्ताः त्वया?" अभ्यागतपुरुषः अपृच्छत्।

"उत्तमाः अङ्काः एव संलब्धाः। द्वितीयं तृतीयं वा स्थानं प्रायः प्राप्तोऽस्ति अहम्।"

"मया पृष्टानां सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं कथं वक्तुं शक्तं त्वया?"

"अहं सर्वदा पाठ्यपुस्तकानि तथा च अन्यानि अपि पुस्तकानि पठामि। ज्ञानसङ्ग्रहाय सर्वदा प्रयत्नं करोमि।"

"समुचिता दृष्टिः तव। अध्ययनं ज्ञानलाभाय एव स्यात् तं तु अङ्कप्राप्त्यैकदृष्ट्या। तव प्रवृत्तिं वीक्ष्य अहं नितरां सन्तुष्टोऽस्मि। अतः वैयक्तिकरूपेण अहं पारितोषकं ददामि" इति उक्त्वा स्वकोषस्थाम् अमूल्यां लेखनीं तस्मै दत्त्वा अपृच्छत् – "तव नाम किम्?" इति।

सः बालकः – "दादाभायी नवरोजी इति मम नाम" इति उक्त्वा अभ्यागतमहोदयं नमस्कृत्य वेदिकातः अधः आगतवान्।

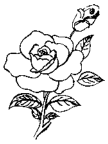

देवो दुर्बलघातक:

✍ **के. श्रेया तन्त्री,** द्वितीयवर्षीयविज्ञानपदवी

लोके कस्यापि वा निरुपद्रविजनस्य जीवने कारणं विना यदि आकस्मिकम् अहितं दैवात् घटते तदा उदाह्रियते प्रसिद्धसूक्तिरियम् '**देवो दुर्बलघातक:**' इति। पञ्चतन्त्रकारेण विष्णुशर्मणा विरचितस्य सुभाषितस्यास्य पूर्णपाठ: अयमस्ति –

"अश्वं नैव गजं नैव व्याघ्रं नैव च नैव च।
अजापुत्रं बलिं दद्यात् देवो दुर्बलघातक:॥"

लोके यज्ञप्रक्रियायां बलिदानरूपेण समर्प्यमाण: य: प्राणी अज: वर्तते स: मुग्ध:, अमायक:, दुर्बल:, सौम्यस्वभावोपेतश्च। अतिसुलभतया निग्राह्य: च स:। अत एव बलिदाने अज: प्रयुज्यते। न तु कोऽपि अन्य: बलिष्ठो वा उग्रस्वभावी अथ वा दुर्नियम्य: प्राणी उपयुज्यते। अत एव उक्तं "**अश्वं नैव, गजं नैव व्याघ्रं नैव**" इति। अजस्य प्रतिरोधराहित्येन तथा च निरुपद्रवित्वेनापि स्वस्यैव अपाय: सम्भवति। एवं अजस्य गुणा: एव दोषकारणा:, नतु स्वानुकूलाय हेतवो भवन्ति, यदयं तु विपर्यास:। मुग्धजनस्य आत्मापराधेन विनापि विनाश: सम्भवति इति कवेरभिप्राय:।

प्राय: लोकरूढिस्तु ईदृशी वर्तते। अस्माकं व्यावहारिकप्रपञ्चे धनिकानां जीवननिर्वहणं तावद् दुश्शकं न भवति; तथा चैव अतिनिर्धनानामपि। यत: दरिद्राणां सर्वकारीयसौलभ्यानि साहाय्यं च लभते। किन्तु मध्यमवर्गीयाणां जनानां जीवननिर्वहणं क्लेशंसहं भवति। सर्वकारीयसौलभ्यानि तु एतेषां दुर्लभानि सन्ति। अनुदिनमपि जीवनावश्यकवस्तूनां मौल्यमधिकं जायमानं वर्तते। अत्र स्मरणीय: कश्चित् श्लोक: एवमस्ति।

यस्तु मूढतमो लोके यस्तु बुद्धे: परंगत:।
द्वाविमौ सुखमेधेते क्लिश्यत्यन्तरितो जन:॥

काठकोपतिषद: सूक्तिरियम् एनमेव भावं पुरस्करोति यैषा – "**नायमात्मा बलहीनेन लभ्य:**" इति। मन:कायात्मबलरहितस्य नरस्य आध्यात्मिकी साधना दुश्शका भवति। आत्मबलहीनस्य दैवबलमपि अप्राप्यम्। अत: सर्वात्मना साधनशील: नर: बली भवेत् इति उपनिषद: आशय:।

गीताचार्येण श्रीकृष्णेन इदमाशंसितमस्ति यत्, '**बलं बलवतामस्मि**' इति। भगवदनग्रहेणैव नरेण आत्मबलं संसाधनीयं भवति।

'**बुद्धिर्यस्य बलं तस्य**' इत्येका अपरा भणितिरस्ति। इतरेषां प्राणिनामपेक्षया मानव: बुद्धिबलेन अधिकतर:। तेनैव कारणेन मनुष्य: इतरजीवजगदुपरि स्वप्रभुत्वं साधितवानद्य।

अतिमहता कायबलेन उपेत: मत्तगजोऽपि अतिलघुगात्रेण केनचित् अङ्कुशेन निगृहीतो भवति। इदमपि अन्यत्सुभाषितम् अत्र स्मर्यते –

बुद्धिर्यस्य बलं तस्य निर्बुद्धेस्तु कुतो बलम्।
पश्य सिंहो मदोन्मत्त: शशकेन निपातित:॥

दुर्बलदेहोऽपि बुद्धिमान् शशक: अतिबलवन्तं विक्रमिणं सिंहमपि वञ्चयति, पञ्चतन्त्रकथायां निरूपितरीत्या स: शश: विजयं प्राप्तोति। अनेन ज्ञायते शारीरिकबलादधिकं बुद्धिबलमिति। "**शक्तेर्युक्तिर्गरीयसी**" इत्यस्ति काचित् एका सूक्ति:। बुद्धिबलप्राप्तये नरै: सूर्यदेव: नित्यं प्रार्थनीय:, यथा – "**धियो यो न: प्रचोदयात्**" इति। सद्बुद्धिमान् नर: सुदैवेन श्रेय: सम्पादने यशस्वी भवति।

अपरमिदं सुभाषितमत्र परामर्श्यते यत्।

"दुर्बलस्य बलं राजा बालानं रोदनं बलम्।
बलं मूर्खस्य मौनित्वं चोरणामनृतं बलम्॥"

दुर्बलप्रजानां तु राज्ञा कल्प्यमाना देशरक्षाव्यवस्था एव महत् बलं भवति। तेन विश्वासेन प्रजा: आश्वासिता: सन्त: शान्तमनसा जीवन्ति। लघुबालानाम् अपेक्षाऽनपेक्षयो: सिद्धौ रोदनमेव महद् बलम् । अपि च महत् फलप्रदम् अस्त्रं वर्तते। मूर्खस्य दोषाच्छादनकर: उपाय: तु मौनित्वम् अस्ति। चोराणां च असत्यवादित्वमेव बलम्। "ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಸುಳ್ಳಿನ ಬಲ"

इत्यस्ति काचित् गाधा। इत्थं सर्वोऽपि लोक: यत् किमपि विशिष्टं बलमन्विष्य जयं प्राप्तुं प्रयतते।

●

महादेशभक्तो लालालजपतराय:

✍ **सुमुख: के. एस्.,** तृतीयवर्षीयविज्ञानपदवी

भारतदेशीयस्वातन्त्र्यहवने कृतात्महव्येषु नैकेषु वीरयोधेषु लालालजपतराय: अन्यतम:। तस्य जीवितकाल: क्रि.श. 1865-1928 तमवर्षपर्यन्तम्। देशभक्तिव्रते तेन बहूनि मुख्यपात्राणि निरूढानि। स: व्यवसायी पत्रकर्ता आसीत्, समाजसुधारक:, प्रखरराष्ट्रवादी सन् आजीवनं देशहिताय अजीवत्। जना: तं "**पञ्जाबकेसरी**" इति सार्थकपदेन अमानयन्।

लालालजपतरायस्य जन्म पञ्जाबप्रान्तस्य लुधियाना जिल्लायां स्थिते "धुडिका" ग्रामे 28-01-1865 तमे दिनाङ्के अभवत्। माता गुलाबदेवी पिता च मुन्शी राधाकिशन्राय:। तत्पिता ब्रिटिश्सर्वकारीयशालायां शिक्षक: सन् उर्दु-पर्शियन्भाषाध्यापनं करोति स्म। लजपतरायस्य पितरौ तु कुलपरम्परागतरीत्या सदैव नैतिक-धार्मिकमनस्कौ आस्ताम्। तत्प्रभावेण प्रवर्धमानस्य लजपतरायस्य हृदये बाल्यादेव देशप्रेमपल्लवी सञ्जाता, प्ररोहन्त्यासीच्च।

अस्य बालकस्य प्राथमिक – पौढस्तरीयं शिक्षणं स्वस्थले सर्वकारीयशालायां सम्पन्नम्। तत: पश्चात् लाहोरनगरस्थे सर्वकारीयमहाविद्यालये स: भारतीयदण्डसंहिताशास्त्रे स्नातकपदवीमवाप्य ततोऽनन्तरं हरियाणाप्रान्तस्थे हिस्सारनगरगते न्यायालये न्यायवादी सन् वृत्तिं प्रारभत।

क्रि.श. 1887 तमे वत्सरे राधादेवी नाम कन्यया सह लजपतरायस्य विवाहमङ्गलं संवृत्तम्। 1892 तमहायनात् पश्चात् स: लाहोरनगरस्थिते प्रमुखन्यायालये स्ववृत्तिं प्रवर्तयमान: इतोऽपि प्रगतिपथमारूढ:।

एतत्पूर्वं 1889 तमे संवत्सरे लालामहाभाग: राष्ट्रीयकांग्रेस्पक्षस्य वार्षिकाधिवेशने प्रचलिते सति प्रतिनिधित्वेन भागं वहन् प्रमुखदायित्वं व्यदधात्। तत्काले अरविन्दघोष:, बिपिन्चन्द्रपाल:, बालगङ्गाधरतिलक: – इत्यादिदेशभक्तानां सम्पर्क: स्नेहानुबन्धश्च लालामहाभागेन सम्पादित:। तत्कालत: ते सर्वे मिलित्वा सम्पूर्णस्वराज्य संसाधनाय बद्धदीक्षा: सन्त: स्वेषु क्षेत्रेषु ब्रिटिष्सर्वकारम् आग्रहपूर्वकम् अनुरोधितवन्त: तीव्रतरेण आन्दोलनेन। स्वातन्त्र्यसमरे शीघ्रगामिता एतैर्महात्मभि: अपेक्षिता आसीत्। पञ्जाबजनतायास्तु एषा नीति: प्रिया बभूव। अत एव पञ्जाबीया: प्रजा: साभिमानं तस्मै "**पञ्जाबकेसरी**" इति प्रशस्तिं प्रायच्छन्। अनुदिनमेव स: लालाजी आन्दोलनार्थं बहुप्रदत्तसमय: सन् अन्तत: 1894 तमे वर्षे स्वकीयां न्यायवादिवृत्तिमपि सन्त्यक्तवान्।

अनेकासु वृत्तपत्रिकासु स: तदा तदा राष्ट्रजागरणविषयकान् नानालेखान् विरचय्य प्रकटयति स्म। जातिवर्गव्यवस्था, अस्पृश्यता, नारीशोषणादीनां सामाजिकदोषाणाम् अपाकरणाय आन्दोलनं साधयितुं स: Servents of the People Society नाम संस्थां प्रतिष्ठापितवान्। एवं लजपतरायस्य विचारशीलता, क्रियानुष्ठानबद्धता च विशाला उदात्ता अप्यासीत्। आर्यसमाजस्य क्रियाशील: सदस्य: स आसीत्।

1917 तमे हायने अमेरिकादेशं गत्वा कानिचन वर्षाणि यावत् तत्र वसति स्म। तद्दिनेषु लालाजी The Indian Home Rule League of America नाम संस्थां प्रतिष्ठापितवान्। महात्मा गान्धीजी यदा दक्षिणाफ्रिकात: स्वदेशं प्रतिन्यवर्तत 1920 तमे वर्षे, तदा भारतस्वातन्त्र्यसमरे गान्धीयुग: प्रारब्ध:। तदानीं लालाजी तेन साकं इतोऽपि विशेषत: बद्धकङ्कणो भूत्वा स्वकीये पञ्जाबमण्डले तीव्रगत्यां जानान्दोलनाय सङ्घटनं करोति स्म। तत्फलेन 1925 तमवर्षात् अनन्तरं त्रीणि वर्षाणि यावत् लालाजी कारागृहे बुद्ध: अभवत्।

1925 तमे वर्षे ब्रिटिश्सर्वकारेण नियोजित: "सैमन् आयोग:" लाहोरनगरमागच्छत्। तस्मिन् आयोगे एकोऽपि भारतीयसदस्य: प्रतिनिधित्वेन न आयोजित: इत्येतत् कारणमुद्दिश्य तत्प्रतिभटनार्थं लजपतरायस्य नेतृत्वे अहिंसात्मिका काचित् महती विरोधयात्रा प्रचलिता। तां नियन्त्रयितुं आरक्षाका: यं दण्डाघातं कर्तुं प्रारभन्त तदानीं महता प्रहारेण बाधित: लालाजी अत्यन्तं व्रणितोऽभूत्। तत: परं स: स्वस्थतां न गत:। दुर्दैवात् 17-11-1928 तमे दिनाङ्के दिवङ्गत:। एवं हुतात्मन: लालाजीमहाभागस्य सकृतज्ञस्मरणं देशवासिनां हृदये चिरस्थायि वर्तते।

लौकिकन्यायाः

✍ **आराध्यभट्टः,** तृतीयवर्षीयविज्ञानपदवी

लोकरूढौ अस्माभिः अनुभूयमानानि जीवननीति – तत्त्वानि यानि सन्ति तानि रोचककथाद्वारा वा दृष्टान्ताधारेण वा लौकिकन्यायेषु प्रतिपादितानि भवन्ति। यथा सुभाषितेषु वा गाधासु तथैव सार्वकालिकं सत्यं निरूपितं वर्तते अत्र। "नीयते वाक्यार्थः अनेन इति न्यायः" इत्यस्य शब्दस्य निरुक्तिः। केचन न्यायाः शास्त्रेषु उदाहृताः शास्त्रीयन्यायाः इत्युच्यन्ते; अन्ये च ये केचन व्यावहारिकजीवने उपयुज्यन्ते ते लौकिकन्यायाः विवृताः सन्ति।

कर्णशृङ्गन्यायः – कर्णः इत्युक्ते श्रवणेन्द्रियः। शृङ्गो नाम 'विषाणम्' इत्यर्थः। केषाञ्चित् प्राणिनां मस्तके शृङ्गौ उदयेते। कर्णद्वयमिव सामान्यतः शङ्गद्वयं उदितं भवति। कर्णौ यथा जन्मकाले एव शरीरे वर्तेते तथा न शृङ्गौ। तौ जननान्तरं, तथापि कतिपयवर्षानन्तरं यथाकालं वयसः अनुसारं कालक्रमेण प्ररोहतः। कर्णौ तु मृदु भवतः। अकठिनौ तौ इतस्ततः चालयितुं शक्यौ। किन्तु शृङ्गौ तद्विरुद्धौ स्तः। तौ कठिनौ निश्चलौ च भवतः। अनयोः कर्णशृङ्गयोः उदाहरणं मनसि निधाय प्राज्ञाः लोकरूढिगतं तत्त्वमेकं रूपकद्वारा चिन्तितवन्तः सन्ति, अयमेव कर्णशृङ्गन्यायः। तत्त्वतः अनेन न्यायेन श्वश्रूस्नुषासम्बन्धः अध्याह्रियते। तत्कथमिव ? इत्युक्ते, जन्मप्रभुति गात्रस्थकर्णवत् पुत्रस्य जीवने माता भवति। सा पुत्रस्य जन्मारभ्य मातृत्वेन स्थिता, मृदुमनस्का, अकठिना च वर्तते। अर्थात् आग्रहशीला न भवति। किन्तु स्नुषा तथा न । सा यौवनदशायां स्वभर्तुः जीवनं प्रविष्टा सती विवाहसंस्कारेण पत्नीत्वेन स्थिता। स्वपत्युः जीवनमध्यभागे सङ्गता भवति। सा शृङ्गवत् स्थिरा कठोरा च सामान्यतः भवति। अर्थात् आग्रहशीला सा। अतः कुटुम्बजीवने समत्वापेक्षी गृहस्थः तत्पतिः किं करोति ? मात्रापेक्षया अधिकतया पत्नीविधेयः भवति। यथा प्राणिनः कर्णापेक्षया शृङ्गौ प्रधानतः परिभाव्य आस्थया परिपालयन्ति तथा।

कदलीकण्टकन्यायः – कदलीपत्रं नाम रम्भावृक्षस्य पर्णम्। कण्टकं नाम सस्यस्थितं किंचित् विदारणशीलं निशिताग्रं एकं लघु वस्तु। कदलीपत्रोपरि कण्टकं क्षिप्तं चेत् कदलीपत्रं एव खण्डितं भवति; उत वा कण्टकोपरि कदलीपत्रं पतितं चेदपि यथापूर्वं कदलीपत्रमेव विदारितं भवति। यतः कण्टकं कठिनं तथा निशिताग्रं च भवति। कदलीपर्णं तु मृदु वर्तते। अतः तस्यैव हानिः उभयपक्षेऽपि। तद्वदेव मनुजजीवनेऽपि घटते। साधुजनसाङ्गत्ये दुर्जनाः सम्प्रविष्टाः चेदपि आयति काले सतामेव अहितमापद्यते। उत वा दुर्जनसहवासे सज्जनाः सम्प्रविष्टाः चेदपि तत्परिणामः पूर्ववदेव जायते। सामान्यतः सत्सङ्गं प्राप्य दुर्जनाः सत्प्रभावं नाप्नुवन्ति। दुष्टसाङ्गत्येन सतामकल्याणं तु निश्चितमेव।

अन्ततो गत्वा एतयोः साङ्गत्यं विच्छिन्नं भवति। यतः शुद्धजल–कलुषितजलसङ्गमः इव सज्जन–दुर्जनसंयोगः परिणमते।

ऊषरबीजन्यायः – ऊषरभूमिः इत्युक्ते मरुप्रदेशः, फलोदयाक्षमा भूमिका वा। तत्र व्यवसायार्थिना कृषकेण भूमिकर्षणं विधाय यादृशानि प्रशस्तबीजानि उप्तानि चेदपि तत्र अङ्कुरोदयः न सिद्ध्यति। सस्यानि च न प्ररोहन्ति। यतः यद्यपि अन्ये सामग्र्यः उत्तमाः, मानवप्रयत्नाश्च योग्याः भवेयुः तथापि फलसिद्धौ प्रधानकारणं भवति भूमेः संशुद्धता, फलप्रदक्षमता च। अर्थात् मरुभूमौ कृषिर्व्यर्था इति वेद्यते।

मनुजानां पक्षेऽपि अयं न्यायः समन्वयमेति। तद्यथा चेत्, संस्कारहीनस्य कस्यचित् व्यक्तेः हृदये यादृशमुत्तमप्रेरणं शिक्षणं च प्रदत्तं चेदपि तत् फलप्रदं न भवति। लोके दृष्टमिदम् – 'मूर्खस्य नास्त्यौषधम्' इति सुभाषितकारेण यत्प्रोक्तं वर्तते। "ಘೋಂಱರ್ಕನಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಸುರಿದಂತೆ" इति गाधावत्। यद्यपि आधुनिकशिक्षणेन नरः उद्योगार्हतां प्राप्तोऽपि हृदयसंस्कारहीनश्चेत् सः स्वजीवने सार्थक्यं गन्तुं विफलो भविष्यति। लङ्केशरावणवत् तादृशं विद्यावन्तं जनं किन्तु महामूर्खं **Educated fool** इति वक्तुम् अलम्।

ಆಟಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ

✍ **ದಿಶಾ ಕೆ. ಇ.,** ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

ಪರಶುರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿದ ಬೂಡು, ನಮ್ಮ ಈ ತುಳುನಾಡು. ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ನಮನೇ ಅದೃಷ್ಟವಂತೆರ್. ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಪರ್ಬ, ಪಂಚಮಿ ಪೂರಲ ವಿಶೇಷನೇ.

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಷ ಪಿರವುಡ್ ಬೊಕ್ಕಲ ಆಚರಿಸಾವೊಂದ್ ಬತ್ತಿನ ಪರ್ಬೊಡ್ ಒಂಜಿ ಈ ಆಟಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ. ಆಟಿದ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ದಿನ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕರೆ ಕಾಂಡೆ ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಗುಡ್ಡೆದ ಮಿತ್ತ್ ಇಪ್ಪುನ ಪಾಲೆದ ಮರತ ಕೆತ್ತೆನ್ ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಜಜ್ಜಿದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಸಬರ್ಪೆರ್. ಅವೆನ್ ಗುದ್ದುದ್ ಎಡ್ಡೆಮುಂಚಿ, ಜೀರಿಗೆ, ಓಮ ಅರೆತ್ತ್ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಲ್ತ್ ಬೋರ್ಗಲ್ಲ್ ಕರ್ಬಡ್ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಗ್ಗರಣೆ ಪಾಡ್‌ವೆರ್. ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪರ್‍ರೆಗು ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅವೆನ್ ಕೈಪೆ ವಿಷ ಪಂಡಲ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಜೀವಗ್ ಅವು ಭಾರೀ ಎಡ್ಡೆ. ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲು ಅವೆನ್ ಪರ್ಪುಜೆರ್ ಪಂದ್ ಆ ಕೈಪೆ ಕಷಾಯದೊಟ್ಟು ಬೆಲ್ಲಲ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಈ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ಕಷಾಯ ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಭಾರೀ ಎಡ್ಡೆ. ಉಂದು ಪಿತ್ತ ದೋಷ, ರಕ್ತ ದೋಷ, ಅಜೀರ್ಣ, ಪಡ್ಕೆಡ್ ಕಲ್ಲ್ ದಾಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಗುಣ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ತಾರಾಯಿ ಪಿರೆದ್ ಮೆಂತೆ ಪಾಡ್ದ್ ಬೊಳಂತೆ ನುಪ್ಪುದೊಟ್ಟು ಪಾಯಸ ರೂಪೊಡು ಗಂಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉನ್ಪುನ ಕ್ರಮಕ್ಕ್ ಆಟಿದ ಅಗೆಲ್ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲುಡ್ ಒವ್ವೇ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಲಾ ಮಲ್ಪರೆ ಆಪುಜಿ. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲು ಪಂಡ ಅನಿಷ್ಟ ತಿಂಗೊಲು ಅಂಚನೆ ಬಂಗೊದ ತಿಂಗೊಲು. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಜಾನಪದ ನಂಬಿಕೆದ ಪ್ರಕಾರ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಲ್‌ಡ್ ದೈವಸ್ಥಾನಗ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್ದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಸೈತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಆಟಿದ ಅಗೆಲ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಕಾಲ ಏತೇ ಕರಿಂಡಲ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತಿನ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಲೆನ್ ದುಂಬು ಪತೊಂದು ಪೋಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಜವನೆರ್ನಾ ಮಿತ್ತ್ ಉಂಡು. ಯಾಪ ಈ ಬೇಲೆ ಒವ್ವೇ ಭಂಗ ದಾಂತೆ ಆಪುಂಡ ಅತನಗ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುದರ್ ಪ್ರತಿ ಒರಿಯನ ಬಾಯಿಡ್ಲಾ ಕೇನುನಾ ಖುಷಿ ಪ್ರತಿಯೊರಿಯಗ್ಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

। ಸೊಲ್‌ಮೆಲ್ ।

ದೈವಾರಾಧನೆ

✍ **ಅನ್ವಿತ್**, ಪ್ರಥಮ ಬಿ.ಸಿ.ಎ.

ಪರಶುರಾಮನ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್. ಮಿತ್ತ್ ಸ್ವಾಮಿನ ಧರ್ಮೊನ್ ಪತ್ತೊಂದು ತಿರ್ತ್ ಭೂಮಿ ತಾಯಿನ ಆದಾರೊನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನೊಡ್ ಮೆರೆಯೊಂದಿಪ್ಪುನ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥ ದೇವೆರೆನ್ ಚಿತ್ತೊನ್ ಪತ್ತೊಂಬೆ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನ್ ಪಡ್ಡಾಯಿನ್ ಕಾಪುನ ಬಲರಾಮ ದೇವೆರೆನ್ ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು, ಅಪ್ಪೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮನ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಕರೆಟು ಒರಿ ಬಬ್ಬುನ್ ಹಂಗ್ ಮಲ್ತೊಂದು, ಅವಳಿ ವೀರೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮೆರ್ ಬೈದೇರ್‌ಲೆನ ಚಿತ್ತೊನ್ ಪತ್ತೊಂಬೆ. ಈ ಕಾವೇರ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ನ ಕಾಪುನ ಗ್ರಾಮದ ಬೊಬ್ಬರ್ಯ, ರಾಜನ್‌ದೈವ ಪನ್ನೊನ್ನ ಜುಮಾದಿ, ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯೆ, ಜಾರಂದಾಯನ ಪಾದ ಪತ್ತೊಂಬೆ. ಅಂಚೆನೆ ಭೂಲೋಕದ ಅಧಿಪತಿ ಆಯಿನ ನಾಗ ದೇವೆರೆನ್ ದುಂಬು ದೀವೊಂದು ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರೆರ್ ಇಪ್ಪನ ಮುಟ್ಟ ದೈವ ದೇವೆರ್ ಸತ್ಯಾ ಪನ್ಪಿನ ಈ ಪುಣ್ಯೊದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ವಿಷನ್ ಕಢಪರಾಜ್ಯಗ್ ಪಾಡುದ್ ಅಮೃತೊನ್ ಈ ರಾಜ್ಯೊಗ್ ಕನತ್ ಪಾಡುದ್ ನಮ್ಮ ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಗೆತ್ತೊಂದು ಅಗಲೆನ್ ನಮ್ಮೊಟ್ಟು ರಾಶಿ ಮಲ್ತೊಂಗ. ದೈವಾರಾಧನೆ ಪನ್ನಗ ನಮ್ಮ ದೈವೊಗ್ ನಮ ಕೊರ್ಪಿನ ಸೇವೆ. ಎಂಚ ನಾಗೊಗು ನಾಗಮಂಡಲ, ಬ್ರಹ್ಮಗ್ ಬ್ರಹ್ಮಮಂಡಲ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾಮಿಗ್ ಕೊಡಿಯೇರುದು ಉತ್ಸವ ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟೆ ರಂಗಪೂಜೆ ರಥೋತ್ಸವ ಅಂಚೆನೆ ದೈವೊಗ್ ನೇಮೋತ್ಸವ, ದೈವೊಗ್ ಕೋಲ ಮಾತ್ರ, ಒಂಜಿ ಸೇವೆ ಅತ್ತ್. ವರ್ಷೊಗು ಕೊರ್ಪಿನ ಕಾಲಾವಧಿದ ಭೋಗ ಸೇವೆ, ಮುದ್ರೆ, ಪಂಚಗಜ್ಜಾಯ, ದರ್ಶನ ಸೇವೆ ಅಂಚೆನೇ ಮಸ್ತ್ ಸೇವೆ ಉಂಡು. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗೊಲು ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಪೂಜೆ, ವರ್ಷಗೊಂಜಿ ತಂಬಿಲ ಸೇವೆ. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ಗಿಂಡೆ ನೀರ್, ಕೇಪುಳ ಪೂ, ಪಾಲೆದ ಮೊಗ ದೀವೊಂದು ಇತ್ತೆರು. ಮನಸ್ಸ್ ಬಂಗಾರ್ ಆದು ಇತ್ತುಂಡು. ಇಸೆದ ಕಾಲೊಡು ದೈವೊಗು ಬಂಗಾರ್‌ದ ಮೊಗ ದೀಪೆರ್ ಮನಸ್ಸ್ ಪಾಲೆದಲಕ್ಕ ಆತುಂಡು. ದೈವದ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಜ್ಜೆರ್, ಕುಟುಂಬ ವಿಭಜನೆ ಆವೊಂದು ಉಂಡು. ಅವೇನ್ ಮಾತ ನಮ ಸರಿ ಮಲ್ಪೊಡ್. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕಾಪುಲೆ, ನಮ ತುಳುನಾಡುಡ್ ಪುಟ್ಟ್‌ದಿಪ್ಪೊಡ್ ಪನ್ನಗ ಪುಣ್ಯ ಮಲ್ದಿಪ್ಪೊಡು. "ಜೈ ತುಳುನಾಡ್"

ಶಿವಳ್ಳಿ ತುಳು

ಮದಿಮೆದ ದಿನ

✍ **ದಿಶಾ ಕೆ. ಈ.**, ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.

"ಋಣಾನು ಬಂಧ ರೂಪೇಣ ಪಶು, ಪತ್ನಿ, ಸುತ ಆಲಯ". ಎರೆಗ್ ಋಣ ಇಪ್ಪುಣ ಅಕಳೆ ಮಾತ್ರ ಈ ನಾಲ್ ಅದೃಷ್ಟ ಸಿಕ್ಕುಣ. ಮದಿಮೆ ಪಂಡ ಮಾಂತೆರ್ನಾ ಲೈಫ್‌ಡ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡೇ ಪಂತೆ ಪಣೊಳಿ. ಮದಿಮೆ ಆವೊಡ್ ಪಂಡಲ ನಮ್ಮ ಹಣೆಬರಹ ಸಮ ಇಪ್ಪೊಡು. ಜಾಯೆ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಡ್ ಜೇವು ಸಿಕ್ಕುಣ ಮಸ್ತ್ ಕಮ್ಮಿ . ಏತೋ ಮಾಣಿಲೆಗ್ ಜೇವು ಸಿಕ್ಕಂತೆ ಮದಿಮೆ ಆವಂತೆನೆ ಉಳ್ಳೆರ್. ಅಂಚಾತ್ ಮಾಂತ ಮಾಣಿದ ಅಮ್ಮನಕುಳು ಒಳಾಂಡಲ ಯನ್ನ ಮಗಕ್ ಜೇವು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಣ್ಲೆ ಪಂತ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲಡ್ ಜೇವು ಇತ್ನಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಭಾರಿ ಡಿಮಾಂಡ್.

ಮದಿಮೆ ಆವೊಡು ಪಂತ್ ಎಣ್ಣ್‌ತಾಯಿಬೆತ್ತ್ ಕೆಲಸ ಸಾವಿರತ್ತೊಂಜಿ. ಸುರುಕ್ ಜೇವುದಿಲ್ಲದಕಲ್ಡ ಪಾತೆರ್ತ್ ಜಾತಕ ಕೂಡೊಡು, ಅವು ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ಜೇವು ಸೂಪುಣ ಶಾಸ್ತ್ರ. ಜೇವು ಸೂತ್ ಪೂರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ನಿಶ್ಚಯಗ್ ದಿನ ಜೀಪೆರ್. ನಿಶ್ಚಯದಾನಿ ಒಂಜಿ ರಾಶಿ ಶಾಸ್ತ್ರ. ನಿಶ್ಚಯದಾನಿ ಮದಿಮೆಗ್ ದಿನ ಜೀಪೆರ್. ಅವು ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ಮದಿಮೆದ ಕೆಲಸ ಶುರು. ಮದಿಮೆದ ಹೇಳಿಕೆ, ಕರಿಮಣಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರಿಶಿಣ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಂತ ಇಜಿಪೆರ್. ಮಾಣಿದಿಲ್ಲಳ್ ಆಂಡ ಮದಿಮೆದ ರಡ್ ದಿನ ದುಂಬು ನಾಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇಜಿಪೆರ್. ಅವು ಆತ್ರಿಯಂಡ ಮದಿಮೆದ ದಿನ ಬೊಳ್ಚರೆ ಬೇಗ ಅಂಪೆರ್. ನಾಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡ ಮದಿಮಯನ್ ಯಾತ್ರೆ ಪೋತ್ರಿ ಮದಿಮೆ ಅಂಪುಗ ಪಂತ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ಅಮೆ ಸೂತಿಗ ಮಂತ ತಟ್ಟುರಿ. ನಾಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ಪಿದೆಯಿ ಪೋರೆಗ್ ಇದ್ದಿ. ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಅಂಪರೆ ಇದ್ದಿ.

ಮದಿಮೆದ ದಿನ ಬೊಳ್ಚರೆ ಬೇಗ ಬೇಗ ಲಕ್ಕ್‌ತ್ತ್ ಪೂರ ಮದಿಮೆದ ಗೌಜಿಗ್ ರೆಡಿ ಆಪೆರ್. ಮಾಣಿದಿಲ್ಲಳ್ ಮಾಣಿಗ್ ಮಂಜಳ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಮಾಮಿ ಮೀಪೊಡು. ಎಣ್ಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ಮೀತ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ ದೇವೆರ್ನ ಎದುರು ಕುಳ್ತು ಪೇರ್-ಪರ್‌ಂದ್ ಪರ್ತ್-ತಿಂತ್ ಮದಿಮಯೆ ಪಿದಡೊಡು. ಮದಿಮಯನೊಟ್ಟು ಕಲಶ-ಕನ್ನಡಿ ಆತ್ ಮಾಣಿನ ಅಕ್ಕ/ಮೆಗ್ದಿ ಇಪ್ಪೊಡು, ಮದಿಮೆದ ದಿನ ಮದಿಮಯೆ ಪಿದಡಿಬೆತ್ತ್ ಪಿರ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಇದ್ದಿ ಅವು ಅನಿಷ್ಟ ಪಂತ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮದಿಮೆದ ಹಾಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ರಾಶಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸೀರೆ ಪೂಜೆ, ವರ ಪೂಜೆ, ತಾಳಿ ಪೂಜೆ ಅವು ಮಂತ ಬೆತ್ ಮದಿಮಳ್ನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಲಶ ಕನ್ನಡಿ ಕಾಲುಂಗುರ ಪಾಡೊಡು ಬೆತ್ತ್ ಅಣ್ಣನ/ಮೆಗ್ಯನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅತ್ತಿಗೆಗ್ ಕೊಳೊಡ್. ಅವು ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ಬೇತೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪೂರಾ ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ಕಡೆಕ್ ಕನ್ಯಾದಾನ ಶಾಸ್ತ್ರ. ತನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಬಾಲೆದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಮಾಣಿ ಬೆತ್ತ್ ಮಾಣಿನ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಕೊಳ್ಪೆರ್. ಆ ಘಳಿಗೆ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಬುಳಿಪುನ ಸೂನಗ ಎಂಚಿನ ಕಲ್ಲ್ ಮನಸ್‌ಲಾ ಒರ ಕರಗುಣ್. ಬೆತ್ತ್ ಮಾಣಿದಿಲ್ಲಡೆ ಜೇವು ಬೆತ್ತ್ ಜೇವುದು ಚಿಕ್ಕಿ ಮಾಣಿದಿಲ್ಲಡೆ ಪೋಡು. ಕುಡೊರ ಮಾಣಿದಿಲ್ಲಡ್ ಪನಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಇಪ್ಪುನ್ ಅವು ಆಯಿಬೆತ್ತ್ ದೇವೆರ್ನಾ ಆಶೀರ್ವಾದ ಗೆತೊಂತ್ ಕುಶಿ ಕುಶಿಟ್ ದುಂಬುದೊ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ ರೆಡಿ ಅಂಪೆರ್. ಅಡೆಗ್ ಮದಿಮೆದ ದಿನ ಮುಗಿತ್ ಪೂರಾಕುಳ್ ಖುಷಿತಾ ಮದಿಮೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾತೆರ್ಪೆರ್.

●

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕøತಿ

✍ **ವ್ಯೋನಾ ಡೈಟಿ ಲೋಬೋ**, ದ್ವಿತೀಯ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.

ಪೂರ್ವಾಂತರ್ ಕಾಲಾ ಥಾವ್ನ್ ಚಲವ್ನ್ ಆಯ್ಲಿ, ಕೊಂಕಣ್ ಕರಾವಳಿಚೆ ಗೌರವಾಚಿ ಆನಿಂ ಆಪೂರ್ಬಾಯೆಚಿ; ಆಮ್ಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ನಾಚ್, ಗಾನ್ ವಿವಿಧ್ ರಿವಾಜ್ಯೊ, ನೊಮ್ಣೆ ನೊಮ್ಣೆಚೆಂ ಖಾಣ್ ಪೀವನ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚಿಂ ಪಾಟಿಂ ಬಳ್. ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಆಧುನಿಕ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆನಿ ರಿವಾಜ್ಯಾಂಚಿ ಒಳಕ್ ಉಣಿ ಜಾಲ್ಯಾ. ಗುಮ್ಟ್ಯಾ, ಮಾಂಡೊ, ದೆಕ್ನಿ, ವೊವ್ಯೊ ವೇರ್ಸ್ ಹೆ ಸರ್ವ್ ಆಮ್ಚೊ ಗೌರವ್. ಪೂಣ್ ಲೋಕಾಕ್ ಹ್ಯಾ ರಿವಾಜ್ಯಾಂಚೆ ಮೋಲ್ ತ್ ನಾ. ಥೊಡ್ಯೊ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ್ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ರೂಪ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಮಾಂಡೊ ಆನಿಂ ಗುಮ್ಟಾಂ.

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ಏಕ್ ಮಾತ್ರ್ ವಜಂತ್ರ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತೆಂ ಗುಮಟ್. ಮಾತಿಯೆಂತ್ ಕೆಲ್ಲಿ ಮೊಡ್ಕಿ; ತಾಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಕ್ ಬಕ್ರ್ಯಾಚೆ ಚಾಮ್ಡೆ ಬಾಂದುನ್ ತೆ ಬಡಯ್ತಾನಾ ಮಧುರ್ ಆವಾಜ್ ಯೆತಾ. ಹಾಚ್ಯಾ ಸಂಗಾತಾ ಗಾಂವ್ಚಿ ಥೊಡಿ ಪೊದಾಂಯಿ ಆಸಾತ್. ಪ್ರಾಯೆಚಿ ವ್ಹಡಿಲಾಂ ಸದಾಂಚ್ ಹಿ ಪೊದಾಂ ಗಾವ್ನಾಚ್ ಆಸ್ತಾತ್. ದುಸ್ರೆ ಆಸಾ ಏಕ್ ನಾಚ್ ಆನಿಂ ಗಾಯನ್ ಮಿಶ್ರಿತ್ ಪ್ರಕಾರ್; ತೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮಾಂಡೊ. ಹರ್ಯೆಕ್ ಪ್ರಾಂತಾಕ್ ತಾಂಚೆಚ್ ಏಕ್ ಮಾಂಡೋಚಿ ರೀತ್ ಆಸಾ. ಮಾಸ್ಳಿ ಪಾಗ್ತಾಲ್ಯಾಂಚಿ ಗಾಯನಾಂ, ಮೊಗಾರ್ ಪಡಲ್ಲ್ಯಾಂಚಿ ಭಾವನಾಂ ಆನಿಂ ಸುಮಾರ್ ಇತರ್ ರೀತಿಂಚಿ ವಿಷಯಾಂಚೆರ್ ಹಿ ಪೊದಾಂ ರಚನ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ಹೆ ನಾಚ್ ಗಾಯಾನ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಏಕ್ ವಿಚಿತ್ರ್ ಖುಶಿ ಆನಿಂ ಆನಂದ್. ಆನ್ಯೆಕ್ ರೂಪ್ ಜಾವ್ನಾನಾ ದೆಕ್ನಿ ನಾಚ್. ರಂಗಾಳ್ ವಸ್ತ್ರಾಂ, ಖುಶೆಚಿಂ ಪೊದಾಂ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ಖುಶಿ, ಮನಾಕ್ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಭೊಗ್ತಾ. ಹಿಂ ಸರ್ವ್ ವಿವಿಧ್ ರೂಪ್ ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಉಪ್ತ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ಪೂಣ್ ಆನಿಂ ಇತರ್ ಥೊಡೆ ರೂಪ್ ಆನೀಕೀ ಅಸ್ತಿತ್ವಾರ್ ಆಸಾತ್. ಕೊಂಕಣಿ ಕ್ರೀಸ್ತಾಂವ್ ರೊಸಾಚ್ಯಾ ಸಂಭ್ರಮಾಂನಿಂ ಹೊಕ್ಲೆಕ್ ವಾ ನವ್ರ್ಯಾಕ್ ರೋಸ್ ಪುಸ್ತಾನಾ ಗಾಂವ್ಚಿ ಪೊದಾಂ; ಹಾಂಕಾಂ ವೊವ್ಯೊ ವೇರ್ಸ್ ಮ್ಹಣೊನ್ ನಾಂವ್. ಹ್ಯಾ ವೊವ್ಯಾಂಚಿಂ ಗಾಯಾನ್ ಕರ್ಚಿ ರೀತ್ ಬೋವ್ ಆಪೂರ್ಭಾಯೆಚಿ. ಜಿಣ್ಯೆಚ್ಯಾ ಹರ್ಯೆಕ್ ಘಡಿತಾಂಚಿ ದೆಖಿ ದೀವ್ನ್ ಗಾಂವ್ಚಿ ಗಾಯಾನಾಂ ಹಿ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ವಿಶಿಷ್ಟ್ ಭಾಗ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ರಿವಾಜ್ಯೆ. ಹೆ ಉಲೊಂವ್ಚೆಂ ಆಮ್ಚೆ ಕರ್ತವ್ಯ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮುಖ್ಲ್ಯಾ ಪಿಳ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚೆ ರೂಚ್ ಆಸ್ಚಿ ಅತ್ಯಂತ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉರವ್ಯಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾಳವ್ಯಾಂ.

●

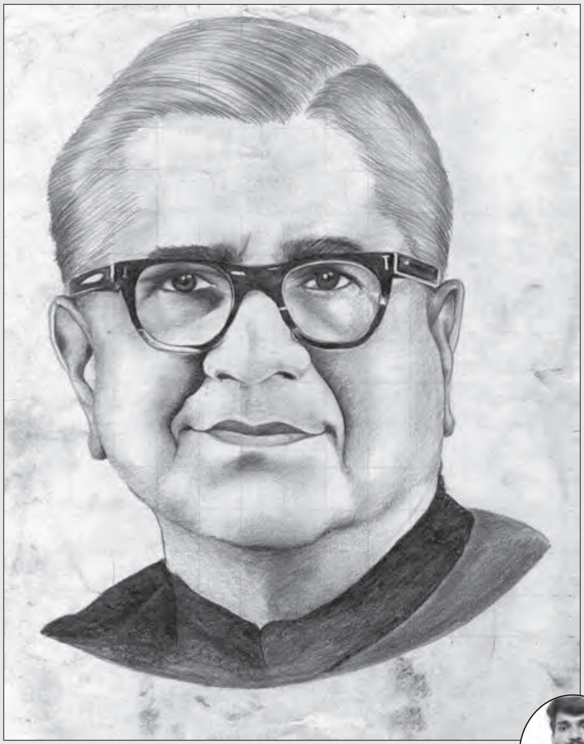

Sumanth H. V., III B.Sc.

Sagar Acharya, II M.Sc.

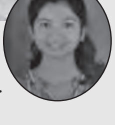

Sahana, I M.Sc.

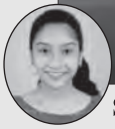

Sapna S., I B.Sc.

Prajna, I B.Sc.

Varshini Kotian, I M.Sc.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Inauguration of SWC 2022-23
by Sri T. Goutham Pai,
Executive Chairman,
Manipal Tech. Ltd.

Speech by the Chief Guest.

Oath taking by Office Bearers.

Handing over the Flag to
SWC President.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Dr. Ranjan R. Pai, Registrar, AGE Manipal, visits the College.

Trust Meeting.

Inauguration of T. Mohandas Pai Skill Development Institute by Sri T. Sathish U. Pai.

Unveiling of Plaque of T. Mohandas Pai Skill Development Institute by Dr. Ranjan R. Pai.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Inaugural Speech by
Sri T. Satish U. Pai.

Speech by the Chief Guest
Dr. Mohan Alva, President,
Alva's Education Foundation,
the gathering Addresses.

Presidential remarks by
Dr. H. S. Ballal.

Felicitation to
Sri T. Satish U. Pai and
Dr. Sandhya S. Pai.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Dr. Bhaskar Shetty, Principal, G Shankar GFGC for Women, Ajjarkadu speaks after releasing ‘Sanmathi’.

Voters’ Awareness Programme.

Anti-Drug Abuse Awareness Programme.

Mock visit by Dr. Suresh Ramana Mayya for NAAC Preparation.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Inaugural Speech of Koti Kanta Gayana: Karnataka Rajyotsava Celebration

Koti Kanta Gayana by Students.

View of Students Participation.

Spic Macay Programme, Kathak Circuit by Pt. Rajendra Gangani.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Republic Day Celebration:
Chief Guest Lt. Col. Ananda Shirali, 20th Battalion Rajputana Rifles regiment, Indian Army, Alumni of our College.

PTA Meeting :
Sri Varadaraya Pai, Secretary, AGE, Manipal, addresses the gathering.

New office bearers of PTA .

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23 – NAAC VISIT

Guard of Honour to NAAC Peer Team Members.

Meeting with Trust members.

Welcome to Peer Team.

NAAC Peer Team visits Lab.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23 – NAAC VISIT

NAAC Peer Team Visits Library.

Interaction with Alumni and PTA.

At Computer Lab.

Handing over of Peer Team Report.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23 – NAAC VISIT

Inauguration of Cultural Programme.

CULTURAL PERFORMANCE BY STUDENTS

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23 – NAAC VISIT

CULTURAL PERFORMANCE BY STUDENTS

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Display of NAAC Certificate with A+ Grade.

Celebration of NAAC Grade.

Felicitation to Principal and IQAC Co-ordinator.

Felicitation to the Resource Persons who conducted Mock Visit.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Visit by Dr. Rajashekara Hebbar, Additional Director, Dept. of Collegiate Education.

Alumni of 1993 B.A. with their Teachers.

Staff Club Day - Sri Varadaraya Pai, Secretary, AGE, Manipal, addresses the gathering.

ಮುದ್ದಣ ಸಾಹಿತ್ಯೋತ್ಸವ

ಮುದ್ದಣ ಭಾವಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪನಮನ.

ವಿ.ಎಂ. ಇನಾಂದಾರ್ ವಿಮರ್ಶಾ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಕೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರ ಕೃತಿ 'ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಲಗ್ನ 1893'.

ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ – ಡಾ. ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು, ಉಡುಪಿ.

ಕೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಅವರಿಂದ ಮಾತು.

ANNUAL DAY CELEBRATIONS : FOUNDERS DAY

Floral Tributes to our Founder Dr. T.M.A. Pai.

Chief guest Dr. Avinash Shetty,
Medical Supdt., Kasturba Hospital, Manipal,
Speaks on the occasion.

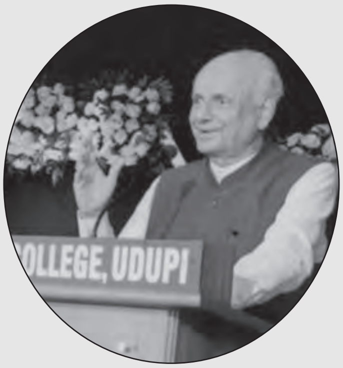

Presidential Address by Dr. H. S. Ballal,
Pro Chancellor, MAHE, Manipal.

PTA President Sri Sripathi Acharya
Addresses the gathering.

Presentation of Annual Report of the College
by the Principal.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

Felicitation to
Prof. Usharani Suvarna,
Rtd. H.O.D., Botany.

Felicitation to Former Principal
Dr. Devidas S. Naik.

Felicitation to B.A. Student
Ms. Pratheeksha Shenoy
for securing Dr. T.M.A. Pai
Gold Medal from Mangalore
University.

Prof. K. A. Krishnamurthy,
Gold Medal Secured by
Mr. Dheeraj M., St. Philomina
College, Puttur, obtaining highest
marks in the Final B.Sc. with
Major-Maths in Mangalore
University Examination.

ANNUAL DAY CELEBRATIONS : SWC DAY

Ms. Anagha Hegde,
General Secretary
presents S.W.C. Report.

Chief Guest
Dr. Rajashekara Hebbar
addresses the gathering.

Speech by
Prof. Ramesh Karla, SWO.

Presidential Remarks by
Prof. Laxminarayana Karanth,
Principal.

COLLEGE ACTIVITIES 2022-23

ತುಳು ಐಸಿರಿ – 2022
ಉದ್ಘಾಟನೆ – ಶ್ರೀ ವಾಲ್ಟರ್ ನಂದಳಿಕೆ,
ಆಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಡೈಜಿವರ್ಲ್ಡ್ ಮೀಡಿಯಾ,
ಮಂಗಳೂರು.

ಉದ್ಘಾಟಕರ ಮಾತು – ಶ್ರೀ ವಾಲ್ಟರ್ ನಂದಳಿಕೆ ಅವರಿಂದ.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿ – ಶ್ರೀ ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ ಅವರಿಂದ ಮಾತು.

ಶ್ರೀ ಲ। ಜಯಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂದ್ರಾಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ತುಳುಕೂಟ (ರಿ.), ಉಡುಪಿ ಅವರಿಂದ ಮಾತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ನುಡಿ – ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಾರಂತ,
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಅವರಿಂದ.

ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವಾರ್ಪಣೆ.

SPECTURM

Inauguration by Mr. Naveen D. Padeel,
Eminent Cine Actor.

Address by
Mr. Naveen D. Padeel.

Felicitation to Naveen D. Padeel.

Chief guest Mr. Aravinda Bolar,
Noted Cine Actor Addressing
the gathering.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : ENGLISH

Newspaper in Education : Programme for enhancing Reading Skills to improve communication and employability.

A Study Tour organized to Gandhian Centre for Philosophical Arts and Sciences, Manipal, screening and discussion of a French Film 'Breathless' by Jean Lue Godard.

Inauguration of English Forum and a Session on Literature :
A Reflection of life by
Prof. M. Laxminarayana Samaga,
Former Principal and HOD of English,
MGM College.

A Session on Living Culture of Tulu Nadu was organized in collaboration with Manipal Centre for European Studies and Regional Resource Centre for Performing Arts, Udupi.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : ENGLISH

An enactment of an absurd play written by Horold Pinter 'THE CARETAKER' was organized in collaboration with Nagna Theatre, Manipal.

A Study Tour to the 'World of Vaidehi', a programme organized by Gandhian Centre for Philosophical Arts and Sciences, Manipal.

Release of Department Bulletin MUSE by Prof. Namita Tolpadi, Retired HOD of English, S.M.S. College, Brahmavar.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : ENGLISH

A One-Day Workshop on 'Eliot Remembered' to celebrate 100 years of 'The Wasteland' organized in collaboration with Manipal Centre for European Studies.

A Seminar on Language and Technology.
C.A. Sri Varadaraya Pai, Secretary of AGE, Manipal and Mrs. Praveena Kumari, Assistant Professor, Deputy of NEP Co-ordinator. PG Department of Computer Science were the Resource Persons.

Final Year B.A. Optional English Students conducted an Extension Activity on Why Opt. for English Literature in Degree? for II PU College Students.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : KANNADA

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ , ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಘಟಕ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಇವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯ ಉದ್ಘಾಟನೆ.
ಶ್ರೀ ನೀಲಾವರ ಸುರೇಂದ್ರ ಅಡಿಗ , ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಸಾಪ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ .

ಉದ್ಘಾಟಕರ ಮಾತು – ಶ್ರೀ ನೀಲಾವರ ಸುರೇಂದ್ರ ಅಡಿಗ ಅವರಿಂದ.

ಶ್ರೀ ರವಿರಾಜ ಎಚ್. ಪಿ., ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕಸಾಪ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಘಟಕ ಅವರಿಂದ .

ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ನುಡಿ –
ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಾರಂತ,
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಅವರಿಂದ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ.

ಕಸಾಪ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ , ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಘಟಕ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ ಇವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಕಲಾಂ ಜೀವನ ದರ್ಶನ' ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೆ. ಜೆ. ಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರಿಂದ.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : JOURNALISM

M.G.M. Film Society Club
'Showreel' Inauguration.

A Session on
'New Media and Video Content'
by Manjunath Kamath.

Career in Kannada Sports Media with Mr. Hudsan Peter, Senior Video Editor at Viacom 18.

Students exploring State Level Media Channels.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES: JOURNALISM

Ms. Geethika Vashishta's Workshop on Busting Fake News.

Celebrations of Press Day with the renowned Journalist Hariprasad.

Media Experience task by Alumni, Shanmukha Athri, Camera Man, Gaurish Akki Studios.

Department creates a compelling Video to increase awareness about the importance of voting during elections times.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : COMMERCE

Department of Commerce and IQAC in association with MUCTA organised One-Day IV Semester B.Com. Syllabus Workshop.

Department of Commerce in association with IQAC organised 2 days Student Development program titled – “Personal Financial Management”

A program for III B.Com. Students regarding ‘What next after graduation?’

In Connection with MOU Quiz program for III B.Com. Students.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : COMMERCE

A program for III B.Com. Students regarding Career Guidance and Skills in Management.

Dept. of Commerce and IQAC jointly organised a talk on Benefits of Sports in daily life.

A Workshop on Crafting a Resume by Mr. Suresh H. Prabhu, Ramaiah Institute of Technology, Bangalore.

The Department of Commerce and IQAC in association with Mangalore University – Commerce Teachers Association (MUCTA) organized a One-Day Workshop on the "Investor Awareness Program".

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : PHYSICS

'Galaxy' released by
Prof. Surya Harikrishnan,
Department of Atomic and
Molecular Physics,
MAHE, Manipal.

Physics Model Competition.

Academic Enrichment Program for
M.G.M. P.U. Students.

Outreach program on
"Space on Wheel and Mobile
Planetarium" collaboration
with State Scientific Research
Council, Dakshina Kannada
Science Foundation (DKSF)
and ISRO in association with
Dept. of Physics and IQAC.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : PHYSICS

Career Guidance Program by Dr. Debbijoy Bhattacharya, Manipal Centre for Natural Sciences, MAHE, Manipal.

Interactive Session with Prof. B. Narayana Karkera, Former Scientist, BARC.

Visit to T.M.A. Pai Planetarium, Manipal by Final year B.Sc. students.

Visit to Research Labs of Department of Atomic and Molecular Physics, MAHE, Manipal.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : ZOOLOGY

Seed ball preparation in the Campus on Environmental Day in collaboration with Forest Department.

Dispersal of prepared seed ball at Pragathinagara with the guidance from forest officials.

Birding at Uppoor Wetland on account of World Wetland Day in collaboration with Manipal Birding and ConservationTrust.

Beach Cleaning Programme conducted at Malpe in collaboration with Centre for Marine Living Resources and Ecology (CMLRE), Kerala.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : ZOOLOGY

Campus Birding conducted in collaboration with Manipal Birder's Club.

Water pot installation ceremony for birds in the campus. Pots sponsored by Sreeman Narayanan, Environmentalist, Aluva, Kerala.

Snake Bite Awareness Workshop conducted in collaboration with Emergency Medicine, KMC, Manipal.

Blood Group Detection Camp.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : ZOOLOGY

Butterfly park plantation drive conducted in collaboration with Manipal Birding and Conservation Trust.

Awareness programme on handwashing conducted on Global Handwash Day

Talk on Waste Management, Resource person: Mr. Raviraj Nayak, Immediate past president, Lions Club, Udupi Lakshya.

Study trip to Industries and Pilikula Science Centre and Zoo.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : MATHEMATICS

Celebration of 100th Birth Anniversary of Prof. B.V. Acharya, Founder HOD of Mathematics Department.

Talk by Prof. Lakshminarayana Karanth, Principal, M.G.M. College on the occasion of National Mathematics Day celebration.

A special talk on the topic *'certificate course opportunities'* by Dr. Ravish, Assistant Professor, Department of Mathematics, Dr. G. Shankar Govt. Women's First Grade College and PG center, Ajjarkad, Udupi.

Participants of certificate course, 'Sci Lab' receive their certificate from Principal Prof. Lakshminarayana Karanth.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : MATHEMATICS

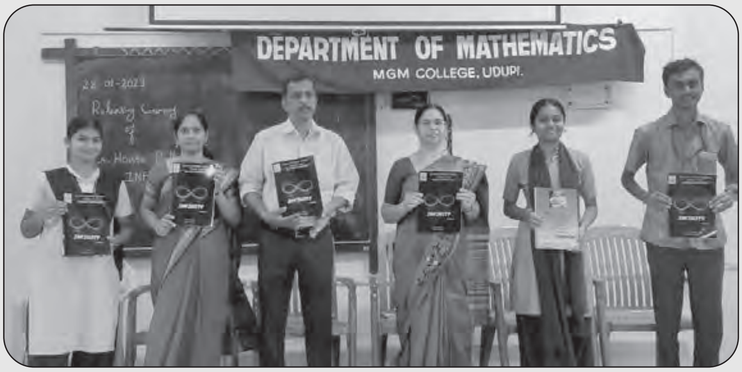

Release of 'Infinity', the department in-house bulletin by Principal Lakshminarayana Karanth.

Talk by Mr. Rakesh, Assistant Professor, Department of Mathematics, Poorna Prajna College, Udupi on the topic *"What after B.Sc.?"*

Participants of *'Math Festa'* the programme organised by Department of Post Graduate Studies and Research in Mathematics, St. Aloysius Autonomous College, Mangalore.

Inaugural function of extension activity programme at Parkala Higher Primary School.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : BOTANY

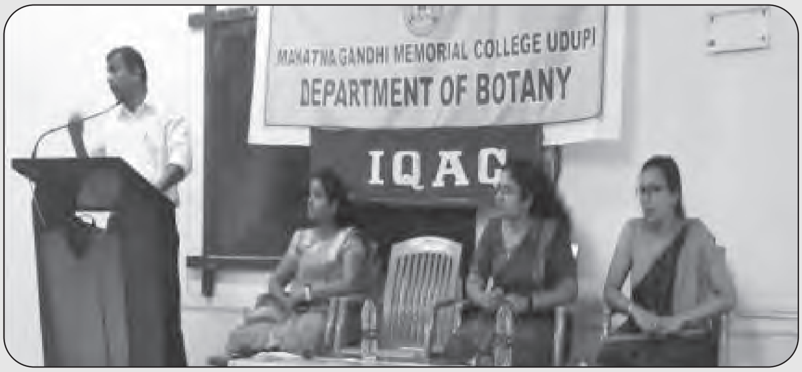

A programme on Healthy diet is conducted by Dept. of Botany.

Release of Departmental Bulletin. S2S2S by Prof. Usharani Suvarna, Rtd. HOD, Botany.

Release of Departmental blog by Usharani Suvarna.

Dept. of Botany conducted an awareness programme on Antidrugging.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : CHEMISTRY

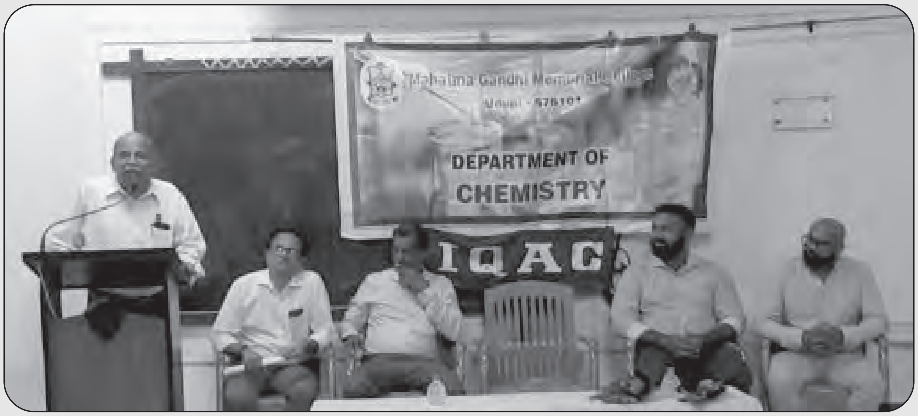

Guest lecture on "Organic Farming & Entrepreneurship" by Dr. Sidram Dhanagond, Ph.D. in Plant Genetics, Germany and Mr. Nishan D'Souza, Young Farmer, Brahmavara.

Workshop on "Skills and Techniques involved in the separation of Nitrogen from air" by Mr. Kemral Durgadas Shetty, Industrial Director & International Technical Community Leader 'Airliquide', Singapore.

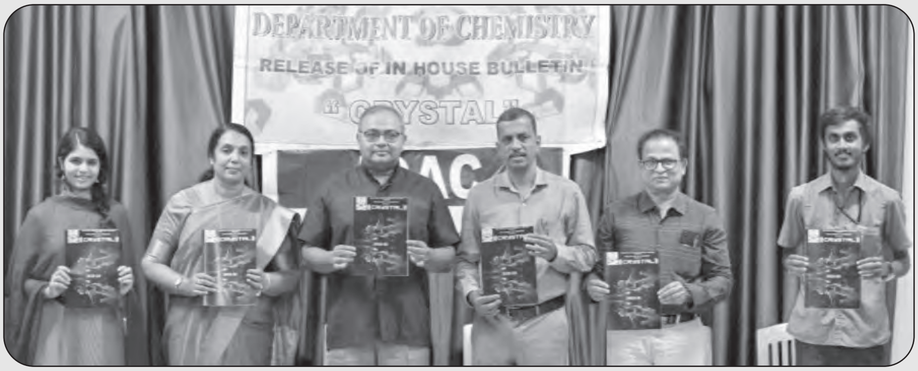

Release of Departmental Bulletin "CRYSTAL" & Workshop on Career Guidance by Rev. Fr. Dr. Prakash Anil Castelino, HOD and Assistant Professor of Chemistry, Milagres College, Kallianpura.

PG DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

Orientation for I M.Sc.

Certificate Course on PHP.

Pradeeptha – 22: Cooking without Fire.

Pradeeptha – 22: Collage.

PG DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

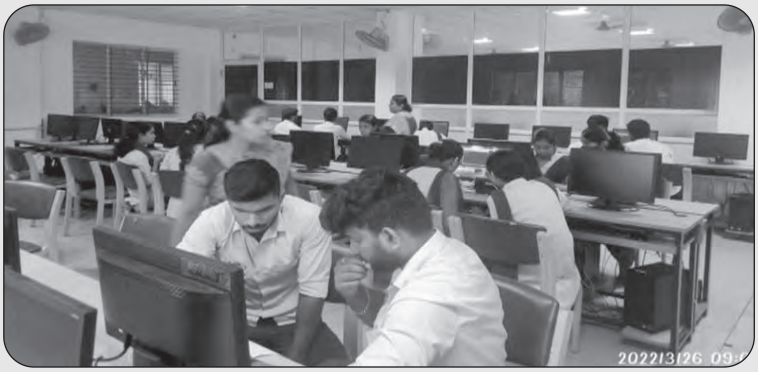

Pradeeptha – 22: Coding.

Pradeeptha – 22: Dumbchardes.

Pradeeptha – 22: Quiz.

Valedictory of Pradeeptha – 22.

PG DEPARTMENT OF COMPUTER SCIENCE

Extension Activity: Indrali English Medium School.

Wall Magazine Publishing Ceremony.

Talk on IOT and Demonstration of Creative Skills by PG Students to UG students.

Workshop on Computer Hardware Components.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : LIBRARY

National Librarians' Day & Library Day celebrated on Birth Anniversary of late Dr. S. R. Ranganathan.

Sharada Pooja in the Library.

Display of Rare Books in the Library.

Library Orientation Class for Students.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : COMPUTER SCIENCE

A certificate Course on "Web Application Development using PHP", Resource Person: Mr. Ganesh.

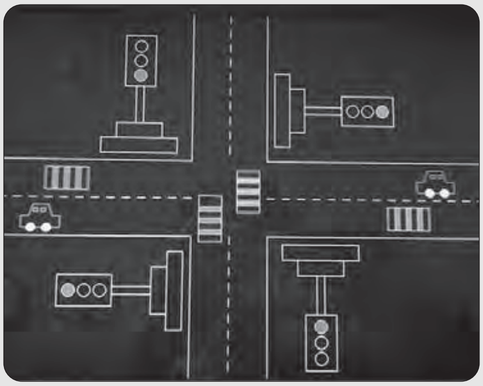

Computer Graphics Model: Traffic Controller developed by III BCA Students Shravya and Surabhi.

'IT Bytes' Magazine Launch.

Wipro Placement Drive.

Infosys Placement Drive.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : PHYSICAL EDUCATION

Felicitation of Sports Achievers of the Academic year 2022-2023.

Table Tennis team for Women won the Mangalore University Inter-Collegiate Table Tennis Tournament held at St. Aloysius College, Mangalore.

Annual Athletic Meet 2022-23 inaugurated by Sri Pramod Kumar P., Police Inspector Coastal Security Force, Udupi.

Flag hoisted by Chief Guest Sri Pramod Kumar.

DEPARTMENTAL ACTIVITIES : PHYSICAL EDUCATION

Honoring the National Athlete Mr. Abhin B. Devadiga 2021-22 batch, National Gold Medalist in 100m and 200mts run.

Har Ghar Dhyan – An Introduction to meditation and its benefits on Health & Wellness programme. Art of Living volunteer and Faculty Mrs. Archana Kamath was the resource person.

Mrs. Archana Kamath Addresses the gathering.

DEPARTMENT OF ECONOMICS

A.D. Shroff Memorial Elocution Competition.

Speech on the topic 'Managing Economy during Pandemic'.

WOMEN'S HARASSMENT REDRESSAL CELL

Women Safety measurement programme by Smt. Jyothi Nayak, Head Constable, Women Harassment Cell, Udupi.

YAKSHAGANA & DRAMA CLUB

ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಇಂದ್ರಾಳಿ – ಉಡುಪಿ ಇವರ ಜಂಟಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ 'ಯಕ್ಷಗಾನ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್'ನ ಉದ್ಘಾಟನೆ – ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಎಲ್. ಹೆಗಡೆ.

ಯಕ್ಷಾಂಗಣ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಉದ್ಘಾಟನೆ. ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಾರಂತ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು ಅವರಿಂದ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಮತ್ತು ನಾಟಕ ಸಂಘ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ವಿಶ್ವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ (ರಿ.), ಉಡುಪಿ ಜಂಟಿಯಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಿದ ಮೇದಿನಿ ಕೆಳಮನೆಯವರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.

GANDHIAN STUDY CENTRE

Gandhi Smriti: Offering Respectful Tributes to the Mahatma on Gandhi Jayanthi.

Lecture on Gandhiji and Civil Disobedience Movement by Mr. Subodha Pai, HOD, History.

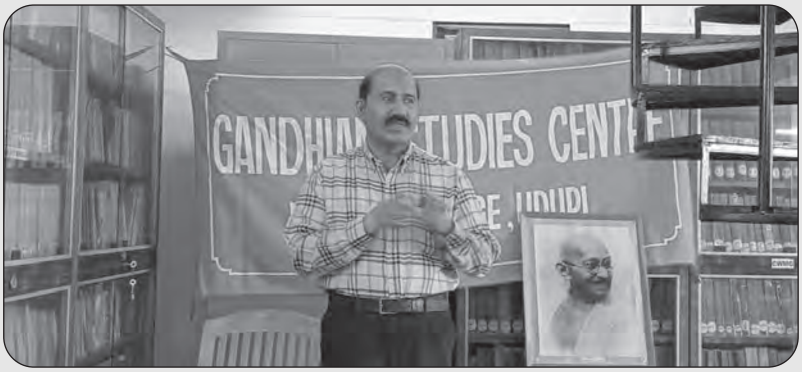

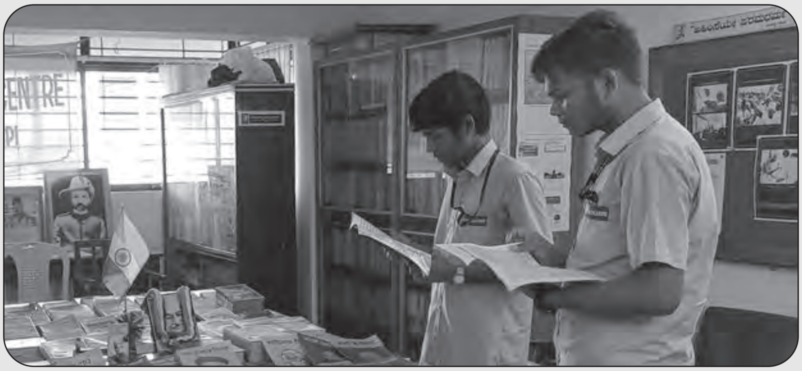

Book Exhibition at Gandhi Adhyayana Kendra.

Prize Distribution of Gandhi Memorial Paintings Competition by Prof. Arun Kumar B., IQAC Co-ordinator.

GANDHIAN STUDY CENTRE

Extension Programe on Gandhiji for School Children and Teachers in association with BVT.

SWAMI VIVEKANANDA CHINTANA VEDIKE – Lecture on Swami Vivekananda and Idea of India by Mr. Prashanth Neelavar, Assistant Professor, GFGC, Thenkanidiyoor.

Mr. Vinith Rao, Co-ordinator, Gandhian Study Centre speaking on Swami Vivekananda and Value Education.

Prof. Laxminarayana Karanth, Principal, delivering Swami Vivekananda Jayanthi – National Youth Day Message.

COMMERCE CLUB

Government of Karnataka, District Small Industries Association, Udupi & Udupi Chamber of Commerce & Industry, Udupi hosted the Vendor Development Programme cum Industrial Exhibition.

Cleanliness Drive:
SWC a Campus Cleaning Programme.

Potent Mirroring Technique using Kinesics for winning interviews & Personality Development, Commerce Club in association with IQAC conducted a session on the topic Potent Mirroring Technique using Kinesics for winning interviews.

Commerce conducted
Pan Card & Passport Service Drive.

TEACHING LEARNING CENTER

Professional training for teachers on “Transaction to Transformation – The Role of Teachers in Higher Education” by Dr. Shankarnarayana Bhat, Associate Director (Faculty Development & Welfare), Associate Professor, E&C Engineering, MIT, Manipal.

Professional training for teachers on “Changing role of Teachers in the era of Edtech” by Dr. G. Robert Clive, Vice Principal & Associate professor, Department of Social Sciences, Cross land College, Brahmavar.

Professional training for teachers on Critical Thinking and Problem Solving by Mr. Sachin R. Chandra, Assistant Professor – Selection Grade from Department of Commerce, MAHE, Manipal.

Demonstration on Fire Safety by Mr. Sathish, Station Officer, Fire Station, Udupi and Mr. Premnath Bolar, Proprietor, Simonia Appliances, Mangalore.

RED CROSS

Blood Donation Camp inauguration by Dr. Shamee Shastry.

Inaugural Speech by Dr. Shamee Shastry.

Blood Donation Camp.

Beach Cleaning Programme.

RED CROSS

International Human Rights Day – Prof. K. Surendranath Shetty.

National Integration Oath Taking Ceremony.

Self Defense Programme – Mr. Anuroop Kumar B. and Roshni R. K.

NCC ARMY WING

Blood Donation Camp.

Armed Drill Training.

Ek Din NCC Army Ke Naam
Chief Guest:
Lt. Cdr. Geethalakshmi P.M. (Retd), Assistant Professor, M.I.T., Manipal.

Felicitation to Special Achievers – SUO Anvitha.

NCC ARMY WING

Piping Ceremony.

Indian Army Day – 2023.

Puneet Sagar Abhiyan at Malpe Beach.

Kudremukh Trekking.

NCC ARMY WING

NCC Day Celebration at Krishnanugraha Children Fit Institute and Adoption Centre, Santhekatte, Udupi.

NCC Oath Taking Ceremony.

First Place in Republic Day March-past – 2023 at District Ground.

Firing Training.

NCC ARMY WING

Yogathon – 2023 at Manipal.

Puneet Sagar Abhiyan at Sita Nadi, Barkur.

Group Photo.

NCC NAVAL WING

Puneet Sagar Abhiyan.

Trekking expedition to RANIJHERI, Chikkamagaluru.

Cadets participated in Yogathon organised by Government of Karnataka.

On occasion of 75th Independence Day Celebration MGM Naval Wing bagged 3rd Place in District Level March-fast competition held at District Ground, Ajjarkad.

NCC NAVAL WING

Beach Clean Drive which was held in Hoode Beach conducted by Manipal Group of Science and Technology.

On the occasion of Environmental Day the cadets planting saplings in the College Campus.

Cadets participated on the occasion of International Yoga Day.

Felicitation Program to Commander Karthik Das who served in the Indian Navy and who has been the Commanding Officer of 6KAR NU NCC.

KASTURBA RANGERS AND ROVERS UNIT

25 Years Celebration of Udupi District.

Orientation program by RSL Avinash Acharya, Topic on Knowledge about Scouting and Guiding.

Dattu Grama Sankalpa in the presence of Sri T. Sathish U. Pai, President of M.G.M. College Trust.

Felicitation to Rajyapuraskara Rover Awardee Jeevan Shetty.

KASTURBA RANGERS AND ROVERS UNIT

Campus Cleaning.

Work on garden to grow vegetables and fruits.

Skill Development Workshop on True Volunteer by Suchith Kotian.

One-Day Adventure Hiking Camp at Kabbinale Durga.

KASTURBA RANGERS AND ROVERS UNIT

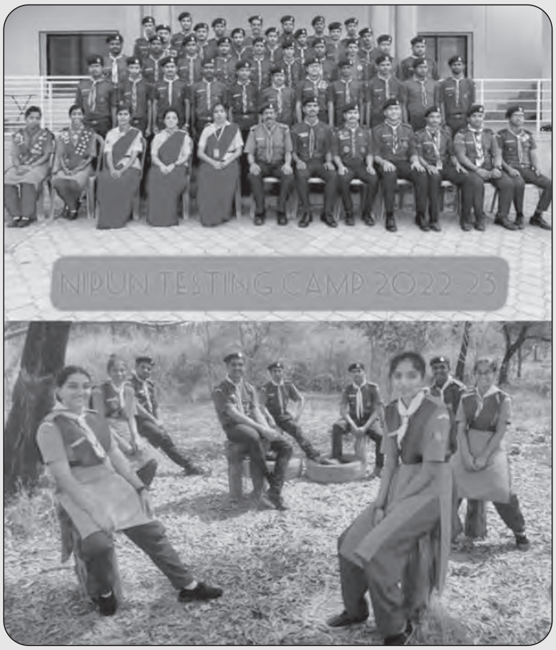

Nipun testing camp at V. S. Acharya
Training Center Udupi.

Swacch Bharath : Cleanliness Drive at
Indrali Railway Station.

Leadership and Skill Development Camp
at Padukudur.

NIPUN ACHIEVERS

Sathwik Shetty

Ananya Pai

S. Adithya Rao

Deepti Shetty

K. N. Prajwal

Pradhan Bhat

Shreya J. Shetty

Shetty Anagha Sathish

Srijan Kumar Shetty

NSS ACTIVITIES

‘Ninna Yeligege Neene Shilpi’ special guest lecture by Smt. Nemichandra.

NSS Officer Mr. Suchith Kotian receiving ‘Blood Donor Motivator’ recognition from KMC, Manipal.

‘A Noon with the Well-known’ session by Dr. M.G. Vijaya, Former Principal.

Cleaning of Settibettu Lake.

NSS ACTIVITIES

Drama Show by the NSS Volunteers at Rajangana, Udupi.

Annual Special Camp Inauguration by Dr. Manjunatha Kotian, Principal, Sri Bhuvanendra College, Karkala.

Literacy Awareness Programme by Mr. Yoga Narasimha Swamy, DAEO, Udupi.

'Angaiyyalli Arogya' by Dr. Rashmi Kamath.

NSS ACTIVITIES

An interactive session with Mr. Eshwar Malpe, renowned Social Activist.

Valedictory Ceremony of NSS Annual Camp.

One-Day Camp at Asha Nilaya Rehabilitation Centre for Mentally Challenged, Udupi.

NSS Volunteers participating in Republic Day Parade at College.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸಂದರ್ಭ.

‘ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ’ದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸತೀಶ್ ಯು. ಪೈ ಅವರಿಂದ.

‘ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೇಂದ್ರ’ದ ನಾಮಫಲಕ ಅನಾವರಣ, ಡಾ। ರಂಜನ್ ಆರ್. ಪೈ ಅವರಿಂದ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ‘ಕೋಟಿ ಕಂಠ ಗಾಯನ’

ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ‘ನ್ಯಾಕ್’ ತಂಡಕ್ಕೆ ಗೌರವ ರಕ್ಷೆ.

‘ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮೋಹನದಾಸ ಪೈ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಪ್ಲಾಟಿನಂ ಜ್ಯುಬಿಲಿ ಬ್ಲಾಕ್’ ಕಟ್ಟಡದ ಭೂಮಿ ಪೂಜೆ.

ಡಾ| ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪೈಯವರ ನುಡಿಮುತ್ತುಗಳು

- ''ನನ್ನ ಬದುಕೊಂದು ಹರಿವ ನದಿ. ನೀರಿನ ಸಣ್ಣ ಸೆಲೆಯೊಂದು ಹರಿಹರಿಯುತ್ತ ವಿವಿಧ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಸಾಗರ ಸೇರುತ್ತದೆ; ಅಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಬದುಕು.''
- ''ನನ್ನ ಬದುಕು ಉದ್ದೇಶಬದ್ಧ – ಧ್ಯೇಯಬದ್ಧ. ನನ್ನಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯ, ಸಾರ್ಥಕ್ಯದ ತೃಪ್ತಿ ಮೂಡಿದೆ.''
- ''ಜನ ನನ್ನನ್ನು ಕೈ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂತರಂಗದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ನಾನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರೇರಣೆ ನಿಜವಾಯಿತು.''
- ''ನಾನು ಒಂದು ನಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ. ಜನತೆಯ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ದೈವಬಲದಿಂದ ಇದೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂಬ ವಿನೀತಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಜನ ನನ್ನನ್ನು ಹೊಗಳಿದಾಗ ನಾನು ವಿನೀತನಾಗುವೆ. ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಹಣಗಾಡಬಹುದು; ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಕೈಗೂಡುವುದು, ಒಂದು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ; ಐದು ಬೆರಳು ಸೇರಬೇಕಲ್ಲವೇ ?''
- ''ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಜನತೆಗಾಗಿ. ನನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವ ಮಮಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿರ್ಮಮಕಾರವಿದ್ದಾಗ ಜನರ ಪ್ರೀತಿ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾದರೂ ಸತ್ಯ.''
- ''ನನಗೆ ಜನತೆಯಿಂದ ದೊರೆತ ಅಪಾರ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನರಿಯೆ.''
- ''ನನ್ನ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಅಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸೇವೆ ಮಾಡಿರುವೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಕಾಲದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ನನ್ನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.''
- ''ನಾವು ಮಾಡಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಭವಿಷ್ಯ ಸಹ ನೆನೆಯುತ್ತದೆ. ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಸಂಪತ್ತು ಇದೊಂದೇ.''
- ''ನನಗೆ ವಿರೋಧ ಪರಂಪರೆ ತೋರಿದವರಾದರೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.''

info@manipalgroup.info